

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

«Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

Αφιερώνεται,

στους γονείς μας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	7
-----------------------	----------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
-----------------	----------

i) Σκοπός της εργασίας	8
------------------------	---

ii) Μέθοδος έρευνας	11
---------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	12
---	-----------

1.1. Ορολογία	12
---------------	----

1.2. Μορφές κοινωνικής πολιτικής	14
----------------------------------	----

1.3. Το πρόβλημα των αλλοδαπών ως πεδίο δράσης της κοινωνικής πολιτικής	16
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	19
--	-----------

2.1. Γενικά	19
-------------	----

2.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του καθεστώτος του Πρόσφυγα	19
---	----

2.2.1. Γενικές αρχές	19
----------------------	----

2.2.2. Ρήτρες υπαγωγής	20
------------------------	----

2.2.3. Ρήτρες παύσης	23
----------------------	----

2.2.4. Ρήτρες αποκλεισμού	24
---------------------------	----

2.3. Διαδικασίες για τον καθορισμό του καθεστώτος των προσφύγων	26
---	----

2.3.1. Γενικές αρχές	26
----------------------	----

2.3.2. Οι προβλεπόμενες διαδικασίες στην Ελλάδα	28
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

	32
3.1. Γενικά περί Ο.Η.Ε.	32
3.1.1. Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για πρόσφυγες	33
3.1.2. UNRWA	34
3.2. Η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα	36
3.2.1. Γενικά	36
3.2.2. Ενέργειες και παρεχόμενη βοήθεια	37
3.3. Μέσα της διεθνούς προστασίας	38
3.4. Η καθιερωμένη προσέγγιση του προσφυγικού προβλήματος	39
3.4.1. Γενικά	39
3.4.2. Τοπική εγκατάσταση	41
3.4.3. Επανεγκατάσταση	41
3.4.4. Εθελοντικός επαναπατρισμός	42
3.5. Ανησυχίες κρατών – δωρητών και χωρών ασύλου	43
3.6. Αλλαγή προσέγγισης του προσφυγικού προβλήματος	44
3.6.1. Γενικά	44
3.6.2. Νεοεμφανιζόμενες στρατηγικές	45
3.6.3. Παράδειγμα προσπάθειας ελέγχου προσφυγικών μετακινήσεων	46
3.6.4. Μορφές της νέας προσέγγισης του προσφυγικού πρόβλημα	47
3.6.5. Πλεονεκτήματα της νέας προσέγγισης	47
3.7. Νέοι οργανισμοί	48
3.8. Σχέση ανθρωπιστικών, πολιτικών και στρατιωτικών στοιχείων του συστήματος του Ο.Η.Ε.	49
3.9. Παραδείγματα ανθρωπιστικής βοήθειας σε εμπόλεμες περιοχές	50

3.10. Η μέθοδος της Προσωρινής Προστασίας	52
3.11. Πλεονεκτήματα προσωρινής προστασίας	53
3.12. Τάσεις αντιδράσεων για τους πρόσφυγες	55
3.13. Η αρχή της «ασφαλούς τρίτης χώρας» στο μικροσκόπιο του Ο.Η.Ε.	56
3.14. Οι πρόσφυγες ανά τον κόσμο	58
3.14.1. Παγκόσμιος προσφυγικός πληθυσμός	58
3.14.2. Πρόσφυγες για τους οποίους μεριμνά η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες	60
3.14.3. Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα προελεύσεως	63
3.14.4. Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα ασύλου	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.	66
4.1. Οι πρόσφυγες στην Ε.Ε.	66
4.2. Αναλογία προσφύγων – αλλοδαπών	70
4.3. Αιτήσεις για άσυλο στην Ε.Ε., 1983 – 1994	71
4.4. Αντιδράσεις από τα κράτη – μέλη	73
4.4.1. Το δικαίωμα ασύλου στην Ευρώπη	73
4.4.2. Ενέργειες για τον περιορισμό των αιτήσεων ασύλου	75
4.4.3. Ασφαλής τρίτη χώρα	76
4.5. Οδηγίες της Ε.Ε. για την εναρμόνιση των εθνικών διαδικασιών σχετικά με το άσυλο	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ _____ **80**

5.1. Η Ελλάδα ως χώρα προελεύσεως προσφύγων _____ **80**

5.2. Το πρόβλημα των προσφύγων στον ελληνικό χώρο – Η ιστορική μετεξέλιξη της Ελλάδας από χώρα – δότης σε χώρα υποδοχής προσφύγων _____ **81**

5.3. Ο προσφυγικός πληθυσμός στην Ελλάδα _____ **83**

5.3.1. Αλβανοί πρόσφυγες _____ **86**

5.4. Υπηρεσίες και φορείς προστασίας για τους πρόσφυγες _____ **87**

5.4.1. Ι.Κ.Ε. _____ **88**

5.4.2. Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών _____ **90**

5.4.3. Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης _____ **90**

5.4.4. Δ.Ε.ΜΕ. _____ **90**

5.4.5. Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες _____ **91**

5.4.6. Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες _____ **91**

5.4.7. Εθελοντικές οργανώσεις _____ **92**

5.5. Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών Προσφύγων Λαυρίου _____ **92**

5.6. Μέτρα βοήθειας υπέρ των προσφύγων _____ **93**

5.6.1. Πρόγραμμα στήριξης προσφύγων _____ **93**

5.6.2. Δικαίωμα εργασίας _____ **95**

5.6.3. Περίθαλψη προσφύγων _____ **96**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ _____ **97**

6.1. Γενικά _____ **97**

6.2. Δικαιώματα διακινούμενων εργαζόμενων _____ **99**

6.3. Περιορισμοί δικαιώματος διαμονής για λόγους ασφάλειας, τάξης και υγείας	100
6.4. Είσοδος και διαμονή	101
6.5. Δικαίωμα παραμονής	102
6.6. Κοινωνική ασφάλιση διακινούμενων εργαζομένων	103
6.6.1. Παροχές ασθένειας και μητρότητας	104
6.6.2. Παροχές αναπηρίας	104
6.6.3. Παροχές γήρατος	104
6.6.4. Παροχές επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών	105
6.6.5. Επιδόματα λόγω θανάτου	105
6.6.6. Παροχές ανεργίας	105
6.6.7. Οικογενειακές παροχές	105
6.7. Διακινούμενοι εργαζόμενοι στην Ελλάδα	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

<i>ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ</i>	108
7.1. Γενικά	108
7.2. Οι διαστάσεις του προβλήματος στην Ελλάδα	108
7.3. Οι συνθήκες ζωής και εργασίας των αλλοδαπών στην Ελλάδα	111
7.4. Το νομικό καθεστώς στην Ελλάδα	114
7.5. Έκτακτη νομιμοποίηση αλλοδαπών	115
7.5.1. Γενικά	115
7.5.2. Λευκή κάρτα	116
7.5.3. Πράσινη κάρτα	117
7.5.4. Ασφάλιση	119
7.5.5. Εργοδότες	120

7.6. Προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος _____	121
---	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ – Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΤΟΠΙΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ _

122

8.1. Γενικά _____	122
-------------------	-----

8.2. Υλικό και μέθοδος έρευνας _____	122
--------------------------------------	-----

8.3. Αποτελέσματα έρευνας _____	123
---------------------------------	-----

8.3.1. Αίτια μετανάστευσης στην Ελλάδα _____	123
--	-----

8.3.2. Εγκατάσταση αλλοδαπών στην Ελλάδα _____	124
--	-----

8.3.3. Δημιουργία σχέσεων με τον ντόπιο πληθυσμό _____	125
--	-----

8.3.4. Ανεύρεση εργασίας _____	126
--------------------------------	-----

8.3.5. Ενημέρωση για τα προγράμματα πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας _____	127
--	-----

8.3.6. Πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας _____	127
---	-----

8.3.7. Σημαντικότερα προβλήματα αλλοδαπών _____	129
---	-----

8.4. Συμπεράσματα έρευνας _____	130
---------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ _____

131

9.1. Συμπεράσματα _____	131
-------------------------	-----

9.2. Προτεινόμενες λύσεις _____	133
---------------------------------	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ _____

134

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο.Η.Ε.	= <i>Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών</i>
Υ.Α.	= <i>Ύπατη Αρμοστεία</i>
UNRWA	= <i>Οργάνωση για την Αποκατάσταση και τη Βοήθεια των Ηνωμένων Εθνών</i>
Ε.Ε.	= <i>Ευρωπαϊκή Ένωση</i>
Ι.Κ.Ε.	= <i>Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας</i>
Δ.Ε.ΜΕ.	= <i>Διακυβερνητική Επιτροπή Μετανάστευσης</i>
Υ.Υ.Π.	= <i>Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας</i>
Ν.Π.Δ.Δ.	= <i>Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου</i>
Ν.Π.Ι.Δ.	= <i>Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου</i>
Η.Π.Α.	= <i>Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής</i>
Υ.Δ.Τ.	= <i>Υπουργείο Δημόσιας Τάξης</i>
Ι.Ρ.Ο.	= <i>Διεθνής Οργανισμός Προσφύγων</i>
Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε.	= <i>Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλινοστούντων Ομογενών Ελλήνων</i>
Ε.Σ.Σ.Δ.	= <i>Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών</i>
Ι.Κ.Α.	= <i>Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων</i>
Τ.Ε.Β.Ε.	= <i>Ταμείο Εμπόρων Βιοτεχνών Ελλάδας</i>
Ο.Γ.Α.	= <i>Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων</i>
Η.Ε.	= <i>Ηνωμένα Έθνη</i>
Γ.Σ.	= <i>Γενική Συνέλευση</i>
Ο.Α.Ε.Δ.	= <i>Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού</i>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ι) Σκοπός της εργασίας

Η παρούσα εργασία, με τίτλο: «Η αντιμετώπιση των προσφύγων και των διακινούμενων εργαζόμενων από το σύστημα της Ελληνικής Κοινωνικής Πολιτικής» στοχεύει στην παρουσίαση και την περιγραφή της Κοινωνικής Πολιτικής της Ελλάδας για τους πρόσφυγες και τους διακινούμενους εργαζόμενους.

Ειδικότερη αναφορά γίνεται στην αντιμετώπιση των προσφύγων που έρχονται στην Ελλάδα:

- Μέσω του Ο.Η.Ε.
- Μέσω της Ε.Ε.
- Με τη συνεργασία των φορέων προστασίας για τους πρόσφυγες.
- Με την εφαρμογή προγραμμάτων στήριξης και μέτρων βοήθειας υπέρ των προσφύγων.

Επίσης, γίνεται ιδιαίτερη μνεία για την κοινωνική πολιτική, που εφαρμόζεται, σχετικά με τους διακινούμενους εργαζόμενους, κυρίως μέσω της Ε.Ε., καθώς και για τους αλλοδαπούς, που κατοικούν και εργάζονται στην Ελλάδα.

Στο 1^ο Κεφάλαιο τίθεται ο θεωρητικός προβληματισμός, προκειμένου να αποσαφηνιστούν συγγεόμενες έννοιες, γύρω από το θέμα, καθώς επίσης γίνεται μια γενική αναφορά περί κοινωνικής πολιτικής, η οποία περιλαμβάνει τις μορφές της κοινωνικής πολιτικής και τη σχέση του προβλήματος των αλλοδαπών με αυτήν.

Στο 2^ο Κεφάλαιο αναλύονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες καθορισμού των προσφύγων. Προσδιορίζονται τα κριτήρια, όπως αυτά

προκύπτουν από τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951, καθώς και οι προβλεπόμενες διαδικασίες από τον Ο.Η.Ε. και το Ελληνικό Κράτος.

Στο **3^ο Κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στις Διεθνείς Οργανώσεις Προστασίας των προσφύγων, μέσα από τις οποίες δραστηριοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα το Ελληνικό Κράτος και κατ' επέκταση η Ελληνική Κοινωνική Πολιτική. Καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες και της UNRWA, καθώς και των παρεχόμενων από αυτές, βοηθειών. Επιπλέον, αναλύονται οι πολιτικές προσεγγίσεις του προσφυγικού προβλήματος και οι ανησυχίες των κρατών, ενώ παράλληλα, αναφέρονται οι νέοι οργανισμοί και ο πληθυσμός των προσφύγων στον πλανήτη.

Στο **4^ο Κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στους πρόσφυγες, που φιλοξενούν τα κράτη – μέλη της Ε.Ε., μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, στην αναλογία προσφύγων – αλλοδαπών, καθώς και στις αιτήσεις για άσυλο. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι αντιδράσεις των κρατών – μελών προς τους πρόσφυγες, καθώς και οι ενέργειες, που έπονται αυτών. Τέλος, αναφέρονται οι οδηγίες της Ε.Ε. για την εναρμόνιση των εθνικών διαδικασιών σχετικά με το άσυλο.

Στο **5^ο Κεφάλαιο** αναλύεται το πρόβλημα των προσφύγων στον Ελληνικό χώρο. Οριοθετείται η θέση της Ελλάδας απέναντι στους πρόσφυγες με μια ιστορική αναδρομή, που παρουσιάζει τη μετεξέλιξη της από χώρα – δότη σε χώρα υποδοχής προσφύγων. Επίσης, αναφέρεται ο προσφυγικός πληθυσμός στην Ελλάδα και γίνεται ιδιαίτερη μνεία για τους Αλβανούς πρόσφυγες, παρ' ότι οι τελευταίοι δεν έχουν αναγνωρισθεί επίσημα ως πρόσφυγες. Επιπλέον, γίνεται λόγος για τις υπηρεσίες και τους φορείς προστασίας προσφύγων, καθώς και για το Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων στο Λαύριο και τα μέτρα βοήθειας υπέρ των προσφύγων.

Στο **6^ο Κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στους διακινούμενους εργαζόμενους, στα δικαιώματά τους, στους περιορισμούς του δικαιώματος της ελεύθερης μετακίνησης των εργαζομένων και στην κοινωνική ασφάλιση αυτών, όπως προβλέπονται από την Ε.Ε. και τα οποία έχει αποδεχθεί εξ' ολοκλήρου η Ελληνική νομοθεσία. Τέλος, υπολογίζεται ο αριθμός των διακινούμενων εργαζομένων στην Ελληνική Επικράτεια.

Στο 7^ο **Κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στους αλλοδαπούς εργαζόμενους στην Ελλάδα και στην αντιμετώπισή τους από το Ελληνικό κράτος. Η αναφορά γίνεται, καθώς οι περισσότεροι αλλοδαποί, που βρίσκονται στην Ελλάδα και δεν χαρακτηρίζονται ως πολιτικοί πρόσφυγες ή διακινούμενοι εργαζόμενοι, μπορούν κάλλιστα να χαρακτηριστούν ως οικονομικοί πρόσφυγες, καθώς προέρχονται από φτωχές χώρες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από την οικονομική εξαθλίωση και αναγκαστικά εγκαταλείπουν τους τόπους τους. Για το λόγο αυτό αναλύονται οι διαστάσεις του προβλήματος στην Ελλάδα, οι συνθήκες ζωής και εργασίας των αλλοδαπών, το νομικό καθεστώς, καθώς και τα μέτρα νομιμοποίησης των αλλοδαπών. Στο τέλος του κεφαλαίου προτείνονται λύσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Το 8^ο **Κεφάλαιο** περιλαμβάνει μια έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε σε κοινότητες προσφύγων και μεταναστών στο Λεκανοπέδιο Αττικής, με σκοπό την αξιολόγηση της εγκατάστασης των προσφύγων και των μεταναστών, καθώς και της αντιμετώπισής τους από τον ντόπιο πληθυσμό.

Στο τέλος της εργασίας παρατίθενται τα γενικά συμπεράσματα και οι προτάσεις για την κοινωνική πολιτική της Ελλάδας, σχετικά με τους πρόσφυγες και τους αλλοδαπούς.

ii) Μέθοδος έρευνας

Για τη συγγραφή της παρούσας πτυχιακής εργασίας αναζητήθηκαν στοιχεία, μέσα από μια ευρεία βιβλιογραφία, η οποία αναφερόταν στην κοινωνική πολιτική, αλλά και σε θέματα μεταναστών, προσφύγων και διακινούμενων εργαζομένων. Αναζητήθηκε επίσης, υλικό από τον γραπτό τύπο, με τη συλλογή άρθρων από καθημερινές εφημερίδες και επιστημονικά περιοδικά.

Ένα μεγάλο μέρος της εργασίας αποτελείται από στοιχεία, που προέκυψαν ύστερα από διακίνηση ερωτηματολογίων, προσωπικές συνεντεύξεις, επιτόπια έρευνα και συμμετοχική παρατήρηση.

Πηγές για τη συγγραφή της εργασίας αποτέλεσαν οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες, οι φορείς, καθώς και οι οργανωμένοι σύλλογοι μεταναστών και προσφύγων.

Βέβαια, ιδιαίτερο ρόλο για την καλύτερη κατανόηση του θέματος, αλλά και την ορθότερη αξιοποίηση των στοιχείων αποτέλεσε το γεγονός της προσωπικής επαφής με τους εμπλεκόμενους φορείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.1. Ορολογία

Κατά την ανάγνωση της εργασίας συναντάμε λέξεις, που ίσως συγχέονται μεταξύ τους. Για το λόγο αυτό, παραθέτουμε κάποιους σύντομους ορισμούς λέξεων προς εξυπηρέτηση κυρίως του αναγνώστη.

Μετοικεσία

Μετοικεσία είναι η μετανάστευση σε άλλη χώρα.

Μετανάστης

Με τον όρο Μετανάστης νοείται το πρόσωπο, που μετοίκησε οικειοθελώς σε ξένη χώρα.

Πρόσφυγας

Με τον όρο πρόσφυγας νοείται κάθε πρόσωπο, που λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται έξω από τη χώρα υπηκοότητάς του και δεν μπορεί ή εξαιτίας αυτού του φόβου δεν θέλει να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής.

Οικονομικός πρόσφυγας

Με τον όρο οικονομικός πρόσφυγας, νοείται κάθε πρόσωπο, που λόγω οικονομικής εξαθλίωσης εγκαταλείπει τη χώρα υπηκοότητάς του και δεν θέλει λόγω της οικονομικής εξαθλίωσης να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής.

Πολιτικός πρόσφυγας

Με τον όρο πολιτικός πρόσφυγας νοείται κάθε πρόσωπο, που λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων έχει υποστεί πολιτική βία και δίωξη, με αποτέλεσμα να εγκαταλείψει τη χώρα υπηκοότητάς του.

Υπήκοος – Υπηκοότητα

Ο υπήκοος είναι πολίτης υποκείμενος στην εξουσία κράτους ή ηγεμόνα. Η ιδιότητα του υπηκόου, του πολίτη μιας χώρας, αποτελεί την έννοια της υπηκοότητας.

Ομογένεια – Ομογενής

Με τον όρο ομογενής νοείται το πρόσωπο, που προέρχεται από το ίδιο γένος, αυτός ο οποίος ανήκει στην ίδια εθνότητα. Η προέλευση, λοιπόν, από την ίδια κοινότητα καταγωγής είναι η ομογένεια.

Ιθαγένεια – Ιθαγενής

Ο ιθαγενής είναι πρόσωπο από την ίδια χώρα, όπου κατοικεί. Ο ιθαγενής μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί και ως ντόπιος, γηγενής ή ακόμα και ως επιχώριος. Τέλος, η ιθαγένεια είναι σαφώς η ιδιότητα του ιθαγενούς.

Πολιτογράφηση

Με τον όρο πολιτογράφηση νοείται η απόκτηση της ιθαγένειας μιας πολιτείας από αλλοδαπό.

Διακινούμενος εργαζόμενος

Με τον όρο διακινούμενος εργαζόμενος νοείται κάθε άτομο, υπήκοος κράτους – μέλους της Ε.Ε., το οποίο μετοίκησε σε άλλο κράτος – μέλος της, με σκοπό να απασχοληθεί σ' αυτό.

Αλλοδαπός

Με τον όρο αλλοδαπός νοείται κάθε πρόσωπο, το οποίο κατοικεί σε μια χώρα, της οποίας δεν είναι υπήκοος.

1.2. Μορφές κοινωνικής πολιτικής

Με τον όρο κοινωνική πολιτική νοείται η παροχή αρωγής από το κράτος σε ιδιαίζουσες κοινωνικές ομάδες, με σκοπό την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Οι στόχοι και το περιεχόμενο του κοινωνικού κράτους καθορίζονται ανάλογα με τις κοινωνικές ανάγκες κάθε εποχής και προσδιορίζονται από διαφορετικές πολιτικές και ιδεολογικές σκοπιές.

Η κοινωνική πολιτική οριοθετεί στρατηγικούς στόχους με τους οποίους αποβλέπει:

- Στην κοινωνική ένταξη όλων των ατόμων.
- Στην πρόληψη αρνητικών επιπτώσεων και κοινωνικών καταστάσεων.
- Στη θεραπεία κρίσιμων καταστάσεων, που ήδη υφίστανται.
- Στην ανάπτυξη, διάχυση και αξιοποίηση της πληροφόρησης, μέσω της δημιουργίας υπηρεσιών προσπελασιμότητας.

Στο διεθνή χώρο, η γέννηση και η ανάπτυξη του κράτους – πρόνοιας εμφανίζεται στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες. Το κράτος πρόνοιας ακολούθησε μια πορεία, η οποία χαρακτηρίζεται και οριοθετείται από δύο στάδια – περιόδους.

i. **Πρώτη περίοδος** (από το τέλος του 18^{ου} αιώνα έως τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο). Είναι η περίοδος της αρχικής διεύρυνσης της κοινωνικής λειτουργίας του κράτους και της αποσπασματικής ανάπτυξης συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, υγείας, εκπαίδευσης και εργατικής κατοικίας.

ii. **Δεύτερη περίοδος** (από το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έως σήμερα). Στην περίοδο αυτή διακρίνουμε τα ακόλουθα επιμέρους στάδια:

1. Το στάδιο «της χρυσής εποχής», το οποίο χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη οργανωμένων συστημάτων και μεθόδων κοινωνικού σχεδιασμού και τη μεγάλη διεύρυνση στους τομείς των προσωπικών υπηρεσιών και του περιβάλλοντος.

2. Το στάδιο της κρίσης, αμφισβήτησης και έντονης κριτικής στην ιδεολογία και την έμπρακτη εφαρμογή συστημάτων κράτους πρόνοιας.
3. Το στάδιο του σύγχρονου «προνοιακού πλουραλισμού», της αναδιάρθρωσης του μηχανισμού του κοινωνικού κράτους και της αναζήτησης νέων σχέσεων, στην κάλυψη αναγκών, με στόχο την οικοδόμηση μιας γνήσιας «κοινωνίας της φροντίδας».

Στην Ελλάδα, οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες δεν επέτρεπαν να γίνει επιτακτική η ανάγκη για την ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους. Μια σειρά όμως από αλλαγές, που συντελέστηκαν στην ελληνική κοινωνία τις τελευταίες δεκαετίες π.χ. είσοδος γυναικών στην αγορά εργασίας, αύξηση ανεργίας, είσοδος μεταναστών κ.λ.π., οδήγησαν στην ανάπτυξη του κοινωνικού ρόλου του κράτους.

Βασικό χαρακτηριστικό της ελληνικής κοινωνικής πολιτικής είναι ο συγκεντρωτισμός των υπηρεσιών. Όλες οι εξουσίες και αρμοδιότητες είναι συγκεντρωμένες σε κεντρικό επίπεδο, με κύριο φορέα το Υ.Υ.Π. Με θέματα όμως κοινωνικής πολιτικής ασχολούνται και άλλες κρατικές υπηρεσίες, που υπάγονται σε άλλα Υπουργεία (π.χ. Γενική Γραμματεία Ισότητας), αλλά και άλλοι οργανισμοί με τη νομική μορφή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. Έτσι, η συγκέντρωση των κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και η πολυδιάσπασή τους, καθιστούν το σύστημα της ελληνικής κοινωνικής πολιτικής σε μεγάλο βαθμό αναποτελεσματικό.

Ως πεδίο δράσης της κοινωνικής πολιτικής είναι:

- Η φροντίδα ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Η οικογένεια μέσω της δημιουργίας και υλοποίησης προγραμμάτων προστασίας.
- Η τρίτη ηλικία, με έξω και έσω – ιδρυματική προστασία.
- Η προστασία του παιδιού.
- Προγράμματα δημόσιας αντίληψης.
- Υποδοχή και περίθαλψη προσφύγων κ.λ.π.

Ως μέσα άσκησης της κοινωνικής πολιτικής εμφανίζονται:

- Η παροχή χρημάτων (επιδόματα).

- Η νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Η ίδρυση κέντρων προστασίας και επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- Η θέσπιση κινήτρων απασχόλησης.
- Η εφαρμογή στεγαστικών προγραμμάτων.
- Η δημιουργία και λειτουργία ιδρυμάτων.

Οι κυριότεροι φορείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής είναι:

- Το κράτος, μέσω των διαφόρων υπουργείων και υπηρεσιών.
- Η Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Η εκκλησία.
- Ιδιωτικοί φορείς και εθελοντικές ομάδες.

1.3. Το πρόβλημα των αλλοδαπών ως πεδίο δράσης της κοινωνικής πολιτικής

Μια από τις σύγχρονες μορφές κοινωνικής πολιτικής είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων και η κάλυψη των αναγκών των μετακινούμενων πληθυσμών (παλινοστούντες, πρόσφυγες, μετανάστες).

Οι διεθνείς κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, που επικρατούν τα τελευταία χρόνια έχουν οδηγήσει στην μαζική μετακίνηση πληθυσμών, κύρια προς τις αναπτυγμένες χώρες (π.χ. Η.Π.Α., χώρες Δυτικής Ευρώπης κ.λ.π.).

Η εφαρμοζόμενη κοινωνική πολιτική για τους ξένους αλλοδαπούς, μπορεί να διαχωριστεί σε διάφορες κατηγορίες και βαθμίδες. Πιο συγκεκριμένα:

- Στην παροχή άμεσης υγειονομικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις, που χρίζουν άμεσης βοήθειας.
- Στην εξασφάλιση προσωρινής αρχικά και μόνιμης στη συνέχεια στέγης, με ταυτόχρονη κάλυψη βιοποριστικών αναγκών (ένδυσης, τροφής κ.λ.π.).

- Στην εξεύρεση εργασίας και ένταξης τους στις κρατούσες κοινωνικές συνθήκες, τόσο των ίδιων, όσο και των οικογενειών τους, εξασφάλιση ασφαλιστικής και κοινωνικής κάλυψης, παροχή εκπαίδευσης, ίση πρόσβαση και παροχή υπηρεσιών υγείας κ.λ.π.
- Στην προσπάθεια επαναπατριsmού των ξένων μεταναστών, σε περιπτώσεις, που ο επαναπατριsmός αυτός είναι εφικτός.

Βέβαια, σε διεθνές επίπεδο, οι πιο πάνω πρακτικές εφαρμόζονται σπασμωδικά ή εν μέρει, με βάση τις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, που επικρατούν σε κάθε χώρα.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικής κοινωνικής πολιτικής είναι η συνεργασία των εθνικών υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, με τους διεθνείς οργανισμούς. Δύο είναι οι ενδεδειγμένες πολιτικές, απέναντι στους μετανάστες:

- i. Η πολιτική της ενσωμάτωσης και
- ii. Η πολιτική της ένταξης.

Η πολιτική της ενσωμάτωσης, οδηγεί στη θεσμική ή νομική εξομοίωση με τους ημεδαπούς και την τυπικά ίση μεταχείριση, χωρίς την οποιαδήποτε διάκριση, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι αναγνωρίζεται η ιδιαίτερη πολιτισμική, εθνολογική, θρησκευτική ή κοινωνική ιδιαιτερότητα των αλλοδαπών.

Η πολιτική της ένταξης, η οποία περιέχει κοινά στοιχεία με την πολιτική της ενσωμάτωσης, με τη μόνη διαφορά ότι στην πολιτική της ένταξης αναγνωρίζονται τα συλλογικά δικαιώματα ή τα δικαιώματα, που αρμόζουν στις ιδιαιτερότητες της κοινωνικής ομάδας των μεταναστών.

Η αντιμετώπιση των βασικών αναγκών των προσφύγων και των μεταναστών στην Ελλάδα είναι περιορισμένης αποτελεσματικότητας, αφ' ενός λόγω έλλειψης της απαραίτητης πείρας για τη διοργάνωση προγραμμάτων υποδοχής μεταναστών και αφ' ετέρου διότι οι διατιθέμενοι πόροι δεν είναι επαρκείς για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Το ελληνικό κράτος έχει γενικά, μια αρνητική στάση στην αποδοχή μεγάλου αριθμού προσφύγων και μεταναστών. Στα πλαίσια άσκησης κοινωνικής πολιτικής έχει υπό την εποπτεία

του το Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών Προσφύγων στο Λαύριο, όπου παρέχεται τροφή, στέγαση, υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση. Επίσης, μέσω του Υπουργείου υγείας και Πρόνοιας και των υπηρεσιών αυτού παρέχει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Με τη συνεχή αύξηση της απασχόλησης των αλλοδαπών άρχισε να εμπλέκεται στην όλη υπόθεση και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την απογραφή των εργαζομένων αλλοδαπών, καθώς και την παροχή ασφαλιστικής κάλυψης, μέσω τριών ασφαλιστικών ταμείων, Ι.Κ.Α. – Τ.Ε.Β.Ε. – Ο.Γ.Α.

Παράλληλα με το Ελληνικό Κράτος, μια σειρά από εθελοντικές οργανώσεις, που δρουν στην Ελλάδα (Ερυθρός Σταυρός, Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία κ.λ.π.) ασχολούνται με τα προβλήματα των προσφύγων και των μεταναστών.

Αξιοσημείωτη είναι και η παρουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και της εκκλησίας για την προσφορά τους στους πρόσφυγες με την αποστολή εφοδίων στα κέντρα υποδοχής ή με την άμεση επαφή μαζί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2.1. Γενικά

Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, το πρόβλημα των προσφύγων έγινε μέλημα της διεθνούς κοινωνίας, η οποία για ανθρωπιστικούς λόγους άρχισε να αναλαμβάνει ευθύνες για την προστασία και την αρωγή των προσφύγων.

Στο σύγχρονο διεθνές δίκαιο, το νομικό καθεστώς, που εφαρμόζεται στους πρόσφυγες και ειδικότερα στην προσφυγική ιδιότητα πηγάζει σε οικουμενικό επίπεδο από τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών, για το Καθεστώς των Προσφύγων της 28^{ης} Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο για το Καθεστώς των Προσφύγων της 31^{ης} Ιανουαρίου 1967.

2.2. Κριτήρια για τον καθορισμό του καθεστώτος του Πρόσφυγα

2.2.1. Γενικές αρχές

Ένα πρόσωπο είναι πρόσφυγας, σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951, από τη στιγμή, που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του σχετικού ορισμού. Οι διατάξεις της Σύμβασης του 1951, που καθορίζουν ποιος είναι πρόσφυγας διακρίνονται σε τρία μέρη:

- i. Ρήτρες υπαγωγής
- ii. Ρήτρες παύσης και

iii. Ρήτρες αποκλεισμού.

Οι ρήτρες υπαγωγής καθορίζουν τις προϋποθέσεις, που πρέπει να συγκεντρώνει ένα πρόσωπο, προκειμένου να χαρακτηριστεί πρόσφυγας και συνιστούν έτσι τη θετική βάση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Οι ρήτρες παύσης και αποκλεισμού έχουν αντίθετα αρνητική σημασία. Οι πρώτες ορίζουν τις συνθήκες, κατά τις οποίες επέρχεται η παύση της ιδιότητας του πρόσφυγα, ενώ οι δεύτερες απαριθμούν τις περιπτώσεις αποκλεισμού ενός προσώπου από την εφαρμογή της Σύμβασης του 1951, αν και ανταποκρίνεται στα θετικά κριτήρια, που προβλέπουν οι ρήτρες υπαγωγής.

2.2.2. Ρήτρες υπαγωγής

Οι ρήτρες υπαγωγής καθορίζουν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί κάποιος πρόσφυγας. Γι' αυτό θα γίνει μια μικρή ανάλυση των φράσεων:

i) **«Δεδικαιολογημένος φόβος διώξεων»:**

Η φράση αυτή αποτελεί τη «φράση – κλειδί» του ορισμού. Δεδομένου ότι, ο φόβος αποτελεί ενδιάθετη κατάσταση, ο ορισμός περιλαμβάνει ένα υποκειμενικό στοιχείο, ως προς το πρόσωπο, που ζητάει να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας. Γι' αυτό, η αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα απαιτεί περισσότερο αξιολόγηση των ισχυρισμών του αιτούντος, παρά μια κρίση για την κατάσταση, που επικρατεί στη χώρα προέλευσής του.

Ο όρος «δικαιολογημένος» σημαίνει ότι το καθεστώς του πρόσφυγα δεν αναγνωρίζεται με μόνο κριτήριο την ενδιάθετη κατάσταση του ενδιαφερομένου, αλλά αυτή η ενδιάθετη κατάσταση πρέπει να στηρίζεται και σε αντικειμενικά δεδομένα.

Ο ορισμός εξαιρεί θύματα πείνας ή φυσικής καταστροφής, εκτός αν έχουν και δικαιολογημένο φόβο δίωξης, ενώ παράλληλα περιλαμβάνει ένα υποκειμενικό και ένα αντικειμενικό στοιχείο και προκειμένου να εξακριβωθεί

η ύπαρξη του δικαιολογημένου φόβου, πρέπει και τα δύο στοιχεία να εκτιμηθούν.

Για τον όρο «δίωξη» έγιναν αρκετές προσπάθειες, που απέβλεπαν στη διατύπωση ενός παγκόσμια αποδεκτού ορισμού, γι' αυτόν τον όρο, με περιορισμένη επιτυχία. Από το άρθρο 33 της Σύμβασης του 1951, μπορεί να συναχθεί ότι η απειλή κατά της ζωής ή της ελευθερίας για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, πρέπει να θεωρείται πάντοτε ως δίωξη.

ii. «Λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων»

Για να αναγνωριστεί ένα πρόσωπο ως πρόσφυγας, πρέπει να επικαλεσθεί δικαιολογημένο φόβο δίωξης για κάποιο από τους παραπάνω λόγους.

Με τον όρο «φυλή» περιλαμβάνονται κάθε μορφής εθνικές ομάδες. Συχνά ο όρος περιλαμβάνει και τη συμμετοχή σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, με κοινή καταγωγή, και η οποία συνιστά μια μειονότητα, μέσα σ' ένα ευρύτερο πληθυσμό. Οι φυλετικές διακρίσεις συνιστούν σημαντικό στοιχείο για τη διαπίστωση της ύπαρξης της δίωξης.

Η δίωξη «λόγω θρησκείας» μπορεί να προσλάβει διάφορες μορφές π.χ. απαγόρευση συμμετοχής σε θρησκευτική κοινότητα, λατρείας δημόσια ή κατ' ιδίαν, θρησκευτικής κατήχησης ή σοβαρά μέτρα δυσμενούς μεταχείρισης, που επιβάλλονται σε πρόσωπα, εξαιτίας του γεγονότος ότι ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα ή ανήκουν σε ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα.

Ο όρος «εθνικότητα» αφορά, εκτός από την «ιθαγένεια» και τη συμμετοχή σε ορισμένη εθνική ή γλωσσική ομάδα και μπορεί περιστασιακά να καλύπτεται με τον όρο «φυλή». Η δίωξη για λόγους σχετικούς με την εθνικότητα, μπορεί να συνίσταται σε εχθρική στάση και σε μέτρα εις βάρος εθνικής μειονότητας και σε ορισμένες περιπτώσεις, το γεγονός και μόνο της συμμετοχής σε τέτοια μειονότητα μπορεί να προκαλέσει δικαιολογημένο φόβο δίωξης.

Η «κοινωνική τάξη» περιλαμβάνει, συνήθως, πρόσωπα με την ίδια καταγωγή, τον ίδιο τρόπο ζωής και το ίδιο κοινωνικό καθεστώς. Η συμμετοχή σε μια τέτοια ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα μπορεί να συνιστά το βαθύτερο αίτιο δίωξης, επειδή δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στη νομιμοφροσύνη της ομάδας προς την κυβέρνηση ή επειδή ο πολιτικός προσανατολισμός, το παρελθόν ή η οικονομική δραστηριότητα θεωρούνται εμπόδιο στην πολιτική της Κυβέρνησης.

Για να χαρακτηριστεί από τη φιλοξενούσα χώρα ένα πρόσωπο ως πρόσφυγας, εξαιτίας της δίωξής του «λόγω πολιτικών πεποιθήσεων», θα πρέπει να αποδείξει:

1. Ότι οι απόψεις, που εκφράζει δεν είναι ανεκτές από τις αρχές, επειδή συνιστούν κριτική στην πολιτική και στις μεθόδους τους.
2. Ότι οι αρχές έχουν πληροφορηθεί τις απόψεις του συγκεκριμένου προσώπου ή ότι του αποδίδουν τέτοιες απόψεις.

iii. «Ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα»

Γενική προϋπόθεση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα είναι η παραμονή του αιτούντος, που έχει ιθαγένεια έξω από τη χώρα της ιθαγένειάς του. Στον κανόνα αυτό δεν υπάρχουν εξαιρέσεις. Η διαδικασία για την παροχή διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να κινηθεί, εφόσον το πρόσωπο βρίσκεται μέσα στα όρια της εδαφικής δικαιοδοσίας της χώρας του.

iv. «Και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύει τις προστασίας της χώρας ταύτης».

Με τον όρο «δεν δύναται» υπονοούνται συνθήκες πέραν της θέλησης του ενδιαφερόμενου. Είναι ενδεχόμενο π.χ. να κωλύεται η χώρα της ιθαγένειας, εξαιτίας πολέμου ή άλλων σοβαρών ταραχών, να παράσχει προστασία ή η προστασία της να μην είναι αποτελεσματική.

Με τον όρο «δεν επιθυμεί» αναφέρεται σε πρόσφυγες, που αρνούνται να δεχθούν την προστασία, που παρέχει η Κυβέρνηση της χώρας της ιθαγένειας. Όταν η προστασία της χώρας της ιθαγένειας του είναι εφικτή και δεν υπάρχει αιτία, θεμελιωμένη σε δικαιολογημένο φόβο για την άρνησή της, ο

ενδιαφερόμενος δεν έχει την ανάγκη διεθνούς προστασίας και συνεπώς δεν είναι πρόσφυγας.

2.2.3. Ρήτρες παύσης

Οι ρήτρες παύσης αναφέρουν, συγκεκριμένα τις προϋποθέσεις, σύμφωνα με τις οποίες ένα πρόσωπο παύει να είναι πρόσφυγας. Βασίζονται στην εκτίμηση ότι η διεθνής προστασία δεν πρέπει να παρέχεται όπου πλέον δεν είναι αναγκαία ή δικαιολογημένη. Συγκεκριμένα:

i. «Εκούσια εκ νέου χρήση της εθνικής προστασίας»

Η παραπάνω ρήτρα παύσης αναφέρεται στην περίπτωση, που ο πρόσφυγας εκούσια χρησιμοποιεί εκ νέου την εθνική, δεν έχει πια ανάγκη τη διεθνή προστασία. Έχει αποδειχθεί, δηλαδή, πως στην περίπτωση του δεν ισχύει πλέον ότι δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να ζητήσει την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του.

Η εφαρμογή αυτής της ρήτρας συνδέεται με τρεις προϋποθέσεις:

α) Ο πρόσφυγας πρέπει να ενεργεί εκούσια.

β) Ο πρόσφυγας πρέπει να αποβλέπει, με την πράξη του στην εκ νέου χρήση της προστασίας της χώρας της ιθαγένειάς του.

γ) Ο πρόσφυγας πρέπει πράγματι να αποκτήσει τέτοια προστασία.

ii. «Εκούσια επανάκτηση της ιθαγένειας»

Η ρήτρα αυτή είναι παρεμφερής με την προηγούμενη. Εφαρμόζεται στις περιπτώσεις εκείνες, όπου ο πρόσφυγας, που έχει χάσει την ιθαγένεια της χώρας του, επειδή είχε δικαιολογημένο φόβο δίωξης, επανακτά με τη θέλησή του αυτή την ιθαγένεια.

iii. «Απόκτηση νέας ιθαγένειας και προστασίας»

Η ιθαγένεια, που αποκτά ο πρόσφυγας είναι, συνήθως, αυτής της χώρας της διαμονής του. Πρόσφυγας, που ζει σε μια χώρα μπορεί, ωστόσο, να αποκτήσει την ιθαγένεια άλλης χώρας. Εάν συμβεί αυτό, τερματίζεται το

καθεστώς του πρόσφυγα, εφόσον η νέα ιθαγένεια εξασφαλίζει την προστασία της εν λόγω χώρας.

iv. «Εκούσια επανεγκατάσταση στη χώρα, όπου υπήρχε φόβος δίωξης»

Η ρήτρα αναφέρεται στην «εκούσια επανεγκατάσταση». Ο όρος αυτός υποδηλώνει την επιστροφή στη χώρα της ιθαγένειας ή της προηγούμενης διαμονής, με σκοπό τη μόνιμη διαμονή εκεί. Βέβαια, προσωρινή επίσκεψη του πρόσφυγα στην προηγούμενη πατρίδα του, δεν συνιστά «επανεγκατάσταση» και δεν επιφέρει απώλεια του καθεστώτος του πρόσφυγα, σύμφωνα με την παρούσα ρήτρα.

v. «Πολίτες, ως προς τους οποίους έπαυσαν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις για τις οποίες αναγνωρίστηκαν πρόσφυγες»

Ο όρος «προϋποθέσεις» αναφέρεται σε θεμελιώδεις αλλαγές στη χώρα, που μπορεί να θεωρηθούν ότι έχουν άρει τη βάση του φόβου δίωξης. Βέβαια, μια απλή αλλαγή των περιστατικών, που αφορούν το φόβο του συγκεκριμένου πρόσφυγα, η οποία δεν επιφέρει σημαντικές διαφοροποιήσεις των συνθηκών, δεν επαρκεί για να είναι εφαρμοστέα αυτή η ρήτρα.

vi. «Ανιθαγενείς ως προς τους οποίους έπαυσαν να υπάρχουν οι λόγοι για τους οποίους αναγνωρίστηκαν πρόσφυγες».

Η έκτη και τελευταία ρήτρα παύσης είναι παράλληλη με την πέμπτη. Η παρούσα ρήτρα αφορά αποκλειστικά όσους δεν έχουν καμία ιθαγένεια και μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα της προηγούμενης διαμονής τους.

2.2.4. Ρήτρες αποκλεισμού

Οι ρήτρες αποκλεισμού περιλαμβάνουν διατάξεις, που αποκλείουν από το καθεστώς του πρόσφυγα, πρόσωπα, τα οποία κατά τα λοιπά συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά του πρόσφυγα, όπως καθορίζονται από τις ρήτρες υπαγωγής. Τα πρόσωπα αυτά κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Πρόσωπα, που απολαύουν ήδη της προστασίας ή της αρωγής των Ηνωμένων Εθνών.

2. Πρόσωπα, που δεν έχουν ανάγκη από διεθνή προστασία και
3. Πρόσωπα ή ομάδες προσώπων, που θεωρείται ότι δεν αξίζουν να τύχουν διεθνούς προστασίας.

Αναλυτικότερα:

i. **«Πρόσωπα που απολαύουν ήδη της προστασίας ή της αρωγής των Ηνωμένων Εθνών»**

Σύμφωνα με την ρήτρα αυτή αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα, κάθε πρόσωπο, που απολαύει της προστασίας ή της αρωγής άλλων Οργάνων ή Οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών, εκτός του Ύπατου Αρμοστή για τους πρόσφυγες (π.χ. από την UNRWA).

ii. **«Πρόσωπα, που θεωρείται ότι δεν έχουν ανάγκη τη διεθνή προστασία»**

Η ρήτρα αυτή αναφέρεται σε πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις για την αναγνώρισή τους ως πρόσφυγες κι έχουν γίνει δεκτά σε μια χώρα, στην οποία τους απονεμήθηκαν τα περισσότερα από τα δικαιώματα, που κανονικά απολαύουν οι πολίτες τους, αλλά όχι η πλήρης ιθαγένεια.

iii. **«Πρόσωπα, που θεωρείται ότι δεν αξίζουν διεθνούς προστασίας»**

Η ρήτρα αυτή αναφέρεται σε πρόσωπα, τα οποία έχουν διαπράξει αδικήματα και συγκεκριμένα:

- Εγκλήματα πολέμου.
- Εγκλήματα κατά της ειρήνης.
- Εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.
- Εγκλήματα του κοινού ποινικού κώδικα.

Στόχος αυτής της ρήτρας είναι να προστατέψει την κοινότητα της χώρας υποδοχής, από τον κίνδυνο να επιτρέψει την είσοδο σε πρόσφυγα, που έχει διαπράξει εγκλήματα και να αποδώσει την οφειλόμενη δικαιοσύνη.

2.3. Διαδικασίες για τον καθορισμό του καθεστώτος των προσφύγων

2.3.1. Γενικές αρχές

Οι διαδικασίες για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα σ' ένα πρόσωπο, παρουσιάζουν μικρές διαφορές από χώρα σε χώρα. Προκειμένου να θεσπισθούν ίδιες διαδικασίες απ' όλα τα κράτη, που δεσμεύονται από τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967, αποφασίσθηκαν τον Οκτώβριο του 1977 ορισμένες βασικές προϋποθέσεις, οι οποίες είναι οι εξής:

- i. Η αρμόδια αρχή, στην οποία ο αιτών απευθύνεται, πρέπει να έχει σαφείς οδηγίες για τη διευθέτηση των υποθέσεων, που ενδεχομένως εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο των σχετικών διεθνών κειμένων.
- ii. Ο αιτών πρέπει να καθοδηγείται κατάλληλα, ως προς την τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας.
- iii. Πρέπει να υπάρχει μια σαφώς καθορισμένη αρχή, με αρμοδιότητα την εξέταση των αιτήσεων αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα και τη λήψη σχετικής απόφασης σε πρώτο βαθμό.
- iv. Στον αιτούντα πρέπει να παρέχονται οι αναγκαίες διευκολύνσεις, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ικανού διερμηνέα, προκειμένου να υποβάλλει την υπόθεσή του στην κρίση των αρμοδίων αρχών.
- v. Εάν ο αιτών αναγνωρισθεί πρόσφυγας, πρέπει να ενημερωθεί σχετικά και να του χορηγηθούν τα έγγραφα, που πιστοποιούν το καθεστώς του ως πρόσφυγας.
- vi. Εάν ο αιτών δεν αναγνωρισθεί πρόσφυγας, πρέπει να του παρέχεται το δικαίωμα προσφυγής, μέσα σε εύλογη προθεσμία, για μια, με τήρηση των τύπων επανεξέτασης της πρωτοβάθμιας απόφασης ενώπιον, είτε της ίδιας, είτε διαφορετικής διοικητικής ή δικαστικής αρχής.

- vii. Πρέπει να επιτρέπεται στον αιτούντα να παραμένει στη χώρα, όπου εκκρεμεί η έκδοση απόφασης επί της αρχικής του αιτήσεως από την αρμόδια αρχή, εκτός εάν η εν λόγω αρχή διαπίστωσε ότι η αίτησή του είναι προφανώς καταχρηστική. Πρέπει επίσης, να του επιτρέπεται να παραμείνει στη χώρα, όσο εκκρεμεί η προσφυγή ενώπιον ανώτερης διοικητικής αρχής ή δικαστηρίου.

Κατά τις διαδικασίες για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, ο αιτών έχει την υποχρέωση να προσκομίσει τα σχετικά στοιχεία της περιπτώσεώς του. Επίσης, ο αιτών φέρει το βάρος της απόδειξης των στοιχείων. Συχνά πάντως, ο αιτών ενδέχεται να μην έχει τη δυνατότητα να τεκμηριώνει τους ισχυρισμούς του με έγγραφα ή άλλου είδους αποδεικτικά μέσα, με αποτέλεσμα το καθήκον της εξακρίβωσης και της αξιολόγησης να μοιράζεται ανάμεσα στον αιτούντα και στον εξεταστή.

Κατά τη διαδικασία της εξακρίβωσης και αξιολόγησης των στοιχείων, ο αιτών πρέπει:

- i. Να λέει την αλήθεια και να παρέχει κάθε βοήθεια στον εξεταστή για τη διαπίστωση των στοιχείων της υπόθεσής του.
- ii. Να προσπαθεί να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του με κάθε διαθέσιμο αποδεικτικό μέσο και αν παρουσιαστεί ανάγκη να προσκομίσει πρόσθετα αποδεικτικά μέσα.
- iii. Να δώσει όλες τις σχετικές πληροφορίες, που αφορούν τον ίδιο και τις προηγούμενες εμπειρίες του, ώστε να δοθεί στον εξεταστή η δυνατότητα να διαπιστώσει τη συνδρομή των σχετικών γεγονότων.

Επίσης, κατά την ίδια διαδικασία, ο εξεταστής πρέπει:

- i. Να εξασφαλίσει ότι ο αιτών παρουσιάζει την υπόθεση του όσο πληρέστερα γίνεται και με όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία.
- ii. Να προβεί σε εκτίμηση της αξιοπιστίας του αιτούντος και να αξιολογήσει τα αποδεικτικά μέσα για να θεμελιώσει τα αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία της υπόθεσης.

- iii. Να συσχετίσει τα στοιχεία αυτά με τα αντίστοιχα κριτήρια της Σύμβασης του 1951, ώστε να καταλήξει σε σωστό πόρισμα, σχετικά με την υπαγωγή του αιτούντος στο καθεστώς του πρόσφυγα.

2.3.2. Οι προβλεπόμενες διαδικασίες στην Ελλάδα

Σύμφωνα με το Π.Δ. υπ' αριθμ. 83 της 16/19-3-1993 (Παράρτημα 1), οι διαδικασίες για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα έχουν ως εξής:

Η αίτηση του αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα υποβάλλεται, είτε στο μεθοριακό σημείο ελέγχου, είτε στην πληρέστερη δημόσια αρχή.

Αν συντρέχει λόγος απαράδεκτου η αίτηση απορρίπτεται, με απόφαση του οικείου αστυνομικού διευθυντή ή προκειμένου για τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, με απόφαση του προϊσταμένου της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών της αντίστοιχης Διεύθυνσης Ασφαλείας. Στο απόσπασμα της απόφασης, το οποίο κοινοποιείται αυθημερόν στον ενδιαφερόμενο, μνημονεύεται και η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής. Κατά της απορριπτικής απόφασης, ο αλλοδαπός δικαιούται να προσφύγει εντός προθεσμίας δύο (2) ημερών από της κοινοποίησής της, ενώπιον του Κλάδου Αστυνομίας Ασφαλείας και Τάξης του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Υ.Δ.Τ.), ο οποίος αποφαινεται εντός πενθημέρου από της αιτήσεως της προσφυγής.

Κατά το χρόνο, που διαρκούν οι παραπάνω διαδικασίες, ο αλλοδαπός παραμένει στη διάθεση των Αρχών.

Η αίτηση του αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα περιλαμβάνει και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς του, εφόσον εισέρχονται ταυτόχρονα στο Ελληνικό έδαφος. Ως μέλη οικογένειας θεωρούνται: η σύζυγος του αιτούντος, τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα και οι γονείς, εφόσον αποδεικνύεται ότι συννοικούσαν και συντηρούνταν απ' αυτόν.

Αν η αίτηση του αλλοδαπού κριθεί, κατ' αρχήν παραδεκτή, παρουσιάζεται ο ίδιος ενώπιον του διοικητού της Υπηρεσίας ή άλλου αρμόδιου βαθμοφόρου για συνέντευξη. Ειδικότερα, καλείται και με τη συνδρομή διερμηνέα, να εκθέσει προφορικά το αίτημά του και να καταθέσει όλα τα έγγραφα, αποδεικτικά στοιχεία, που κατέχει, ώστε να δικαιολογείται η αναγνώρισή του ως πρόσφυγας.

Ο αλλοδαπός, που υπέβαλε σχετική αίτηση αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υ.Δ.Τ., ύστερα από γνώμη 3μελούς Επιτροπής αξιωματικών εκ των υπηρετούντων στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας.

Η επιτροπή, εκτός από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου, συλλέγει κάθε χρήσιμη πληροφορία, που έχει σχέση με την υπόθεση.

Ο αλλοδαπός υποχρεούνται να παραμείνει καθ' όλη τη διάρκεια της ανωτέρω διαδικασίας, στον τόπο διαμονής, που δήλωσε ή που του καθορίστηκε. Σε περίπτωση, που ο αλλοδαπός απομακρυνθεί αυθαίρετα από τον ανωτέρω τόπο, διακόπτεται αμέσως η διαδικασία αναγνώρισής του ως πρόσφυγα και δεν συνεχίζεται με την επανεμφάνισή του, εκτός και αν αποδείξει ότι η απουσία του οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο, από την κατά τόπο αρμόδια αστυνομική αρχή.

Αν αποφασισθεί η αναγνώριση του αλλοδαπού ως πρόσφυγα εφοδιάζεται ο ίδιος με ειδική ταυτότητα, με την προσκόμιση της οποίας στις αρμόδιες αρχές, επιτρέπεται η χορήγηση ετήσιας άδειας παραμονής, με δυνατότητα ανανέωσης.

Σε περίπτωση που απορριφθεί το αίτημα, ο αλλοδαπός δικαιούται να προσφύγει εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από της κοινοποίησης της απόφασης στο Υ.Δ.Τ. Επί της προσφυγής αποφαινεται ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, εντός εξήντα (60) ημερών) από της ασκήσεώς της, ύστερα από γνώμη 4μελούς επιτροπής, αποτελούμενης από το νομικό σύμβουλο του Υ.Δ.Τ. (ως προέδρου), ενός ανωτέρου υπαλλήλου του διπλωματικού κλάδου της Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών

Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, ενός ανώτερου μέλους του επιστημονικού προσωπικού της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του ίδιου Υπουργείου και ενός ανώτερου αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας.

Κατά τη συνεδρίαση της παραπάνω επιτροπής, δύναται να παρίσταται με την ιδιότητα του παρατηρητή ο εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα.

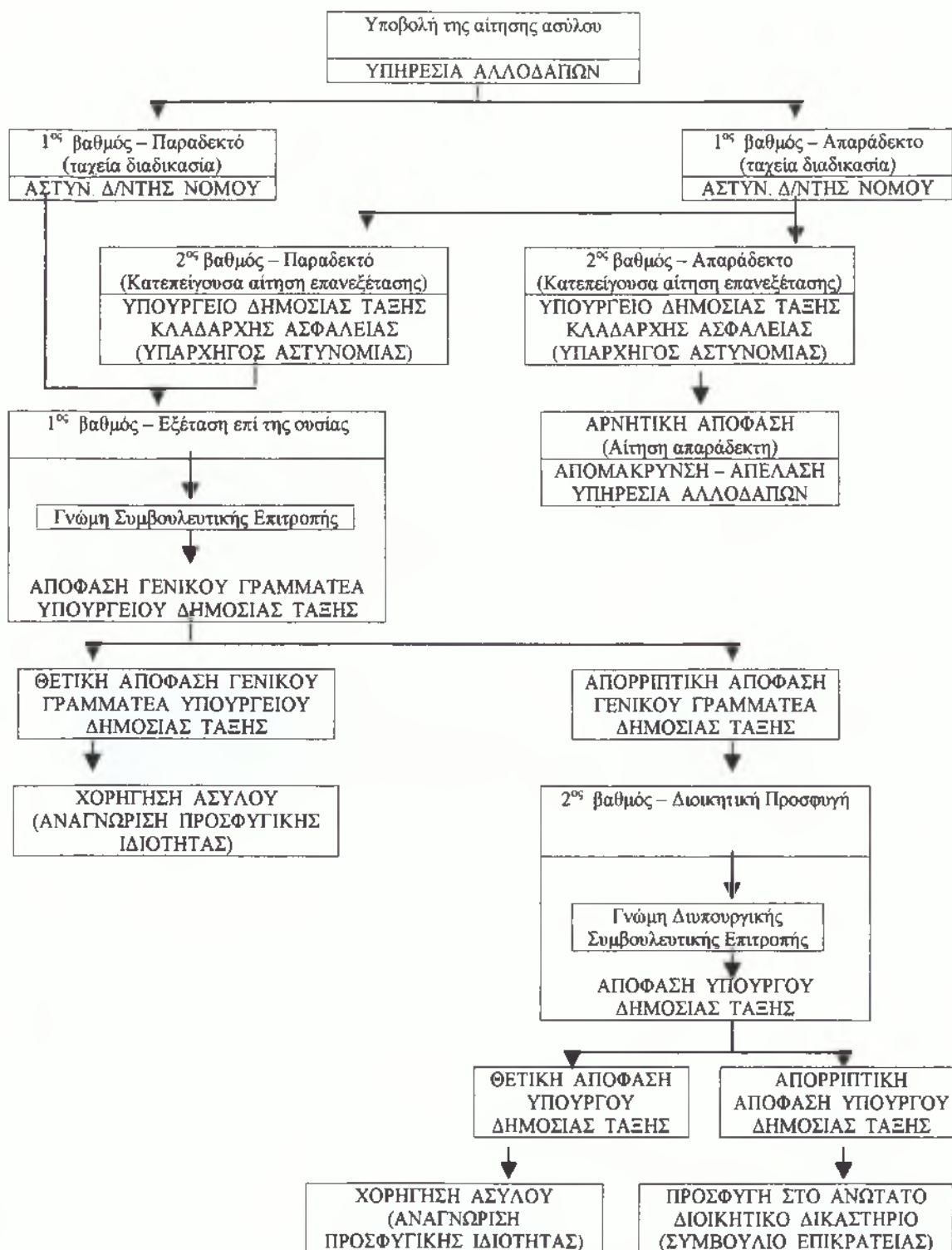
Σε περίπτωση προσκόμισης νέων αποδεικτικών στοιχείων, ο Γενικός Γραμματέας του Υ.Δ.Τ. έχει την αρμοδιότητα, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου να διατάξει την επανεξέταση της υπόθεσης.

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υ.Δ.Τ. ενημερώνουν τον εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. στη χώρα μας, αναφορικά με τις αιτήσεις, που υποβάλλουν οι αλλοδαποί για την αναγνώρισή τους ως πρόσφυγες.

Ο εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε., δύναται να επισκέπτεται τον αλλοδαπό, που ζητεί την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, για σχετικές με το αίτημά του πληροφορίες.

Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ο αλλοδαπός έχει το δικαίωμα προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας (βλέπε σχήμα 2.3.2.α.).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΑΣΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σχήμα 2.3.2.α.: Διαδικασία αίτησης ασύλου στην Ελλάδα

Πηγή: Ίδια έρευνα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

3.1. Γενικά περί Ο.Η.Ε.

Η Κοινωνία των Εθνών εκλήθη, μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο να λάβει μέτρα για την προστασία των προσφύγων, που προκάλεσε η επανάσταση των μπολσεβίκων στη Ρωσία, αλλά και η κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ως πρόσφυγες αντιμετωπίστηκαν εκείνοι, που αντιμετωπίζουν κίνδυνο, σε περίπτωση επιστροφής στην πατρίδα τους, και το πρώτο συγκεκριμένο μέτρο ελήφθη το 1921, με τη δημιουργία της Ύπατης Αρμοστείας για τους Ρώσους πρόσφυγες.

Με την πάροδο των ετών, η Κοινωνία των Εθνών ανέλαβε την προστασία και άλλων προσφύγων – Ασσυρίων, Τούρκων, Ελλήνων, αλλά και Εβραίων από την Αυστρία και τη Γερμανία. Και μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών πλέον, συγκρότησε το Διεθνή Οργανισμό Προσφύγων (I.R.O.), που εκλήθη να αντιμετωπίσει τα 21 εκατομμύρια ατόμων, που βρέθηκαν διασκορπισμένα ανά την Ευρώπη, σε χώρες, που δεν ήταν οι πατρίδες τους.

Ο αρχικός προορισμός του I.R.O. ήταν ο επαναπατρισμός των προσφύγων. Οι μεταπολεμικές εξελίξεις, όμως, και η διαίρεση του κόσμου δημιούργησαν ζήτημα χιλιάδων ατόμων, που επικαλούνταν σοβαρούς λόγους, που εμπόδιζαν την επιστροφή τους στην πατρίδα τους.

Έτσι, το 1951, όταν πλέον η προστασία των προσφύγων είχε εμπεδωθεί ως ανθρωπιστική αρχή, ο I.R.O. αντικαταστάθηκε από την Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για

τους πρόσφυγες και παράλληλα καταρτίστηκε η Διεθνής Σύμβαση για την κατάσταση των προσφύγων.

Η Σύμβαση απέβλεπε στην προστασία των προσφύγων, που είχαν εγκαταλείψει τις πατρίδες τους πριν από το 1951. Τα χρόνια, που ακολούθησαν έδειξαν ότι το προσφυγικό ζήτημα δεν ήταν περιορισμένο στα χρόνια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και του απόηχού του. Έτσι, το συγκεκριμένο χρονικό όριο, που έθετε η Σύμβαση καταργήθηκε το 1967 με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης.

Οι αρχές της Σύμβασης συνέβαλλαν αποφασιστικά στην προώθηση ιδιαίτερων περιφερειακών πρωτοβουλιών, όπως η Σύμβαση του 1969, για το ζήτημα των προσφύγων στην Αφρική ή και στη Δήλωση της Καρθαγένης του 1984 για τους πρόσφυγες στην Κεντρική Αμερική.

Η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες ασχολείται με την προστασία των προσφύγων σε παγκόσμια κλίμακα, εκτός από τους παλαιστίνιους πρόσφυγες, για τους οποίους μεριμνά μια άλλη οργάνωση του Ο.Η.Ε., η UNRWA.

3.1.1. Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για πρόσφυγες

Ο Ο.Η.Ε., το Δεκέμβριο του 1950, μέσω της Γενικής του Συνέλευσης ίδρυσε την Υ.Α. των Ηνωμένων Εθνών (Η.Ε.) για τους πρόσφυγες, με στόχο να παράσχει διεθνή προστασία στους πρόσφυγες.

Οι εντολές της Γ.Σ. του Ο.Η.Ε. προς την ιδρυθείσα επιτροπή ήταν οι εξής:

- Να παρέχει διεθνή προστασία στους πρόσφυγες.
- Να εξασφαλίζει μόνιμες λύσεις στα προβλήματα των προσφύγων, σε συνεργασία με τα κράτη.

Σήμερα, η Υ.Α. των Η.Ε. διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και στην ενεργοποίηση της οικονομικής και πολιτικής υποστήριξης για παροχή

ανθρωπιστικής βοήθειας και για την υλοποίηση προγραμμάτων αποκατάστασης των προσφύγων.

Η διεθνής προστασία των προσφύγων, στην οποία αποβλέπει η Υ.Α. επιτυγχάνεται με τη βοήθεια και άλλων διεθνών οργανισμών (π.χ. ερυθρός σταυρός, ερυθρά ημισέληνος κ.λ.π.), μη κυβερνητικών οργανώσεων και οργανώσεων, που έχουν δημιουργηθεί από τους πρόσφυγες.

Σήμερα, η Υ.Α. αριθμεί, ανά τον κόσμο 239 γραφεία σε 119 χώρες και προσωπικό 5.411 άτομα. Η αναλογία υπαλλήλων ανά άτομα υπό την εποπτεία της Υ.Α. είναι 1 υπάλληλος κάθε 5.500 άτομα.

Το 1994 η Υ.Α. είχε συνολικό προϋπολογισμό \$1.037.031 Η.Π.Α. και το 1995 \$1.278.200.000 Η.Π.Α.

Το 1994 συνεργάστηκε για να επιτύχει το έργο της με 459 μη κυβερνητικές οργανώσεις και το 1995 με 495.

3.1.2. UNRWA

Η UNRWA έχει αναλάβει κατ' αποκλειστικότητα από τα Η.Ε. το πρόβλημα των παλαιστινίων προσφύγων. Οι δραστηριότητές της εκτείνονται σ' ένα φάσμα χωρών, γύρω από την περιοχή για την οποία συγκρούονται οι εμπλεκόμενες πλευρές. Οι πρόσφυγες, που έχουν εγγραφεί στην UNRWA βρίσκονται τόσο εντός, όσο και εκτός στρατοπέδων.

Οι παλαιστίνιοι πρόσφυγες, που είχαν εγγραφεί στην UNRWA ως το Μάρτιο του 1995 παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.1.2.

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΕΝΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ	ΕΚΤΟΣ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	240.272	832.089	1.072.561
ΔΥΤΙΚΗ ΟΧΘΗ	125.752	353.271	479.023
ΓΑΖΑ	332.397	272.983	603.380
ΛΙΒΑΝΟΣ	170.850	603.380	328.176
ΣΥΡΙΑ	89.636	224.403	314.039
ΣΥΝΟΛΟ	957.107	1.840.072	2.797.179

Πίνακας 3.1.2.: Παλαιστίνιοι πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν εγγραφεί στην UNRWA

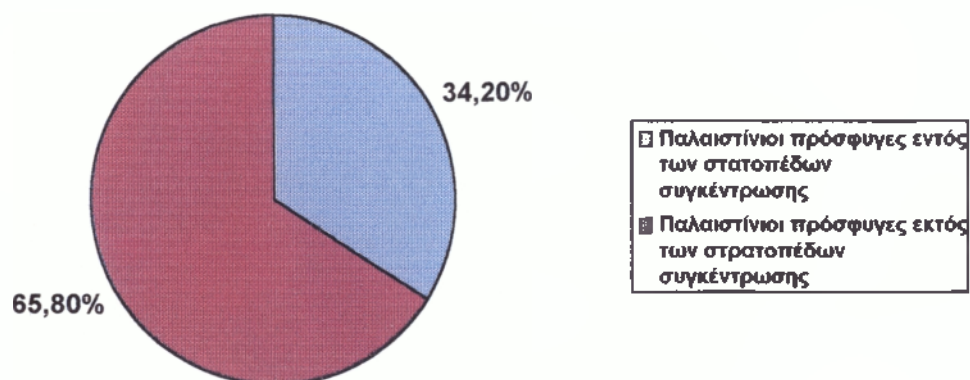
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 3.1.2. προκύπτει ότι:

- Ο μεγαλύτερος αριθμός (1.072.561) παλαιστινίων προσφύγων, που έχουν εγγραφεί στην UNRWA βρίσκεται στην Ιορδανία.
- Ο μικρότερος αριθμός (314.039) παλαιστινίων προσφύγων, που έχουν εγγραφεί στην UNRWA βρίσκεται στη Συρία.
- Σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως προσφύγων βρίσκονται 957.107 παλαιστίνιοι πρόσφυγες.
- Εκτός στρατοπέδων συγκεντρώσεως προσφύγων βρίσκονται 1.840.072 παλαιστίνιοι πρόσφυγες.
- Στη Γάζα βρίσκεται ο μεγαλύτερος αριθμός (332.397) παλαιστινίων προσφύγων, οι οποίοι φιλοξενούνται σε στρατόπεδα.
- Ο μικρότερος αριθμός (89.636) παλαιστινίων προσφύγων σε στρατόπεδα παρατηρείται στη Συρία.
- Ο μεγαλύτερος αριθμός (832.089) παλαιστινίων προσφύγων, εκτός στρατοπέδου παρατηρείται στην Ιορδανία.
- Ο μικρότερος αριθμός (224.403) παλαιστινίων προσφύγων, εκτός στρατοπέδου παρατηρείται στη Συρία.

Όπως παρατηρούμε στον Πίνακα 3.1.2. επί συνόλου 2.797.179 εγγεγραμμένων παλαιστινίων προσφύγων στην UNRWA, οι 957.107 (ποσοστό

34.2%) κατοικούν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης προσφύγων και οι 1.840.072 (ποσοστό 65,8%) εκτός των στρατοπέδων (βλέπε διάγραμμα 3.1.2.α.).

Διάγραμμα 3.1.2.α. Ποσοστιαία κατανομή των εγγεγραμμένων στην UNRWA παλαιστινίων προσφύγων, σε σχέση με την διαμονή τους

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες - Ίδια έρευνα

3.2. Η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα

3.2.1. Γενικά

Η παρουσία των Ηνωμένων Εθνών στην Ελλάδα περιλαμβάνει το κέντρο πληροφοριών του Ο.Η.Ε. (UNIC), τη Συντονιστική Μονάδα του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης (UNEP), την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO), την Υπηρεσία Προώθησης Επενδύσεων του Ο.Η.Ε., για τη Βιομηχανική Ανάπτυξη (UNIDO / IPS) και την Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες. Επίσης, λειτουργούν Ελληνικές Επιτροπές για την UNESCO και τη UNICEF, καθώς και ο Ελληνικός Σύνδεσμος των Ηνωμένων Εθνών.

Το γραφείο της Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα, άνοιξε το Μάρτιο του 1952, περίπου ένα χρόνο μετά την ίδρυση (14/12/50) της νέας υπηρεσίας για τους πρόσφυγες από τη Γ.Σ. των Ηνωμένων Εθνών.

3.2.2. Ενέργειες και παρεχόμενη βοήθεια

Η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, σε συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση εφάρμοσε το 1955 ένα πρόγραμμα για την εκκένωση των καταυλισμών, που διέμεναν πρόσφυγες, με παράλληλη παροχή στέγης, εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Στη συνέχεια, τα προγράμματα βοήθειας της Υ.Α. είχαν σαν κύριο στόχο τη φροντίδα και την υποστήριξη των νεοαφιχθέντων, οι οποίοι επεδίωκαν, κυρίως μετανάστευση σε τρίτη χώρα.

Σήμερα, η Υ.Α. μέσω μη – κυβερνητικών Οργανώσεων, παρέχει βοήθεια στους πρόσφυγες, σε σχέση με τα δικαιώματά τους στους τομείς της απασχόλησης, της στέγασης, της υγείας και της μόρφωσης. Επίσης, δίνεται έμφαση στην εξακρίβωση των αναγκών ειδικών ομάδων, όπως γυναίκες, παιδιά, ανάπηροι και ηλικιωμένοι, ενώ παράλληλα, παρέχεται συμβουλευτική υποστήριξη στους αιτούντες άσυλο και σ' αυτούς, που διαμένουν στο Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών Προσφύγων Λαυρίου, στο οποίο η Υ.Α. χρηματοδοτεί μια κοινωνική λειτουργό και μια ψυχολόγο, σε μερική απασχόληση.

Επίσης, χρηματοδοτεί τρεις μη κυβερνητικές οργανώσεις:

- Το Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας.
- Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες.
- Τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία.

Οι οργανώσεις αυτές αναλαμβάνουν την υλοποίηση προγραμμάτων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, οικονομικής βοήθειας και νομικής υποστήριξης στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες.

3.3. Μέσα της διεθνούς προστασίας

Η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες αποβλέπει στη διεθνή προστασία των προσφύγων. Για την προστασία αυτή χρησιμοποιούνται διάφορα μέσα, τα οποία διακρίνονται σε νομικά και μη νομικά.

Τα νομικά μέσα είναι τόσο το γενικό διεθνές δίκαιο περί προσφύγων (π.χ. Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων), όσο και το περιφερειακό (π.χ. Σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας του 1969, η οποία ρυθμίζει το προσφυγικό πρόβλημα, βασισμένη στις ιδιαιτερότητες, που παρουσιάζονται στην ήπειρο αυτή). Σημαντική πηγή δικαίου για την προστασία των προσφύγων αποτελούν επίσης και άλλες διεθνείς ή περιφερειακής ισχύος συμβάσεις όπως:

- Η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948).
- Η Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων (1984).
- Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989).
- Η Σύμβαση για την Εξάλειψη των Διακρίσεων σε βάρος των Γυναικών (1979).
- Το Πρόσθετο Πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949, που αφορούν την προστασία των θυμάτων ενόπλων συγκρούσεων (1988).
- Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης.
- Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών κ.λ.π.

Επίσης, σημαντική πηγή δικαίου είναι οι σχετικές με τους πρόσφυγες αποφάσεις, συστάσεις, ψηφίσματα ή πορίσματα διεθνών οργανισμών όπως:

- Εκτελεστική Επιτροπή της Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.
- Συμβούλιο της Ευρώπης.
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κ.λ.π.

Τα μη νομικά μέσα είναι:

- Η υλική βοήθεια.

- Η πληροφόρηση.
- Η εκπαίδευση.
- Η επιμόρφωση και
- Η κατάρτιση των προσφύγων.

3.4. Η καθιερωμένη προσέγγιση του προσφυγικού προβλήματος

3.4.1. Γενικά

Από το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου έως σήμερα, η διεθνής κοινότητα έχει αφιερώσει μεγάλο κομμάτι των προσπαθειών και των πόρων της στο προσφυγικό πρόβλημα. Έτσι, σήμερα υπάρχει ένα περίπλοκο δίκτυο θεσμών, νόμων και συμβάσεων, τα οποία στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών των ανθρώπων, που υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους. Αυτό το δίκτυο διευθύνεται και συντονίζεται ουσιαστικά από το γραφείο της Υ.Α.

Η καθιερωμένη προσέγγιση στο πρόβλημα των προσφύγων ήταν κατασταλτική, υπό την έννοια ότι η Υ.Α. ενδιαφερόταν για ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων, μόνο από τη στιγμή, που εκτοπίζονταν, περνούσαν τα σύνορα και ζητούσαν άσυλο σε κάποιο κράτος. Δεν γίνονταν προσπάθειες για την πρόβλεψη των νέων μετακινήσεων προσφύγων, για την προετοιμασία εισόδου σε πιθανές χώρες ασύλου και για την αποτροπή αυτών των μετακινήσεων μέσω της αντιμετώπισης των αιτιών εκτόπισης από τη χώρα προελεύσεως.

Ήταν διεθνώς αποδεκτό ότι η Υ.Α. μπορούσε να διατηρήσει τον ανθρωπιστικό χαρακτήρα της μόνο αν αντιμετώπιζε τις προσφυγικές μετακινήσεις από τη στιγμή που συνέβαιναν. Οποιαδήποτε αντιμετώπιση των συνθηκών, που προκαλούσαν αυτές τις μετακινήσεις, θα είχε «πολιτικό» χαρακτήρα, γεγονός που θα θεωρούνταν απαράδεκτο.

Τα επακόλουθα αυτής της προσέγγισης ήταν τα παρακάτω:

- i. Αγνοήθηκε το δικαίωμα να μπορεί να ζει κανείς με ασφάλεια στην πατρίδα του και την κοινότητά του, ενώ δόθηκε έμφαση στο δικαίωμα των ανθρώπων να εγκαταλείπουν τη χώρα τους και να ζητούν άσυλο σ' ένα άλλο κράτος.
- ii. Για την επίλυση του προβλήματος των προσφύγων θεωρούνταν περισσότερο υπεύθυνες οι χώρες ασύλου, παρά οι χώρες προέλευσης. Η Σύμβαση του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων αναφέρεται στις υποχρεώσεις των χωρών, που προσφέρουν άσυλο, αλλά δεν αναφέρεται καθόλου στο ρόλο και τις ευθύνες, που έχουν οι χώρες προέλευσης.
- iii. Κατά την αντιμετώπιση των προσφυγικών καταστάσεων, η διεθνής κοινότητα επικέντρωσε την προσοχή της σε τρεις συγκεκριμένες λύσεις, οι οποίες είχαν ως βάση τους την υπόθεση της εξορίας:
 - Οι πρόσφυγες μπορούσαν να παραμείνουν στη χώρα, που τους είχε προσφέρει άσυλο και να ενσωματωθούν κοινωνικά, οικονομικά και νομικά (τοπική εγκατάσταση).
 - Οι πρόσφυγες μπορούσαν να φύγουν από τη χώρα, που τους είχε προσφέρει άσυλο και να πάνε να ζήσουν σε ένα άλλο κράτος, το οποίο θα έχει συμφωνήσει να τους δεχθεί (επανεγκατάσταση).
 - Μπορούσαν να κάνουν χρήση της λύσης του «εθελοντικού επαναπατρισμού» επιλέγοντας την επιστροφή στην πατρίδα τους και την ανάκτηση όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του ντόπιου πληθυσμού.

Κατά το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα των πέντε τελευταίων δεκαετιών η έμφαση δόθηκε, κυρίως στις λύσεις της τοπικής εγκατάστασης και της επανεγκατάστασης σε τρίτες χώρες.

3.4.2. Τοπική εγκατάσταση

Τα πρόσωπα, στα οποία αναγνωρίζονταν το καθεστώς του πρόσφυγα, απολάμβαναν κοινωνικά, οικονομικά και νομικά δικαιώματα στη χώρα ασύλου. Τα δικαιώματα αυτά, συνήθως, αφορούσαν την εκπαίδευση, την απασχόληση, τη στέγαση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την προστασία των αρχών.

Τα παραπάνω δικαιώματα είναι μέρος του προγράμματος «τοπικής εγκατάστασης», το οποίο εφαρμόζεται για την προστασία των προσφύγων.

Η Υ.Α. είχε επικεντρώσει την προσοχή της και σ' αυτό το πρόγραμμα, προκειμένου να δοθεί λύση στο πρόβλημα των προσφύγων. Συνήθως, παρείχε υλική βοήθεια και προσπαθούσε να καλύψει τα κενά, που παρουσιάζονταν στις εκάστοτε χώρες, από την εφαρμογή του παραπάνω προγράμματος. Επίσης, προσπαθούσε να προστατέψει τα δικαιώματα των προσφύγων, παρεμβαίνοντας, όπου αυτά καταπατούνταν ή αγνοούνταν.

3.4.3. Επανεγκατάσταση

Η επανεγκατάσταση σε τρίτη χώρα, σημαίνει τη μεταφορά ενός πρόσφυγα από τη χώρα ασύλου, σ' ένα άλλο κράτος, το οποίο έχει συμφωνήσει να τον δεχθεί και να του παραχωρηθεί το δικαίωμα μιας μακροπρόθεσμης παραμονής, καθώς και η ευκαιρία να γίνει μόνιμος κάτοικος της χώρας.

Η επανεγκατάσταση εφαρμόζεται στις εξής περιπτώσεις:

- i. Όταν οι πρόσφυγες απειλούνται με απέλαση από τη χώρα ασύλου, διότι η συγκεκριμένη χώρα πιστεύει ότι εξαιτίας τους απειλείται η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική της σταθερότητα.
- ii. Όταν οι πρόσφυγες απειλούνται με απέλαση, όχι από τις αρχές της χώρας ασύλου, αλλά από άλλες εχθρικές ομάδες ή κυβερνήσεις.

- iii. Όταν οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν ειδικές ανθρωπιστικές ανάγκες, τις οποίες δεν μπορεί να καλύψει η χώρα ασύλου.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Άτομα, που έχουν βασανιστεί ή πέσει θύματα σεξουαλικής βίας, τα οποία χρειάζονται ειδική ιατρική περίθαλψη και ψυχολογική φροντίδα.
- Άτομα, που πάσχουν από σοβαρές σωματικές και ψυχικές ασθένειες, για τις οποίες δεν υπάρχουν τοπικά τα αναγκαία μέσα θεραπείας.
- Άτομα που έχουν χωριστεί από στενά συγγενικά τους πρόσωπα.

Η Υ.Α. κατά την εφαρμογή αυτού του προγράμματος μεριμνούσε, τόσο για τη μεταφορά του πρόσφυγα από το ένα κράτος στο άλλο, όσο και για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του.

3.4.4. Εθελοντικός επαναπατρισμός

Με τον όρο «εθελοντικός επαναπατρισμός», νοείται η εκούσια επιθυμία του προσώπου, που έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας να επιστρέψει στην πατρίδα του και να ανακτήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ντόπιου πληθυσμού.

Η εκούσια επιθυμία ενός πρόσφυγα να επιστρέψει στην πατρίδα του προβλέπεται και από τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951, όπου αναφέρεται ως ρήτρα παύσης. Αποτελεί, δηλαδή, μια από τις προϋποθέσεις, όπου ένα πρόσωπο παύει να είναι πρόσφυγας.

Κατά τη δεκαετία του 1970, οργανώθηκαν ορισμένα μεγάλης κλίμακας προγράμματα εθελοντικού επαναπατρισμού, ιδίως σε χώρες, που είχαν πρόσφατα αποκτήσει την ανεξαρτησία τους, όπως η Αγκόλα, το Μπαγκλαντές, η Μοζαμβίκη και η Ζιμπάμπουε. Παρ' όλα αυτά, ο εθελοντικός επαναπατρισμός στη δεκαετία του 1980 αναγνωρίστηκε ως προτιμότερη λύση στα προβλήματα των προσφύγων.

Η Υ.Α., κατά την εφαρμογή αυτού του προγράμματος, μεριμνούσε και για το ταξίδι της επιστροφής των προσφύγων στην πατρίδα τους, εκτός από τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους.

3.5. Ανησυχίες κρατών – δωρητών και χωρών ασύλου

Τα βιομηχανικά κράτη, τα οποία προσφέρουν τα περισσότερα από τα απαιτούμενα κεφάλαια για τη βοήθεια των προσφύγων του κόσμου, καταβάλλουν ολοένα μεγαλύτερες προσπάθειες για την εύρεση λύσεων στο προσφυγικό πρόβλημα. Εκτός από το 1,3 δισεκατομμύρια, που απορρόφησε η Υ.Α. το 1994, τεράστια χρηματικά ποσά διοχετεύτηκαν επίσης σε πρόσφυγες, μέσω άλλων διεθνών οργανισμών, όπως είναι το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Σίτισης και η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού.

Παράλληλα, και οι χώρες ασύλου καταβάλλουν προσπάθειες για εύρεση λύσεων, καθώς βρίσκονται αντιμέτωπες μ' ένα πλήθος αλληλένδετων και σταθερά επιδεινούμενων προβλημάτων:

- Στάσιμες ή φθίνουσες οικονομίες.
- Ραγδαία αυξανόμενους πληθυσμούς.
- Περιβαλλοντική υποβάθμιση.
- Αύξηση ανεργίας.
- Αύξηση εγκληματικότητας.
- Ενισχυόμενες κοινωνικές εντάσεις.

Όπως είναι ευνόητο, οι χώρες, οι οποίες βρίσκονται σε τέτοιες καταστάσεις και οι οποίες εκ παραδόσεως εφαρμόζουν πολιτική «ανοικτών πυλών» για πρόσφυγες, τώρα έχουν αρχίσει να διερωτώνται μήπως ήρθε ο καιρός μιας νέας προσέγγισης στο πρόβλημα της υποχρεωτικής μετανάστευσης.

3.6. Αλλαγή προσέγγισης του προσφυγικού προβλήματος

3.6.1. Γενικά

Η Υ.Α. και οι εταίροι της στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στα δεδομένα της εποχής υποχρεώθηκαν να επανεξετάσουν την αποτελεσματικότητα των καθιερωμένων μεθόδων προσέγγισης στο πρόβλημα της ακούσιας μετανάστευσης. Μέσα από αυτή τη διεργασία εμφανίστηκαν νέες στρατηγικές. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η διεθνής κοινότητα να μεταθέτει σήμερα την προσοχή της από τις δυσκολίες, που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στις χώρες ασύλου στις συνθήκες, οι οποίες υποχρέωσαν τους ανθρώπους αυτούς να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους. Παράλληλα, καταβάλλεται μεγαλύτερη προσπάθεια απ' ό,τι στο παρελθόν για την εξασφάλιση των συνθηκών εκείνων, που θα επιτρέψουν στους πρόσφυγες να γυρίσουν στην πατρίδα τους.

Έτσι, τα Ηνωμένα Έθνη προσπαθούν αν διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στις διαδικασίες της συμφιλίωσης και του επαναπατρισμού. Κύρια χαρακτηριστικά αυτού του ρόλου είναι οι μεταξύ άλλων δραστηριότητες πολιτικού και ανθρωπιστικού χαρακτήρα:

- Μεσολάβηση για την υπογραφή συμφωνιών ειρήνης.
- Αφοπλισμός και αποστράτευση μαχίμων.
- Μεταφορά προσφύγων στην πατρίδα τους.
- Κατάρτιση καταλόγων ψηφοφόρων, διοργάνωση και εποπτεία εκλογών.
- Διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ανοικοδόμησης.

3.6.2. Νεοεμφανιζόμενες στρατηγικές

Το πρότυπο, που έχει αρχίσει να διαμορφώνεται τα τελευταία χρόνια για την αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος μπορεί να χαρακτηριστεί προληπτικό και με προσανατολισμό του τη χώρα προέλευσης.

Οι προσφυγικές μετακινήσεις μπορούν να αποτραπούν εάν ληφθούν μέτρα μείωσης ή εξάλειψης των απειλών και που υποχρεώνουν τους πολίτες μιας χώρα να αναζητούν άσυλο σε μια άλλη. Η ιδέα πρόληψης περιλαμβάνει δραστηριότητες, όπως είναι:

- Η παρακολούθηση και η έγκαιρη προειδοποίηση.
- Η διπλωματική παρέμβαση.
- Η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.
- Ο τερματισμός των συγκρούσεων.
- Η δημιουργία θεσμών.
- Η προστασία των ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων των μειονοτήτων.
- Η αδιάλειπτη ενημέρωση των ατόμων, που ζητούν άσυλο.

Οι κυβερνήσεις πλέον δεν πρέπει μόνο να θεωρούνται υπόλογες για ενέργειες, που εξαναγκάζουν τους ανθρώπους να ζητούν καταφύγιο σε άλλες χώρες, αλλά και να ενθαρρύνονται, ώστε να δημιουργήσουν τις συνθήκες, που θα επιτρέψουν στους πρόσφυγες να επιστρέψουν στην πατρίδα τους.

Η προληπτική προσέγγιση βασίζεται επίσης στην άποψη ότι οι προσφυγικές μετακινήσεις μπορούν να αποτραπούν, να ελεγχθούν ή να περιοριστούν, ακόμη και στην περίπτωση, που οι προληπτικές ενέργειες θα έχουν αποτύχει. Αυτοί οι αντικειμενικοί σκοποί μπορούν να επιτευχθούν με διάφορους τρόπους:

- Με στρατιωτική παρέμβαση, για την αποτροπή των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η μέθοδος αυτή μπορεί να σταματήσει τη φυγή ανθρώπων, των οποίων η ασφάλεια απειλείται και να βοηθήσει στον επαναπατρισμό τους.

- Με την παροχή πρώτων βοηθειών και αρωγής για την αποκατάσταση εκείνων, που βρίσκονται στην πατρίδα τους, στις περιπτώσεις, όπου οι ένοπλες συρράξεις έχουν προκαλέσει σοβαρά οικονομικά προβλήματα.
- Με την εμπέδωση μιας διεθνούς παρουσίας στη χώρα προελεύσεως για την παρακολούθηση της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επιτυχημένα παραδείγματα αυτής της στρατηγικής αποτελούν τα τελευταία χρόνια το Ιράκ, η Σομαλία και το Τατζικιστάν.

3.6.3. Παράδειγμα προσπάθειας ελέγχου προσφυγικών μετακινήσεων

Στη Ρουάντα, η διεθνής κοινότητα είχε υιοθετήσει μια πολυδιάστατη στρατηγική, με σκοπό να ελέγχει την προσφυγική μετακίνηση του πληθυσμού ελαχιστοποιώντας τις εκροές και ενθαρρύνοντας τον επαναπατρισμό προσφύγων. Η στρατηγική αυτή βασίστηκε σε ορισμένες πρωτοβουλίες, οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως «μέτρα δημιουργία εμπιστοσύνης» και έχουν προχωρήσει σε ενέργειες όπως:

- Παρότρυνση της κυβέρνησης της Ρουάντα να εκδώσει μια ανακοίνωση, με την οποία ζητούνε από τους πρόσφυγες να επιστρέψουν κάτω από συνθήκες ασφαλείας, αξιοπρέπειας και πλήρους σεβασμού στα ιδιοκτησιακά τους δικαιώματα.
- Εγκατάσταση διεθνών παρατηρητών για την παρακολούθηση της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ρουάντα.
- Βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας στα στρατόπεδα προσφύγων στην Τανζανία και το Ζαΐρ προκειμένου να προστατευθούν από ενέργειες εκφοβισμού εκ μέρους των συμπατριωτών τους, οι άνθρωποι, οι οποίοι επιθυμούν να επιστρέψουν.
- Διευκόλυνση του επαναπατρισμού, με τη δημιουργία ενδιάμεσων σταθμών, στρατοπέδων διερχομένων κι κέντρων πρώτων βοηθειών μέσα στη Ρουάντα.

- Σύσταση διεθνούς δικαστηρίου για την εκδίκαση υποθέσεων ατόμων, τα οποία κατηγορούνται για υποκίνηση ή διάπραξη εγκλημάτων γενοκτονίας.

3.6.4. Μορφές της νέας προσέγγισης του προσφυγικού πρόβλημα

Ο προσανατολισμός προς τη χώρα προέλευσης έχει πάρει διάφορες μορφές:

- i. Σε αντίθεση με το παραδοσιακό πρότυπο η προσέγγιση αυτή δίνει την ίδια προσοχή και στο δικαίωμα του πρόσφυγα να επιστρέψει στην πατρίδα του και στο δικαίωμά του να παραμείνει στην πατρίδα του.
- ii. Οι χώρες προέλευσης παίζουν ρόλο στην προσπάθεια επίλυσης των προσφυγικών προβλημάτων.
- iii. Η Υ.Α. και οι εταίροι της έχουν αυξήσει τη λειτουργική εμπλοκή τους, μέσα στις χώρες προελεύσεως. Έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην κάλυψη των αναγκών επανένταξης και αποκατάστασης των παλιννοστούντων και των κοινοτήτων τους. Αυτό το γεγονός, αποδεικνύει τη διαφορά, που υπάρχει σήμερα σε σχέση με την εποχή, που προσφέρονταν στους πρόσφυγες ένα μέσο επιστράτευσης στη χώρα τους και εν συνεχεία έπρεπε να φροντίσουν οι ίδιοι για την επιβίωσή τους.

3.6.5. Πλεονεκτήματα της νέας προσέγγισης

Η νέα προσέγγιση της διεθνούς κοινότητας στη λύση των προβλημάτων των προσφύγων μπορεί να:

- Γλιτώσει εκατομμύρια ανθρώπους από την τραυματική εμπειρία και τις κακουχίες της εξορίας.

- Δώσει την ευκαιρία σε εκατομμύρια ανθρώπους να ξαναβρούν ένα ήρεμο τρόπο ζωής, μέσα στην ίδια τους τη χώρα.
- Απαλύνει το φορτίο, που επωμίζονται οι χώρες ασύλου.
- Συμβάλλει στην εξεύρεση νέων και παραγωγικότερων τρόπων διάθεσης των τεράστιων κονδυλίων, που απαιτούνται αυτή τη στιγμή για τα προγράμματα βοήθειας των προσφύγων.
- Συντείνει στην άμβλυνση ορισμένων πολιτικών και κοινωνικών εντάσεων, που δημιουργούνται όταν μεγάλοι αριθμοί ανθρώπων υποχρεώνονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να ζητήσουν καταφύγιο κάπου αλλού.

3.7. Νέοι οργανισμοί

Το μέγεθος και η περιπλοκότητα του παγκόσμιου προσφυγικού προβλήματος έχουν προκαλέσει ένα διευρυνόμενο χάσμα, ανάμεσα στα αιτήματα, που πρέπει να ικανοποιήσει η Υ.Α., και τα κονδύλια, που διαθέτει.

Η κατάσταση αυτή έχει προκαλέσει μια αμφίδρομη διαδικασία οργανωτικών μεταβολών. Από τη μια πλευρά, η Υ.Α. έχει υποχρεωθεί να αναπτύξει νέους τομείς αρμοδιότητας και να επιδοθεί σε ορισμένες καινούριες δραστηριότητες και από την άλλη, διάφοροι οργανισμοί, οι οποίοι εκ παραδόσεως εμπλέκονται ελάχιστα σε θέματα, που έχουν σχέση με πρόσφυγες, προσφέρουν τώρα τους πόρους και την πείρα τους στο προσφυγικό πρόβλημα. Το Συμβούλιο Ασφαλείας του Ο.Η.Ε, για παράδειγμα, σήμερα συμμετέχει πολύ πιο άμεσα στην πρόληψη κι επίλυση των προσφυγικών προβλημάτων από κάθε άλλη φορά, μαζί με οργανισμούς, όπως είναι το ΝΑΤΟ και ο Οργανισμός Ασφαλείας και Συνεργασίας στην Ευρώπη, η Οικονομική Κοινότητα των Δυτικοαφρικανικών Κρατών, η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα του Ο.Η.Ε. (UNDP), η Παγκόσμια Τράπεζα και οι τράπεζες περιφερειακής ανάπτυξης.

Όλοι αυτοί οι οργανισμοί φαίνεται ότι θα διαδραματίζουν ένα όλο και σημαντικότερο ρόλο σε θέματα προσφύγων, τόσο σε ό,τι αφορά στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, που υποκρύπτονται πίσω από πολλές προσφυγικές μετακινήσεις, όσο και σε σχέση με τις διαδικασίες της, μετά την κρίση ανοικοδόμησης.

Ο ρόλος, που έχουν αναλάβει αυτοί οι οργανισμοί στο χώρο των προσφύγων καταδεικνύει τη νέα επίγνωση της διεθνούς κοινότητας, ότι το προσφυγικό πρόβλημα είναι αναγκαίο να αντιμετωπισθεί με ένα συνολικό και πολυδιάστατο τρόπο. Για να λυθούν τα προβλήματα των προσφύγων, θα χρειαστούν συντονισμένες ενέργειες σε ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, πολλές από τις οποίες υπερβαίνουν εκείνες της Υ.Α. (προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διασφάλιση της ειρήνης κ.λ.π.).

Επιπλέον, κυβερνήσεις και ανθρωπιστικοί οργανισμοί έχουν συνειδητοποιήσει ότι το πρόβλημα των προσφύγων είναι εξ ορισμού οικουμενικό και δεν μπορεί να λύνεται με ασυντόνιστες και αποσπασματικές ενέργειες, χωριστά σε κάθε χώρα. Έτσι, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για περιφερειακές προσεγγίσεις σε θέματα προσφύγων, όπου συνδυάζονται οι προσπάθειες των χωρών προέλευσης, των χωρών ασύλου, άλλων κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών και των εθελοντικών υπηρεσιών.

3.8. Σχέση ανθρωπιστικών, πολιτικών και στρατιωτικών στοιχείων του συστήματος του Ο.Η.Ε.

Τα τελευταία χρόνια, η κατάρρευση της κρατικής μηχανής σε αρκετές, λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, έχει επιτρέψει στους ανθρωπιστικούς οργανισμούς, πολύ μεγαλύτερη αυτονομία επιχειρήσεων και τους έχει αναθέσει ένα σημαντικά αυξημένο ρόλο στην παροχή ουσιαστικών πόρων, όπως είναι οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, η έμμισθη απασχόληση και οι εμπορικές συμβάσεις.

Παράλληλα, η προσπάθεια για την εφαρμογή μιας αμφίπλευρης στρατηγικής, όπου μαίνονταν ένοπλες συγκρούσεις, συνδυάζοντας την επίμονη επιδίωξη μιας πολιτικής διευθέτησης, μέσω διαπραγματεύσεων με τη γενναιόδωρη παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, επέβαλε τη χρήση στρατιωτικών επιχειρήσεων.

Αποτέλεσμα των παραπάνω καταστάσεων είναι:

- i. Τα προβλήματα των προσφύγων αποτελούν κύριο θέμα στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε.
- ii. Το Συμβούλιο Ασφαλείας εγκρίνει τακτικά τη χρησιμοποίηση ένοπλων δυνάμεων σε ζώνες συγκρούσεων.
- iii. Η Υ.Α. και άλλοι διεθνείς οργανισμοί λειτουργούν στους ίδιους χώρους και σε στενή συνεργασία με ειρηνευτικές δυνάμεις του Ο.Η.Ε., αναλαμβάνοντας μεγάλο μέρος της ευθύνης για την ευημερία των άμαχων πληθυσμών.

Φυσικό επακόλουθο αυτών των εξελίξεων είναι μια νέα και πολύ έντονη σχέση, η οποία έχει καλλιεργηθεί ανάμεσα στα ανθρωπιστικά, πολιτικά και στρατιωτικά στοιχεία του συστήματος του Ο.Η.Ε.

3.9. Παραδείγματα ανθρωπιστικής βοήθειας σε εμπόλεμες περιοχές

Τον Ιούνιο του 1991, η Υ.Α. ανέλαβε την ευθύνη για την «επιχείρηση ανακούφισης» στο Ιράκ, ενώ οι δυνάμεις του συνασπισμού απέσυραν τα στρατεύματά τους και συνέχισαν να προσφέρουν κάλυψη από αέρος στη ζώνη ασφαλείας.

Εκτός από την παροχή βοήθειας στους Κούρδους πρόσφυγες, τους παλιννοστούντες και τους εκτοπισμένους, η Υ.Α. έθεσε σε εφαρμογή και ένα ενιατικό πρόγραμμα αποκατάστασης, μέσα στο βόρειο Ιράκ, με σκοπό τη δημιουργία κατοικιών για άστεγους, πριν έλθει ο χειμώνας. Από τον Οκτώβριο ως το Δεκέμβριο του 1991, εκτελέστηκαν έργα ανοικοδόμησης σε 1.500 από τα 4.000 χωριά, που είχαν καταγραφεί στην περιοχή.

Το Νοέμβριο του 1991, η Υ.Α. είχε αναλάβει τη μεγαλύτερη και ίσως πιο περίπλοκη και επικίνδυνη ανθρωπιστική επιχείρηση, που είχε γνωρίσει ποτέ ο κόσμος. Η επιχείρηση αυτή είχε υπό την αιγίδα της, πάνω από 3,5 εκατομμύρια άτομα, το Μάρτιο του 1995, τα 2/3 των οποίων στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Μέχρι τότε, η Υ.Α. είχε δαπανήσει πάνω από 1 δισεκατομμύριο \$ για το πρόγραμμά της στην περιοχή.

Τον Απρίλιο του 1992 ξεκίνησε η επιχείρηση του Ο.Η.Ε. στη Σομαλία, με σκοπό εκτός από την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και την εποπτεία μιας εκεχειρίας στο Μογκαντίσου, καθώς και την προστασία του αεροδρομίου και του λιμανιού.

Η Υ.Α. είχε επικεντρώσει τις προσπάθειές της σ' ένα διασυνοριακό πρόγραμμα από την Κένυα, το οποίο εφαρμοζόταν στο νότιο τμήμα της χώρας. Η πρωτοβουλία αυτή, είχε τρεις διασυνδεδεμένους αντικειμενικούς σκοπούς:

- Τη διευκόλυνση της παλιννόστησης των Σομαλών.
- Τη βοήθεια επανενσωμάτωσης παλιννοστούντων και άλλων εκτοπισμένων και
- Τη σταθεροποίηση του μόνιμου πληθυσμού σε περιοχές, οι οποίες αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα, ώστε να αποτραπούν περαιτέρω προσφυγικές κινήσεις προς την Κένυα και άλλα κράτη.

Μέχρι τα μέσα του 1995, περισσότεροι από 200.000 Σομαλοί είχαν επιστρέψει στην πατρίδα τους, κυρίως στο νοτιοδυτικό τμήμα της χώρας, όπου η Υ.Α. έχει θέσει σε εφαρμογή πάνω από 360 μικρής κλίμακας προγράμματα επανενσωμάτωσης και αποκατάστασης.

Τον Ιούνιο του 1991 μεγάλος αριθμός κατοίκων της Ρουάντα άρχισαν να μετακινούνται προς το Ζαΐρ και την Τανζανία. Η κλίμακα αυτής της εξόδου ήταν τόσο μεγάλη, ώστε η Υ.Α. αναγκάστηκε να αναζητήσει νέες μεθόδους για την ενίσχυση των προσπαθειών παροχής βοήθειας. Έτσι γεννήθηκε η ιδέα των «πακέτων υπηρεσιών», μέσω των οποίων η Υ.Α. ζητούσε από κυβερνήσεις την παροχή διευκόλυνσεως, σε τομείς, όπως οι

υπηρεσίες αεροδρομίων, η ύδρευση και η προετοιμασία προσφυγικών καταυλισμών, κυρίως από τις ένοπλες δυνάμεις τους.

Εκτός από το γεγονός ότι ηγείτο της ανθρωπιστικής ανταπόκρισης της διεθνούς κοινότητας στην προσφυγική κρίση της Ρουάντα, η Υ.Α. είχε παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο και στο εσωτερικό της χώρας. Σ' αυτό συγκαταλεγόταν:

- Η παροχή μεταφορικών μέσων και βραχυπρόθεσμης βοήθειας στους πρόσφυγες, που επιθυμούσαν να επιστρέψουν στη Ρουάντα.
- Η εφαρμογή κοινοτικών προγραμμάτων αποκατάστασης και επανενσωμάτωσης στα σημεία επιστροφής.
- Η υποστήριξη υπουργείων και άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών στις προσπάθειες ανοικοδόμησης της χώρας.

Επιπλέον, η Υ.Α. έχει εγκαταστήσει μέλη του προσωπικού της στις περιοχές όπου επιστρέφουν οι πρόσφυγες, ώστε να μπορεί:

- Να παρακολουθεί την ασφάλεια και την ευημερία τους.
- Να μεριμνά για την εγγραφή τους στα μητρώα των τοπικών αρχών.
- Να τους βοηθήσει να διεκδικήσουν την ακίνητη και κινητή περιουσία τους.
- Να συμβάλλει στη δημιουργία συνθηκών, που διευκολύνουν τον επαναπατρισμό τους.

3.10. Η μέθοδος της Προσωρινής Προστασίας

Η προσωρινή προστασία εφαρμόζεται εδώ και αρκετά χρόνια. Κυρίως χρησιμεύει για την αντιμετώπιση των μη αναμενόμενων προσφυγικών ρευμάτων, που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στις χώρες υποδοχής.

Η προσωρινή προστασία παρέχεται σε πρόσωπα, που διαφεύγουν μαζικά και θεωρούνται κατά τεκμήριο ότι την έχουν ανάγκη, χωρίς ατομική εξέταση της κάθε περίπτωσης χωριστά, όπως γίνεται με τα αιτήματα ασύλου. Αφορά κυρίως την προστασία από την επιστροφή ή την επαναπροώθηση στη

χώρα καταγωγής, όπου υπάρχει κίνδυνος δίωξης ή παρόμοιος κίνδυνος κατά της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας. Ορισμένες χώρες, πέρα από αυτή την προστασία παρέχουν και βασική υλική βοήθεια, όπως στέγη κ.λ.π. Γενικά, η κατάσταση διαφέρει από χώρα σε χώρα και το καθεστώς απέχει από το να είναι ομοιογενές σε ζητήματα όπως:

- Οικογενειακή ένωση
- Άδεια εργασίας
- Βασική εκπαίδευση
- Επιμόρφωση
- Πιστοποιητικά
- Ταξιδιωτικά έγγραφα
- Ελευθερία κίνησης
- Επιλογή τόπου διαμονής κ.λ.π.

Για τα πρόσωπα, που εγκαταλείπουν τις εστίες τους, λόγω γενικευμένης βίας η προσωρινή προστασία μπορεί να αρθεί, με τη σύμφωνη γνώμη της Υ.Α., όταν ο επαναπατρισμός τους είναι ασφαλής.

Η Υ.Α., στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει τα όποια προβλήματα παρουσιάζονται και με το θεσμό της προσωρινής προστασίας προτείνει:

- i. Να παρέχεται στα πρόσωπα – αποδέκτες της προσωρινής προστασίας το δικαίωμα να υποβάλλουν αιτήσεις ασύλου, ώστε να στοιχειοθετούν τους λόγους αναγνώρισης στο πρόσωπό τους, του καθεστώτος του πρόσφυγα.
- ii. Σε όσα πρόσωπα δεν αναγνωρίζεται το καθεστώς του πρόσφυγα, θα πρέπει να επιτρέπεται να παραμείνουν στη χώρα ασύλου έως ότου ο επαναπατρισμός τους στη χώρα καταγωγής τους είναι ασφαλής.

3.11. Πλεονεκτήματα προσωρινής προστασίας

Το πρόγραμμα προσωρινής προστασίας έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- **Παροχή άμεσης ασφάλειας.** Η προσωρινή προστασία δεν υποχρεώνει τους εκτοπισμένους να περάσουν από τις χρονοβόρες διαδικασίες εγκρίσεως ή απορρίψεως της αιτήσεως παροχής ασύλου. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι, οι δικαιούχοι να απολαμβάνουν άμεση εγγύηση ασφάλειας και να απαλλάσσονται από το άγχος της αναμονής έως ότου πληροφορηθούν αν γίνει δεκτό το αίτημά τους για προσφυγική ιδιότητα.
- **Αναγνώριση των αναγκών προστασίας.** Εξαιτίας του γεγονότος ότι βρίσκονται αντιμέτωπες με μια σταθερή αύξηση του αριθμού των ατόμων, που ζητούν άσυλο στα εδάφη τους, οι πλουσιότερες χώρες του κόσμου, τα τελευταία χρόνια έχουν αρχίσει να υιοθετούν όλο και πιο περιοριστικές ερμηνείες των κριτηρίων για την προσφυγική ιδιότητα. Η μέθοδος προσωρινής προστασίας έχει παρακάμψει την παραπάνω δυσκολία και έχει κατορθώσει να επιτύχει ομοφωνία ως προς το ότι θα πρέπει να παρέχεται διεθνής προστασία σε ανθρώπους, των οποίων η ασφάλεια κινδυνεύει, ανεξάρτητα από το αν υπάγονται ή όχι σε μια ιδιαίτερη ερμηνεία του ορισμού του πρόσφυγα.
- **Απλοποίηση διαδικασιών.** Οι διαδικασίες, που απαιτούνται για την αξιολόγηση ατομικών αιτήσεων χορήγησης ασύλου, στα βιομηχανικά κράτη, έχουν γίνει σχεδόν ανέφικτες τα τελευταία χρόνια, λόγω του αριθμού των ανθρώπων, που αιτούνται την απόκτηση της προσφυγικής ιδιότητας. Με την παροχή προσωρινής προστασίας, οι κυβερνήσεις έχουν απαλλαγεί από τη διεκπεραίωση ενός εν δυνάμει ανοικτόνυμου αριθμού μεμονωμένων αιτήσεων.
- **Ενθάρρυνση γενναιοδωρίας.** Οι περισσότερες κυβερνήσεις πιστεύουν ότι οι πρόσφυγες δεν επιθυμούν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, έστω και αν βελτιωθούν οι εκεί συνθήκες, αλλά επιθυμούν να παραμείνουν για πάντα στη χώρα ασύλου, απολαμβάνοντας τα εκεί οφέλη. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι να δημιουργούνται εμπόδια στη χορήγηση ασύλου. Με την προσωρινή

προστασία όμως, οι κυβερνήσεις μπορούν να είναι πιο γενναιόδωρες σε μια ομάδα ατόμων, που ζητούν άσυλο, όταν γνωρίζουν ότι η παρουσία τους στα εδάφη τους δεν θα είναι μόνιμη.

- **Διευκόλυνση επαναπατρισμού.** Η προσωρινή προστασία υποχρεώνει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να σκεφθούν σοβαρά το ζήτημα ενός ενδεχόμενου επαναπατρισμού. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας, γνωρίζοντας ότι όταν βελτιωθούν οι συνθήκες στην πατρίδα τους, θα επιστρέψουν εκεί, μπορούν να προετοιμαστούν ψυχολογικά για την ημέρα, που θα συμβεί αυτό. Παράλληλα, η μέθοδος της προσωρινής προστασίας υποχρεώνει, τόσο τις κυβερνήσεις, που προσφέρουν άσυλο, όσο και την Υ.Α. να εξετάζουν συνεχώς το πώς μπορεί να διευκολυνθεί αποτελεσματικότερα ο επαναπατρισμός από τα βιομηχανικά κράτη.
- **Εκτόνωση της κρίσης.** Η μέθοδος της προσωρινής προστασίας δίνει στις κυβερνήσεις, που προσφέρουν άσυλο ερέθισμα, ώστε να ασχοληθούν με τα προβλήματα των προσφύγων στην πηγή τους, δηλαδή στη χώρα προελεύσεως. Επομένως, αν τα κράτη θέλουν να παλιννοστήσουν, όσο γίνεται πιο γρήγορα, οι άνθρωποι, τους οποίους έχουν δεχθεί στα εδάφη τους, θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλα τα μέσα, που έχουν στη διάθεσή τους, προκειμένου να δημιουργηθούν οι αναγκαίες συνθήκες, μέσα στη χώρα προελεύσεως για τον ασφαλή επαναπατρισμό τους.

3.12. Τάσεις αντιδράσεων για τους πρόσφυγες

Τα τελευταία χρόνια, είναι πολλές οι χώρες, που δεν κρύβουν τη δυσφορία του για το προσφυγικό πρόβλημα και δεν είναι πρόθυμες να προσφέρουν άνευ όρων άσυλο σε μεγάλους αριθμούς εκτοπισμένων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχουν κράτη, που έχουν κλείσει ή αποπειράθηκαν

να κλείσουν τα σύνορά τους, απαγορεύοντας την είσοδο σε πρόσφυγες. Στον βιομηχανικό κόσμο οι κυβερνήσεις έχουν αποπειραθεί να πετύχουν ανάλογα αποτελέσματα, μη επιτρέποντας την είσοδο σε άτομα, που θέλουν να παραμείνουν προσωρινά έως ότου βρουν άσυλο σε κάποια άλλη χώρα ή κάνοντας αυστηρότερους τους ελέγχους ως προς τις χώρες προέλευσης, απαιτώντας την έκδοση βίζας και την εξέταση των επιβατών πριν ταξιδέψουν.

Επιπλέον, ορισμένα κράτη, τα οποία έχουν δεχθεί σημαντικό αριθμό προσφύγων προτίθενται να στείλουν τους πρόσφυγες πίσω στην πατρίδα τους, όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, αδιαφορώντας για τις συνθήκες, που επικρατούν εκεί. Παρότι τέτοιες απειλές σπάνια πραγματοποιούνται, το μήνυμα όμως, που εκπέμπουν είναι σαφές: οι νέες αφίξεις είναι ανεπιθύμητες και οι νεοαφιχθέντες θα πρέπει να εγκαταλείψουν τη χώρα ασύλου το γρηγορότερο.

Είναι ολοφάνερο ότι υπάρχει μια όλο και μεγαλύτερη και ανησυχητικότερη τάση των κρατών να θεωρούν τους πρόσφυγες ανεπιθύμητο φορτίο.

3.13. Η αρχή της «ασφαλούς τρίτης χώρας» στο μικροσκόπιο του Ο.Η.Ε.

Η αρχή της «ασφαλούς τρίτης χώρας» εφαρμόζεται κυρίως από τα κράτη – μέλη της Ε.Ε., τα οποία, με βάση αυτή την αρχή, οδηγούν τους πρόσφυγες κύρια προς την Κεντρική Ευρώπη.

Ο Ο.Η.Ε., μέσω της Υ.Α. των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες, έχει ασχοληθεί με το θέμα και έχει διατυπώσει βάσιμες αμφιβολίες για την ομαλή λειτουργία της αρχής της «ασφαλούς τρίτης χώρας».

Κατ' αρχήν, έχει ενημερώσει τα κράτη για τον κίνδυνο, που διατρέχουν οι πρόσφυγες να μην εξεταστούν οι αιτήσεις ασύλου από τις τρίτες χώρες, να μεταφέρονται συνεχώς από τη μια χώρα στην άλλη και τελικώς

να καταλήγουν στην πατρίδα τους, η οποία δεν μπορεί να τους προστατέψει και να τους παράσχει τα απαραίτητα.

Επίσης, η Υ.Α. στην προσπάθειά της να εξαλείψει την αβεβαιότητα μέσα στην οποία ζουν οι αιτούντες άσυλο και να προσφέρει τις ελάχιστες εγγυήσεις, συνιστά στα ενδιαφερόμενα κράτη να εξασφαλίζουν τη συναίνεση των τρίτων χωρών, καθώς και τη διαβεβαίωση ότι οι αιτούντες άσυλο θα έχουν πρόσβαση στη διαδικασία χορήγησης ασύλου.

Επιπλέον, η Υ.Α. προτείνει την υιοθέτηση τεσσάρων μέτρων, ώστε ο κανόνας της «ασφαλούς τρίτης χώρας» να γίνει περισσότερο αποδεκτός, τόσο σε νομικό, όσο και σε ανθρωπιστικό επίπεδο:

- i. Ο υποψήφιος για το καθεστώς του πρόσφυγα θα πρέπει να μπορεί να αμφισβητήσει το τεκμήριο, σύμφωνα με το οποίο είναι ασφαλής στην τρίτη χώρα.
- ii. Το κράτος υποδοχής, θα πρέπει να πληροφορείται ότι το άτομο, που επαναπροωθείται είναι αιτών άσυλο, που πρέπει να λαμβάνει την εγγύηση ότι ο αιτών άσυλο θα έχει πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου.
- iii. Ο αιτών άσυλο πρέπει να πληροφορείται για την δυνατότητα να ζητήσει άσυλο στην εν λόγω χώρα, καθώς επίσης και για τη διαδικασία, που πρέπει να ακολουθήσει.
- iv. Οι αιτούντες άσυλο δεν πρέπει να υπάγονται στον κανόνα της «ασφαλούς τρίτης χώρας», εφόσον υπάρχει σημαντικός λόγος, που επιβάλλει την εξαίρεσή τους, όπως για παράδειγμα εάν ασθενούν και έχουν ανάγκη επείγουσας βοήθειας ή εάν έχουν συγγενείς στη χώρα προορισμού.

Με την υιοθέτηση των παραπάνω μέτρων, τα κράτη θα αποδεικνύουν ότι πρωταρχικό μέλημά τους παραμένει η προστασία των προσφύγων και όχι η προστασία από τους πρόσφυγες.

3.14. Οι πρόσφυγες ανά τον κόσμο

3.14.1. Παγκόσμιος προσφυγικός πληθυσμός

Ο παγκόσμιος προσφυγικός πληθυσμός, για τον οποίο μεριμνά η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες από το 1975 έως το 1995 παρουσιάζει τον Πίνακα 3.14.1:

ΕΤΟΣ	ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ)
1975	2,4
1976	*
1977	2,8
1978	3,3
1979	4,6
1980	5,7
1981	8,2
1982	9,8
1983	10,4
1984	10,9
1985	10,5
1986	11,6
1987	12,4
1988	13,3
1989	14,8
1990	14,9
1991	17,2
1992	17
1993	18,2
1994	16,4
1995	14,4
1996	13,2

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

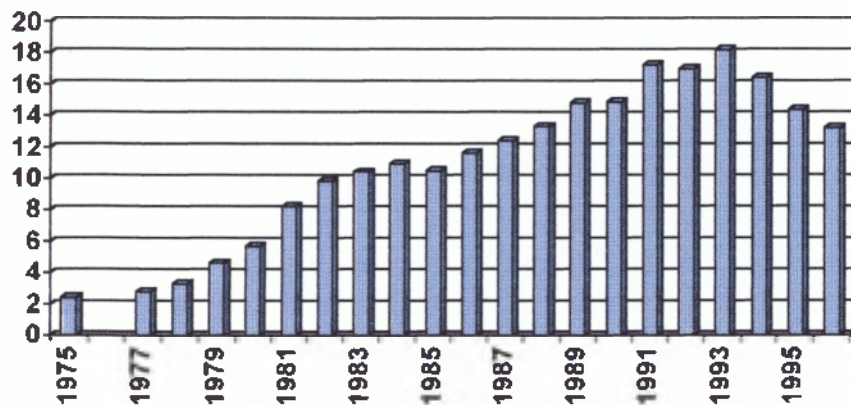
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.14.1. Παγκόσμιος προσφυγικός πληθυσμός ανά έτος

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

Στον Πίνακα 3.14.1. παρατηρούμε:

- Προοδευτική αύξηση του αριθμού των προσφύγων έως το 1993.
- Σταδιακή μείωση των προσφύγων από το 1994 και έπειτα.
- Στη δεκαετία του '70 ο αριθμός των προσφύγων κάθε έτος δεν ξεπερνούσε τα 5.000.000.
- Στη δεκαετία του '80 ο αριθμός των προσφύγων τριπλασιάστηκε και έφθασε σχεδόν τα 15.000.000.
- Στις αρχές της δεκαετίας του '90 η αύξηση των προσφύγων συνεχίστηκε ξεπερνώντας τα 18.000.000 το 1993.
- Από το 1994 άρχισε η μείωση του αριθμού των προσφύγων, ο οποίος το 1996 είχε μειωθεί κατά 5.000.000 από το 1993.

Οι αυξομειώσεις του προσφυγικού πληθυσμού ανά έτος, όπως προκύπτουν από τον πίνακα 3.14.1. αποτυπώνονται αποτελεσματικότερα στο ιστόγραμμα 3.14.1.α.

Ιστόγραμμα 3.14.1.α.: Προσφυγικός Πληθυσμός ανά έτος

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

3.14.2. Πρόσφυγες για τους οποίους μεριμνά η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες

Οι πρόσφυγες για τους οποίους μεριμνά η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.14.2.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ		ΔΙΑΦΟΡΕΣ
	1995	1996	1995	1996	1995 - 1996
ΑΦΡΙΚΗ	6.752.200	6.692.100	46,61%	43,00%	- 1.060.100
ΑΣΙΑ	5.018.300	4.477.600	34,64%	33,84%	- 538.700
ΕΥΡΩΠΗ	1.876.400	2.101.000	12,95%	15,87%	+ 224.600
ΛΑΤ. ΑΜΕΡΙΚΗ	109.000	127.700	0,75%	0,97%	+ 18.700
ΒΟΡ. ΑΜΕΡΙΚΗ	681.400	787.700	4,70%	5,97%	+ 108.300
ΩΚΕΑΝΙΑ	51.200	46.300	0,35%	0,34%	- 4.900
ΣΥΝΟΛΟ	14.488.500	13.236.400	100%	100%	- 1.252.100

Πίνακας 3.14.2.: Πρόσφυγες για τους οποίους μεριμνά η Υ.Α. του Ο.Η.Ε. (1995 – 1996)

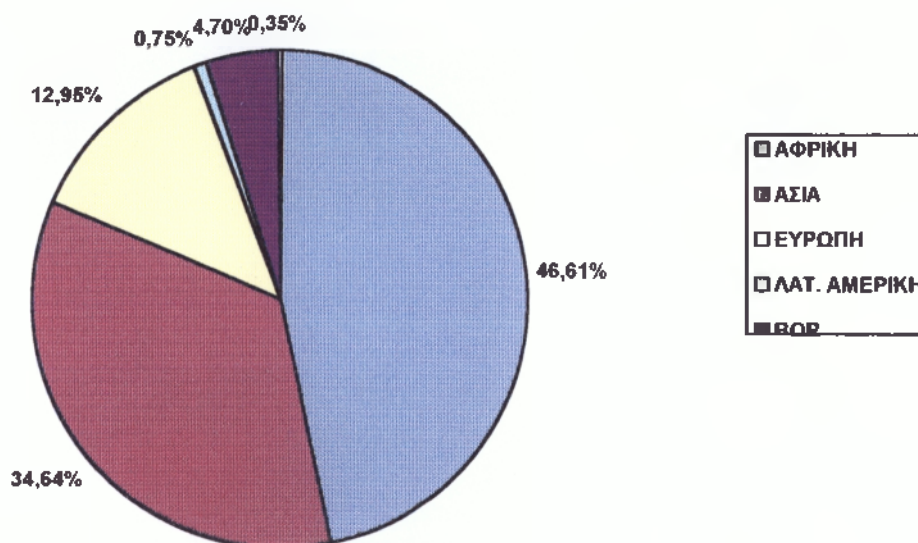
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 3.14.2. παρατηρούμε ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό προσφύγων, τόσο το 1995 (46,61%), όσο και το 1996 (43%) προέρχεται από την Αφρική.
- Το ποσοστό προσφύγων στην Ασία είναι ιδιαίτερα υψηλό, τόσο το 1995 (34,64%), όσο και το 1996 (33,84%).
- Αίσθηση προκαλούν και τα ποσοστά της Ευρώπης (12,95% το 1995 και 15,87% το 1996) και της Βόρειας Αμερικής (4,70% το 1995 και 5,97% το 1996).
- Αντιθέτως χαμηλά, αλλά όχι αμελητέα (ιδίως όταν πρόκειται για ανθρώπινες ζωές) είναι τα ποσοστά της Λατινικής Αμερικής (0,75% το 1995 και 0,97% το 1996) και της Ωκεανίας (0,35% και το 1995 και το 1996).

- Κατά το 1996 σημειώνεται σημαντική αύξηση προσφύγων σε σχέση με το 1995 στην Ευρώπη (κατά 224.600) και στην Βόρεια Αμερική (κατά 108.300).
- Αύξηση προσφύγων κατά το 1996 σημειώνεται σε μικρότερη εμβέλεια και στη Λατινική Αμερική (κατά 18.700).
- Αντιθέτως, σημαντική αριθμητική μείωση προσφύγων παρατηρείται στην Αφρική (κατά 1.060.100) και στην Ασία (κατά 538.700).
- Μείωση παρατηρείται επίσης και στην Ωκεανία (κατά 4.900).
- Συνολικά, οι πρόσφυγες το 1996 έχουν μειωθεί κατά 1.252.100, σε σχέση με το 1995.

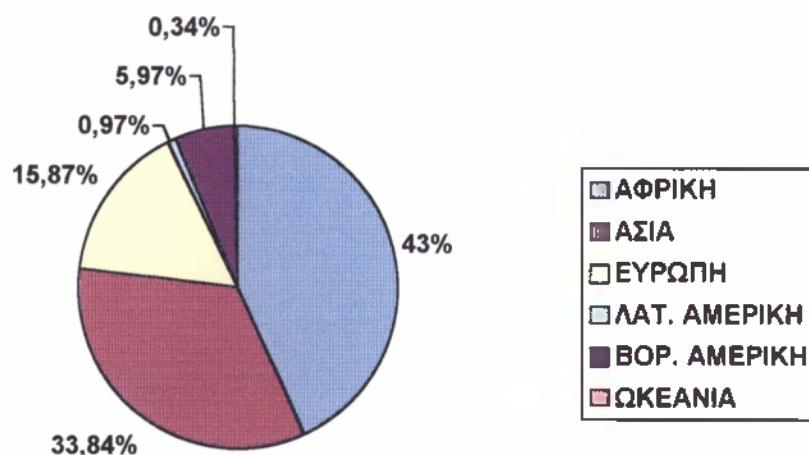
Από τον Πίνακα 3.14.2. προκύπτει ότι το 1995 το 46,6% περίπου των προσφύγων προέρχεται από την Αφρική, το 34,6% περίπου από την Ασία, το 13% περίπου από την Ευρώπη, το 0,75% περίπου από τη Λατινική Αμερική, το 4,7% από την Βόρεια Αμερική και το 0,35% από την Ωκεανία (βλέπε διάγραμμα 3.14.2.α.).

Διάγραμμα 3.14.2.α.: Ποσοστιαία κατανομή των προσφύγων ανά γεωγραφική περιοχή προέλευσης το 1995.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

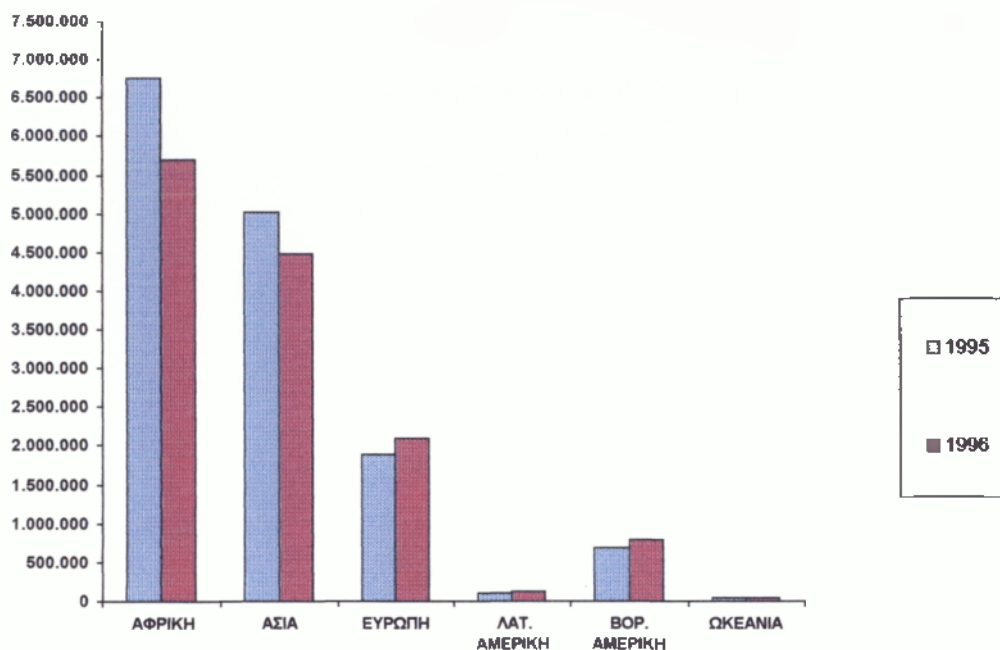
Επίσης, από τον Πίνακα 3.14.2 προκύπτει ότι το 1996 το 43% περίπου των προσφύγων προέρχεται από την Αφρική, το 33,8% περίπου από την Ασία, το 15,9% περίπου από την Ευρώπη, το 1% περίπου από τη Λατινική Αμερική, το 6% περίπου από την Βόρεια Αμερική και το 0,3% περίπου από την Ωκεανία (βλέπε διάγραμμα 3.14.2.β).

Διάγραμμα 3.14.2.β: Ποσοστιαία κατανομή των προσφύγων ανά γεωγραφική περιοχή προέλευσης το 1996.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα.

Επιπλέον, από τον Πίνακα 3.14.2. προκύπτουν αυξομειώσεις στον αριθμό προσφύγων των γεωγραφικών περιοχών προέλευσης, μεταξύ των ετών 1995 και 1996. Οι αυξομειώσεις αυτές αποτυπώνονται στο Ραβδόγραμμα 3.14.2.γ.

Ραβδόγραμμα 3.14.2.γ.: Αυξομειώσεις αριθμού προσφύγων των γεωγραφικών περιοχών προέλευσης μεταξύ των ετών 1995 και 1996

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

3.14.3. Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα προελεύσεως

Κατά το 1996, οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα προέλευσης, παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.14.3.

ΧΩΡΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΣΥΛΟΥ
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	2.675.000	Ιράν Πακιστάν Ινδία
ΒΟΣΝΙΑ – ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	1.019.000	Κροατία Ομοσπ. Δημοκρ. Γιουγκοσλαβίας Γερμανία
ΛΙΒΕΡΙΑ	758.000	Γουινέα Ακτή Ελεφαντόδοντος Γκάνα
ΙΡΑΚ	630.000	Ιράν Σ. Αραβία Πακιστάν Άλλες χώρες της Μ. Ανατολής
ΣΟΥΔΑΝ	468.000	Ουγκάντα Ζαΐρ Κένυα Υεμένη

Πίνακας 3.14.3.: Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα προελεύσεως

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 3.14.3. προκύπτει ότι:

- Ο μεγαλύτερος πληθυσμός προσφύγων προέρχεται από το Αφγανιστάν (2.675.000). Ο πληθυσμός αυτός απευθύνεται για άσυλο, κυρίως στο Ιράν, το Πακιστάν και την Ινδία.
- Από τη Βοσνία – Ερζεγοβίνη προέρχεται ο δεύτερος μεγαλύτερος πληθυσμός προσφύγων (1.019.000), ο οποίος ζητάει άσυλο, συνήθως στην Κροατία, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας και τη Γερμανία.

- Ο προσφυγικός πληθυσμός, που προέρχεται από τη Λιβερία είναι ο τρίτος μεγαλύτερος (758.000) και απευθύνεται για άσυλο, κυρίως στη Γουϊνέα, την Ακτή Ελεφαντόδοντος και τη Γκάνα.
- Ο τέταρτος σε μέγεθος προσφυγικός πληθυσμός προέρχεται από το Ιράκ (630.000), ο οποίος συνήθως ζητάει άσυλο στο Ιράν, τη Σ. Αραβία, το Πακιστάν και άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής.
- Την Πέμπτη θέση κατέχει ο προσφυγικός πληθυσμός, που προέρχεται από το Σουδάν (468.000) και ο οποίος απευθύνεται για άσυλο κυρίως στην Ουγκάντα, στο Ζαΐρ, την Κένυα και την Υεμένη.

3.14.4. Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα ασύλου

Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα ασύλου παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.14.4.

ΧΩΡΑ ΑΣΥΛΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
<i>ΙΡΑΝ</i>	2.236.400
<i>ΖΑΪΡ</i>	1.724.400
<i>ΠΑΚΙΣΤΑΝ</i>	1.055.000
<i>ΓΕΡΜΑΝΙΑ</i>	1.004.600
<i>TANZANIA</i>	883.300

Πίνακας 3.14.4.: Οι πέντε μεγαλύτεροι πληθυσμοί προσφύγων ανά χώρα ασύλου

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 3.14.4. προκύπτει ότι:

- Η χώρα που φιλοξενεί τους περισσότερους πρόσφυγες στον κόσμο είναι το Ιράν (2.236.400).
- Το Ιράν ακολουθείται από το Ζαΐρ (1.724.400), το Πακιστάν (1.055.000), τη Γερμανία (1.004.600) και την Τανζανία (883.300).
- Η Γερμανία είναι η πρώτη χώρα από τις πλούσιες χώρες σε αριθμός φιλοξενούντων προσφύγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

4.1. Οι πρόσφυγες στην Ε.Ε.

Τη στιγμή (1995), που όλη η Ευρώπη φιλοξενεί 1.876.400 πρόσφυγες, ο αριθμός των προσφύγων, που φιλοξενείται στα κράτη - μέλη της Ε.Ε. παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.1.

ΧΩΡΑ	ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΥΣΤΡΙΑ	18.500	1,36%
ΒΕΛΓΙΟ	19.500	1,44%
ΔΑΝΙΑ	27.100	2,00%
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	11.300	0,83%
ΓΑΛΛΙΑ	152.300	11,22%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.004.600	74,00%
ΕΛΛΑΔΑ	7.800	0,57%
ΙΤΑΛΙΑ	12.500	0,92%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	30.800	2,27%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	9.900	0,73%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	1.400	0,10%
ΙΣΠΑΝΙΑ	5.100	0,38%
ΣΟΥΗΔΙΑ	36.900	2,72%
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	20.000	1,47%
ΣΥΝΟΛΟ	1.357.700	100%

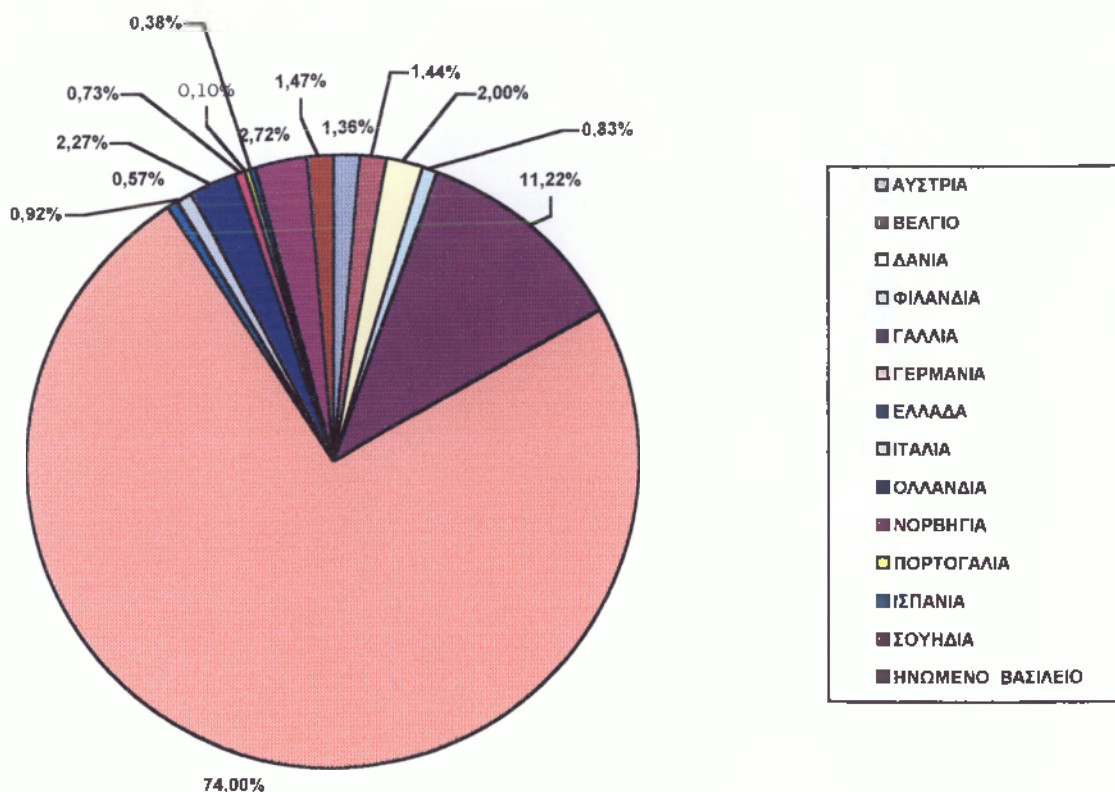
Πίνακας 4.1.: Πρόσφυγες που φιλοξενούνται σε κράτη - μέλη

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. - Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 4.1. προκύπτει ότι:

- Η Γερμανία φιλοξενεί το μεγαλύτερο αριθμό προσφύγων (1.004.600), τόσο μεταξύ των κρατών – μελών της Ε.Ε., όσο και μεταξύ όλων των κρατών της Ευρώπης. Μάλιστα, φιλοξενεί πάνω από το 50% των προσφύγων, που βρίσκονται στην Ευρώπη.
- Η Γαλλία φιλοξενεί τη δεύτερη μεγαλύτερη μάζα προσφύγων, που βρίσκονται στα κράτη – μέλη της Ε.Ε. Συγκεκριμένα, φιλοξενεί 152.300 πρόσφυγες.
- Τη Γερμανία και τη Γαλλία ακολουθούν η Σουηδία, με 36.900 πρόσφυγες, η Ολλανδία με 30.800, η Δανία με 27.100, το Ηνωμένο Βασίλειο με 20.000, το Βέλγιο με 19.500, η Αυστρία με 18.500, η Ιταλία με 12.500, η Φιλανδία με 11.300, η Νορβηγία με 9.900, η Ελλάδα με 7.800, η Ισπανία με 5.100 και η Πορτογαλία με 1.400 πρόσφυγες.

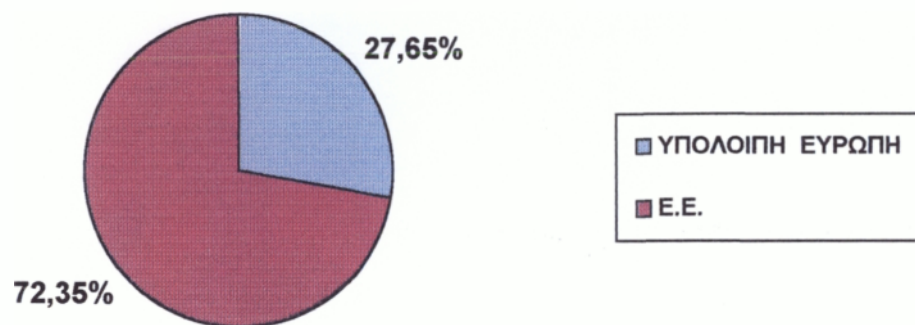
Επίσης, από τον Πίνακα 4.1. προκύπτει ότι η Γερμανία φιλοξενεί το 74% των προσφύγων που φιλοξενούνται από τα κράτη – μέλη της Ε.Ε., η Γαλλία το 11,2% περίπου, η Σουηδία το 2,7% περίπου, η Ολλανδία το 2,3% περίπου, η Δανία το 2%, το Ηνωμένο Βασίλειο το 1,5% περίπου, το Βέλγιο το 1,4% περίπου, η Αυστρία το 1,35% περίπου, η Ιταλία το 0,9% περίπου, η Φιλανδία το 0,8% περίπου, η Νορβηγία το 0,75% περίπου, η Ελλάδα το 0,6% περίπου, η Ισπανία το 0,4% περίπου και η Πορτογαλία το 0,1% (βλέπε διάγραμμα 4.1.α.).

Διάγραμμα 4.1.α: Ποσοστιαία κατανομή των προσφύγων που φιλοξενούνται στην Ε.Ε. ανά κράτος – μέλος

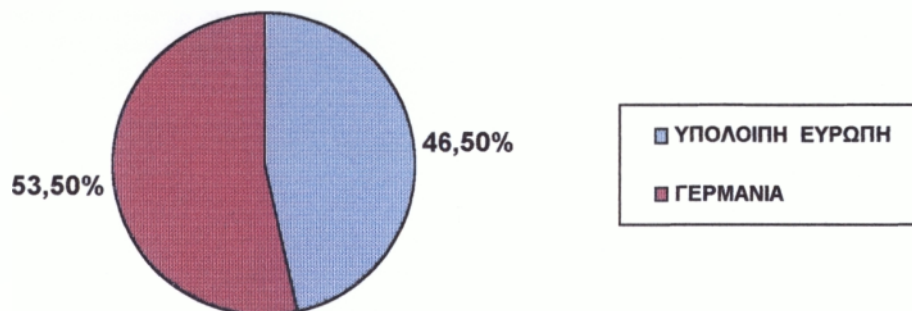
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

Επιπλέον, από τον Πίνακα 4.1. προκύπτει ότι η Ε.Ε. φιλοξενεί 1.357.000 πρόσφυγες, τη στιγμή, που όλη η Ευρώπη φιλοξενεί 1.876.400 πρόσφυγες, καθώς και ότι η Γερμανία φιλοξενεί 1.004.600 πρόσφυγες όταν όλη η Ευρώπη φιλοξενεί 1.876.400 πρόσφυγες. Επομένως προκύπτει ότι η Ε.Ε. φιλοξενεί το 72,35% των προσφύγων, που φιλοξενούνται στην Ευρώπη (βλέπε διάγραμμα 4.1.β.) και η Γερμανία το 53,5% (βλέπε διάγραμμα 4.1.γ.).

Διάγραμμα 4.1.β.: Ποσοστιαία κατανομή των προσφύγων που φιλοξενούνται στην Ε.Ε. και στη υπόλοιπη Ευρώπη

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

Διάγραμμα 4.1.γ.: Ποσοστιαία κατανομή των προσφύγων που φιλοξενούνται στην Γερμανία και στη υπόλοιπη Ευρώπη

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

4.2. Αναλογία προσφύγων – αλλοδαπών

Αλλοδαπός νοείται κάθε πρόσωπο, που κατοικεί σε μια χώρα, της οποίας δεν κατέχει την υπηκοότητα. Επομένως, στην έννοια του αλλοδαπού περιλαμβάνονται και οι πρόσφυγες.

Ο Πίνακας 4.2. παρουσιάζει το ποσοστό των προσφύγων, σε σχέση με τους αλλοδαπούς, που κατοικούν στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

ΧΩΡΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΥΣΤΡΙΑ	721.000	18.500	2,57%
ΒΕΛΓΙΟ	1.800.000	19.500	1,08%
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	2.100.000	20.000	0,95%
ΓΑΛΛΙΑ	3.700.000	152.300	4,12%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	7.000.000	1.004.600	14,35%
ΔΑΝΙΑ	200.000	27.100	13,55%
ΕΛΛΑΔΑ	152.800	7.800	5,10%
ΙΣΠΑΝΙΑ	460.800	5.100	1,11%
ΙΤΑΛΙΑ	683.600	12.500	1,83%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	157.100	1.400	0,89%
ΣΟΥΗΔΙΑ	537.400	36.900	6,87%
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	62.000	11.300	18,23%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	96.400	3.600	3,73%
ΣΥΝΟΛΟ	17.671.100	1.357.700	7,47%

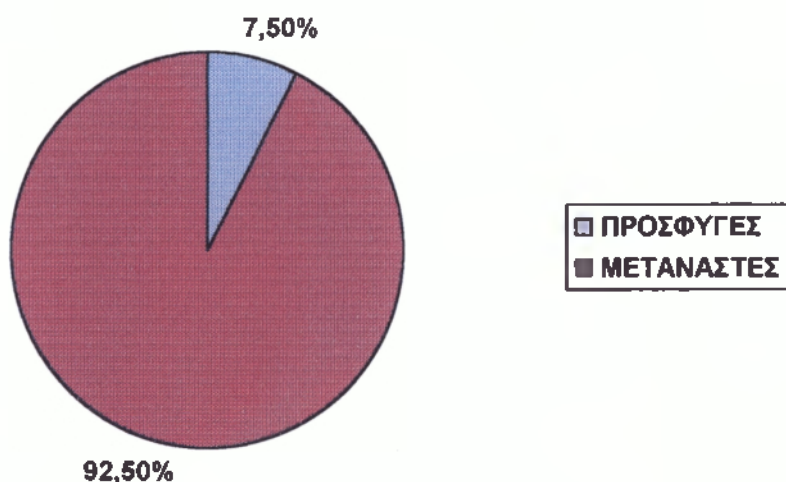
Πίνακας 4.2.: Αναλογία προσφύγων – αλλοδαπών στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 4.2. προκύπτει ότι:

- Ο μεγαλύτερος αριθμός προσφύγων αναλογικά με τους αλλοδαπούς φιλοξενείται στη Φιλανδία (18,23%), τη Γερμανία (14,35%) και τη Δανία (13,55%).

- Ο μικρότερος αριθμός προσφύγων, αναλογικά με τους αλλοδαπούς φιλοξενείται στην Πορτογαλία (0,89%) και τη Βρετανία (1,95%).
- Το 92,5% περίπου των ξένων υπηκόων της Ε.Ε. είναι μετανάστες και το 7,5% περίπου πρόσφυγες (βλέπε διάγραμμα 4.2.1).
- Η Γερμανία φιλοξενεί το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών, καθώς και το μεγαλύτερο αριθμό προσφύγων.

Διάγραμμα 4.2.1.: Ποσοστιαία κατανομή των αλλοδαπών πολιτών της Ε.Ε. ανάλογα με την ιδιότητά τους (πρόσφυγες – μετανάστες)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

4.3. Αιτήσεις για άσυλο στην Ε.Ε., 1983 – 1994

Ο αριθμός των αιτήσεων για άσυλο, που έγιναν στα κράτη – μέλη της Ε.Ε. από το 1983 έως το 1994 παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.3.

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
1983	65.400
1984	98.600
1985	165.100
1986	195.100
1987	172.950
1988	221.050
1989	313.700
1990	434.300
1991	560.000
1992	692.686
1993	549.407
1994	318.887
ΣΥΝΟΛΟ	3.787.180

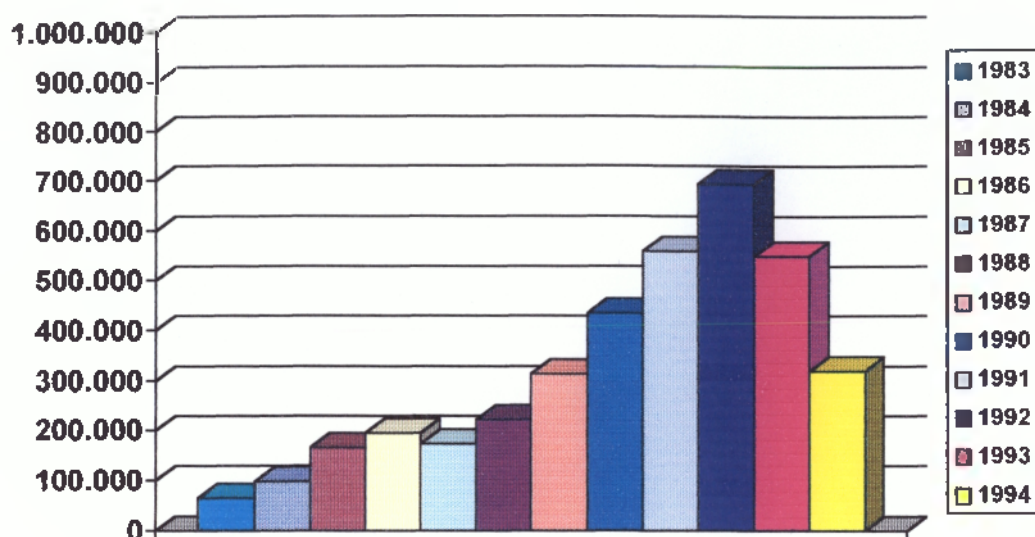
Πίνακας 4.3.: Αιτήσεις για άσυλο στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 4.3. προκύπτει ότι:

- Ο αριθμός των αιτήσεων για άσυλο αυξάνει συνεχώς ως το 1992.
- Από το 1993 ο αριθμός των αιτήσεων για άσυλο αρχίζει να μειώνεται.
- Μέσα σε μια δεκαετία (1983 – 1992) ο αριθμός των αιτούντων δεκαπλασιάστηκε.
- Από το 1983 έως το 1994, περίπου 4.000.000 άνθρωποι ζήτησαν άσυλο στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

Τα στοιχεία του Πίνακα 4.3. κατανοούνται καλύτερα με το παρακάτω Ιστόγραμμα (4.3.α.).

Ιστόγραμμα 4.3.α.: Αιτήσεις για άσυλο στα κράτη – μέλη ανά έτος

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων γραφείου Ε.Ε. – Ίδια έρευνα

4.4. Αντιδράσεις από τα κράτη – μέλη

4.4.1. Το δικαίωμα ασύλου στην Ευρώπη

Στην Ευρώπη, όπου γεννήθηκε η Σύμβαση του 1951 (η βίβλος των δικαιωμάτων του πρόσφυγα) αρχίζει σιγά – σιγά να πεθαίνει το δικαίωμα του ασύλου για τους πρόσφυγες.

Σήμερα η κοινωνικο – οικονομική και πολιτική ατμόσφαιρα έχει αλλάξει αρκετά. Η υψηλή ανεργία παροξύνει μια τάση ξενοφοβίας, η οποία αυξάνεται ασταμάτητα. Η ίδια η ήπειρος παράγει πρόσφυγες, μέσα από τη Γιουγκοσλαβική κρίση και τα δράματα, που εκτυλίσσονται στον Καύκασο

(Γεωργία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Τσετσενία), με αποτέλεσμα η Ευρώπη να απαριθμεί περισσότερους από 6,5 εκατομμύρια πρόσφυγες.

Στη δεκαετία του '70 η Δυτική Ευρώπη δεχόταν περίπου 30.000 αιτήσεις ασύλου το χρόνο. Στα τέλη της δεκαετίας του '80 ο αριθμός έγινε 300.000 και το 1992 έφθασε τις 700.000. Αυτή η τάση αύξησης παρακίνησε τις χώρες της Ε.Ε. να αναθεωρήσουν την πολιτική υποδοχής τους. Έτσι, πάρθηκαν μέτρα αναχαίτισης αυτού του κύματος το 1993 από το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, την Πορτογαλία και τη Μεγάλη Βρετανία, ενώ το 1994 προχώρησαν στη λήψη τέτοιων μέτρων και η Δανία, η Ιταλία και η Αυστρία.

Το σίγουρο είναι ότι η Ευρώπη δεν πάσχει από πρόβλημα ασύλου, διότι το 80% των προσφύγων μετακινείται από μια φτωχή χώρα σε μια άλλη φτωχή χώρα. Η Ευρώπη ασθενεί μάλλον από ένα πρόβλημα μετανάστευσης, όπου οι πρόσφυγες πληρώνουν, δυστυχώς το τίμημά του.

Είναι ολοφάνερο ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος, που απειλεί το δικαίωμα ασύλου στην Ευρώπη είναι η αύξηση των αιτήσεων ασύλου από άτομα που δεν είναι πρόσφυγες και που οι κυβερνήσεις δεν τολμούν να απελάσουν από το φόβο μην κατακριθούν από τον τύπο, το κοινό και τις οργανώσεις πρόνοιας.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Γαλλίας, του Βελγίου, της Γερμανίας και των Κάτω Χωρών, οι οποίες έγιναν αποδέκτες γενικής κατακραυγής για την απόφασή τους να απελάσουν Ρουμάνους και Ζαϊρινούς, οι οποίοι δεν είχαν ζητήσει ποτέ άσυλο και επιπλέον, κανένας από τους απελαθέντες δεν ήταν πρόσφυγας.

Οι μετανάστες, οι οποίοι με τις ενέργειές τους προκαλούν προβλήματα στους πρόσφυγες ποντάρουν στο γεγονός ότι ως ότου να γνωμοδοτήσουν οι αρχές της εκάστοτε χώρας, απαιτείται χρόνος τριών περίπου ετών. Σ' αυτό το χρόνο ποντάρουν οι μετανάστες, ώστε να μπορέσουν να δουλέψουν και να κερδίσουν σημαντικά κέρδη.

Για να μειωθεί η απόσταση σε αριθμό ετών, ανάμεσα στην κατάθεση της αίτησης ασύλου και της απάντησης των αρχών, οι ευρωπαϊκές χώρες

υιοθετούν όλο και πιο ταχείες διαδικασίες προσδιορισμού της προσφυγικής ιδιότητας.

Το Βέλγιο πέτυχε χάρη σ' αυτό το σύστημα να μειώσει σημαντικά το κύμα των παρανόμων μεταναστών: το 90% των αιτήσεων απορρίπτεται στα σύνορα. Βέβαια, η πρόσβαση στη διαδικασία επιλογής έγινε τόσο δύσκολη, ώστε και οι ίδιοι οι πρόσφυγες να θεωρούν ότι δεν έχουν πολλές πιθανότητες επιτυχίας.

Η Γαλλία μπορεί να έχει το υψηλότερο ποσοστό αναγνώρισης προσφύγων στην Ευρώπη, με 25%, έναντι ενός μέσου όρου 10% για τις άλλες χώρες, αλλά έχει δυσκολέψει το πέρασμα από τα Γαλλικά σύνορα.

Η δημιουργία της Ε.Ε. ώθησε εξίσου τις ενδιαφερόμενες χώρες, να εναρμονίσουν όσο το δυνατόν χαμηλότερο επίπεδο προστασίας προσφύγων. Οι χώρες εναρμονίζονται στον κοινό παρονομαστή, επειδή η καθεμία προσπαθεί να είναι αυστηρότερη από τη γειτονική της, έτσι ώστε να δέχεται λιγότερες αβάσιμες αιτήσεις ασύλου. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των Κάτω Χωρών, οι οποίες επί χρόνια θεωρούνταν πρότυπο ελευθερίας, γενναιοδωρίας και ελαστικότητας. Όμως, οι αιτήσεις ασύλου, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης έκλειναν σταδιακά την πόρτα στους πρόσφυγες, διπλασιάστηκαν το 1993, σε σχέση με το 1992 και αυξήθηκαν κατά 51% επί πλέον το 1994. Αποτέλεσμα όλων αυτών, ήταν οι Κάτω Χώρες να υιοθετήσουν το 1995 αυστηρότερη νομοθεσία στο θέμα του ασύλου.

4.4.2. Ενέργειες για τον περιορισμό των αιτήσεων ασύλου

Τα κράτη – μέλη για να περιορίσουν τις αιτήσεις ασύλου επινόησαν τα εξής:

- i. Επιβολή έκδοσης βίζας για τους υπηκόους των χωρών, που παράγουν μεγάλους αριθμούς προσφύγων.
- ii. Διοικητικές ποινές σε εταιρίες, που μεταφέρουν επιβάτες, οι οποίοι δεν έχουν τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα.

- iii. Άμεση απόρριψη ατόμων, που ζητούν άσυλο σε ακριτικά φυλάκια και σημεία εισόδου, με την εφαρμογή μεθόδων «ταχείας εξέτασης» αιτήσεων, που επιτρέπουν την απέλαση όσων προβάλλουν ψευδή ή αστήρικτα επιχειρήματα.
- iv. Επιστροφή ατόμων, που ζητούν άσυλο σε χώρες από τις οποίες πέρασαν ως διερχόμενοι.
- v. Εφαρμογή περιοριστικών ερμηνειών του ορισμού του πρόσφυγα, που περιέχονται στη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των προσφύγων, με αποτέλεσμα να απαιτούνται περισσότερα αποδεικτικά στοιχεία από άτομα, τα οποία ισχυρίζονται ότι έχουν δικαιολογημένους φόβους δίωξης στην πατρίδα τους.

4.4.3. Ασφαλής τρίτη χώρα

Εξαιτίας της έλλειψης ενός συστήματος επιμερισμού των βαρών μεταξύ των κρατών της Ε.Ε. δημιουργήθηκε από τις Κυβερνήσεις ο κανόνας της ασφαλούς τρίτης χώρας.

Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, τα άτομα, που ζητούν άσυλο δεν θα πρέπει να είναι ελεύθερα να επιλέξουν τη χώρα, όπου θα υποβάλλουν το αίτημά τους για άσυλο, αλλά θα πρέπει να ζητήσουν προστασία στην πρώτη χώρα, όπου φθάνουν και μπορούν να υποβάλλουν αίτημα ασύλου.

Έτσι, για παράδειγμα, ένας Κούρδος, ο οποίος φθάνει στη Σουηδία περνώντας από το Αρμάν, τη Ρωσία και τη Λεττονία επαναπροωθείται στη Λεττονία.

Ο κανόνας της ασφαλούς τρίτης χώρας αφ' ενός διευκολύνει τα κράτη στις διαδικασίες παροχής ασύλου, αφ' ετέρου αν εφαρμοστεί χωρίς εγγυήσεις ύπαρξης κατάλληλων διαδικασιών υπάρχει κίνδυνος αλυσιδωτών απελάσεων, καθώς κάθε κράτος θα επαναπροωθεί τον αιτούντα άσυλο στην τελευταία χώρα, όπου διήλθε, χωρίς να εξετάσει το αίτημά του.

Επιπλέον, ο εκδημοκρατισμός της Κεντρικής Ευρώπης, η οποία εμφανίζεται όλο και περισσότερο ως «ασφαλής περιοχή» για τους πρόσφυγες, έδωσε το έναυσμα στις Κυβερνήσεις των χωρών της Δυτικής Ευρώπης να επισημοποιήσουν την πολιτική τους, σχετικά με τις ασφαλείς τρίτες χώρες.

Στις 30 Νοεμβρίου 1992, οι Υπουργοί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υιοθέτησαν μια απόφαση για την εναρμονισμένη προσέγγιση των ζητημάτων, που αφορούν τις τρίτες χώρες. Η απόφαση αυτή αποσκοπούσε στον καθορισμό των κριτηρίων, που θα διέπουν την εφαρμογή της αρχής της ασφαλούς τρίτης χώρας. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, εάν υπάρχει τρίτη χώρα υποδοχής, η αίτηση αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα δεν μπορεί να εξεταστεί και ο αιτών άσυλο δύναται να επιστραφεί στη χώρα αυτή.

Η Γερμανία είναι η χώρα, που εφαρμόζει ευρέως τον κανόνα της «ασφαλούς τρίτης χώρας». Ως «ασφαλής» ορίζεται η χώρα, στην οποία εφαρμόζεται η Σύμβαση της Γενεύης του 1951, σχετική με το καθεστώς των προσφύγων και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, δηλαδή όλες οι όμοιες με τη Γερμανία χώρες θεωρούνται «ασφαλείς».

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες και τους Εξόριστους, το Φεβρουάριο του 1995 επισημαίνει ότι με την εφαρμογή του παραπάνω κανόνα, τα κράτη έχουν πολλαπλασιάσει τον αριθμό των «προσφύγων σε τροχιά», δηλαδή αυτών που στέλνονται από χώρα σε χώρα, χωρίς να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Το Ευρωπαϊκό πανόραμα του ασύλου αποτελείται σήμερα από τρεις συνιστώσες:

- Τις παραδοσιακές χώρες ασύλου της Δυτικής Ευρώπης.
- Μια νέα ζώνη στην Κεντρική Ευρώπη.
- Την ταραχώδη ζώνη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και των Βαλκανίων.

Παρ' όλο που ολοένα και περισσότερα άτομα, που αναζητούν άσυλο επαναπροωθούνται στα κράτη της Κεντρικής Ευρώπης, που θεωρούνται «ασφαλή», ο αριθμός αυτών, που ζητούν άσυλο στα Κράτη αυτά παραμένει πολύ μικρός. Το γεγονός αυτό οφείλεται στους εξής παράγοντες:

- Στην περιορισμένη υλική βοήθεια.
- Στο χαμηλό επίπεδο προστασίας.
- Στο ότι η πλειοψηφία των αιτούντων άσυλο εξακολουθεί να μη θεωρεί την Κεντρική Ευρώπη «γη ασύλου».

4.5. Οδηγίες της Ε.Ε. για την εναρμόνιση των εθνικών διαδικασιών σχετικά με το άσυλο

Η Επιτροπή Υπουργών του Καταστατικού Συμβουλίου της Ευρώπης, θεωρώντας ότι ο σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των μελών του πρότεινε στις κυβερνήσεις των κρατών – μελών να εφαρμόζουν τους ακόλουθους κανόνες στη νομοθετική και διοικητική πρακτική τους:

- Όλες οι αιτήσεις πρέπει να εξετάζονται με αντικειμενικότητα και αμεροληψία.
- Η απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου πρέπει να λαμβάνεται μόνο από μια κεντρική αρχή.
- Στις αρμόδιες αρχές συνοριακού ελέγχου και στις τοπικές αρχές, που καλούνται να επιληφθούν αιτήσεων ασύλου, πρέπει να δοθούν σαφείς οδηγίες για προώθηση τους στην κεντρική αρχή.
- Όσο η κεντρική αρχή δεν έχει λάβει απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου, πρέπει να επιτρέπεται στον αιτούντα να παραμένει στο έδαφος του Κράτους, εκτός αν η αρμόδια κεντρική αρχή έχει καταλήξει ότι η αίτηση προφανώς στηρίζεται σε λόγους, που δεν έχουν σχέση με το άσυλο.
- Πρέπει να υπάρχει δυνατότητα προσφυγής σε ανώτερη διοικητική αρχή ή σε δικαστήριο, κατά της αρνητικής απόφασης επί της αιτήσεως ασύλου.
- Πρέπει στον αιτούντα να παρέχεται η αναγκαία καθοδήγηση ως προς τις ακολουθητέες διαδικασίες και πληροφόρηση για τα

δικαιώματά του. Να έχει το δικαίωμα να εξετασθεί με τη συμπαράσταση διερμηνέα, να επιτρέπεται η παράσταση δικηγόρου, σε κατάλληλο στάδιο της διαδικασίας και να παρέχεται η δυνατότητα ελεύθερης επικοινωνίας με το Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους πρόσφυγες και επαφής με τις εθελοντικές οργανώσεις αρωγής προς τους πρόσφυγες.

- Να ανακοινώνεται στον αιτούντα η απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου. Επίσης, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης να πληροφορείται τους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκε η αίτηση.
- Όταν ο αιτών αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, να του παρέχεται έγγραφο, που να πιστοποιεί την προσφυγική του ιδιότητα.
- Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της αίτησης ασύλου, των δηλώσεων, στις οποίες προέβη ο αιτών και τα άλλα στοιχεία του φακέλου του να προστατεύονται.
- Τα Κράτη να επιζητούν την με κατάλληλα μέσα συνεργασία με το Γραφείο του Υπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες, όσον αφορά θέματα σχετικά με τις αιτήσεις ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

5.1. Η Ελλάδα ως χώρα προελεύσεως προσφύγων

Τον Αύγουστο του 1949, με την ήττα του Δημοκρατικού στρατού στο Γράμμο και στο Βίτσι τερματίστηκε και ο εμφύλιος πόλεμος. Άρχισε όμως η αποχώρηση από την ελληνική επικράτεια Ελλήνων πολιτών, που λόγω φόβου, εξαιτίας των πολιτικών τους πεποιθήσεων αναζητούσαν μια χωρίς κινδύνους ζωή σε γειτονικά, κυρίως, κράτη.

Η αποχώρηση άρχισε τη νύχτα της 30ης προς 31ης Αυγούστου και συνεχίστηκε όλο το Σεπτέμβριο. Η ηγεσία του Δημοκρατικού στρατού είχε ρυθμίσει το θέμα της αποχώρησης, τόσο των μαχητών, όσο και των πολιτών, που τους ακολουθούν με την Αλβανία, τη Βουλγαρία και τη Γιουγκοσλαβία.

Στη Γιουγκοσλαβία πέρασαν περί τις 60.000 συνολικά και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή των Σκοπίων. Από αυτούς οι 6.000 έφυγαν αργότερα για τη Τσεχοσλοβακία και την Ουγγαρία, ενώ οι υπόλοιποι έμειναν στα Σκόπια. Από αυτούς που πέρασαν στην Αλβανία και τη Βουλγαρία ελάχιστοι έμειναν εκεί τελικώς. Οι περισσότεροι μετακινήθηκαν προς την Τσεχοσλοβακία (13.500), την Πολωνία (12.000), τη Βουλγαρία (8.800), τη Ρουμανία (6.600), την Ουγγαρία (4.000), την Ανατολική Γερμανία (2.200) και την Σοβιετική Ένωση (22.000). Όσοι πήγαν στη Σοβιετική Ένωση πήγαν στην περιοχή της Τασκένδης.

Σ' όλες τις χώρες είχε προετοιμαστεί η άφιξή τους και υπήρχαν καταλύματα. Όσοι έφυγαν από την Αλβανία για την Τασκένδη, διέπλευσαν το Αιγαίο, κλεισμένοι σε αμπάρια. Όσοι κατευθύνθηκαν στην Πολωνία, πέρασαν από το Γιβραλτάρ.

Οι χώρες που δέχθηκαν να φιλοξενήσουν τους πολιτικούς πρόσφυγες της Ελλάδας, φρόντισαν να τους εξασφαλίσουν εργασία στα μέτρα και στις δυνατότητές τους. Στις Ευρωπαϊκές χώρες, η εγκατάστασή τους έγινε κατά μικρές ομάδες, που κατά κάποιο τρόπο ενσωματώθηκαν στην κοινωνία. Έτσι, δεν δημιουργήθηκαν προβλήματα μεταξύ των προσφύγων. Οι πρόσφυγες όμως της Τασκένδης εξακολούθησαν να ζουν ως ξεχωριστή κοινωνία μέσα στην πόλη. Το στρατόπεδο, στο οποίο είχαν καταλύσει χωρίστηκε σε μικρότερα μέρη, που τα ονόμασαν πολιτείες. Κάθε πολιτεία είχε τη δική της διοίκηση και το σύνολο των 22.000, που έφτασε στην Τασκένδη χωρίστηκε σε 13 πολιτείες.

Οι πρόσφυγες προσπάθησαν να επιστρέψουν στην Ελλάδα, αλλά δεν τους δέχονταν. Μετά το 1955, το Ελληνικό κράτος άρχισε να εξετάζει μεμονωμένες περιπτώσεις για να χορηγήσει άδεια επιστροφής, αλλά ελάχιστες ενέκρινε. Μόνο μετά την πτώση της δικτατορίας των συνταγματαρχών το 1974 άνοιξε ο δρόμος για επαναπατρισμό, οπότε και άρχισε η ομαδική επιστροφή.

Αρκετοί έμειναν και εξακολουθούν να ζουν στους τόπους, που τους φιλοξένησαν. Το σύνολο της προσφυγιάς υπολογίζεται ότι έφθασε τους 155.000 ανθρώπους.

5.2. Το πρόβλημα των προσφύγων στον ελληνικό χώρο – Η ιστορική μετεξέλιξη της Ελλάδας από χώρα – δότης σε χώρα υποδοχής προσφύγων

Μετά το τέλος του εμφυλίου πολέμου, η Ελλάδα, όπως προαναφέρθηκε, αποτέλεσε μια από τις κυριότερες χώρες – δότες προσφύγων στην Ευρώπη. Παρ' όλα αυτά, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '50 είχαν καταγραφεί περίπου 20.000 πρόσφυγες, οι οποίοι προέρχονταν κυρίως από την Αρμενία, τη Λευκορωσία, τη Ρουμανία, τη Σοβιετική Ένωση και γειτονικές χώρες.

Για τη φιλοξενία τους είχαν δημιουργηθεί από το ελληνικό κράτος ειδικοί καταυλισμοί. Το 1955, με τη συνεργασία της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, ξεκίνησε η εφαρμογή ενός κοινού προγράμματος για την εκκένωση των καταυλισμών και την παροχή στέγης, εκπαίδευσης και απασχόλησης. Αυτά τα προγράμματα συνεχίστηκαν, με επιτυχία στη δεκαετία του 1960, οπότε και οι ευεργετηθέντες πήραν την ελληνική υπηκοότητα.

Στη δεκαετία του 1970 η Ελλάδα αποτελούσε για τους πρόσφυγες ενδιάμεσο σταθμό για τη μεταφορά τους και την εγκατάστασή τους σε τρίτες χώρες. Στις αρχές της δεκαετίας πέρασαν από την Ελλάδα αρκετές εκατοντάδες Ανατολικοευρωπαίοι πρόσφυγες, οι περισσότεροι από τους οποίους εγκαταστάθηκαν σε τρίτες χώρες. Το 1976 περίπου 3.000 Ιρακινοί, Χριστιανικής ασσυριακής καταγωγής μεταφέρθηκαν από το Λίβανο στην Ελλάδα, από όπου αναχώρησαν επίσης για τρίτες χώρες.

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1970, οι πρόσφυγες άρχισαν να αλλάζουν στάση απέναντι στην Ελλάδα, η οποία από ενδιάμεσο σταθμό άρχισε να μετατρέπεται σε τελικό προορισμό των προσφύγων. Έτσι, το 1979, προσφέρθηκε μόνιμη εγκατάσταση σε 200 Βιετναμέζους.

Η μετεξέλιξη αυτή της Ελλάδας κορυφώνεται στις αρχές της δεκαετίας του '80, όπου σημειώνεται σημαντική εισροή αιτούντων άσυλο από την Τουρκία, την Πολωνία, το Ιράν, την Αιθιοπία και από διάφορες χώρες της Μέσης Ανατολής.

Η εισροή αυτή οφείλεται αφ' ενός στις πολιτικές και οικονομικές αναταραχές και αφ' ετέρου στη γεωγραφική θέση και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στην Ελλάδα.

Οι πρόσφυγες, που έρχονται στην Ελλάδα εγκαταλείπουν τις πατρίδες τους, εξαιτίας της φτώχειας, της εξαθλίωσης, της ανεργίας, της τρομοκρατίας ή άλλων κοινωνικο – πολιτικών συνθηκών, που επικρατούν στις χώρες τους και που τους οδηγούν στην απογοήτευση και στην προσφυγιά. Επιπλέον, η Ελλάδα προτιμάται κυρίως από τους πολίτες των κρατών της Βαλκανικής, τους

Τούρκους, τους Κούρδους, τους Πολωνούς, τους Ρώσους, τους Αφρικανούς και τους Ασιάτες.

Το 1987 και το 1988 ο αριθμός των αιτούντων άσυλο ήταν ιδιαίτερα αυξημένος. Η Ελλάδα πλέον έχει ολοκληρώσει τη μετεξέλιξή της από χώρα – δότης σε χώρα – υποδοχής προσφύγων.

Στη δεκαετία του '90 ενισχύεται και άλλο η θέση της Ελλάδας ως χώρα – υποδοχής προσφύγων. Το 1990 και το 1991 σημειώνεται μεγάλη άφιξη Αλβανών εξαιτίας της εσωτερικής αναταραχής, της οικονομικής δυσπραγίας της χώρας τους και του ξαφνικού ανοίγματος των ελληνικών συνόρων.

Όλο αυτό το κύμα προσφύγων, που καταφθάνει από τα τέλη της δεκαετίας του '70 και έπειτα αναγκάζει την Ελλάδα να αμβλύνει την παραδοσιακή της πολιτική, απέναντι στους πρόσφυγες, προσφέροντας δυνατότητες για εγκατάσταση και βελτιώνοντας έτσι τις κοινωνικο – οικονομικές προοπτικές των προσφύγων.

Η Ελλάδα και βάσει νόμου μετατρέπεται σε χώρα υποδοχής προσφύγων με το Π.Δ. 209/1994 (Παράρτημα 2), το οποίο αφορά τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για τη χορήγηση άδειας ή άλλης βοήθειας για την επαγγελματική αποκατάσταση των προσφύγων, καθώς και με το Φ.Ε.Κ. 184/4-12-91 (Παράρτημα 3), με το οποίο καθορίζονται θέματα αναγνώρισης και περίθαλψης προσφύγων.

5.3. Ο προσφυγικός πληθυσμός στην Ελλάδα

Σήμερα, ο συνολικός αριθμός των προσφύγων στην Ελλάδα, είναι περίπου 8.000. Προέρχονται κυρίως από:

- Το Ιράκ
- Το Ιράν
- Την Τουρκία
- Την πρώην Γιουγκοσλαβία
- Τη Συρία

- Τη Σομαλία
- Το Σουδάν και
- Τη Σρι Λάνκα

Η Ελληνική κυβέρνηση παρέχει διαμονή σε περίπου 300 πρόσφυγες στο Κέντρο Προσφύγων του Λαυρίου, καθώς και δωρεάν εκπαίδευση και νοσοκομειακή περίθαλψη σε δημόσια ιδρύματα της χώρας.

Αναμένεται ότι οι περισσότεροι από τους 8.000 πρόσφυγες θα θελήσουν να παραμείνουν στην Ελλάδα προσβλέποντας στον επαναπατρισμό, όταν εξαλειφθούν στις χώρες τους, οι αιτίες, που τους ανάγκασαν να φύγουν. Ο εθελοντικός επαναπατρισμός θεωρείται η καλύτερη λύση για τους πρόσφυγες.

Ο αριθμός των υπηκόων ξένων χωρών, που έκαναν αίτηση και έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα (1980 – 91) παρουσιάζεται στον Πίνακα 5.3.

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ	ΕΛΑΒΑΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΕΚΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
<i>ΤΟΥΡΚΟΙ</i>	4.056	1.705	42%
<i>ΙΡΑΚΙΝΟΙ</i>	1.789	41	2,3%
<i>ΠΟΛΩΝΟΙ</i>	1.162	681	58,6%
<i>ΙΡΑΝΟΙ</i>	813	48	5,9%
<i>ΡΟΥΜΑΝΟΙ</i>	781	128	16,4%
<i>ΑΛΒΑΝΟΙ</i>	589	16	2,7%
<i>ΛΟΙΠΟΙ</i>	2.444	183	7,5%
ΣΥΝΟΛΟ	11.634	2.805	24,1%

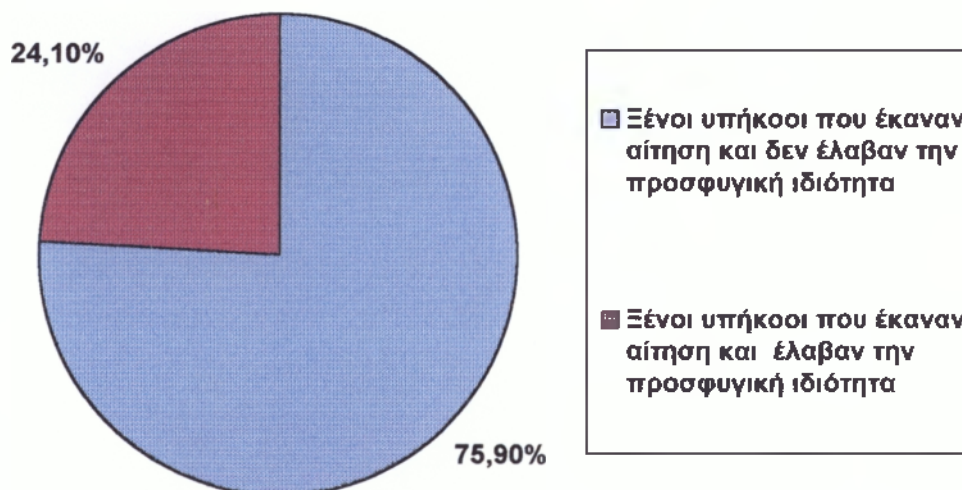
Πίνακας 5.3.: Υπήκοοι ξένων χωρών, που έκαναν αίτηση και έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα (1980 – 1991)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Δ.Τ. – Τδτα έρευνα

Από τον Πίνακα 5.3. διαπιστώνουμε ότι:

- Το 42% των Τούρκων υπηκόων, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.

- Το 2,3% των Ιρακινών υπηκόων, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.
- Το 58,6% των Πολωνών υπηκόων, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.
- Το 5,9% των Ιρανών υπηκόων, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.
- Το 16,4% των Ρουμάνων υπηκόων, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.
- Το 2,7% των Αλβανών υπηκόων, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.
- Το 7,5% των υπηκόων λοιπών ξένων χωρών, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα.
- Το 24,1% των υπηκόων ξένων χωρών, που έκαναν αίτηση έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα. (βλέπε διάγραμμα 5.3.α.).

Διάγραμμα 5.3.α.: Ποσοστιαία κατανομή ξένων υπηκόων που έκαναν αίτηση και έλαβαν την προσφυγική ιδιότητα

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Α.Τ. Ίδια έρευνα

5.3.1. Αλβανοί πρόσφυγες

Τα τελευταία γεγονότα στην Αλβανία, η χρεοκοπία του πολιτικού – οικονομικού συστήματός της και η εξαθλίωση των μαζών, ανάγκασαν μεγάλο αριθμό Αλβανών να εγκαταλείψουν τη χώρα τους και να καταφύγουν ως πρόσφυγες σε γειτονικές χώρες, κυρίως όμως στην Ελλάδα.

Τον Ιανουάριο του 1991, οι πρώτοι Αλβανοί πρόσφυγες περνούν τα σύνορα της Ελλάδας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Ιδρύματος Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλιννοστούντων Ομογενών Ελλήνων (Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε.), ο αριθμός των Αλβανών προσφύγων, που πέρασαν τα ελληνικά σύνορα την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου το 1991 ανέρχεται σε 12.981 (δεν περιλαμβάνονται οι Βορειοηπειρώτες).

Οι παραπάνω αριθμοί ανταποκρίνονται μόνο στους καταγεγραμμένους Αλβανούς φυγάδες, αφού είναι πολύ περισσότεροι εκείνοι, οι οποίοι δεν έχουν καταγραφεί από καμία αρχή και θεωρούνται «απολεσθέντες» από τις ελληνικές αρχές.

Η ροή των προσφύγων από την Αλβανία, όπως προβλεπόταν, συνεχίστηκε με αμειώτους ρυθμούς, λόγω της απελπιστικής κατάστασης, που επικρατούσε στη χώρα τους.

Η ελληνική πολιτική για την αντιμετώπιση του προβλήματος των Αλβανών προσφύγων είναι η αποστολή βοήθειας στην ίδια την Αλβανία, καθώς και η πίεση προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα για οργάνωση επιχειρήσεων αρωγής των ατόμων, που πλήττονται περισσότερο, με στόχο:

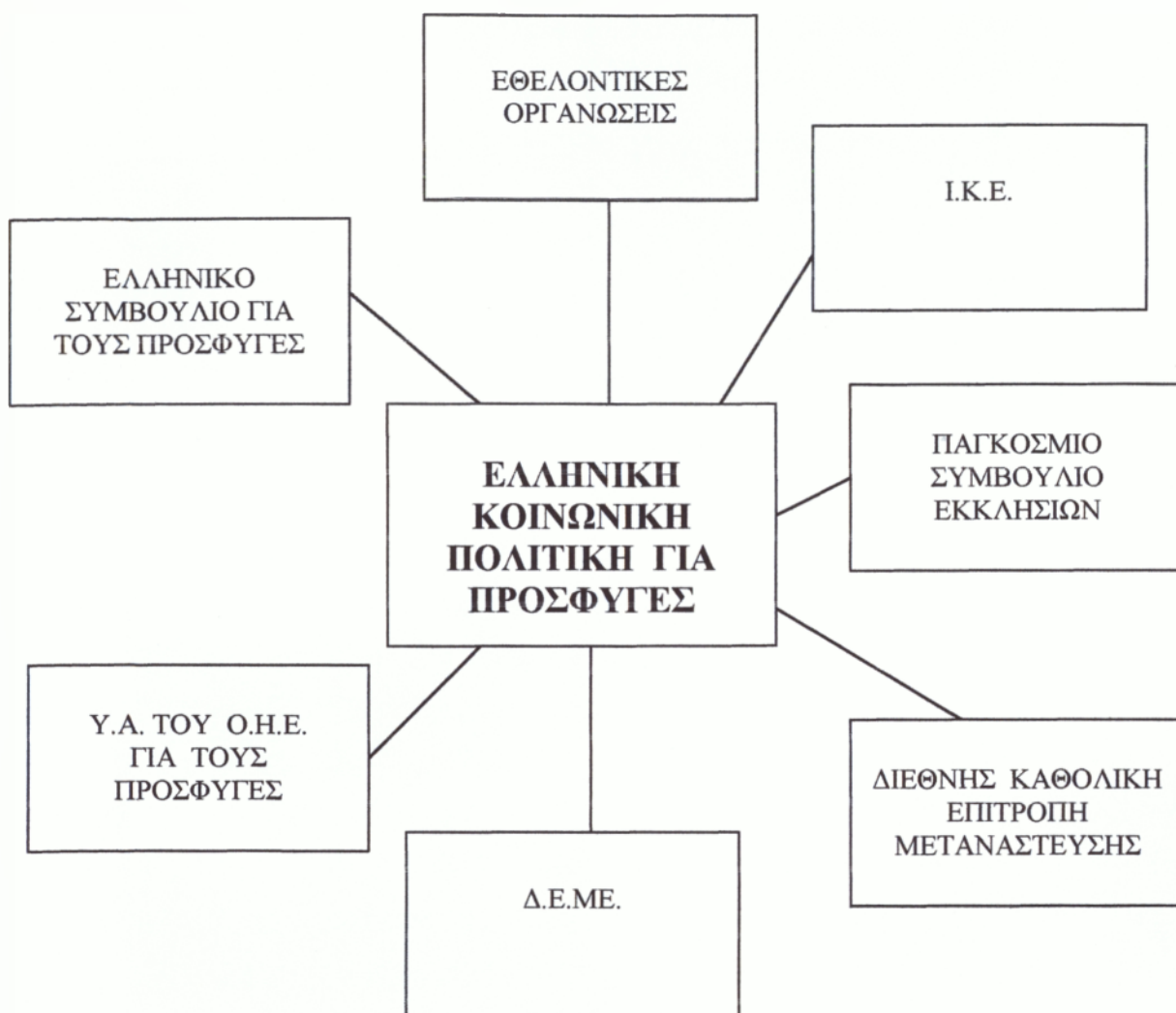
- α. Την κάλυψη των βασικών αναγκών του Αλβανικού πληθυσμού.
- β. Την ενίσχυση της ελληνικής μειονότητας και την κατοχύρωση των θρησκευτικών, οικονομικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων της.

Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της ελληνικής αποστολής βοήθειας ανέλαβε το Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε. και το σχέδιο αυτό φέρει την ονομασία «Γεώργιος Καστριώτης Σκεντέρμπεης».

5.4. Υπηρεσίες και φορείς προστασίας για τους πρόσφυγες

Στην Ελλάδα λειτουργούν υπηρεσίες και φορείς προστασίας για τους πρόσφυγες, οι οποίοι είναι οι εξής:

- α. Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας (Ι.Κ.Ε.).
- β. Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών.
- γ. Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης.
- δ. Διακυβερνητική Επιτροπή Μετανάστευσης (Δ.Ε.ΜΕ.).
- ε. Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για πρόσφυγες.
- στ. Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες.
- ζ. Εθελοντικές Οργανώσεις (βλέπε σχήμα 5.4.α.).

Σχήμα 5.4.α.: Υπηρεσίες και φορείς Ελληνικής κοινωνικής πολιτικής για τους πρόσφυγες

Πηγή: Ίδια έρευνα

5.4.1. Ι.Κ.Ε.

Το πρόγραμμα του Ι.Κ.Ε. για τους πρόσφυγες χρηματοδοτείται από την Υπατη Αρμοστεία προσφύγων και έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα. Παρέχονται πληροφορίες και βοήθεια για προβλήματα υγείας, στέγης και

απασχόλησης. Στους άπορους χορηγείται επίδομα, που κυμαίνεται από 15.000 – 30.000 δραχμές, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση και το μέγεθος της οικογένειάς του. Μερικές φορές χορηγείται και έκτακτη οικονομική ενίσχυση, για να καλυφθούν απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες, λόγω ασθένειας, ατυχήματος, απόλυσης από εργασία ή έξωσης. Βοήθεια παρέχεται επίσης σε διάφορους τομείς της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής ειδίκευσης για δίδακτρα, υλικά και οικονομική υποστήριξη. Παρά τα νομικά κωλύματα, οι πρόσφυγες βοηθούνται για να βρουν κάποια δουλειά και για να ξεκινήσουν κάποια ατομική επιχείρηση. Άλλες παροχές και υπηρεσίες:

- Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Προάσπιση των κοινοτικών και ατομικών δικαιωμάτων των προσφύγων.
- Εκπαίδευση σπουδαστών κοινωνικών λειτουργών στην κοινωνική εργασία με μετακινούμενες ομάδες.
- Καλλιέργεια θετικού κλίματος και εξομάλυνση των σχέσεων με την κοινότητα.
- Ομάδα κοινωνικών λειτουργών, η οποία με συνεντεύξεις στο γραφείο, επισκέψεις στους τόπους κατοικίας και συνοδεία στις διάφορες υπηρεσίες και οργανισμούς έχει αναλάβει την εκτέλεση του προγράμματος για τους πρόσφυγες.
- Διευθέτηση των προσωπικών προβλημάτων και υποθέσεων των προσφύγων.

Έργο του Ι.Κ.Ε. αποτελούν ακόμα, η ενημέρωση της κοινής γνώμης για το προσφυγικό πρόβλημα, ο διάλογος και η συνεργασία με όλες τις οργανώσεις για πρόσφυγες και η διοργάνωση επιμορφωτικών και ψυχαγωγικών σεμιναρίων και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

5.4.2. Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών

Το γραφείο στην Αθήνα υπάρχει από το 1951. Έργο του είναι να συμβουλεύει τους πρόσφυγες, να προετοιμάζει το φάκελό τους για να τον υποβάλλει στις Υπηρεσίες Μετανάστευσης των χωρών αποκατάστασης και να συνεργάζεται με τις φιλανθρωπικές οργανώσεις των χωρών αυτών για την υποδοχή των προσφύγων.

5.4.3. Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης

Λειτουργεί στην Αθήνα από το 1968 και έχει τους ίδιους στόχους με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών: την αποκατάσταση σε τρίτες χώρες.

5.4.4. Δ.Ε.ΜΕ.

Ιδρύθηκε το 1951 και άρχισε να λειτουργεί το 1952. Έργο της είναι να παρέχει βοήθεια σε μετανάστες και πρόσφυγες και να τους προωθεί σε άλλες χώρες, όπου υπάρχουν δυνατότητες αποκατάστασης.

Παρέχει:

- Πληροφορίες
- Συμβουλές
- Έκδοση πιστοποιητικών
- Ιατρικές εξετάσεις
- Εκμάθηση γλώσσας
- Πληροφορίες για τη χώρα υποδοχής
- Πληροφορίες για την εγκατάστασή τους.

5.4.5. Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες

Είναι ένας ανθρωπιστικός, μη πολιτικός φορέας. Σκοπός του είναι η παροχή διεθνούς προστασίας και η λύση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες. Εκτός των υπηρεσιών κοινωνικής και νομικής προστασίας και αρωγής, που προσφέρει στους πρόσφυγες, τη βοήθεια για μετεγκατάσταση σε άλλες χώρες, την προστασία τους από απέλαση σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, διοργανώνει σεμινάρια, διαλέξεις, προβαίνει σε ενημερωτικές εκδόσεις, εξετάζει τις αιτήσεις ασύλου, συμμετέχει συμβουλευτικά στην Επιτροπή Συναρμόδιων Υπουργείων, που εξετάζουν σε δεύτερο και τελικό βαθμό τις αιτήσεις ασύλου, που απορρίφθηκαν.

Η λειτουργία της Υ.Α. έχει εκτενέστερα αναλυθεί στο Κεφάλαιο 3.

5.4.6. Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες

Σωματείο μη κερδοσκοπικό, που ιδρύθηκε το 1989, με σκοπό να βοηθήσει την επίλυση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στην Ελλάδα. Χρηματοδοτείται από την Υ.Α. του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.

Η Κοινωνική του Υπηρεσία προσφέρει:

- Συμβουλευτική βοήθεια
- Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- Οικονομική ενίσχυση
- Σίτιση
- Βοήθεια για εξεύρεση στέγης
- Εκπαίδευση
- Τοποθέτηση παιδιών σε βρεφονηπιακούς σταθμούς
- Χορήγηση ιματισμού και οικιακού εξοπλισμού
- Κατασκηνώσεις
- Επιμορφωτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Για την πραγματοποίηση αυτών των προγραμμάτων υπάρχει στενή συνεργασία με κρατικές και ιδιωτικές υπηρεσίες, ώστε να αξιοποιηθεί κάθε πηγή βοήθειας, που προσφέρει η ευρύτερη κοινότητα.

5.4.7. Εθελοντικές οργανώσεις

Η Ορθόδοξη και η Καθολική Αρχιεπισκοπή προσφέρουν βοήθεια και διάφορες υπηρεσίες στους πρόσφυγες (π.χ. σχολείο για τα παιδιά των προσφύγων κ.λ.π.).

Αλλά και η ιδιωτική πρωτοβουλία έχει αποδειχθεί πολύ αποτελεσματική στην αντιμετώπιση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες, π.χ. η Φιλαλληλία, κοινωφελές σωματείο, που ιδρύθηκε το 1987, παρέχει σε μετανάστες και πρόσφυγες συμπαράσταση, περίθαλψη, φιλοξενία, ασυλία, μορφωτική και επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και ψυχαγωγία.

Ανάμεσα στις άλλες δραστηριότητες της Φιλαλληλίας είναι η οργάνωση σχολείων για προσφυγόπουλα από την Πολωνία, Αιθιοπία και Ιράν, η φροντίδα για τη στέγαση οικογενειών προσφύγων και η συλλογή και διανομή μεταχειρισμένης οικοσκευής και ρουχισμού.

5.5. Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών Προσφύγων Λαυρίου

Από το Μάιο του 1947 φιλοξενούνται στο Λαύριο αλλοδαποί πολιτικοί πρόσφυγες, οι οποίοι αναζήτησαν καταφύγιο στη χώρα μας.

Το Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών Προσφύγων Λαυρίου φιλοξενεί ένα μωσαϊκό εθνοτήτων, του οποίου η σύνθεση μεταβάλλεται, καθώς οι ένοπλες συγκρούσεις και οι πολιτικές αλλαγές δημιουργούν νέα κύματα προσφύγων στον κόσμο.

Συγκεκριμένα, τις δύο πρώτες δεκαετίες, το Κέντρο φιλοξενούσε πρόσφυγες από τις Ανατολικές χώρες. Στα τέλη της δεκαετίας του '70 άρχισε

να δέχεται μικρά κύματα προσφύγων από τη Μέση Ανατολή (κυρίως Ιρακινούς και Πέρσες). Το 1981 έφθασαν οι πρώτοι πρόσφυγες από την Τουρκία και ένα μεγάλο κύμα Κούρδων προσφύγων από το Ιράκ, το Ιράν και την Περσία, που συμπλήρωσε το μωσαϊκό των εθνικών μειονοτήτων. Οι τελευταίοι αποτελούν σήμερα την πλειοψηφία των φιλοξενουμένων.

Οι εγκαταστάσεις του Κέντρου περιλαμβάνουν τρία κτίρια: Το θέρετρο του Οθωνα, με παρακείμενους στάβλους και ένα νεώτερο κτίριο, που κατασκευάστηκε το 1975. Οι δυνατότητες φιλοξενίας ανέρχονται σε 300 άτομα, τα οποία δικαιούνται στέγη, τροφή και υγειονομική περίθαλψη. Τόσο για τα παιδιά, που αντιπροσωπεύουν το 30% του πληθυσμού, όσο και για τους ενήλικες, που το επιθυμούν, λειτουργούν εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ο χρόνος παραμονής των προσφύγων ποικίλει ανάλογα με την εθνική τους προέλευση και τις δυνατότητες μετανάστευσης σε άλλη χώρα. Εάν η μετανάστευση δεν είναι εφικτή, η διάρκεια παραμονής στο Κέντρο παρατείνεται.

Το Κέντρο εποπτεύεται και χρηματοδοτείται από το Υ.Δ.Τ., τη διαχείριση έχει αναλάβει ο Ερυθρός Σταυρός και η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία είναι υπεύθυνη για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

5.6. Μέτρα βοήθειας υπέρ των προσφύγων

5.6.1. Πρόγραμμα στήριξης προσφύγων

Από το 1995 έχει τεθεί σε εφαρμογή από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρόγραμμα για την καταπολέμηση του αποκλεισμού ορισμένων μειονεκτούντων ομάδων από την αγορά εργασίας. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί μέρος του 2^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, ενώ το συνολικό κόστος φθάνει τα 98,5 δις δραχμές για την περίοδο 1994 – 1999. Η

κοινωνική συμμετοχή στο πρόγραμμα καλύπτει το 75% του κόστους, δηλαδή φθάνει τα 73,8 δις δραχμές.

Στόχος του προγράμματος είναι η προσέγγιση συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων και η κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη.

Το πρόγραμμα, εκτός από τους πρόσφυγες περιλαμβάνει και τις εξής κατηγορίες:

- Άτομα με ειδικές ανάγκες
- Παλινοστούντες
- Μετανάστες
- Φυλακισμένους
- Προσφάτως αποφυλακισμένους
- Ανήλικους παραβάτες
- Άτομα εξαρτημένα από ουσίες
- Γυναίκες
- Άτομα ορεινών απομακρυσμένων περιοχών
- Άτομα με γλωσσικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Προκατάρτιση
- Κατάρτιση
- Προώθηση της απασχόλησης
- Τοποθέτηση στην αγορά εργασίας
- Συνοδευτικά μέτρα

Οι βασικές ενέργειες, που επιδοτούνται μέσω του προγράμματος αφορούν:

- Τον αναλφαβητισμό
- Την προκατάρτιση
- Την εκπόνηση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Επαγγελματική αποκατάσταση
- Προώθηση μέτρων υπέρ των μειονεκτούντων ατόμων
- Κοινωνική και ψυχολογική στήριξη

- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του πληθυσμού.

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικού αποκλεισμού είναι:

- Τα κέντρα άτυπης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας.
- Τα εξειδικευμένα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία λειτουργούν βάση ειδικών προδιαγραφών, που αναφέρονται στο σύστημα πιστοποίησης.

5.6.2. Δικαίωμα εργασίας

Εκτός από τα μέτρα βοήθειας, που λαμβάνουν κατά καιρούς οι αρμόδιες υπηρεσίες και οι φορείς για την προστασία των προσφύγων και το Ελληνικό κράτος λαμβάνει τέτοια μέτρα υπέρ των αναγνωρισμένων, όμως μόνο, προσφύγων.

Πριν μερικά χρόνια, οι πολιτικοί πρόσφυγες δεν είχαν δικαίωμα να εργάζονται στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα να απασχολούνται, όπως και οι παράνομοι μετανάστες στην παραοικονομία. Συνήθως απασχολούνταν ως οικιακοί βοηθοί, σε ανειδίκευτες εργασίες και σε ξενοδοχεία, ανεξάρτητα από το επίπεδο της μόρφωσής τους.

Με το νόμο 1957/91 και τα δύο προεδρικά διατάγματα:

- α. Για την εξέταση του ασύλου, με βάση τη Διεθνή Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων και
- β. Για την παροχή αδειών εργασίας σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες.

Επομένως, κάθε αναγνωρισμένος πρόσφυγας μπορεί να ζητήσει άδεια εργασίας και να έχει δικαίωμα στις βασικές παροχές (υγεία, παιδεία, εργασία), που δίνει η Πολιτεία, σύμφωνα με όσα προβλέπει η Διεθνής Σύμβαση της Γενεύης, την οποία έχει επικυρώσει η Ελλάδα.

5.6.3. Περίθαλψη προσφύγων

Ο νόμος 1975/1991 (Φ.Ε.Κ. 184 Α*) προβλέπει για την περίθαλψη των προσφύγων τα εξής:

- α. Την ίδρυση, διοικητική υπαγωγή και λειτουργία κέντρων περίθαλψης προσφύγων.
- β. Την παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης ή οποιαδήποτε άλλης κοινωνικής συνδρομής σε άτομα, που έχουν αναγνωρισθεί από τις ελληνικές αρχές ως πρόσφυγες ή έχουν υποβάλλει αίτηση για την αναγνώριση, για την αντιμετώπιση επείγουσών και σοβαρών καταστάσεων ανάγκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

6.1. Γενικά

Σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, η ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση, συνεπάγεται την κατάργηση των διακρίσεων ως προς την ιθαγένεια, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή, καθώς και άλλους όρους εργασίας. Συνεπάγεται, δηλαδή, την εξασφάλιση σε όλους τους εργαζόμενους των κρατών – μελών των δικαιωμάτων:

- α. Της αποδοχής κάθε πραγματικής προσφοράς.
- β. Της ελεύθερης μετακίνησης για το σκοπό αυτό στα κράτη – μέλη.
- γ. Της διαμονής σε κράτος μέλος για την άσκηση μιας εργασίας, σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις, που διέπουν τους ημεδαπούς εργαζόμενους και
- δ. Της παραμονής σε κράτος – μέλος μετά το πέρας της απασχόλησης.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι απαγορεύεται κάθε διάκριση, όσον αφορά κυρίως την πρόσβαση σε απασχόληση και σε γραφεία εύρεσης απασχόλησης, τη διατήρηση και τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών και αδειών, τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, καθώς και τα θέματα, που άπτονται της κοινωνικής ασφάλισης. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθούν πέντε χαρακτηριστικά σημεία του κοινοτικού δικαίου για την ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση εργαζομένων:

- ί. Τόσο η είσοδος, όσο και η διαμονή των κοινοτικών υπηκόων σε κάποιο κράτος – μέλος είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την άσκηση μιας οικονομικής δραστηριότητας.

- ii. Υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ αμειβόμενης εργασίας και ανεξάρτητης δραστηριότητας.
- iii. Τα δικαιώματα εισόδου και διαμονής περιορίζονται μόνο για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας.
- iv. Η ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση των εργαζομένων δεν εφαρμόζεται στο χώρο της δημόσιας διοίκησης.
- v. Το πεδίο εφαρμογής της Αρχής της ελεύθερης διακίνησης των εργαζομένων δεν περιλαμβάνει τους υπηκόους τρίτων κρατών, με εξαίρεση βέβαια τα μέλη των οικογενειών των εργαζομένων υπηκόων κράτους – μέλους, δεδομένου ότι η είσοδος και η διαμονή τους διέπονται από τις εθνικές πολιτικές και πρακτικές.

Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ότι πέρα από τις διατάξεις, που αφορούν καθαρά την κατάργηση των διακρίσεων, ως προς την απασχόληση, η Συνθήκη Ε.Ο.Κ. προβλέπει παράλληλα και διαδικασίες για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων, καθώς και για το συντονισμό των εθνικών νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση ανεξάρτητων δραστηριοτήτων. Αναμφισβήτητα, οι προβλεπόμενες αυτές διαδικασίες αποτελούν τη λογική συνέχεια των κοινοτικών προσπαθειών για την εξασφάλιση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σε κάθε εργαζόμενο.

6.2. Δικαιώματα διακινούμενων εργαζόμενων

Οι υπήκοοι κράτους – μέλους της κοινότητας, που αποφασίζουν να απασχοληθούν σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε., έχουν τα παρακάτω δικαιώματα:

- α. Λογίζονται ως ημεδαποί, όταν η παροχή οποιωνδήποτε πλεονεκτημάτων σε επιχείρηση εξαρτάται από την απασχόληση ελαχίστου ποσοστού ημεδαπών εργαζομένων.
- β. Λαμβάνουν την ίδια βοήθεια με αυτήν, που παρέχεται στους ημεδαπούς από τα γραφεία απασχόλησης εργατικού δυναμικού κατά την αναζήτηση απασχόλησης.
- γ. Η διαδικασία πρόσληψης ή η πρόσληψη υπηκόου δε δύναται να εξαρτηθεί από ιατρικά, επαγγελματικά ή άλλα κριτήρια, που εισάγουν διακρίσεις λόγω ιθαγένειας.
- δ. Έχουν την ίδια μεταχείριση με τους ημεδαπούς, χωρίς να γίνεται διάκριση ως προς την ιθαγένεια, για τους όρους απασχόλησης, για τα κοινωνικά και φορολογικά πλεονεκτήματα, καθώς και για φοίτηση σε επαγγελματικές σχολές και κέντρα επανεκπαίδευσης.
- ε. Έχουν επίσης, την ίδια μεταχείριση, ως προς τη συμμετοχή τους σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και την άσκηση των συνδικαλιστικών τους δικαιωμάτων, καθώς και ως προς την ανεύρεση και απόκτηση στέγης.
- στ. Όλα τα μέλη της οικογένειας του υπηκόου εργαζόμενου, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, έχουν το δικαίωμα εγκατάστασης και απασχόλησης σε όλη την επικράτεια, με απαραίτητη προϋπόθεση την εξασφάλιση κατοικίας.
- ζ. Τα παιδιά του υπηκόου εργαζόμενου γίνονται ισότιμα δεκτά στα μαθήματα γενικής εκπαίδευσης, μαθητείας και επαγγελματικής κατάρτισης.

6.3. Περιορισμοί δικαιώματος διαμονής για λόγους ασφάλειας, τάξης και υγείας

Δύναται να απαγορευθεί η διαμονή υπηκόου κράτους – μέλους της κοινότητας για λόγους ασφάλειας, τάξης και υγείας.

Τα μέτρα για λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας, πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του ατόμου, που αφορούν. Πρέπει, επίσης, να τονιστεί ότι προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αιτιολογούν από μόνες τους τη λήψη παρόμοιων μέτρων.

Οι μόνες ασθένειες ή αναπηρίες, που δύνανται να δικαιολογήσουν την άρνηση εισόδου και έκδοσης της πρώτης άδειας διαμονής είναι οι εξής:

- Ασθένειες, που δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία (π.χ. φυματίωση, σύφιλη, άλλες μεταδοτικές λοιμώξεις ή παρασιτικές).
- Ασθένειες και αναπηρίες, που δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη και ασφάλεια (τοξικομανία και βαριές ψυχοπνευματικές διαταραχές, έκδηλες καταστάσεις ψύχωσης με υπερκινητικότητα, παραλήρημα, παραισθήσεις ή σύγχυση).

Η απόφαση για τη χορήγηση ή την άρνηση χορήγησης της πρώτης άδειας διαμονής πρέπει να λαμβάνεται μέσα σε έξι μήνες το πολύ, μετά την υποβολή της αίτησης. Κατά το διάστημα αυτό, οι ενδιαφερόμενοι παραμένουν προσωρινά στην επικράτεια.

Παράλληλα, το κράτος – μέλος υποδοχής έχει το δικαίωμα να ζητήσει πληροφορίες για το ποινικό μητρώο του ενδιαφερόμενου από το κράτος – μέλος καταγωγής ή από άλλα κράτη – μέλη, τα οποία οφείλουν να απαντήσουν μέσα σε 2 μήνες.

6.4. Είσοδος και διαμονή

Την είσοδο και τη διαμονή υπηκόων κρατών – μελών της Ε.Ε., οι οποίοι επιθυμούν να απασχοληθούν σε άλλο κράτος – μέλος διέπουν οι παρακάτω κανόνες:

- α. Εάν το διαβατήριο αποτελεί το μόνο έγγραφο για τη νόμιμη έξοδο από το κράτος – μέλος, πρέπει να ισχύει για όλα τα κράτη – μέλη και για πέντε τουλάχιστον χρόνια.
- β. Τα κράτη – μέλη δεν δύνανται να επιβάλλουν στους κατοίκους αυτούς θεώρηση εξόδου ή άλλη ισοδύναμη υποχρέωση.
- γ. Τα κράτη – μέλη επιτρέπουν στα άτομα αυτά την είσοδο στην επικράτειά τους, με απλή επίδειξη του δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου.
- δ. Για την έκδοση της κάρτας διαμονής απαιτείται:
 - Από τον εργαζόμενο έγγραφο, με το οποίο εισήλθε στην επικράτεια και δήλωση πρόσληψης του εργοδότη ή πιστοποιητικό εργασίας.
 - Από τα μέλη της οικογένειας έγγραφο, με το οποίο εισήλθα στην επικράτεια, έγγραφο από την Αρχή του κράτους καταγωγής ή προέλευσης, που να αποδεικνύει το συγγενικό τους δεσμό και σε ορισμένες περιπτώσεις έγγραφο, που να πιστοποιεί ότι τα εν λόγω πρόσωπα συντηρούνται από τον εργαζόμενο ή διαβιούν κάτω από την ίδια στέγη.
- ε. Εάν κάποιο μέλος της οικογένειας δεν έχει την ιθαγένεια κράτος – μέλους, του χορηγείται έγγραφο διαμονής ίδιας ισχύος με αυτό, που χορηγείται στον εργαζόμενο.
- στ. Η άδεια ισχύει για όλη την επικράτεια και για 5 χρόνια τουλάχιστον, η οποία ανανεώνεται αυτόματα.
- ζ. Εάν οι διακοπές διαμονής, συμπεριλαμβανομένων και των απουσιών για εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων, δεν υπερβαίνουν τους 6 συνεχείς μήνες, δεν θίγεται η ισχύς της άδειας διαμονής.

η. Δικαίωμα διαμονής παρέχεται, χωρίς άδεια διαμονής στις εξής περιπτώσεις:

- Στον εργαζόμενο, που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα, διάρκειας μέχρι 3 μηνών.
- Στον εργαζόμενο, που επιστρέφει στο κράτος – μέλος, όπου διαμένει καθημερινά ή μια φορά την εβδομάδα, οπότε του παρέχεται ειδική άδεια από το κράτος – μέλος απασχόλησης 5ετούς ισχύος, η οποία ανανεώνεται αυτόματα.
- Στον εποχιακό εργαζόμενο, που διαθέτει σύμβαση εργασίας θεωρημένη από την Αρχή του κράτους – μέλους απασχόλησης / υποδοχής.

6.5. Δικαίωμα παραμονής

Δικαίωμα μόνιμης παραμονής στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, έχει ο εργαζόμενος που:

- Έχει συμπληρώσει την ηλικία για συνταξιοδότηση, λόγω γήρατος, έχει ασκήσει δραστηριότητα κατά τους 12 τελευταίους μήνες τουλάχιστον και έχει διαμείνει συνεχώς στο κράτος – μέλος πάνω από 3 χρόνια.
- Έχει διαμείνει συνεχώς στο κράτος – μέλος πάνω από 2 χρόνια και παύει να έχει δραστηριότητα λόγω μόνιμης ανικανότητας προς εργασία. Η συνεχής διαμονή δεν απαιτείται, εάν η ανικανότητα οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.
- Αποκτά απασχόληση σε άλλο κράτος – μέλος, εφόσον έχει διαμείνει συνεχώς για 3 χρόνια στο κράτος – μέλος υποδοχής και συνεχίζει να διατηρεί τη διαμονή του σ' αυτό επιστρέφοντας καθημερινά ή τουλάχιστον μια φορά εβδομαδιαίως.

Δικαίωμα παραμονής έχουν και τα μέλη της οικογένειας του εργαζόμενου, που έχει αποκτήσει το δικαίωμα παραμονής, ακόμα και μετά το

θάνατό του. Σε περίπτωση, που ο εργαζόμενος δεν έχει αποκτήσει το δικαίωμα παραμονής πριν το θάνατό του, τα μέλη της οικογένειάς του δύνανται να παραμείνουν μόνιμα εφόσον:

- Ο εργαζόμενος έχει διαμείνει στο κράτος – μέλος για 2 τουλάχιστον χρόνια.
- Ο θάνατος του εργαζόμενου οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.
- Ο / η σύζυγος είναι υπήκοος του κράτους – μέλους ή έχασε την ιθαγένεια λόγω του γάμου με τον εργαζόμενο.

6.6. Κοινωνική ασφάλιση διακινούμενων εργαζομένων

Ο διακινούμενος εργαζόμενος υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους – μέλους απασχόλησης, έστω και αν κατοικεί σε άλλο κράτος – μέλος. Ωστόσο, προβλέπονται ορισμένες παρεκκλίσεις, κυρίως όσον αφορά τους ναυτικούς, τους υπηρετούντες στρατιωτική θητεία ή υπηρεσία, την προσωρινή τοποθέτηση και την απασχόληση σε επιχειρήσεις με διακρατικές δραστηριότητες.

Οι κλάδοι κοινωνικής ασφάλισης, που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής είναι:

- Παροχές ασθένειας και μητρότητας.
- Παροχές αναπηρίας, συμπεριλαμβανομένων και αυτών, που προορίζονται για τη διατήρηση ή βελτίωση της ικανότητας βιοπορισμού.
- Παροχές γήρατος.
- Παροχές επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών.
- Επιδόματα λόγω θανάτου.
- Παροχές ανεργίας.
- Οικογενειακές παροχές.

6.6.1. Παροχές ασθένειας και μητρότητας

Κάθε εργαζόμενος / υπήκοος λαμβάνει στο κράτος – μέλος υποδοχής παροχές ασθένειας και μητρότητας σε είδος και σε χρήμα. Οι παροχές σε είδος ισχύουν και για τα μέλη της οικογένειάς του, ενώ περιλαμβάνουν είδη εξαιρετικής σημασίας όπως τεχνητά μέλη, μεγάλα βοηθητικά μηχανήματα κ.λ.π.

Στους μεθοριακούς εργαζόμενους, οι παροχές αυτές καταβάλλονται μέσα από συμφωνία μεταξύ των κρατών – μελών ή των αρμόδιων Αρχών.

6.6.2. Παροχές αναπηρίας

Οι παροχές αναπηρίας λαμβάνονται σε είδος και σε χρήμα. Για τον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας, ο αρμόδιος φορέας του κράτους – μέλους υποδοχής λαμβάνει υπόψη τα ιατρικά έγγραφα, τις εκθέσεις και τις πληροφορίες διοικητικής φύσης, που έχουν συγκεντρωθεί από φορέα κάθε άλλου κράτους – μέλους. Ωστόσο, κάθε φορέας έχει το δικαίωμα να υποβάλλει τον αιτούντα σε εξέταση από ιατρό της επιλογής του.

6.6.3. Παροχές γήρατος

Κάθε εργαζόμενος / υπήκοος λαμβάνει παροχές γήρατος σε χρήμα. Το ύψος των συντάξεων γήρατος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο του κράτους – μέλους υποδοχής.

6.6.4. Παροχές επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών

Κάθε εργαζόμενος / υπήκοος, συμπεριλαμβανομένου και του μεθοριακού εργαζόμενου, που γίνεται θύμα επαγγελματικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, λαμβάνει σχετικές παροχές σε είδος και σε χρήμα. Όταν το ατύχημα διαδραματίζεται κατά τη διαδρομή σε έδαφος άλλου κράτους – μέλους, θεωρείται ότι συνέβη στο έδαφος του αρμόδιου κράτους – μέλους.

6.6.5. Επιδόματα λόγω θανάτου

Τα επιδόματα λόγω θανάτου καταβάλλονται στην οικογένεια του θανόντος από το κράτος – μέλος υποδοχής, έστω και αν ο θάνατος επήλθε σε άλλο κράτος – μέλος ή ο δικαιούχος κατοικεί σε άλλο κράτος – μέλος.

Για την καταβολή των παροχών θανάτου απαιτείται η υποβολή αίτησης, καθώς και των δικαιολογητικών, που απαιτούνται από τη νομοθεσία του κράτους – μέλους υποδοχής.

6.6.6. Παροχές ανεργίας

Οι παροχές ανεργίας καταβάλλονται κατά κανόνα για τρεις μήνες. Κάθε εργαζόμενος, που ευρίσκεται σε πλήρη ανεργία και συγκεντρώνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την καταβολή επιδόματος ανεργίας, διατηρεί το δικαίωμα αυτό, εάν μεταβεί σε άλλο κράτος – μέλος για αναζήτηση εργασίας.

6.6.7. Οικογενειακές παροχές

Κάθε εργαζόμενος ή άνεργος, που υπάγεται στη νομοθεσία κράτους – μέλους δικαιούται οικογενειακές παροχές για τα μέλη της οικογένειάς του, που

κατοικούν σε άλλο κράτος – μέλος, κατά τη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους. Επίσης, οι δικαιούχοι συντάξεων γήρατος, αναπηρίας, εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας δικαιούνται προσαύξησης λόγω τέκνων.

Προβλέπονται ακόμα συμπληρωματικά ή ειδικά επιδόματα για ορφανά, καθώς και συντάξεις ορφανών. Οι παροχές για ορφανά χορηγούνται ανεξάρτητα από το κράτος – μέλος κατοικίας του ορφανού ή του φυσικού / νομικού προσώπου, που βαρύνεται με την πραγματική συντήρησή του.

6.7. Διακινούμενοι εργαζόμενοι στην Ελλάδα

Οι διακινούμενοι εργαζόμενοι, που απασχολούνται στην Ελληνική επικράτεια υπόκεινται στις διατάξεις της Ε.Ε. και της ελληνικής νομοθεσίας, η οποία υιοθέτησε τις προαναφερόμενες διατάξεις με το Π.Δ. 525/31-12-83 (Παράρτημα 4).

Ο αριθμός των διακινούμενων εργαζομένων στην ελληνική επικράτεια δεν έχει καταμετρηθεί κατά τα τελευταία χρόνια. Κατέστη όμως δυνατό, να υπολογιστεί κατά τα έτη 1986, 1987 και 1988, μέσα από στοιχεία του Υ.Δ.Τ. για τους αλλοδαπούς, που φιλοξενούνταν στην Ελλάδα. Τα τελευταία χρόνια η καταγραφή των αλλοδαπών γενικότερα, δεν έχει καταστεί δυνατή λόγω της αθρόας προσέλευσης μεταναστών και λαθρομεταναστών.

Οι διακινούμενοι εργαζόμενοι, που φιλοξενούνται στην Ελλάδα παρουσιάζονται στην Πίνακα 6.7.

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	1986	1987	1988
ΑΥΣΤΡΙΑ	1.071	1.251	1.284
ΒΕΛΓΙΟ	889	1.018	1.115
ΔΑΝΙΑ	702	888	1.007
ΓΑΛΛΙΑ	4.738	5.175	6.679
Ο.Δ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ *	8.091	8.970	12.153
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	368	426	502
ΙΤΑΛΙΑ	5.387	5.692	6.221
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	30	30	35
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	1.884	2.225	2.483
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	451	576	641
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	212	245	281
ΙΣΠΑΝΙΑ	662	694	712
ΣΟΥΗΔΙΑ	1.238	1.512	1.835
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	11.785	13.280	16.394
ΣΥΝΟΛΟ	37.519	41.982	51.342

* Η Γερμανία, την περίοδο 1986 – 1988 ήταν χωρισμένη σε δύο κράτη: τη Δυτική και την Ανατολική Γερμανία.

Πίνακας 6.7.: Αλλοδαποί (διακινούμενοι εργαζόμενοι), που προέρχονται από τα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Δ.Τ. – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 6.7. προκύπτει ότι:

- Στην Ελλάδα φιλοξενούνταν 37.519 αλλοδαποί, που προέρχονταν από τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. το 1986, 41.982 το 1987 και 51.342 το 1988.
- Ο αριθμός των αλλοδαπών, που φιλοξενούνταν στην Ελλάδα και οι οποίοι είχαν την υπηκοότητα κράτους – μέλους της Ε.Ε. συνεχώς αυξανόταν.
- Ο μεγαλύτερος αριθμός αλλοδαπών εταίρων προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο (11.785 το 1986, 13.280 το 1987 και 16.394 το 1988).
- Ο μικρότερος αριθμός αλλοδαπών εταίρων προέρχεται από το Λουξεμβούργο (30 το 1986 και 1987, 35 το 1988).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

7.1. Γενικά

Ο όρος αλλοδαπός περιλαμβάνει, εκτός από τους πρόσφυγες και τους διακινούμενους εργαζόμενους (με τους οποίους ασχοληθήκαμε σε προηγούμενα κεφάλαια) και τους μετανάστες, καθώς και τους οικονομικούς πρόσφυγες.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι όροι οικονομικοί πρόσφυγες και μετανάστες ταυτίζονται, καθώς μεγάλος αριθμός ατόμων εγκαταλείπει τη χώρα υπηκοότητάς του λόγω της οικονομικής εξαθλίωσης και αναζητά απασχόληση σε άλλη χώρα.

Για το λόγο αυτό θα γίνει αναφορά στους αλλοδαπούς, που βρίσκονται στην Ελλάδα.

7.2. Οι διαστάσεις του προβλήματος στην Ελλάδα

Οι αλλοδαποί, που κατοικούν σήμερα στην Ελλάδα υπολογίζονται ότι ξεπερνούν τους 450.000 και αποτελούν το 3,5% του εργατικού δυναμικού της χώρας, καθώς εργάζονται περίπου οι 130.000. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι χωρίς άδεια παραμονής και εργασίας, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν με σύλληψη και απέλαση. Αυτό το γεγονός εκμεταλλεύονται οι εργοδότες, αναγκάζοντας τους αλλοδαπούς να προσφέρουν την εργασία τους με

χαμηλότερη από τη νομικώς προβλεπόμενη αμοιβή, χωρίς ασφάλεια και προστασία και κάτω από αντίξοες και ανθυγιεινές συνθήκες.

Κατά κύριο λόγο, απασχολούνται σε αγροτικές, κτηνοτροφικές και γεωργικές εργασίες, στις οικοδομές, στην καθαριότητα, ως οικιακοί βοηθοί, στις φορτοεκφορτώσεις, στα θεάματα – μπαρ κ.λ.π. Γενικά, απασχολούνται στις πιο βαριές, ανθυγιεινές, ανειδίκευτες και κακοπληρωμένες δουλειές.

Αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι χωρίς δικαιώματα στην εργασία, στην υγεία και στη μόρφωση. Ζουν και δουλεύουν σε άθλιες συνθήκες, χωρίς προστασία και περίθαλψη, ενώ πολύ συχνά είναι θύματα εργατικών ατυχημάτων, λόγω των επικίνδυνων εργασιών, που κάνουν συνήθως, χωρίς μέτρα προστασίας.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχοντας διαπιστώσει όλα όσα συμβαίνουν με τους αλλοδαπούς στο χώρο της εργασίας, αποφάσισε να επέμβει. Έτσι, με τα Π.Δ. 358/97 (Παράρτημα 5) και 359/97 (Παράρτημα 6), δόθηκε το πράσινο φως για τη νομιμοποίηση χιλιάδων αλλοδαπών μέσα από δύο διαδοχικά στάδια:

- α. Με την απόκτηση της «ΛΕΥΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ» και
- β. Με την απόκτηση της «ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΚΑΡΤΑΣ».

Η εισροή μεγάλου αριθμού αλλοδαπών στη χώρα έχει δημιουργήσει σύγχυση και στην κοινωνία. Η σύγχυση έχει να κάνει με την αντιμετώπιση των αλλοδαπών και με την αύξηση της εγκληματικότητας και της ανεργίας.

Οι ημεδαποί αντιμετωπίζουν επιφυλακτικά και με προβληματισμό τους αλλοδαπούς, προσπαθώντας να σταθμίσουν τα γεγονότα και να σταθεροποιήσουν τη στάση τους. Πολλές φορές (κυρίως εξαιτίας του γεγονότος ότι οι αλλοδαποί θεωρούνται υπαίτιοι για την αύξηση της εγκληματικότητας), αποφασίζουν να αντιδράσουν βίαια, μη λαμβάνοντας υπόψη τους την πρόσφατη ιστορία της Ελλάδας, όπου οι Έλληνες αποτελούσαν μέλη των караβανιών – μεταναστών, που μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μετακινήθηκαν προς τις ανεπτυγμένες χώρες.

Παρ' όλα αυτά η εγκληματικότητα είναι ένας παράγοντας, ο οποίος θα παίξει σημαντικό ρόλο στην ομαλή ένταξη των αλλοδαπών στην Ελληνική

κοινωνία. Σύμφωνα με στοιχεία της υπηρεσίας εγκληματολογικών ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, αποδεικνύεται δυστυχώς ότι οι κατηγορίες των ημεδαπών έχουν βάση. Αποδεικνύεται δηλαδή, ότι οι αλλοδαποί έχουν συμβάλει στην αύξηση της εγκληματικότητας. Από την 1/1/97 έως τις 30/9/97 οι δακτυλοσκοπικά διαπιστωθέντες δράστες, οι οποίοι είναι αλλοδαποί ανέρχονται στο ποσοστό των 61,95%.

Επίσης, και στην αύξηση της ανεργίας η παρουσία των αλλοδαπών παίζει σημαντικό ρόλο. Οι αλλοδαποί καταλαμβάνουν έναντι των Ελλήνων 50.000 θέσεις εργασίας, ενώ οι υπόλοιποι 80.000 αλλοδαποί, που εργάζονται αποτελούν αύξηση του εργατικού δυναμικού. Αυτές οι θέσεις εργασίας αφορούν την κατηγορία της ανειδίκευτης εργασίας, με αποτέλεσμα τη μείωση του εισοδήματος για τα φτωχά και μεσαία κοινωνικά στρώματα. Παράλληλα, από την έρευνα του καθηγητή Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Αλ. Σαρρή αποδεικνύεται ότι για κάθε 5 μετανάστες χάνουν τη δουλειά τους 2 Έλληνες.

Βέβαια, μπορεί οι μετανάστες να παίζουν αρνητικό ρόλο στην αύξηση της εγκληματικότητας και της ανεργίας στη χώρα μας, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι συμβαίνει το ίδιο και με τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας.

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα του κ. Αλ. Σαρρή, η παρουσία των μεταναστών και η εν γένει προσφορά τους στην παραγωγή και ανάμειξή τους στην Ελληνική οικονομία επιφέρει αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κατά 1,7% και μείωση των τιμών των αγαθών κατά 2,04%.

Είναι πλέον ολοφάνερο ότι τα διλήμματα, τόσο της Ελληνικής κοινωνίας, όσο και του Ελληνικού κράτους για τους αλλοδαπούς είναι δύσκολο να απαντηθούν. Αφ' ενός ύψιστοι ηθικοί λόγοι, που απορρέουν από την ελληνική ιστορία απαγορεύουν στο κράτος και στους πολίτες να κρατήσουν σκληρή στάση απέναντί τους και αφ' ετέρου υπάρχει η πραγματικότητα του σύγχρονου κράτους με τη συμμετοχή τους στην αύξηση της εγκληματικότητας και της ανεργίας, αλλά και της προσφοράς τους στην οικονομία. Η μελλοντική κοινωνική πολιτική της Ελλάδας, απέναντι στους αλλοδαπούς θα επηρεαστεί κύρια απ' αυτές τις παραμέτρους, διότι αυτές

αποτελούν την πραγματικότητα, καθώς απορρέουν μέσα από την Ελληνική ιστορία, κοινωνία και οικονομία.

7.3. Οι συνθήκες ζωής και εργασίας των αλλοδαπών στην Ελλάδα

Οι συνθήκες ζωής των αλλοδαπών εργατών, ειδικά των ανειδίκευτων είναι άθλιες. Έχουν πρόβλημα στέγης, ζουν σε ανθυγιεινούς χώρους πολλοί μαζί, λόγω οικονομικών προβλημάτων, χωρίς στοιχειώδεις ανέσεις, απομονωμένοι εξαιτίας της γλώσσας και των διαφορετικών παραδόσεων και μακριά από τις οικογένειές τους. Επίσης, δεν έχουν σχολεία και πολιτιστικές δραστηριότητες και τα παιδιά των παράνομα εργαζομένων αλλοδαπών αποκλείονται από τη διαδικασία της εκπαίδευσης.

Παρ' όλα αυτά, ο αλλοδαπός μαθητικός πληθυσμός αποτελεί το 6% της μαθητικής νεολαίας. Σε ότι αφορά τη χώρα προέλευσης το 49% των μαθητών αυτών προέρχεται από την τέως Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (Ε.Σ.Σ.Δ.), το 24% από την Αλβανία, ενώ το υπόλοιπο από διάφορες χώρες (βλέπε Πίνακα 7.3.). Το μοναδικό για παιδιά μεταναστών ανεπίσημο σχολείο, που λειτουργεί στην Ελλάδα είναι της κοινότητας των Πολωνών, με τακτική προσέλευση μαθητών, όπου διδάσκονται εκτός από τα πολωνικά μαθήματα, η ελληνική γλώσσα και τα αγγλικά. Συγκεντρώνονται σε υποβαθμισμένες περιοχές, όπως στην Πλατεία Βάθης, στο Μεταξουργείο, στο Αιγάλεω και αλλού.

ΒΑΘΜΙΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ			
	ΤΕΩΣ Ε.Σ.Σ.Δ. %	ΑΛΒΑΝΙΑ %	ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ %	ΣΥΝΟΛΟ %
Α΄ΒΑΘΜΙΑ	51,33	24,48	23,78	79,5
Β΄ΒΑΘΜΙΑ	39,12	22,14	38,74	20,5
ΣΥΝΟΛΟ	49,15	23,99	26,13	100

Πίνακας 7.3.: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού αλλοδαπών μαθητών κατά βαθμίδα εκπαίδευσης και χώρα προέλευσης (σχολ. έτος '91 – '92).

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας (Ε.Σ.Υ.Ε.) – Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 7.3. διαπιστώνουμε ότι:

- Στην Α΄βάθμια εκπαίδευση φοιτούν το 79,5% των αλλοδαπών μαθητών.
- Από το 79,5% των αλλοδαπών μαθητών της Α΄βάθμιας εκπαίδευσης το 51,3% περίπου προέρχεται από την τέως Ε.Σ.Σ.Δ., το 24,5% περίπου από την Αλβανία και το υπόλοιπο 23,8% από λοιπές χώρες.
- Στη Β΄θμια εκπαίδευση φοιτούν το 20,5% των αλλοδαπών μαθητών.
- Από το 20,5% των αλλοδαπών μαθητών της Β΄θμιας εκπαίδευσης το 39,12% προέρχεται από την τέως Ε.Σ.Σ.Δ., το 22,14% από την Αλβανία και το υπόλοιπο 38,74% από λοιπές χώρες.

Οι συνθήκες εργασίας είναι το ίδιο άθλιες. Οι εργοδότες, εκμεταλλεζόμενοι την ανάγκη τους για εργασία, απασχολούν αλλοδαπούς εργαζόμενους περισσότερο από το νόμιμο χρόνο σε βαριές, ανειδίκευτες και κακοπληρωμένες δουλειές. Σε πολλούς τομείς της Ελληνικής οικονομίας, οι αλλοδαποί καλύπτουν πραγματικές ανάγκες της παραγωγής, κάνοντας δουλειές, στις οποίες, πολλές φορές, αρνείται να απασχοληθεί το ντόπιο εργατικό δυναμικό.

Το Εργατικό Κέντρο Αθήνας, σε έρευνα του για τους ξένους εργάτες, αναφέρει ως τομείς, που απασχολούνται οι αλλοδαποί, τους εξής:

- Οικοδομές: Απασχολούνται κυρίως Πολωνοί, Ασιάτες και Τούρκοι πρόσφυγες.
- Επισιτισμός – Τουρισμός – Ξενοδοχεία: Απασχολούνται κυρίως άτομα από τις χώρες της Ε.Ο.Κ., Ταϊλανδέζες και Πολωνέζες.
- Μέταλλο: Απασχολούνται κυρίως Αιγύπτιοι και Πακιστανοί.
- Καθαριότητα: Απασχολούνται κυρίως Ιρανοί, Ιρακινοί, Ταϊλανδέζες, Αφρικανές, Πολωνέζες.
- Εμπόριο – Υπηρεσίες
- Υγεία
- Θεάματα – Μπαρ
- Γεωργία
- Κτηνοτροφία
- Ορυχεία
- Βενζινάδικα
- Εστιατόρια
- Ψαράδικα
- Χοιροστάσια
- Πτηνοτροφεία.

Παράλληλα, ανησυχητικές διαστάσεις έχει πάρει και το πρόβλημα της περιθάλψης των αλλοδαπών εργαζομένων, οι οποίοι είναι πολύ συχνά θύματα εργατικών ατυχημάτων, λόγω των επικίνδυνων εργασιών, που κάνουν και των δυσκολιών, που έχουν σ' ότι αφορά τη γλώσσα.

Αντίθετα, όσα άτομα προέρχονται από τις χώρες – μέλη της Κοινότητας και εργάζονται στη χώρα μας, απασχολούνται κυρίως ως:

- Διευθυντικά στελέχη
- Επιστημονικοί συνεργάτες
- Υπάλληλοι γραφείου
- Στην παροχή υπηρεσιών

Ελάχιστοι υπήκοοι των κρατών – μελών απασχολούνται:

- Στον πρωτογενή τομέα
- Σαν τεχνίτες εργάτες.

7.4. Το νομικό καθεστώς στην Ελλάδα

Με το Νόμο 1975/91, που αφορά τους αλλοδαπούς και τους πρόσφυγες στην Ελλάδα, ουσιαστικά γίνεται εναρμόνιση της χώρας μας με τους σκληρούς νόμους των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, ο νόμος για τους αλλοδαπούς εντάσσεται σε μια γενικότερη τάση της Ε.Ε., η οποία επιθυμεί ένα μικρότερο αριθμό προσφύγων.

Συγκεκριμένα, ο νόμος σχετικά με τους αλλοδαπούς, προβλέπει τα εξής:

- Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης λειτουργεί σαν εκτελεστική εξουσία και κάθε απόφαση, που αφορά αίτημα αλλοδαπού εκδίδεται απ' αυτόν.
- Δίνεται η δυνατότητα στους κατά τόπους αστυνομικούς διοικητές των συνοριακών διαβάσεων να απελαύνουν οποιονδήποτε αλλοδαπό στη χώρα προέλευσής του, αν δε φέρει τα απαραίτητα έγγραφα, χωρίς να γίνεται εξαίρεση, ούτε καν για πολιτικούς φυγάδες.
- Ποινικοποιείται η παράνομη είσοδος και εργασία στη χώρα αλλοδαπού, ενώ απαγορεύεται σε αλλοδαπούς, που ζουν νόμιμα να φέρουν τα παιδιά τους, αν αυτά είναι πάνω από 21 χρόνων.
- Προτιμώνται για την κάλυψη κενής θέσης εργασίας, από τους αλλοδαπούς, οι ημεδαποί, οι κοινοτικοί υπήκοοι και οι ομογενείς.
- Υποχρεώνεται ο κάθε αλλοδαπός, μετά τη συμπλήρωση του 5^{ου} έτους παραμονής από την ημερομηνία της αρχικής εισόδου, να εγκαταλείψει μέσα σ' ένα μήνα την Ελληνική Επικράτεια, διαφορετικά απελαύνεται.
- Η αλλαγή θέσης εργασίας από τον αλλοδαπό απαιτεί απόφαση του Υπουργού Εργασίας.

- Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούνται να μην δέχονται για εξέταση αίτημα αλλοδαπού, που βρίσκεται στην Ελληνική Επικράτεια, αν δεν έχει άδεια παραμονής.

7.5. Έκτακτη νομιμοποίηση αλλοδαπών

7.5.1. Γενικά

Με τα Π.Δ. 358/98 και 359/97 η Ελληνική Κυβέρνηση έδωσε το έναυσμα για τη νομιμοποίηση χιλιάδων αλλοδαπών, οι περισσότεροι από τους οποίους έχουν έρθει στην Ελλάδα παράνομα.

Αποτέλεσμα της παράνομης εισόδου τους είναι να αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της απέλασης. Ο κίνδυνος αυτός δείχνει να απομακρύνεται, καθώς μέσα από δύο διαδοχικά στάδια μπορούν να κατοικούν νόμιμα στη χώρα μας. Τα δύο προαναφερόμενα στάδια είναι η απόκτηση της «Λευκής» και της «Πράσινης» κάρτας, δηλαδή της άδειας παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα. Για τη χορήγηση των καρτών πρέπει να ασφαλιστούν όλοι οι αλλοδαποί, ανεξαρτήτως της σχέσης εργασίας. Η ασφάλιση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση «Πράσινης κάρτας». Ανάλογα με το επάγγελμα, που ασκεί ο κάθε αλλοδαπός, ασφαρίζεται στο Ι.Κ.Α., στο Τ.Ε.Β.Ε. ή στον Ο.Γ.Α.

7.5.2. Λευκή κάρτα

Η λεγόμενη «Λευκή κάρτα» είναι το πρώτο βήμα για τη νομιμοποίηση των παράνομων αλλοδαπών στην Ελλάδα. Ουσιαστικά, αποτελεί την «κάρτα προσωρινής άδειας παραμονής». Την κάρτα δικαιούνται όλοι οι ενήλικοι αλλοδαποί, που βρίσκονται παράνομα στη χώρα, ανεξαρτήτως του αν εργάζονται.

Αντιθέτως, δεν την δικαιούνται οι εξής κατηγορίες αλλοδαπών:

- Συνταξιούχοι.
- Ναυτικοί σε πλοία με Ελληνική σημαία.
- Οι ανίκανοι για εργασία.
- Όσοι έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα στην Ελλάδα, σε ποινή πάνω από 3 μήνες. Εξαιρούνται όσοι έχουν καταδικασθεί για παράνομη είσοδο και παράνομη εργασία πριν από τις 28/11/97.
- Όσοι είναι στη λίστα των ανεπιθύμητων.
- Όσοι ήρθαν στην Ελλάδα ύστερα από τη δημοσίευση του Π.Δ. (28/1/97).

Για την αίτηση χορήγησης της κάρτας οι αλλοδαποί πρέπει να απευθύνονται στα Γραφεία Εργασίας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), όπου πρέπει να προσκομίζουν:

- i. Ειδική αίτηση
- ii. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86.
- iii. Ταυτότητα ή διαβατήριο ή πιστοποιητικό γέννησης ή οποιοδήποτε έγγραφο, που να πιστοποιεί την ταυτότητά τους.
- iv. Πιστοποιητικό υγείας από κρατικό νοσοκομείο ή από ιατρεία του Ι.Κ.Α.
- v. Ποινικό μητρώο από την Ελλάδα.
- vi. Πιστοποιητικό ότι δεν είναι στη λίστα ανεπιθύμητων.
- vii. Βιβλιάριο ενσήμων ή απόδειξη υποβολής αίτησης για έκδοσή του.
- viii. Αντίγραφο συμφωνητικού εργασίας, εφόσον υπάρχει και

ix. Έγγραφο, που αποδεικνύει πόσο χρόνο ζει στην Ελλάδα, εφόσον υπάρχει.

Η «Λευκή κάρτα» ασχέτως της ημερομηνίας, που εκδόθηκε λήγει στις 31/12/98. Οι κάτοχοί της έχουν, ως την ημερομηνία λήξεώς της, τα εξής δικαιώματα:

- Οι σύζυγοι και τα παιδιά τους δεν κινδυνεύουν με απέλαση.
- Έχουν τα ίδια δικαιώματα με τον έλληνα εργαζόμενο, σχετικά με την αμοιβή, τους όρους και τις συνθήκες εργασίας.
- Έχουν, επίσης, το δικαίωμα να προσφύγουν στις αρμόδιες αρχές αν νομίζουν ότι αδικούνται.
- Αναστέλλονται οι διώξεις και οι εκκρεμότητες, που προέκυψαν από παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 33 του Ν. 1975/91, που αναφέρεται κυρίως σε θέματα παράνομης παραμονής και εργασίας.

7.5.3. Πράσινη κάρτα

Η λεγόμενη «Πράσινη κάρτα» είναι το δεύτερο στάδιο για τη νομιμοποίηση της παραμονής και της εργασίας των αλλοδαπών στην Ελλάδα. Ουσιαστικά, αποτελεί την «κάρτα παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας».

Την «Πράσινη κάρτα» έχουν δικαίωμα να την αποκτήσουν όσοι έχουν «Λευκή κάρτα» και μπορούν να αποδείξουν ότι στο διάστημα 01/01/98 – 31/07/98 εργάστηκαν νόμιμα για τουλάχιστον 40 ημέρες. Επίσης, «Πράσινη κάρτα» μπορούν να αποκτήσουν κατευθείαν και όσοι δεν έχουν «Λευκή κάρτα», αρκεί να καταθέσουν ταυτόχρονα τα απαραίτητα δικαιολογητικά και για τις δύο κάρτες. Κατ' εξαίρεση, «Πράσινη κάρτα» χορηγείται για ανθρωπιστικούς λόγους, ανεξάρτητα από το αν ο αλλοδαπός πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

Για την απόκτησή της ο αλλοδαπός πρέπει να έχει τα εξής δικαιολογητικά:

- Αν εργάζεται σε έναν ή περισσότερους εργοδότες, πρέπει να έχει 40 ένσημα.
- Αν είναι ελεύθερος επαγγελματίας πρέπει να κατέχει θεωρημένο δελτίο παροχής υπηρεσιών, που να εμφανίζει εισόδημα 40 εργάσιμων ημερών ανειδίκευτου εργάτη.
- Αν απασχολείται στον αγροτικό τομέα πρέπει να έχει εισφορές στον Ο.Γ.Α., που να αντιστοιχούν σε 40 εργάσιμες ημέρες.

Η κάρτα ισχύει για 1 – 3 χρόνια και σε ειδικές περιπτώσεις για 5 χρόνια.

- Για 1 – 3 χρόνια: Η διάρκειά της εξαρτάται από το χρόνο, που ο αλλοδαπός εργάζεται στον ίδιο εργοδότη, το επάγγελμα, που δηλώνει, την ανεργία του συγκεκριμένου κλάδου, στον τόπο, όπου ζει και εργάζεται και το χρόνο παραμονής του στην Ελλάδα.
- Για 5 χρόνια: Όσοι αποδείξουν ότι ζουν στην Ελλάδα, τουλάχιστον 5 χρόνια και διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους, δηλαδή 800.000 δρχ. ετησίως. Η 5ετής παραμονή αποδεικνύεται με:
 - Λογαριασμούς ΕΥΔΑΠ, ΔΕΗ κ.λ.π.
 - Βεβαιώσεις αποδοχών
 - Βεβαιώσεις από σχολεία κ.λ.π.

Η «Πράσινη κάρτα» μπορεί να ανανεώνεται για δύο χρόνια, μια ή και περισσότερες φορές, αρκεί να αποδεικνύεται ότι το διάστημα από την απόκτηση της κάρτας ως την ημερομηνία της αίτησης για ανανέωσή της διαθέτει το ήμισυ του εισοδήματος του ανειδίκευτου εργάτη.

Όσοι έχουν «Πράσινη κάρτα» απολαμβάνουν τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, που αφορούν όλους τους εργαζόμενους στην Ελλάδα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Επίσης, έχουν το δικαίωμα να φέρουν στην Ελλάδα τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους, δηλαδή σύζυγο, γονείς και παιδιά κάτω των 18 ετών. Επιπλέον, έχουν το δικαίωμα να ταξιδέψουν με την οικογένειά τους στο εξωτερικό, με την προϋπόθεση ότι δεν θα παραμείνουν εκτός Ελλάδας για περισσότερο από δύο μήνες, εκτός και αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι υγείας.

7.5.4. Ασφάλιση

Απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση «Πράσινης κάρτας» αποτελεί η ασφάλιση του αλλοδαπού στο Ι.Κ.Α., στο Τ.Ε.Β.Ε. ή στον Ο.Γ.Α.

Στο Ι.Κ.Α. ασφαλιζονται όσοι έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας. Με την ασφάλιση ο αλλοδαπός εφοδιάζεται με κάρτα ενσήμων. Οι εισφορές, που πρέπει να καταβάλλει ανέρχονται για τα «βαριά επαγγέλματα» στο ποσοστό του 19,35% και για τα υπόλοιπα στο ποσοστό του 15,9% επί του βασικού μισθού, ο οποίος ανέρχεται σε 138.316 δρχ. (ημερομίσθιο 6.195 δρχ).

Στο Τ.Ε.Β.Ε. ασφαλιζονται οι ελεύθεροι επαγγελματίες, όσοι έχουν δελτίο παροχής υπηρεσιών. Για να ασφαλιστεί κάποιος στο Τ.Ε.Β.Ε. πρέπει να είναι 18 ετών και να προσκομίσει:

- Έγγραφο που αποδεικνύει την ταυτότητά του.
- Εταιρικό (αν πρόκειται για εταιρία).
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, σχετικά με το επάγγελμα, που πρόκειται να ασκήσει.
- Μισθωτήριο συμβόλαιο.

Επίσης, θα πρέπει να καταβάλλει εισφορά ύψους 42.860 δρχ. αν ασφαλιζεται για πρώτη φορά και 15.400 δρχ. αν μέχρι τις 31/12/97 ήταν ασφαλισμένος σ' άλλο ταμείο.

Στον Ο.Γ.Α. ασφαλιζονται όσοι απασχολούνται στον αγροτικό τομέα. Για να αποδείξει ο αλλοδαπός ότι απασχολείται σε αγροτικές υπηρεσίες θα πρέπει να απευθύνεται στους κατά τόπους ανταποκριτές του Ο.Γ.Α. και να συμπληρώνει το ειδικό απογραφικό δελτίο. Για την παραλαβή της «Πράσινης κάρτας» θα πρέπει να πληρώσει στην Αγροτική Τράπεζα 15.000 δρχ. Οι 14.500 αντιστοιχούν στα κατώτερα ασφάλιστρα για 40 ημέρες και οι 500 δρχ. είναι προμήθεια της τράπεζας.

7.5.5. Εργοδότες

Ο εργοδότης έχει συμφέρον να δηλώσει τον αλλοδαπό, που απασχολεί, καθώς μ' αυτήν του την κίνηση απολαμβάνει σημαντικές ασφαλιστικές απαλλαγές, καθώς όλες οι προηγούμενες εισφορές παραγράφονται. Επίσης, γλιτώνει πρόστιμα εκατοντάδων χιλιάδων δραχμών, που θα του επιβληθούν αν δεν παρουσιαστεί στον Ο.Α.Ε.Δ.

Η δήλωση του αλλοδαπού, ανεξαρτήτως της μορφής, που έχει η σχέση εργασίας, πρέπει να γίνει το αργότερο σε 15 μέρες από την έναρξη της εργασίας. Η δήλωση γίνεται με τη συμπλήρωση από την πλευρά του εργοδότη του εντύπου «Αναγγελίας πρόσληψης». Αν παρ' όλα αυτά περάσουν οι 15 μέρες, ο εργοδότης μπορεί να κάνει τη δήλωση στον Ο.Α.Ε.Δ. ως το τέλος της προθεσμίας (31/05/98) χωρίς να υποστεί κυρώσεις.

Επιπλέον, ο εργοδότης οφείλει να ασφαλίσει τον εργαζόμενο στον ανάλογο με την εργασία του ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση μη ασφάλισης επιβάλλονται στον εργοδότη πρόστιμα και κυρώσεις. Οι υποχρεώσεις των εργοδοτών στα ασφαλιστικά ταμεία αρχίζουν από την ημέρα της δήλωσης της πρόσληψης και παραγράφονται για όλο το προηγούμενο διάστημα.

Αν δεν γίνει η δήλωση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, επιβάλλεται στον εργοδότη πρόστιμο τουλάχιστον 100.000 δρχ. και φυλάκιση 3 μηνών, ενώ σε περίπτωση υποτροπής το πρόστιμο ανεβαίνει στις 600.000 δρχ. και η ποινή φυλάκισης, σε τουλάχιστον 6 μήνες. Ακόμη επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο 30.000 – 200.000 δρχ.

7.6. Προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος

Η νομιμοποίηση όλων των αλλοδαπών, που βρίσκονται στην Ελλάδα και η άδεια παραμονής και εργασίας, που τους χορηγείται, ανεξάρτητα από τον τρόπο, που ήρθαν στη χώρα μας αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Απαραίτητο όμως είναι να γίνουν και τα εξής:

- Οι αλλοδαποί να έχουν το δικαίωμα πρόσκλησης και των οικογενειών τους.
- Να θεσπιστούν αυστηρές ποινές για τους εργοδότες, που παραβιάζουν τα δικαιώματα των αλλοδαπών εργατών και για όσους επιθυμούν να τους φέρουν παράνομα στην Ελλάδα.
- Η πολιτεία να παρέχει στους αλλοδαπούς οικονομική και τεχνική βοήθεια για την ίδρυση κοινοτήτων, συλλόγων κ.λ.π.
- Να κατοχυρωθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα και μετά από ορισμένο διάστημα παραμονής τους στη χώρα να αποκτούν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.
- Να δημιουργηθεί υπηρεσία ενημέρωσης και προστασίας αλλοδαπών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ – Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΤΟΠΙΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

8.1. Γενικά

Η παρούσα εργασία επιδιώκει:

- Την αξιολόγηση των συνθηκών εγκατάστασης των ξένων μεταναστών και προσφύγων.
- Την καταγραφή και αξιολόγηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Ο πληθυσμός της έρευνας ήταν ξένοι πρόσφυγες και μετανάστες, οι απόψεις των οποίων καταγράφηκαν βάσει ειδικού ερωτηματολογίου (βλέπε Παράρτημα 7). Μέσω του ερωτηματολογίου καταγράφηκαν οι λόγοι, που οδήγησαν τους αλλοδαπούς, που φιλοξενούνται στην Ελλάδα, στη μετανάστευση και την προσφυγή.

Καταγράφονται οι ευκολίες / δυσκολίες της εγκατάστασής τους, τα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας.

8.2. Υλικό και μέθοδος έρευνας

Ο πληθυσμός της έρευνας ήταν αλλοδαποί από διάφορες χώρες. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε με προσωπική επαφή, ύστερα από επισκέψεις σε κοινότητες αλλοδαπών (βλέπε Πίνακα 8.2.). Για καθαρά πρακτικούς λόγους συμπληρώθηκαν 100 ερωτηματολόγια.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ
<i>ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ</i>	10
<i>ΑΙΘΙΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ</i>	10
<i>ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΠΟΛΩΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ</i>	10
<i>ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΡΜΕΝΙΩΝ</i>	10
<i>ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΓΚΟΛΕΖΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ</i>	10
<i>ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΚΑΝΑΣ</i>	10
<i>ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΖΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ</i>	10
<i>ΝΙΓΗΡΙΑΝΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ</i>	10
<i>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΟΥΔΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ</i>	10
<i>ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΥΝΗΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ</i>	10
ΣΥΝΟΛΟ	100

Πίνακας 8.2.: Αριθμός ερωτηθέντων ανά κοινότητα αλλοδαπών

Πηγή: Ίδια έρευνα

8.3. Αποτελέσματα έρευνας

8.3.1. Αίτια μετανάστευσης στην Ελλάδα

Στην ερώτηση σχετικά με την αιτία της μετανάστευσης, δόθηκαν οι εξής απαντήσεις:

ΑΙΤΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ
<i>ΑΣΧΗΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ</i>	43%	43
<i>ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΩΞΕΙΣ</i>	7%	7
<i>ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</i>	32%	32
<i>ΠΟΛΕΜΟΣ</i>	18%	18
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100

Πίνακας 8.3.1.: Αιτίες μετανάστευσης στην Ελλάδα

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 8.3.1. διαπιστώνουμε τα εξής:

- Το 43% των αλλοδαπών, μετανάστευσε εξαιτίας της οικονομικής κατάστασης.
- Δεύτερη αιτία μετανάστευσης είναι οι δύσκολες κοινωνικές συνθήκες (32%).
- Ενώ οι δύο άλλες αιτίες μετανάστευσης, οι πολιτικές διώξεις και ο πόλεμος αντιπροσωπεύουν το 7 και 18% αντίστοιχα των ερωτηθέντων.

8.3.2. Εγκατάσταση αλλοδαπών στην Ελλάδα

Στην ερώτηση για την αρχική εγκατάσταση στην Ελλάδα, δόθηκαν οι εξής απαντήσεις:

ΕΥΚΟΛΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	5	5%
ΟΧΙ	95	95%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Πίνακας 8.3.2.: Ευκολία αρχικής εγκατάστασης

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 8.3.2. προκύπτει ότι το 95% των αλλοδαπών αντιμετώπισε δυσκολίες, σε αντίθεση με το 5% των αλλοδαπών, που έρχονται στην Ελλάδα, στην αρχική εγκατάστασή του.

8.3.3. Δημιουργία σχέσεων με τον ντόπιο πληθυσμό

Στην ερώτηση αν έχετε δημιουργήσει σχέσεις με τον ντόπιο πληθυσμό, δόθηκαν οι εξής απαντήσεις:

ΣΥΝΑΨΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΝΤΟΠΙΟΥΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	37	37%
ΟΧΙ	63	63%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Πίνακας 8.3.3.: Σύναψη σχέσεων με ντόπιο πληθυσμό

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 8.3.3. προκύπτει ότι το 37% των αλλοδαπών έχει δημιουργήσει σχέσεις με τους ιθαγενείς, ενώ το 63% όχι.

Από το 37% των ερωτηθέντων, που απάντησαν θετικά χαρακτήρισαν τις σχέσεις αυτές στενές, φιλικές, τυπικές και περιοδικές – εφήμερες, ως εξής:

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
<i>ΣΤΕΝΕΣ</i>	2	5,4%
<i>ΦΙΛΙΚΕΣ</i>	13	35,1%
<i>ΤΥΠΙΚΕΣ</i>	14	37,8%
<i>ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ - ΕΦΗΜΕΡΕΣ</i>	8	21,6%
ΣΥΝΟΛΟ	37	100%

Πίνακας 8.3.3.α.: *Χαρακτήρας σχέσεων αλλοδαπών - Ελλήνων*

Πηγή: *Ίδια έρευνα*

Από τον Πίνακα 8.3.3.α. προκύπτει ότι το 37,8% των αλλοδαπών χαρακτηρίζει τις σχέσεις του με τον ντόπιο πληθυσμό, ως τυπικές, το 35,2% ως φιλικές, το 21,6% ως περιοδικές – εφήμερες και το 5,2% ως στενές.

8.3.4. Ανεύρεση εργασίας

Στη σχετική ερώτηση, που έγινε δόθηκαν οι εξής απαντήσεις:

ΕΥΚΟΛΗ ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
<i>ΝΑΙ</i>	24	24%
<i>ΟΧΙ</i>	76	76%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Πίνακας 8.3.4.: *Δυνατότητα ανεύρεσης εργασίας*

Πηγή: *Ίδια έρευνα*

Σε σχετικό ερώτημα, μόνο το 24% έδωσε θετική απάντηση, ενώ αρνητικά απάντησε το 76%.

8.3.5. Ενημέρωση για τα προγράμματα πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας

Στην ερώτηση κατά πόσο υπάρχει ενημέρωση για τα προγράμματα πρόνοιας του Υ.Υ. και Π. δόθηκαν οι παρακάτω απαντήσεις:

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	19	19%
ΟΧΙ	81	81%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Πίνακας 8.3.5.: Ενημέρωση προγραμμάτων Υ.Υ. και Π.

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 8.3.5. προκύπτει ότι την ύπαρξη των προγραμμάτων του Υ.Υ. και Π. γνωρίζει το 19%, ενώ την αγνοεί το 81%.

8.3.6. Πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας

Στη σχετική ερώτηση δόθηκαν οι εξής απαντήσεις:

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	29	29%
ΟΧΙ	71	71%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Πίνακας 8.3.3.: Πρόσβαση αλλοδαπών στις υπηρεσίες υγείας

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 8.3.6. προκύπτει ότι εύκολη την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, χαρακτηρίζει το 29% των ερωτηθέντων, ενώ το 71% διαφωνεί, χαρακτηρίζοντάς τη δύσκολη.

Στους αλλοδαπούς, που απάντησαν αρνητικά, ζητήθηκε να κατονομάσουν τα σημαντικότερα εμπόδια πρόσβασης, τα οποία παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΜΠΟΔΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
<i>ΓΛΩΣΣΑ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ</i>	29	40,84%
<i>ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ</i>	14	19,71%
<i>ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ</i>	2	2,81%
<i>ΕΛΛΙΠΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ</i>	5	7,04%
<i>ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ</i>	21	29,57%
ΣΥΝΟΛΟ	71	100%

Πίνακας 8.3.6.1.: Εμπόδια πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον παραπάνω Πίνακα 8.3.6.1. προκύπτει ότι:

- Το 40,84% των ερωτηθέντων θεωρεί ως μεγαλύτερο εμπόδιο πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας το γεγονός ότι δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα.
- Το 19,71% απάντησε ότι γίνεται αποδέκτης ρατσιστικής συμπεριφοράς.
- Το 2,81% απάντησε ότι κυριότερο πρόβλημα είναι η έλλειψη προσωπικού στις υπηρεσίες υγείας.
- Το 7,04% απάντησε ότι η ιατρική φροντίδα, της οποίας γίνεται αποδέκτης είναι ελλιπής.
- Το 29,57% πιστεύει ότι ένας συγκερασμός όλων των παραπάνω αποτελούν το σημαντικότερο εμπόδιο πρόσβασης.

8.3.7. Σημαντικότερα προβλήματα αλλοδαπών

Στην ερώτηση ποια προβλήματα αντιμετωπίζουν σήμερα, οι απαντήσεις που δόθηκαν ήταν οι εξής:

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΗΜΕΡΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΕΡΓΙΑ	42	42%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ	41	41%
ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	5	5%
ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ	9	9%
ΑΛΛΟ	4	4%
ΣΥΝΟΛΟ	100	100%

Πίνακας 8.3.7.: Κυριότερα προβλήματα των μεταναστών

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον Πίνακα 8.3.7. συμπεραίνουμε ότι:

- Το 42% των μεταναστών θεωρεί κύριο πρόβλημα την έλλειψη εργασίας.
- Το 41% θεωρεί ως πρωτεύον πρόβλημα διάφορες οικονομικές δυσκολίες.
- Το 5% το γεγονός ότι έχει δυσκολίες στην πρόσβαση στις υγειονομικές υπηρεσίες.
- Το 9% των αλλοδαπών ως σημαντικότερο πρόβλημά του θεωρεί την ρατσιστική συμπεριφορά.
- Το 4% θεωρεί κάποιο άλλο παράγοντα ως κύριο πρόβλημά του. Οι απαντήσεις που δόθηκαν ως άλλο πρόβλημα ήταν: πρόβλημα επικοινωνίας, 3 και μελαγχολία για την πατρίδα, 1.

8.4. Συμπεράσματα έρευνας

Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης του Ερωτηματολογίου, που απαντήθηκε από τους ξένους μετανάστες και πρόσφυγες, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Όσον αφορά τα αίτια της μετανάστευσης, κυριότερα εμφανίζονται, η άσχημη οικονομική κατάσταση, καθώς και οι δύσκολες κοινωνικές συνθήκες.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών και προσφύγων αντιμετωπίζει δυσκολίες στην αρχική εγκατάσταση του, όσο και στη σύναψη φιλικών σχέσεων με τον ντόπιο πληθυσμό. Στο βαθμό βέβαια, που συνάπτονται οι σχέσεις αυτές είναι περισσότερο τυπικές ως φιλικές, παρά πιο στενές.
- Δυσκολίες συναντά το μεγαλύτερο ποσοστό στο να βρει δουλειά στην περιοχή, που έχει εγκατασταθεί. Επίσης, μεγάλες δυσκολίες συναντά στην προσπάθειά του να αποκτήσει πρόσβαση στις διάφορες υπηρεσίες υγείας, με κυριότερα εμπόδια την έλλειψη γνώσης της ελληνικής γλώσσας και την ρατσιστική αντιμετώπιση.
- Ένα σημαντικό ποσοστό όμως του 29,57% πιστεύει ότι ένας συγκερασμός των παραπάνω συν της έλλειψης προσωπικού και της ελλιπής ιατρικής φροντίδας είναι τα μεγαλύτερα εμπόδια στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν κάποια μονάδα υγείας.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε άγνοια για τα προγράμματα πρόνοιας του Υ.Υ. και Πρόνοιας.
- Οι ξένοι μετανάστες, ιεραρχώντας τα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν τοποθετούν στην πρώτη θέση την ανεργία, και τις οικονομικές δυσκολίες, που αντιμετωπίζουν εξαιτίας της και κατόπιν της δυσκολίες από τα προβλήματα κοινωνικής ένταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

9.1. Συμπεράσματα

Από τα προαναφερόμενα κεφάλαιο συμπεραίνουμε τα εξής:

- i. Από τον όρο πρόσφυγα, ο οποίος δόθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη με τη Συνθήκη της Γενεύης, αποκλείονται οι οικονομικοί πρόσφυγες, δηλαδή αυτοί, που λόγω οικονομικής εξαθλίωσης και πείνας, αναγκαστικά εγκαταλείπουν τη χώρα υπηκοότητάς τους, αναζητώντας καταφύγιο σε ξένη χώρα.
- ii. Οι Διεθνείς Οργανώσεις και τα κράτη παγκοσμίως τις τελευταίες δεκαετίες έχουν αλλάξει τον τρόπο προσέγγισης του προσφυγικού προβλήματος, χρησιμοποιώντας νέες στρατηγικές (π.χ. μέθοδος προσωρινής προστασίας κ.λ.π.).
- iii. Η αύξηση του προσφυγικού πληθυσμού οδήγησε και σε αύξηση των οργανισμών και φορέων προστασίας προσφύγων.
- iv. Τα περισσότερα κράτη αντιδρούν στη διαμονή των προσφύγων στην επικράτειά τους και απελαύνουν τους πρόσφυγες αδιαφορώντας για τις συνθήκες διαβίωσης στις χώρες προέλευσής τους.
- v. Μεταξύ των κρατών, που αντιδρούν στη διαμονή των προσφύγων στην επικράτειά τους, περιλαμβάνονται και τα κράτη – μέλη της Ε.Ε., τα οποία λαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό των αιτήσεων ασύλου.
- vi. Η Ελλάδα έχει μετατραπεί πλέον από χώρα – δότης σε χώρα υποδοχής προσφύγων.
- vii. Με το πρόβλημα των προσφύγων στην Ελλάδα ασχολούνται διάφοροι οργανισμοί και υπηρεσίες, με αποτέλεσμα την διασπορά των αρμοδιοτήτων και την έλλειψη συντονισμού.

- viii. Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια, η Ελληνική κοινωνική πολιτική για τους πρόσφυγες βελτιώνεται προοδευτικά, και ταυτόχρονα γίνεται μια προσπάθεια να καλυφθεί το νομοθετικό κενό, με τη δημιουργία ενός νέου νομοθετικού πλαισίου, που να καλύπτει τους αλλοδαπούς γενικότερα.
- ix. Οι διακινούμενοι εργαζόμενοι, αντιμετωπίζονται ως ημεδαποί εργαζόμενοι, εκτός από τον τομέα της δημόσιας διοίκησης, όπως ορίζουν οι διατάξεις της Ε.Ε., με τις οποίες έχει εναρμονιστεί πλήρως η ελληνική νομοθεσία.
- x. Οι περισσότεροι αλλοδαποί, που βρίσκονται στην Ελλάδα, θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως οικονομικοί πρόσφυγες.
- xi. Οι συνθήκες ζωής και εργασίας του μεγαλύτερου τμήματος των αλλοδαπών στην Ελλάδα, χαρακτηρίζονται ως άθλιες.
- xii. Η νομιμοποίηση αλλοδαπών, μέσω της Λευκής και Πράσινης κάρτας, αποτελεί σημαντικό βήμα για τη λύση αρκετών προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν.
- xiii. Η άσχημη οικονομική κατάσταση είναι η σημαντικότερη αιτία μετανάστευσης των αλλοδαπών στην Ελλάδα.
- xiv. Η γλώσσα αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα ένταξης των αλλοδαπών στην κοινωνία και χρησιμοποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- xv. Η ανεργία και οι οικονομικές δυσκολίες αποτελούν τα σημαντικότερα προβλήματα των αλλοδαπών στην Ελλάδα.

9.2. Προτεινόμενες λύσεις

Το προσφυγικό πρόβλημα είναι αδύνατο με τις υπάρχουσες συνθήκες να εξαλειφθεί. Μπορεί όμως, με την υλοποίηση κάποιων προτάσεων να αμβλυνθεί. Γι' αυτό προτείνονται τα εξής:

- α. Να ολοκληρωθεί το νομοθετικό πλαίσιο για θέματα, που αφορούν την περίθαλψη, την προστασία και την ένταξη των προσφύγων και των αλλοδαπών στην Ελληνική κοινωνία (π.χ. να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι).
- β. Να τεθούν οι υπηρεσίες, που ασχολούνται με τους πρόσφυγες σε έναν ενιαίο φορέα, για τον καλύτερο συντονισμό των δραστηριοτήτων τους.
- γ. Χρειάζεται μια βασική υποδομή, που θα έχει να κάνει με την επικοινωνία των αλλοδαπών και τις αντίστοιχες υπηρεσίες.
- δ. Υποχρεωτική εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας, με παράλληλη παροχή κινήτρων για ευκολότερη ένταξη των αλλοδαπών στην κοινωνία.
- ε. Να περιληφθούν στον όρο του πρόσφυγα και τα πρόσωπα, τα οποία εγκαταλείπουν τις πατρίδες τους λόγω οικονομικής εξαθλίωσης.
- στ. Να παρέχεται σε παγκόσμιο επίπεδο, όσο το δυνατόν μεγαλύτερη υλική και οικονομική ενίσχυση και στήριξη στις χώρες προέλευσης προσφύγων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΒΑΣΙΛΙΤΣΗΣ Κ. – ΖΟΥΤΣΟΥ Α.** «*Η κοινωνική διάσταση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην ένταξη των παλιννοστούντων. Η περίπτωση της Κεντρικής Μακεδονίας*». Πτυχιακή εργασία. ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1997
- ΓΕΤΙΜΗΣ Π. – ΓΡΑΒΑΝΗΣ Δ.** «*Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Η σύγχρονη προβληματική*». Εκδόσεις Θεμέλιο. ΑΘΗΝΑ 1993
- Ε.Ε.Τ.Α.Α.** «*Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Παρούσα κατάσταση και προοπτικές*». Μελέτη ΚΕΔΚΕ – ΕΕΤΑΑ. ΑΘΗΝΑ 1995
- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ** «*Πράσινο βιβλίο για την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική. Επιλογές για την Ένωση*». Υ.Ε.Ε. Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. ΒΡΥΞΕΛΕΣ – ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ 1994
- Κ.Ε.Π.Ε.** «*Εκθέσεις για το πρόγραμμα 1988 – 1992. Κοινωνική Πρόνοια*». ΑΘΗΝΑ 1989.
- ΠΕΤΜΕΤΖΙΔΟΥ – ΤΣΟΥΛΟΥΒΗ Μ.** «*Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνική Πολιτική*». Εκδόσεις Εξάντας. ΑΘΗΝΑ 1992
- ΠΙΕΡΡΟΣ Φ. – ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ – ΔΩΡΗ Α.** «*Η Κοινωνική Πολιτική της Ε.Ο.Κ. Ενημερωτικός οδηγός προσανατολισμού*». Εκδόσεις Παπαζήση. ΑΘΗΝΑ 1992
- ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ Π.** «*Κοινωνική Πρόνοια. Μια γενική θεώρηση*». Β' έκδοση. Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ. ΑΘΗΝΑ 1996

ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΩΝ Η.Ε. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

«Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων, σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων». Β' έκδοση.
ΑΘΗΝΑ 1993

ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΩΝ Η.Ε. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ «Οι

Πρόσφυγες του Κόσμου 1995 – 1996. Σε αναζήτηση λύσεων». Εκδόσεις
Ελληνικά Γράμματα. ΑΘΗΝΑ 1996

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

«Η ΑΥΓΗ» 10/12/94

«Η ΑΥΓΗ» 3/9/97

«ΤΟ ΒΗΜΑ» 12/4/98

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 14/3/98

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 14/5/98

«ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» 18/6/95

«ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 18/1/98

«ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 8/3/98

«ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 15/3/98

«ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 12/4/98

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«ΕΚΛΟΓΗ θεμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας». Απρίλιος – Ιούνιος 1990.

Ιούλιος – Σεπτέμβριος 1990. Αριθ. 85/86

«ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ». Μηνιαία έκδοση του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Ιούλιος – Αύγουστος

1995. Τεύχ. 5

«ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ». Μηνιαία έκδοση του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Ιούλιος – Αύγουστος.

1996. Τεύχ. 16

«ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

ΕΝΩΣΗ». Ευρωπαϊκή Επιτροπή 1995

«Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ». 2^η Έκδοση Ευρωπαϊκή Επιτροπή 1995

«ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ». Ευρωπαϊκή Επιτροπή 1995

«ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ». Οκτώβριος – Νοέμβριος – Δεκέμβριος 1997.

Τεύχ. 48

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ». 19/7/96. Αρ. Φύλ. 2202

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ». 3/10/96. Αρ. Φύλ. 2213

«ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ». 6/3/97. Αρ. Φύλ. 2235

«Ο ΠΟΛΙΤΗΣ». 21/11/97. Τεύχ. 43

NOMOLOΓΙΑ

Π.Δ. υπ' αριθμόν 525 της 31/31-12-83. *«Είσοδος και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα, σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπ' αριθ. 64/221 της 25-2-1964, 73/148 της 21-5-1973, 75/34 της 17-12-1974 και 75/35 της 15-12-1974 (Α.203)»*

Φ.Ε.Κ. 184/Α/4-12-91. Νόμος υπ' αριθμόν 1975 *«Είσοδος – έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις».*

Π.Δ. υπ' αριθμόν 83 της 16/19-3-93. *«Διαδικασία εξέτασης αιτήσεως αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και τρόπος συνεργασίας και ενημέρωσης του Εκπροσώπου της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα»*

Π.Δ. υπ' αριθμόν 209 της 30-7/11-8-94. *«Προϋποθέσεις και διαδικασία παροχής αδείας εργασίας ή άλλης βοήθειας, για την επαγγελματική αποκατάσταση των προσφύγων»*

Φ.Ε.Κ. 240/Α/28-11-97. Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 358 *«Προϋποθέσεις και διαδικασία για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν είναι υπήκοοι των Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης»*

Φ.Ε.Κ. 240/Α/28-11-97. Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμόν 359 *«Χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς»*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

δ) Τα στοιχεία του συσκευαστή - μεταποιητή (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, διεύθυνση).

ε) Το περιεχόμενο σε βάρος ή όγκο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

στ) Τα στοιχεία ελέγχου, που αποτελούνται κατά τα δύο αρχικά γράμματα του γεωγραφικού ονόματος της ονομασίας προέλευσης, ακολουθούμενα από τον αύξοντα αριθμό του μέσου συσκευασίας και τους δύο τελευταίους αριθμούς του έτους παραγωγής. Τα στοιχεία ελέγχου αναγράφονται με ευθύνη του συσκευαστή μετά από έγγραφη άδεια της αρμόδιας τοπικής υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, η οποία τηρεί ειδικό βιβλίο παρακολούθησης και ελέγχου ανά συσκευαστή. Τα ανωτέρω στοιχεία ελέγχου δεν αναγράφονται υποχρεωτικά στα μέσα συσκευασίας που περιέχουν μικρότερες συσκευασίες με αναγραφή των σχετικών στοιχείων.

ζ) Εμπορικά σήματα που χρησιμοποιούνται για κοινά ομοειδή γεωργικά προϊόντα δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για γεωργικά προϊόντα ονομασίας προέλευσης.

8. Τα στοιχεία των περιπτώσεων α, β, και γ της παρ. 7 του παρόντος αναγράφονται υποχρεωτικά σε κάθε συνοδευτικό έγγραφο (τιμολόγια, δελτία αποστολής, τελωνειακά έγγραφα, κ.λ.π.) κατά τη διακίνηση - μεταφορά γεωργικών προϊόντων ονομασίας προέλευσης.

Άρθρο 5

Γενικές διατάξεις

1. Οι ονομασίες προέλευσης των γεωργικών προϊόντων αναγνωρίζονται και προστατεύονται, εφόσον είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Τα εξαγόμενα προς άλλες χώρες γεωργικά προϊόντα ονομασίας προέλευσης συνοδεύονται από σχετικό πιστοποιητικό, το οποίο χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Γεωργίας.

3. Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση του γεωγραφικού ονόματος μιας περιοχής ή τόπου, που αναγνωρίζεται ως ονομασία προέλευσης γεωργικών προϊόντων, για ομοειδή προϊόντα άλλης προέλευσης, έστω και αν του τοπωνυμίου προηγούνται ή έπονται εκφράσεις όπως «γένος», «τύπος», «είδος», «μέθοδος», «τρόπος» και άλλες αναλογές εκφράσεις.

4. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται στα αμπελοοινικά προϊόντα, για τα οποία προβλέπουν οι διατάξεις του Ν.Δ. 243/1969 «περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελοοινικής παραγωγής» (Α' 144).

5. Η απένταξη γεωργικού προϊόντος από την κατηγορία της Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. μπορεί να γίνει μόνο στο στάδιο της παραγωγής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις στο στάδιο της εμπορίας (αλλοίωση χαρακτηριστικών και σύστασης, μη επιτρεπόμενες επεξεργασίες, κ.λ.π.).

6. Επί των γεωργικών προϊόντων με «προστατευόμενη ονομασία προέλευσης» ή με «προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη» έχουν παράλληλη εφαρμογή οι γενικές και ειδικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, για θέματα που δεν ρυθμίζονται με το παρόν διατάγμα.

7. Ο έλεγχος και η εποπτεία εφαρμογής του παρόντος διατάγματος διενεργούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας

Άρθρο 6

Λήξη ισχύος

Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος παύουν να ισχύουν από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου της 14ης Ιουλίου 1992 «για την προστασία των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων» (L208).

Π.Δ. 83 της 16/19.3.93. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεως αλλοδαπού για την αναγνώριση του ως πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και τρόπος συνεργασίας και ενημέρωσης του Εκπροσώπου της Υπάτης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στη Ελλάδα (Α' 36).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Ν. 1975/1991 «είσοδος, έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων κ.λ.π.» (Α' - 164).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1553/1985 όπως προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 κ.λ.π. (γν. Σ.τ.Ε.).

τάγματος
α πρόϊο-
άξεις του
προστα-
ής» (Α'

τος από
πορεί να
ς και σε
διο της
και σύσ-
τιες, κ.λ.

των με
υσης» η
νδειξη»
ικές και
θεσίας,
) παρόν

ρμογής
ται από
ίου Γε-

ματος
σχύος
μβου-
στασία
ίμων»

τασης
ώριση
αγνώ-
νημέ-
ς Αρ-
ρυγες

1 του
ιονή,
ασία
λ.π.»

ιου Ν.
ο 27

Άρθρο 1

1. Η αίτηση αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, εφ' όσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, υποβάλλεται, με την επιφύλαξη των ορισμών της παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 1975/1991, είτε στο μεθοριακό σημείο ελέγχου, κατά την άφιξη του στη χώρα, είτε σε περίπτωση παράνομης εισόδου, στην πληρέστερη δημοσία αρχή στην οποία παρουσιάζεται ή από την οποία αποκαλυπτεται. Σε περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται σε άλλη, εκτός των υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Υ.Δ.Τ.) αρχή, αυτή οφείλει να διαβιβάσει αμέσως την σχετική αλληλογραφία στην κατά τόπο αρμόδια αστυνομική υπηρεσία ασφαλείας. Αν το αίτημα υποβληθεί στην άλλη αυτή αρχή προφορικά, ειδοποιείται η τοπική αστυνομική αρχή με τον προσφορότερο τρόπο. Η κατά τα ανωτέρω αρμόδια αστυνομική αρχή προβαίνει σε εξέταση του αιτούντος προκειμένου να διαπιστωθεί το παραδεκτό της αιτήσεως, κατά το άρθρο 25 του νόμου 1975/1991, με την επιφύλαξη εφαρμογής των ορισμών της παρ. 3 του άρθρου αυτού αν συντρέχει, νόμιμη περίπτωση.

2. Αν συντρέχει λόγος απαραδέκτου η αίτηση για την αναγνώριση του ενδιαφερομένου ως πρόσφυγα απορρίπτεται με απόφαση του οικείου αστυνομικού διευθυντή ή προκειμένου για τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης με απόφαση του προϊσταμένου της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών της αντίστοιχης Διεύθυνσης Ασφαλείας. Στο απόσπασμα της αποφάσεως το οποίο κοινοποιείται αυθημερόν στον ενδιαφερόμενο μνημονεύονται και η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής καθώς και οι συνέπειες της άπρακτης παρόδου της προθεσμίας. Κατά της απορριπτικής απόφασης ο αλλοδαπός δικαιούται να προσφύγει εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από της κοινοποίησής της, ενώπιον του Προϊσταμένου του Κλάδου Αστυνομίας ασφαλείας και Τάξης του Υ.Δ.Τ. ο οποίος αποφαινεται εντός πενήνθήμερου από της ασκήσεως της προσφυγής. Αν η αίτηση απορριφθεί οριστικά εφαρμόζονται για τον αλλοδαπό οι ισχύουσες διατάξεις.

3. Κατά το χρόνο που διαρκούν οι ανωτέρω διαδικασίες ο αλλοδαπός παραμένει στη διάθεση των αρχών.

4. Η αίτηση του αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα περιλαμβάνει και

τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς του, εφόσον εισέρχονται ταυτόχρονα στο Ελληνικό έδαφος. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, ως μέλη οικογενείας θεωρούνται μόνο ο/η σύζυγος του αιτούντος, τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα του και οι γονείς του εφόσον αποδεικνύεται ότι συνοικούσαν και συντηρούντο από αυτόν, ή σε περίπτωση που ο αιτών είναι άγαμος κάτω των 18 ετών, ο πατέρας και η μητέρα του.

Άρθρο 2

Αν κατά το προηγούμενο άρθρο αίτηση του αλλοδαπού κριθεί κατ' αρχήν παραδεκτή παρουσιάζεται ο ίδιος ενώπιον του δικαστηρίου της Υπηρεσίας ή άλλου αρμόδιου βαθμοφόρου για συνέντευξη. Ειδικότερα καλείται και με τη συνδρομή διερμηνέα, να εκθέσει προφορικά το αίτημά του και να καταθέσει, όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που κατέχει, ώστε να δικαιολογείται, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, η αναγνώριση του ως πρόσφυγα.

Άρθρο 3

1. Ο αλλοδαπός που υπέβαλε σχετική αίτηση αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ύστερα από γνώμη 3μελούς Επιτροπής αξιωματικών εκ των υπηρετούντων στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας /Υ.Δ.Τ., η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

2. Η επιτροπή εκτός από την εξέταση των στοιχείων του φακέλλου συλλέγει κάθε χρησιμη πληροφορία που έχει σχέση με την υπόθεση. Επίσης δύναται να ζητεί τις απόψεις άλλων δημόσιων αρχών και να καλεί τον ενδιαφερόμενο να παρουσιασθεί αυτοπροσώπως για παροχή διευκρινίσεων ή να καταθέσει συμπληρωματικά στοιχεία και με τη συνδρομή διερμηνέα αν απαιτείται.

3. Ο αλλοδαπός υποχρεούται να παραμένει, καθ' όλη τη διάρκεια της ανωτέρω διαδικασίας, στον τόπο διαμονής που δήλωσε ή του καθορίσθηκε. Σε περίπτωση που ο αλλοδαπός απομακρυνθεί αυθαίρετα από τον ανωτέρω τόπο διακόπτεται αμέσως η διαδικασία αναγνώρισής του ως πρόσφυγα και δεν δικαιολογείται η συνέχιση αυτής με την επανεμφάνισή του, εκτός αν αποδείξει ότι η απουσία του οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

Άρθρο 4

1. Η κατά το προηγούμενο άρθρο απόφαση του Γενικού Γραμματέα επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο από την κατά τόπο αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Αν αποφασισθεί η αναγνώριση του αλλοδαπού ως πρόσφυγα εφοδιάζεται ο ίδιος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 της Σύμβασης της Γενεύης με ειδική ταυτότητα, με την προσκόμιση της οποίας στις αρμόδιες αρχές, επιτρέπεται η χορήγηση στον ενδιαφερόμενο, ατελώς, ετήσιας άδειας παραμονής με δυνατότητα ανανέωσης.

3. Στην περίπτωση που απορριφθεί το αίτημα για την αναγνώριση του αλλοδαπού ως πρόσφυγα ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Στο απόσπασμα της αποφάσεως που κοινοποιείται στον αλλοδαπό μνημονεύονται η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής καθώς και οι συνέπειες της παρόδου άπρακτης της προθεσμίας. Επί της προσφυγής αποφαιίνεται, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης εντός εξήντα (60) ημερών από της ασκήσεώς της, ύστερα από γνώμη 4μελούς επιτροπής, αποτελούμενης από τον νομικό σύμβουλο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ως προέδρου, ενός ανωτέρου υπαλλήλου του διπλωματικού κλάδου της Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, ενός ανώτερου αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας, ως μελών, οι οποίοι ορίζονται με τους νόμιμους αναπληρωτές τους από τους οικείους Υπουργούς. Σε περίπτωση ισοψηφίας κατά τη λήψη αποφάσεως της ανωτέρω επιτροπής υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

4. Η ως άνω επιτροπή δύναται να προσκαλεί τον ενδιαφερόμενο να παρουσιασθεί ενώπιόν της, για παροχή διευκρινήσεων ή υποβολή τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων και με τη συνδρομή διερμηνέα. Κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής δύναται να παρίσταται με την ιδιότητα του παρατηρητού ο εκπρόσωπος της Υπάτης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα ή εξουσιοδοτημένος νομίμως απ' αυτόν υπάλληλος.

5. Από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος Διατάγματος ο αλλοδαπός, του οποίου το αίτημα για αναγνώρισή του ως πρόσφυγα απορρίπτεται αλλά του έχει εγκριθεί η υπό

ανοχή παραμονή του στη χώρα μας σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 25 του Ν. 1975/1991, εφοδιάζεται με ειδικό δελτίο βμηνης διάρκειας η ισχύς του οποίου δύναται ν' ανανεώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υ.Δ.Τ. μέχρι να καταστεί δυνατή η αναχώρησή του στο εξωτερικό. Το ανωτέρω δελτίο σε καμία περίπτωση δεν επέχει θέση αδειας παραμονής και ο κάτοχός του δεν αποκτά κανένα επιπλέον δικαίωμα.

Άρθρο 5

Ο Γενικός Γραμματέας του Υ.Δ.Τ. δύναται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου να διατάξει την εξυπαρχής εξέταση της υπόθεσης αν προσκομίζονται απ' αυτόν νέα κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία αν ήταν γνωστά κατά το χρόνο της διαδικασίας που προβλέπεται από το προηγούμενο άρθρο θα επέβαλαν την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

Άρθρο 6

Η διαδικασία που καθορίζεται από τα άρθρα 3 και 4 του παρόντος Διατάγματος εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση ανάκλησης της απόφασης αναγνώρισης του αλλοδαπού ως πρόσφυγα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. Γ εδαφ. 1 έως 5 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

Άρθρο 7

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ενημερώνουν τον εκπρόσωπο της Υπάτης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. στη χώρα μας, αναφορικά με τις αιτήσεις που υποβάλλουν οι αλλοδαποί με την αναγνώρισή τους ως πρόσφυγων. Επίσης ενημερώνεται εγγράφως για την αναγνώριση των αιτούντων ως πρόσφυγων και του παρέχονται τα στοιχεία που ορίζονται από το άρθρο 35 παρ. 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

2. Ο ανωτέρω εκπρόσωπος δύναται να επισκέπτεται, αυτοπροσώπως ή δια νομίμως εξουσιοδοτημένου προς τούτο ανππροσώπου, τον αλλοδαπό που ζητεί την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα για σχετικές με το αίτημά του πληροφορίες.

Άρθρο 8

1. Λεπτομέρειες που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος ρυθμίζονται με διαταγή του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ς παντός
η ή συ-
πρατιω-
με αυτά
ιχανολο-
τημάτων
ιντός Λι-
εροδρο-
σεων και
ικτακτης
ς άμεσα
υ κυκλο-

νες υπη-
συμβου-
ος τους
ης ή στο
όν και ε-
ργία των
τός της

αδήποτε
εροσκά-
ελληνικό

ιυβέρνη-
ιβύτης ή
ικτής επι-
ιεται στο
ος, ή ο-
άλλει α-
προσώ-
; όφελος
ή άλλη
ποίας η
ρων που
; διάταγ-

ταγμα ε-
ξής δι-
ν παρα-
κφωνία ή
ν χρηρη-
ιλής της

της Δεκεμβρίου 1993.

Παράρτημα

Τα κάτωθι είναι τα αντικείμενα που αναφέ-
ρονται στο άρθρο 3 του παρόντος Διατάγμα-
τος:

I. Αντλίες μέσου ή μεγάλου μεγέθους, πα-
ροχής ίσης ή μεγαλύτερης από 350 κυβικά
μέτρα ανά ώρα, και κινητήρια συστήματα (αε-
ριο-στρόβιλοι και ηλεκτροκινητήρες) που
προορίζονται για χρήση στη μεταφορά αργού
πετρελαίου και φυσικού αερίου.

II. Εξοπλισμός προοριζόμενος για χρήση
σε θερματικούς σταθμούς εξαγωγής αργού
πετρελαίου:

-Ναύδετα φόρτωσης (σημαδούρες) ή α-
γκυροβόλια ενός σημείου πρόσδεσης (SPM).

-Εύκαμπτοι σωλήνες σύνδεσης υποβρυ-
χίων πολλαπλών λήψεων (PLEM) και αγκυρο-
βολίων ενός σημείου πρόσδεσης καθώς και
επιπλέοντων σωλήνων φόρτωσης μεγάλου
μεγέθους (από 12" μέχρι 16").

-Αλυσίδες (καδένες) άγκυρας.

III. Εξοπλισμός όχι ειδικά προοριζόμενος
για χρήση σε θερματικούς σταθμούς εξα-
γωγής αργού πετρελαίου, που όμως, λόγω
της μεγάλης παροχής του μπορεί να χρησι-
μοποιηθεί για το σκοπό αυτό:

- Αντλίες φόρτωσης μεγάλη παροχής
(4000 M3/H) και μικρού μανομετρικού ύψους
(10 bars).

- Ενισχυτικές αντλίες με τις ίδιες δυνατό-
τητες ροής.

- Εργαλεία επιθεώρησης και συσκευές καθα-
ρισμού που χρησιμοποιούνται μέσα στις
σωληνώσεις (δηλ. Rigging tools) (16" και ά-
νω).

- Όργανα μέτρησης για μεγάλες παροχές
(1000 M3/H και άνω).

IV. Εξοπλισμός διύλιση

- Λέβητες προδιαγραφών της AMERICAN
SOCIETY OF MECHANICAL ENGINEERS 1.

- Εστίες προδιαγραφών της AMERICAN
SOCIETY OF MECHANICAL ENGINEERS 8.

- Στήλες κλασματικής απόσταξης προδια-
γραφών της AMERICAN SOCIETY OF
MECHANICAL ENGINEERS 3.

-Αντλίες προδιαγραφών του AMERICAN
PETROLEUM INSTITUTE 610.

-Καταλυτικοί αντιδραστήρες προδιαγρα-
φών της AMERICAN SOCIETY OF MECHANI-

CAL ENGINEERS 8'.

- Προκατασκευασμένοι καταλύτες, συμπε-
ριλαμβανομένων των:

Καταλυτών που περιέχουν πλατίνα.

Καταλυτών που περιέχουν μολυβδένιο.

V. Ανταλλακτικά για τα αντικείμενα που
αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία I έως IV.

Π.Δ. 209 της 30.7/11.8.94 Προϋποθέσεις και
διαδικασία παροχής άδειας εργασίας ή άλ-
λης βοήθειας, για την επαγγελματική απο-
κατάσταση των προσφύγων. (Α' 131).

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 3 του
Ν. 1975/1991 "Είσοδος, έξοδος παραμονή,
εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία α-
ναγνώρισης προσφύγων κ.λ.π." (Α' 184).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν.
1558/1985, όπως προστέθηκε με το άρθρο 27
του Ν. 2081/1992.

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του
παρόντος διατάγματος προκαλείται δαπάνη
3.000.000 δραχμών ετησίως που θα βαρύνει
τον κωδ. αριθμό 0535Α του προϋπολογισμού
του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού
Δυναμικού.

Άρθρο 1

Άδεια εργασίας πρόσφυγα.

1. Σε αλλοδαπό που αναγνωρίστηκε ως
πρόσφυγας σύμφωνα με τις διατάξεις του
Π.Δ. 83/1993 (Α' 36) και κατέχει άδεια παρα-
μονής, δύναται να χορηγηθεί άδεια εργασίας
από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου
Εργασίας, εφόσον υποβάλλει αυτοπροσώ-
πως τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Αίτηση.

β. Θεωρημένο αντίγραφο πρόσφυγα ή της
απόφασης αναγνώρισής του ως πρόσφυγα.

γ. Θεωρημένο αντίγραφο της άδειας πα-
ραμονής.

δ. Δήλωση του εργοδότη ότι προτίθεται να
τον απασχολήσει. Δεν απαιτείται η δήλωση
αυτή στην περίπτωση που ο πρόσφυγας λόγω
της φύσεως της εργασίας εναλλάσσει εργοδό-
τες.

ε. Πιστοποιητικό κρατικού υγειονομικού
φορέα που να βεβαιώνει ότι δεν πάσχει από
μολυσματική ασθένεια.

στ. Οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό α-

παιτείται και για τον ημεδαπό προς άσκηση της συγκεκριμένης εργασίας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 1975/1991 οι νομαρχιακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας αποφασίζουν για την ικανοποίηση ή μη του αιτήματος αφού λάβουν υπόψη τους και τις συνθήκες της εγχώριας αγοράς εργασίας του συγκεκριμένου επαγγέλματος. Οι ανωτέρω υπηρεσίες υποχρεούνται όπως στη σχετική απόφασή τους για ικανοποίηση ή μη του αιτήματος γνωστοποιούν στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

3. Για την έκδοση της ανωτέρω αδειάς εργασίας δεν ακολουθείται η προβλεπόμενη, για τους αλλοδαπούς διαδικασία της προέγκρισης. Η χορηγούμενη αρχική άδεια εργασίας δεν υπόκειται σε τέλη. Επίσης δεν υπόκεινται σε τέλη οι ανανεώσεις της αδειάς με την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει προσκομίσει βεβαίωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για την υποβολή από αυτόν φορολογικής δήλωσης ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 για το νόμιμο της απαλλαγής του από την υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης.

Άρθρο 2

Άδεια άσκησης ελευθέρου επαγγέλματος πρόσφυγα.

Σε αλλοδαπό που έχει τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, δύναται να χορηγηθεί άδεια άσκησης ελευθέρου επαγγέλματος, εφόσον υποβάλει αυτοπροσώπως στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Αίτηση με πλήρη στοιχεία ταυτότητας του αλλοδαπού στην οποία αναγράφεται το είδος και η έδρα της επιχείρησης ή του επαγγέλματος που πρόκειται να ασκήσει.

β. παραστατικά και αποδεικτικά στοιχεία προέλευσης του κεφαλαίου που απαιτείται για την επένδυση.

γ. Τα προβλεπόμενα από το άρθρο 1 με στοιχεία β', γ', ε' και στ' δικαιολογητικά.

Αρμόδιες για τη χορήγηση της ανωτέρω αδειάς είναι οι νομαρχιακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας οι οποίες κατά την εξέταση του αιτήματος εφαρμόζουν αναλόγως την διαδικασία που προβλέπεται για τους αλ-

λοδαπούς. Οι ανωτέρω υπηρεσίες υποχρεούνται όπως ενημερώνουν για τη χορήγηση ή μη της αδειάς της Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 3

1. Οι αναγνωριζόμενοι ως πρόσφυγες στους οποίους έχει χορηγηθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 1 άδεια δύναται να εγγραφούν στις εκπαιδευτικές μονάδες του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού δυναμικού με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν και για του Έλληνες πολίτες. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω δεν μπορούν λόγω αντικειμενικής αδυναμίας να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, υποβάλλεται δήλωση του Ν. 1599/1986.

2. Ειδική τριμελής Επιτροπή του Ο.Α.Ε.Δ., η οποία συγκροτείται με απόφαση του Διοικητή και αποτελείται από ένα κοινωνικό Λειτουργό του Υπουργείου Εργασίας, ένα Σύμβουλο Επαγγελματικού Προσανατολισμού του Ο.Α.Ε.Δ. και έναν υπάλληλο της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης του Ο.Α.Ε.Δ. εξετάζει με ειδικό τρόπο (τέστ), εάν οι πρόσφυγες έχουν τις προϋποθέσεις γλώσσας, ηλικίας και στοιχειώδεις γνώσεις επαγγελματική κατάρτισης.

Άρθρο 4

Η ισχύς αυτού του διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Πράξη Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος (2324) της 1/11.8.94. Κατάργηση της απόφασης ΝΕ 290/1/7.11.80, όπως ισχύει, περί καθορισμού των όρων λειτουργίας της διατραπεζικής αγοράς συναλλάγματος στην Ελλάδα. (Α'131).

Αφού έλαβε υπόψη:

α) Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1266/82 "όργανα ασκήσεως της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις".

β) Το Ν.1083/80 "περί αγοράς και πωλήσεως συναλλάγματος και ξένων τραπεζογραμματίων".

γ) Την απόφαση Ν.Ε. 290/1/7.11.80, όπως ισχύει, με την οποία καθορίστηκαν οι όροι λειτουργίας της διατραπεζικής αγοράς συ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
184

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

975. *Είσοδος εξόδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις.* 1
976. *Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και άλλες διατάξεις.* 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ. 1975

(1)

Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΩΝ - ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Έννοια όρων

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

Αλλοδαπός είναι κάθε πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή οπο που δεν έχει ιθαγένεια (αμβαγενής).

Πρόσωπα, που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν περισσότερες από λαγένεις, από τις οποίες η μία είναι ελληνική, λογίζονται ως ημεδαποί χουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Έλληνα πολίτη.

Πρόσωπα, που επικαλούνται περισσότερες ιθαγένειες, υποχρεούνται λώσουν στην αρμόδια αστυνομική αρχή την ιθαγένεια της προτίμησής και να επιδείξουν κανονικό ταξιδιωτικό έγγραφο της χώρας, της ς την ιθαγένεια επικαλούνται.

Άρθρο 2

Έκταση εφαρμογής

διατάξεις του παρόντος νόμου δεν έχουν εφαρμογή, επί προσώπων, οίκων, η είσοδος και έξοδος, καθώς και η, εν γένει, κίνηση, διαμντή, ιστάση και απασχόληση, επί του ελληνικού εδάφους ρυθμίζονται από ς του κοινού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΘΟΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Σημεία εισόδου - εξόδου

1. Η είσοδος στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό γίνεται μόνο από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα σημεία στα σύνορα της Χώρας, στα των οποίων επιτρέπεται η είσοδος και η έξοδος προσώπων.

3. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου απαγορεύεται, εκτός αν τούτο επιτραπεί, κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

Άρθρο 4

Αστυνομικός έλεγχος

1. Κάθε άτομο, που με οποιονδήποτε τρόπο εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό, υποβάλλεται σε αστυνομικό έλεγχο, κατά την άφιξη και την αναχώρησή του, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπεται από ειδικές διεθνείς συμβάσεις.

2. Ο έλεγχος των προσώπων, που με οποιονδήποτε τρόπο εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό, ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τόπους αστυνομικές υπηρεσίες.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της πολυμερούς συμβάσεως «Περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων», που κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201Α') και του πρωτοκόλλου του σχετικού προς το καθεστώς των προσφύγων, που κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125Α'), τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών όποιος επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή όποιος εισέρχεται σ' αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

4. Στην περίπτωση εισόδου αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος ή εξόδου του από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχετικά χωρίς χρονοτριβή, μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν, σφότε γνωστοποιεί αμέσως την απόρασή του αυτή στο διοικητή της δημόσιας δύναμης που διαπιστώσε την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός με απόφαση του να επαναπροωθήσει τον αλλοδαπό αμέσως στη χώρα προέλευσής ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί και με τηλεφωνικό σήμα. Αν δεν καταστεί δυνατή η άμεση επαναπροώθηση του αλλοδαπού, ο διοικητής της δημόσιας δύναμης, αφού συντάξει σχετική έκθεση, παραπέμπει τον αλλοδαπό αυτόν στην αρμόδια διοικητική αρχή για απέλαση, σύμφωνα με το άρθρο 27 του παρόντος. Η αρχή αυτή, αν η απέλαση δεν πραγματοποιηθεί εντός τριών (3) μηνών, γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτήν ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανακαλέσει την απόραση του για αποκχή από την ποινική δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφ' όσον δεν έχει παρέλθει ένα (1) έτος από την ημέρα της παράνομης είσοδου του αλλοδαπού στη Χώρα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το αντικείμενο του αστυνομικού ελέγχου και η διαδικασία εκτέλεσης των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με τη συννοριακή κυκλοφορία κροτώνων.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας μπορεί να καθορίζεται κατ' εξαίρεση άλλος κατάλληλος τόπος και χρόνος διενέργειας ελέγχου, όταν παρατηρείται αυξημένη συννοριακή κίνηση.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα, με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι Έλληνες πολίτες για να εξέρχονται από τη Χώρα, καθώς και οι αλλοδαποί που σπερδούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της χώρας τους.

8. Όποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος κατακρατεί ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία. Επίσης με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό ταξιδιωτικό έγγραφο.

9. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδίων ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά έκδοσης ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ατότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα ανωτέρω δικαιολογητικά. Εκτός από τις ανωτέρω ποινές, με απόφαση του νομάρχη επιβάλλεται η οριστική απαίτηση της άδειας λειτουργίας του γραφείου.

Άρθρο 5.

Ομάδες διώξης λαθρομετανάστευσης.

1. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης συγκροτούνται ειδικές κτηνομικτές ομάδες με αποστολή την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης κατά μήκος των χερσαίων συνόρων της Χώρας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας συγκροτούνται μικτές ομάδες επιτήρησης των παράκτιων περιοχών και θαλάσσιων συνόρων της Χώρας, για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων.

3. Με όμοιες αποφάσεις, οι οποίες προσυπογράφονται και από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συζητούνται, κατά περίπτωση, τα θέματα σύνθεσης, στελέχωσης, διοίκησης, έδρας, διοικητικής υπαγωγής και μέρимνας, τακτικής και επιχειρησιακής αρμοδιότητας και κάθε θέμα συναφές με την αποστολή και η λειτουργία των ανωτέρω ομάδων.

4. Για τη στελέχωση, τον έλεγχο και το συντονισμό της δράσης των ανωτέρω ομάδων αυξάνεται η οργανική δύναμη της Ελληνικής Αστυνομίας από έναν (1) αστυνομικό διευθυντή, έναν (1) αστυνομικό υποδιευθυντή, δύο (2) αστυνομικούς Α', τέσσερις (4) αστυνόμους Β', δέκα (10) υπαστυνόμους Α' και Β', είκοσι δύο (22) ανθυπαστυνόμους - αρχιφύλακες και εκατόν δέκα (10) αστυφύλακες.

Για τον αυτόν ως άνω λόγο, αυξάνεται η οργανική δύναμη του λιμενικού ώματος κατά έναν (1) πλοίαρχο, έναν (1) αντιπλοίαρχο, δύο (2) πλωτάρεις, τρεις (3) υποπλοίαρχους, τέσσερις (4) ανθυποπλοίαρχους - σημασιφύλακες, πέντε (5) ανθυπασπιστές, έξι (6) αρχικελευστές, οκτώ (8) επικελευστές, δέκα (10) κελευστές και εξήντα (60) λιμενοφύλακες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 6

Θεωρήσεις εισόδου

1. Κάθε αλλοδαπός δύναται να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος όταν κατέχει κανονικό και ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, αναγνωρισμένο από διεθνείς συμβάσεις και φέρει, εφ' όσον απαιτείται, έγκυρη και χύουσα θεώρηση εισόδου (VISA).

2. Αρμόδιες υπηρεσίες για τη χορήγηση θεωρήσεων εισόδου (VISA) είναι καθοριζόμενες με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται το είδος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων εισόδου, καθώς και το κατά περίπτωση επιβαλλόμενο λος χρεώσθημου.

4. Σε ιδιαίτερα εξαιρετικές περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου δύναται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων, κατά την άφιξη του αλλοδαπού στο σημείο εισόδου, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

5. Απαγορεύεται η είσοδος αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος αν:

α. Πάσχει από ασθένεια, η οποία με απόφαση του αρμόδιου για θέματα υγείας υπουργού έχει κριθεί, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, ότι δύναται να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

β. Δεν διαθέτει εξ ιδίων τα αναγκαία μέσα συντήρησης αυτού και των μελών της οικογένειάς του, σύμφωνα με όσα ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης.

γ. Διερχόμενος (TRANSIT) δεν έχει θεώρηση εισόδου, εφ' όσον απαιτείται, και εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του, τόσο για τη χώρα προορισμού, όσο και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατ' ανάγκη θα διέλθει.

δ. Περιλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του παρόντος.

ε. Έρχεται με σκοπό να αναλάβει εργασία ή να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα ή αυτοτελές επάγγελμα και δεν κατέχει βεβαίωση του προξενείου που χορηγήσει τη θεώρηση εισόδου, στην οποία να μνημονεύονται ειδικά τα στοιχεία της σχετικής προέγκρισης.

στ. Εκ των περιστάσεων συνάγεται βέβαια ότι αποσκοπεί να παραμείνει στη Χώρα ως μετανάστης, χωρίς ειδική προς τούτο έγκριση ή ότι δύναται να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας.

ζ. Το χρησιμοποιούμενο ταξιδιωτικό έγγραφο δεν εξασφαλίζει την επάνοδό του στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του.

6. Αλλοδαπός, ο οποίος είχε εισέλθει στην Ελλάδα διερχόμενος και δεν του επετράπη η είσοδος στη χώρα προορισμού, εφ' όσον μεσολάβησε είσοδός του σε τρίτη ενδιάμεση χώρα, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, αν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις εισόδου.

7. Η θεώρηση εισόδου δεν καθιστά υπαχρωστική την είσοδο του αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος, αν οι αρμόδιες ελληνικές αρχές ελέγχου βεβαιώσουν ότι στο πρόσωπο αυτό συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις που απαγορεύουν την είσοδό του στην Ελλάδα.

8. Δεν δύναται να απαγορευθεί η είσοδος στην Ελλάδα προσώπου, που αποδεικνύεται ότι έχει, βάσει επίσημων εγγράφων, την ελληνική υπηκοότητα, και αν ακόμη στερείται ταξιδιωτικού εγγράφου, από τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 4 του παρόντος.

Άρθρο 7

Προσωρινή διαμονή

1. Αλλοδαπός που εισέρχεται στη χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, δύναται να διαμείνει προσωρινά σ' αυτή, χωρίς πρόσθετη άδεια των αρμόδιων αρχών.

2. Η διάρκεια της κατά την προηγούμενη παράγραφο προσωρινής διαμονής καθορίζεται από τον πρόξενο κατά τη χορήγηση της θεώρησης, αναγράφεται σ' αυτήν και δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

3. Σε αλλοδαπούς, στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση, παρέχεται η δυνατότητα προσωρινής διαμονής μέχρι τρεις (3) μήνες, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών, που επιβάλλονται για λόγους αμοιβαιότητας.

4. Παράταση του χρόνου της προσωρινής διαμονής, ακόμη μέχρι τρεις (3) μήνες, μπορεί να χορηγηθεί ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, η οποία υποβάλλεται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη λήξη της και σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Για την παράταση αυτή γίνεται σχετική πράξη επί του διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου από την αρμόδια προς τούτο αρχή.

5. Σε περίπτωση καταχρηστικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να διατάξει τη μη χορήγηση ή την ανάκληση της τυχόν χορηγηθείσας παρατάσεως και την άμεση αναχώρηση του αλλοδαπού, καθώς επίσης και την απαγόρευση επανείσοδου του για χρονικό διάστημα δύο (2) έως πέντε (5) ετών, εφ' όσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του παρόντος.

Άρθρο 8

Διέλευση αλλοδαπών (TRANSIT)

1. Δεν συνιστά, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, είσοδο στο ελληνικό έδαφος η παραμονή αλλοδαπού στη ζώνη διερχομένων (TRANSIT) αερολιμένων ή λιμένων της χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλλοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοία.

2. Για την παραμονή στη ζώνη διερχομένων δεν απαιτείται θεώρηση.

τός αν για λόγους ασφαλείας ή γενικότερου συμφέροντος οι Υπουργοί Ξωτερικών και Δημόσιας Τάξης αποφασίσουν την καθιέρωση αυτής για ερχόμενους επιβάτες ορισμένων πτηνών ή δρομολογίων πλοίων.

3. Ο αλλοδαπός που παραμένει στη ζώνη διερχομένων υποχρεούται να αχωρήσει σε πρώτη ευκαιρία, διαφορετικά απομακρύνεται, επιβιβάζομενος αεροσκάφους ή πλοίου, με φροντίδα της οικείας αστυνομικής υπηρεσίας ή των διαβατηρίων, η οποία δικαιούται να ζητήσει τη συνδρομή των αρθρών αστυνομικών ή λιμενικών αρχών. Δύναται επίσης να εφαρμοσθούν οι διατάξεις του άρθρου 10 του παρόντος.

4. Κάθε πρόσωπο που παραμένει στη ζώνη διερχομένων δεν απαλλάσσεται από οποιονδήποτε άλλο έλεγχο, που κρίνεται αναγκαίος από τις αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές ή λιμενικές αρχές και τυχόν διαπιστούμενες ύποπτες πράξεις εκδικάζονται κατά τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 9

Ειδικές περιπτώσεις εισόδου αλλοδαπών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών ή του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών ή Εμπορικής Ναυτιλίας, δύναται, αφού ληφθούν υπόψη και οι ανάγκες φύλαξης της Χώρας, να καθορίζονται:

α. Η απλούστερη διαδικασία του ελέγχου προσώπων, που μετέχουν περιηγητικού πλου (κρουαζιέρας) ή επιβαίνουν πλοίων αναψυχής ή αεροσκαφών, ειδικά ναυλωμένων.

β. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισόδου-εξόδου των υπό ναυτολόγη ή απόλυση αλλοδαπών ναυτικών.

2. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να επιτρέπει την είσοδο αλλοδαπών παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου, από τους αναφερόμενους στο άρθρο 6 του παρόντος, εφόσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους λόγους ιδίους συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης της κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.

Άρθρο 10

Ανεπιθύμητοι αλλοδαποί - Ευθύνες μεταφορέων.

Αλλοδαπός, στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα, οφείλει να αχωρήσει αμελλητί, άλλως επανακρουαζιεύεται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα, όπου μπορεί να επιτραπεί η είσοδος, με ευθύνη και δαπάνη του ιδίου ή του μεταφορέα, οι οποίοι υποχρεούνται και στην καταβολή ε άλλης αναγκαίας δαπάνης που απαιτείται μέχρι την αναχώρησή του. αν ανωτέρω μεταφορείς, όταν αρνούνται την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών, επιβάλλεται, με απόφαση του οικείου νομάρχη, πρόστιμο τό χιλιάδων (100.000) έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών, κάθε μεταφερόμενο άτομο. Με την ίδια απόφαση τα χρησιμοποιηθέντα σφορικά μέσα κρατούνται και αποδίδονται σε αυτούς μετά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων και την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου ή την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας καλύπτει το ποσό των ανωτέρω υποχρεώσεων τους και του επιβληθέντος προστίμου.

Άρθρο 11

Κατάλογος ανεπιθύμητων αλλοδαπών

Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης καταρτίζει και ι κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία ιαφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται οινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας ης.

Αλλοδαπός ευρισκόμενος στο ελληνικό έδαφος, ατόπου εγγράφει στον ολογο ανεπιθύμητων, υποχρεούται να εγκαταλείψει τη Χώρα, μέσα σε εσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Σε τωση μη συμμόρφωσής του ο αλλοδαπός απελαύνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 12

Άδειες παραμονής βραχείας διάρκειας

Αλλοδαπός άνω των δεκαοκτώ (18) ετών, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα για τουρισμό ή για λίγην διάρκειας από εκείνους που αναφέρονται άρθρο 13 έως 16 του παρόντος και προτίθεται να παραμείνει τη διατου για σύντομο χρόνο στο ελληνικό έδαφος, υποχρεούται να υποβάλει πρσώπως σχετική αίτηση στην αρμόδια αστυνομική υπηρεσία του τόπαμονής του, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη λήξη του ου προσωρινής διαμονής του, που προβλέπεται από τις διατάξεις του ου 7 του παρόντος.

2. Επί της ανωτέρω αιτήσεως αποφαινεται ειδικά εξουσιοδοτημένη από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αστυνομική υπηρεσία, η οποία δύναται να χορηγήσει άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας μέχρι τρεις (3) μήνες. Για τη χορήγηση ή μη της άδειας αυτής λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, ο σκοπός της παραμονής, η ύπαρξη ή μη επαρκών μέσων συντήρησης, η εγκυρότητα και η διάρκεια ισχύος του κατεχόμενου ταξιδιωτικού εγγράφου, η ύπαρξη ή μη εγγυήσεως επανεισόδου στη χώρα προέλευσης ή ιθαγένειας, η πρόθεση μακράς παραμονής και η συνδρομή άλλων λόγων, αφορώντων στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, στη δημόσια υγεία και στο κοινωνικό ή δημόσιο συμφέρον γενικότερα.

3. Παράταση της άδειας αυτής μέχρι τριάντα (30) ημέρες δύναται, μόνο για εξαιρετικούς και απρόβλεπτους λόγους, να χορηγηθεί από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 13

Άδεια παραμονής για εργασία

1. Στον αλλοδαπό, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα κατόπιν προέγκρισης για εργασία ή άσκηση επαγγέλματος ή άλλης οικονομικής δραστηριότητας, χορηγείται άδεια παραμονής ετήσιας διάρκειας, που δύναται να ανανεώνεται κατ' έτος και μέχρι πέντε (5) έτη, εφόσον δεν υπήρξε με υπαιτιότητα του αλλοδαπού μεταβολή των λόγων της αρχικής έγκρισης εισόδου ή άλλη εύλογη αιτία.

2. Μετά τη συμπλήρωση του 5ου έτους παραμονής από την ημερομηνία της αρχικής εισόδου, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 3 και 4 του παρόντος, ο αλλοδαπός υποχρεούται να εγκαταλείψει εντός μηνός το ελληνικό έδαφος, διαφορετικά απελαύνεται.

3. Αλλοδαπός, που προτίθεται να συνεχίσει, υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος, την παραμονή και εργασία στην Ελλάδα και πέραν της 5ετίας από την αρχική του είσοδο, υποχρεούται να υποβάλει σχετική αίτηση στην αρμόδια αστυνομική αρχή δύο (2) τουλάχιστο μήνες πριν από τη συμπλήρωση του 5ου έτους. Για την παράταση της παραμονής αποφασίζει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εργασίας, η οποία δίδεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 21 του παρόντος.

4. Η τυχόν χορηγούμενη άδεια παραμονής πέραν της 5ετίας είναι 2ετούς διάρκειας και ανανεώνεται με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος. Μετά 15ετή συνολική νόμιμη παραμονή και κοινωνική ασφάλιση σε φορές κύριας ασφάλισης, επί εκατόν είκοσι (120) μήνες, δύναται να χορηγηθεί στον αλλοδαπό από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης άδεια παραμονής αόριστης διάρκειας. Για τη χορήγηση άδειας αόριστης διάρκειας, δεν υπαλογίζετα ο διανυθείς χρόνος απουδών σε οποιαδήποτε σχολή της ημεδαπής και ο τυχόν χρόνος εκτίσεως ποινής στερητικής της ελευθερίας.

Άρθρο 14

Άδεια παραμονής μελών οικογένειας

1. Αλλοδαπός, του οποίου έχει εγγραφεί άδεια παραμονής σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13 του παρόντος, δύναται να ζητήσει, στα πλαίσια της οικογενειακής συνένωσης, την έλευση και εγκατάσταση πλησίον του των μελών της οικογένειάς του, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

2. Ως μέλη οικογένειας θεωρούνται ο σύζυγος και τα κάτω του 18ου έτους της ηλικίας άγαμα τέκνα του και οι γονείς του, εφόσον προ της άφιξης του αλλοδαπού ανοικτούσαν και συντηρούνταν από τον ίδιο.

3. Στους ανωτέρω χορηγείται ειδική άδεια παραμονής, η οποία ακολουθεί, όσον αφορά την ισχύ και την ανανέωση ή ανακλήση, την τύχη της άδειας παραμονής του προσώπου, από το οποίο και προσκλήθηκαν.

4. Μέλος της οικογένειας αλλοδαπού δύναται να τύχει, από της ενταξίωσής του, αποτελεσματικού δικαιώματος παραμονής, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, εφόσον διαθέτει επαρκείς πόρους, προς κάλυψη των αναγκών στέγασης και συντήρησης αυτού, με την επιφύλαξη της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 15

Άδεια παραμονής για σπουδές.

1. Σε αλλοδαπό, ο οποίος έχει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις επίτευξει για φοίτηση σε σχολή της ημεδαπής, παρέχεται ειδική θεώρηση εισόδου και άδεια παραμονής ετήσιας ισχύος, η οποία ανανεώνεται κατ' έτος και μέχρι της αποφοίτησής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Δημόσιας Τάξης, που θα εκδοθεί εντός έτους από της ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι προϋποθέσεις παραμονής αλλοδαπών που φοιτούν σε ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, το ανώτατο χρονικό όριο φοίτησης αυτών σε κάθε έτος σπουδών, καθώς και ο συνολικός χρόνος παραμονής τους για σπουδές.

3. Άδεια παραμονής, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, χορηγείται και προκειμένου περί αλλοδαπού, του οποίου έχει εγκριθεί η είσοδος για μεταπτυχιακές σπουδές σε ελληνικό ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Η διάρκεια παραμονής στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τον προβλεπόμενο χρόνο σπουδών, αυξανόμενο κατά το ήμισυ.

4. Για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας παραμονής λόγω σπουδών, λαμβάνεται υπόψη ιδιαίτερα η επιμέλεια και πρόδος, ο χρόνος φοίτησης σε κάθε έτος σπουδών, η εξ ιδίων επαρκής κάλυψη των δαπανών διαβίωσης, φοίτησης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η μη ύπαρξη σοβαρών λόγων, αφορώντων τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και τη δημόσια υγεία.

5. Αλλοδαπός, που παρακολουθεί μαθήματα σε σχολή της ημεδαπής, χωρίς να έχει τύχει της κατά την παρ. 1 του παρόντος άδειας παραμονής για σπουδές, υποχρεούται σε άμεση αναχώρηση, εκτός αν εντός μηνός από την ισχύ του παρόντος παρουσιάσει στην αρμόδια αρχή καταγραφής αλλοδαπών και υποβάλει σχετική αίτηση σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 16

Προσφυγές

1. Κατά της απόφασης, που αρνείται τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής ή ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσα, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από της κοινοποίησης, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος αποφασίζει σχετικά εντός τριάντα (30) ημερών.

2. Η προθεσμία προς άσκηση προσφυγής και η προσφυγή επιτρέπουν την παραμονή στη Χώρα, εκτός αν ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κρίνει αντιθέτως, για σοβαρούς λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος.

3. Η διαμονή εν όψει άσκησης προσφυγής και εξέταση αυτής, καθώς και η διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης, για χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής, στις περιπτώσεις των άρθρων 12 και 15, θεωρείται προσωρινή και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επί πλέον δικαίωμα από αυτήν.

4. Σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος παραμονής, τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν ανατρέχουν στο χρόνο υποβολής της αίτησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης τάσσεται στον αλλοδαπό προθεσμία προς αναχώρηση, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τις δεκαπέντε (15) ημέρες.

Άρθρο 17

Άδεια παραμονής ομογενών

1. Αλλοδαπός, που επικαλείται την ιδιότητα του ομογενούς, υποχρεούται να δηλώσει τούτο κατά την παρουσίασή του στην αρμόδια προς καταγραφή αστυνομική αρχή, προσκομίζοντας και τα επίσημα έγγραφα, που αποδεικνύουν τον ισχυρισμό του.

2. Σε οποιαδήποτε περίπτωση αμφισβήτησης ή αμφιβολίας ως προς την ιδιότητα του αλλοδαπού ως ομογενή, κατά περίπτωση, αποφασίζει ο Υπουργός Εσωτερικών μετά γνώμη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης αυτεπάγγελτα ή ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, αφού εξετάσει τα σχετικά στοιχεία.

3. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω εξέτασης ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, εφ' όσον κρίνει τούτο ως επιβαλλόμενη χάρην του δημόσιου συμφέροντος, να διατάξει την άμεση αναχώρηση του αλλοδαπού, ο οποίος δεν δικαιούται να επανέλθει μέχρι να εκδοθεί η οριστική απόφαση.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διάρκεια και η διαδικασία παροχής δικαιώματος εισόδου, διαμονής και εργασίας των ομογενών.

Άρθρο 18

Υποχρεώσεις κατόχου άδειας παραμονής

1. Αλλοδαπός, κάτοχος άδειας παραμονής από τις αναφερόμενες στα άρθρα 13-15, που εξέρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος, δικαιούται ανεισοδού, εφ' όσον από την έξοδό του δεν έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών και η άδεια του εξακολουθεί να ισχύει. Μετά την έσοδο των δύο (2) μηνών η επανεισοδος του αλλοδαπού υπόκειται στη διαδικασία της αρχικής προέγκρισης.

2. Η κατά το άρθρο 12 άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας παύει να υφεί, αν ο κάτοχος εξέλθει από το ελληνικό έδαφος και παραδίδεται αυτή τήν αναχώρησή του στην υπηρεσία που ενεργεί τον έλεγχο εξόδου. Η μόνη εν όψει εξέτασης αιτήματος και η προθεσμία προς αναχώρηση, φωνά με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 16 του παρόντος, δεν δημιουργεί δικαίωμα επανεισοδού για τον αλλοδαπό, που εξέρχεται από το ελληνικό έδαφος.

3. Αλλοδαπός, κάτοχος οποιασδήποτε άδειας παραμονής, πλην της περίπτωσης της παρ. 3 του άρθρου 13 του παρόντος, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την ημερομηνία λήξης της ισχύος ή της δοθείσας παράτασης αυτής, εκτός αν δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν της εκπομπής της άδειας υποβάλει αίτηση για παράταση αυτής.

4. Αίτηση παράτασης άδειας παραμονής βραχείας διάρκειας για χρόνο μεγαλύτερο από τον καθοριζόμενο στο άρθρο 12 παρ. 3 είναι απαράδεκτη.

5. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν εγκρίθηκε παραμονή ή ανανέωση της άδειας παραμονής του, υποχρεούται να εγκαταλείψει άμεσα το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.

Άρθρο 19

Σκοπός αδειών παραμονής

Η άδεια παραμονής αλλοδαπού παρέχεται, σύμφωνα με το αίτημα του ενδιαφερομένου για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου σκοπού, ο οποίος αναγράφεται σε αυτή. Η επίκληση ενώπιον οποιασδήποτε αρχής κατεχόμενης άδειας παραμονής, για επίτευξη σκοπού διάφορου εκείνου, για τον οποίο χορηγήθηκε, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 20 Προϋποθέσεις και διαδικασία παραμονής Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, για τη χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών παραμονής, επιφυλασσομένης της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 21

Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας εργασίας

1. Για την έγκριση έλευσης αλλοδαπού, προς κάλυψη κενής θέσης εργασίας ή την έγκριση αλλαγής εργοδότη, λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα κάλυψης αυτής από ανέργους και άλλων γεωγραφικών διαμερισμάτων της Χώρας, προτιμωμένων των ημεδαπών και κοινοτικών υπηκόων, των ομογενών και των αλλοδαπών, που έχουν χαρακτηριστεί από τις ελληνικές αρχές ως πρόσφυγες και διαμένουν νόμιμα στο ελληνικό έδαφος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης, Εργασίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία για τη χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς, η επιβολή χρηματικής εγγύησης που να καλύπτει τα έξοδα τυχόν επαναπατρισμού, σε βάρος των καλούντων αλλοδαπούς, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος δεν εφαρμόζονται όταν διεθνής σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και της χώρας ιθαγενείας του αλλοδαπού προβλέπει διαφορετικά.

4. Η κατά τον παρόντα νόμο άδεια εργασίας δεν απαλλάσσει τον κάτοχό αυτής τυχόν άλλων υποχρεώσεων, που απορρέουν από άλλες διατάξεις.

Άρθρο 22

Προέγκριση εισόδου αλλοδαπού για εργασία

1. Αλλοδαπός, ο οποίος έρχεται στην Ελλάδα για εργασία, υποχρεούται να επιδείξει κατά τον έλεγχο της εισόδου τα έγγραφα εκείνα που αποδεικνύουν ότι έχει τύχει της σχετικής προέγκρισης των αρμόδιων αρχών.

2. Η προέγκριση παρέχεται από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλη εξουσιοδοτημένη απ' αυτόν αρχή, υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία, που καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

3. Από τη διαδικασία της προέγκρισης εξαιρούνται:

α. Το αλλοδαπό προσωπικό που ανήκει σε εταιρείες των α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132/Α') και 378/1968 (ΦΕΚ 82/Α'), καθώς και σε επιχειρήσεις του αναπτυξιακού ν.δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317/Α') και απασχολείται αποκλειστικά σ' αυτές.

β. Αλλοδαποί τεχνικοί απασχολούμενοι σε βιομηχανίες ή μεταλλεία, υπό τους όρους του α.ν. 448/1968 (ΦΕΚ 130 Α').

γ. Αλλοδαποί αθλητές, που προσλαμβάνονται από αθλητικά σωματεία ή συλλόγους στα πλαίσια δικαιώματος πρόσληψης ξένων αθλητών, που προβλέπει ρητά νόμος και μέχρι συμπλήρωσης του καθορισμένου σ' αυτόν αριθμού αθλητών.

δ. Οι κατά τις ισχύουσες διατάξεις χαρακτηριζόμενοι ως πρόσφυγες.

4. Δύναται, για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, να ανασταλεί ή να ανακληθεί οριστικά η τυχόν παρασχεθείσα κατά την παρ. 2 του παρόντος προέγκριση. Την αναστολή ή την ανάκληση αποφασίζει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης.

5. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται σε κάθε περίπτωση, για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας, να μην επιτρέπει την είσοδο ή να ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσα άδεια παραμονής για εργασία του αλλοδαπού.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται και άλλες κατηγορίες ατόμων που εξαιρούνται από την υποχρέωση τήρησης της διαδικασίας προέγκρισης ή απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εργασίας.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός αδειών παροχής εξαρτημένης ασίας που χορηγούνται κάθε έτος σε αλλοδαπούς, κατά υπηκοότητα, γέννημα και χρονική διάρκεια στις διάφορες περιοχές της Χώρας. Κατά στάδιο της κατάρτισης της ανωτέρω απόφασης ο Υπουργός Εργασίας ά τις έγγραφες προτάσεις του Ο.Α.Ε.Δ., του συνδικαλιστικού οργάνου εργαζομένων και των εργοδοτών.

Άρθρο 23

Χορήγηση άδειας εργασίας

Η άσκηση οποιοδήποτε επαγγέλματος ή η ανάληψη οποιασδήποτε ασίας από αλλοδαπό στο ελληνικό έδαφος απαγορεύεται, εκτός αν ο εν-ερρόμενος έχει εφοδιασθεί με σχετική άδεια από τον Υπουργό Εργασίας ή η εξουσιοδοτημένη απ' αυτόν αρχή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Δημόσιας Τάξης και Εργασίας δύναται να εξουσιοδοτούνται υπηρεσίες Υπουργείου Δημόσιας Τάξης να χορηγούν άδειες εργασίας, για ορισμέ-κατηγορίες επαγγεμάτων.

Αλλοδαπός εισερχόμενος στο ελληνικό έδαφος, σύμφωνα με τις διατά-του προηγούμενου άρθρου, υποχρεούται όπως εντός μόνος από την ή του παρουσιασθεί στην αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής μαζί με τον εργοδότη του, και υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογη-για την έκδοση άδειας εργασίας.

Η άδεια εργασίας ισχύει για ορισμένη χρονική περίοδο και χορηγείται συγκεκριμένου εργοδότη, είδους απασχόλησης και τόπου εργασίας. Μετα-ή ενός από τους ανωτέρω όρους, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του οργάνου Εργασίας ή εξουσιοδοτημένης απ' αυτόν αρχής, συνεπάγεται την ληση της άδειας εργασίας. Η έγκριση χορηγείται με τις προϋποθέσεις άρθρου 21 του παρόντος.

Η άδεια εργασίας δύναται να ανανεώνεται ύστερα από αίτηση του εν-ερομένου και του εργοδότη, εφ' όσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της κής έγκρισης.

Η άδεια εργασίας ή η ανανέωσή της παρέχεται, εφ' όσον προηγηθεί ληση άδειας παραμονής για εργασία κατά το άρθρο 13 του παρόντος, η οποία συμπίπτει από πλευράς χρονικής ισχύος. Η άδεια εργασίας ή η έωση της δεν επιτρέπεται να λήγει σε μεταγενέστερο χρόνο από το ο λήξης της άδειας παραμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Άρθρο 24

Αναγνώριση και περιθαλψη προσφύγων

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών τερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται:

Η διαδικασία εξέτασης αίτησης αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ρόσφυγα και ανάληψης της αναγνώρισης, σύμφωνα με την έννοια του ο 1 της Σύμβασης της Γενεύης της 28-7-1951, που κυρώθηκε με δ. 3089/1959 (Φ.Ε.Κ 209 Α') και του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρ-της 31-1-1967, που κυρώθηκε με τον αν. 389/1968 (Φ.Ε.Κ 125

Ο τρόπος συνεργασίας και ενημέρωσης της Ύπατης Αρμοστίας Πρω-ων του ΟΗΕ, στα πλαίσια των υποχρεώσεων που καθορίζονται από νωτέρω Σύμβαση και Πρωτοκόλλο.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών αιας Τάξης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθο-ται:

Η ίδρυση, διοικητική υπαγωγή και λειτουργία κέντρων περιθαλξής ρύγων.

Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής ιατροφαρμακευτικής και ομειακής περιθαλψης ή οποιασδήποτε άλλης κοινωνικής συνδρομής μα, που έχουν αναγνωρισθεί από την αρμόδια ελληνική αρχή ως πώ-ις ή έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση, για την αντιμετώ-πειγουσών και σοβαρών καταστάσεων ανάγκης.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών αιας Τάξης και Εργασίας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδε-παρικής άδειας εργασίας ή άλλης βυθίειας για την επαγγελματική τάσταση των προσφύγων.

Οι δαπάνες, που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων της 2 του παρόντος άρθρου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου ο Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 25

Διαδικασία αναγνώρισης προσφύγων

1. Αίτηση αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα είναι απα-ράδεκτη, αν:

α. Δεν υποβληθεί αμέσως κατά την άφιξη του στο μεθοριακό σημείο ελέγ-χου ή σε περίπτωση παράνομης εισόδου στην πλησιέστερη δημόσια αρχή, στην οποία παρουσιάζεται ή από την οποία αποκαλύπτεται.

β. Δεν προέρχεται απευθείας από χώρα όπου απειλείται η ζωή ή η ελευ-θερία του, κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης.

2. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης αναγνώρισης της προ-σφυγικής ιδιότητας και σε αλλοδαπούς που διαμένουν ή οπωσδήποτε ευρί-σκονται στο ελληνικό έδαφος, αν ο κίνδυνος που απειλεί τη ζωή ή την ελευ-θερία τους ανακύψει σε χρόνο μεταγενέστερο της εισόδου και η αίτηση υπο-βάλλεται αμέσως μόλις τα σχετικά γεγονότα γίνουν γνωστά στον αιτούντα, με οποιονδήποτε τρόπο.

3. Αίτηση αλλοδαπού, που υποβάλλεται κατά τρόπο έκδηλα καταχρη-στικό, ιδιαίτερα προς εξυπηρέτηση σκοπών μετανάστευσης ή μεταίωσης νό-μια διαταχθείσης απομάκρυνσης του από το ελληνικό έδαφος, απορρίπτε-ται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, δυναμένου να διατάξει και την άμεση απέλαση του αιτούντος. Κατά της απόφασης αυτής δεν επιτρέπε-ται προσφυγή.

4. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πρόσφυγα ή του οποίου η αναγνώριση ανακαλείται, υπάγεται, ως προς την περαιτέρω παραμονή του στο ελληνικό έδαφος, στις διατάξεις που ισχύουν για τους λοι-πούς αλλοδαπούς.

5. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού.

6. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιτρέψει, για ανθρωπιστικούς ιδιαίτερα λόγους, την παραμονή υπό άσχη, αλλοδαπού, του οποίου έχει απορριφθεί τελεσίδικα αίτημα αναγνώρισής του, ως πρόσφυγα, μέχρις ότου καταστεί δυνατή η απχώρησή του από τη χώρα.

7. Η διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης για την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα και η τυχόν κατά την προηγούμενη παράγραφο παραμονή θε-ωρούνται προσωρινές και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επιπλέον δι-καίωμα από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

Άρθρο 26

Περιορισμοί

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, δύναται να απαγορευ-ται η διαμονή ή η εγκατάσταση αλλοδαπών-αλλογενών σε ορισμένες γεω-γραφικές περιοχές της χώρας.

2. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να επιβάλει σε συγκεκριμένο αλλοδαπό, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, περιορισμούς που αναφέρο-νται ιδίως στην εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σε ορισμένους τόπους, άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή υποχρέωση εμφανισιώς του στις αστυ-νομικές αρχές.

Άρθρο 27

Διοικητική απέλαση

1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού με την επιφύλαξη των διεθνών υπο-χρεώσεων της Χώρας μας είναι δυνατή, αν:

α. Καταδικαστεί σε κάθειρξη ή φυλάκιση και εφ' όσον η απέλασή του δεν διατάχθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο.

β. Παραβεί τις διατάξεις του παρόντος.

γ. Η παρουσία στο ελληνικό έδαφος κρίνεται επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας ή τη δημόσια υγεία.

δ. Εμφανίζεται ενώπιον των ελληνικών αρχών με διαφορετική κάθε φορά ίθαγένεια.

2. Η διατασόμενη διοικητική απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκταση της πινής ή την υπό όρους απόλυση του καταδικασθέντος.

3. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, υποχρεωμένου να δώσει προηγούμενος στον υπό απέλαση προβλεπόμενος τουλάχιστον 24 ωρών, για να προβάλει τις αντιρρήσεις του. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και ο χρόνος, μετά την πάροδο του οποίου δύ-

ναται να επιτραπεί η εκ νέου είσοδος στον απελευθωμένο, ως και αν η τυχόν άσκηση προσφυγής συνεπάγεται αναστολή εκτέλεσης αυτής.

4. Κατά της απόφασης του Αρχηγού δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας 3 ημερών από της κοινοποίησης της, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος αποφασίζει εντός 20 ημερών από την άσκηση της προσφυγής.

5. Προκειμένου για απέλαση αλλοδαπού κατόχου άδειας παραμονής 2ετούς τουλάχιστον ισχύος ή αλλοδαπού μέλους οικογένειας ημεδαπού, ο Υπουργός αποφασίζει, ύστερα από γνώμη επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, ως πρόεδρο και ως μέλη ένα διπλωματικό υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών και έναν ανώτερο αξιωματικό της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τους οικίους υπουργούς. Η συγκρότηση της ανωτέρω επιτροπής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ενώπιον της επιτροπής καλείται να εκθέσει τις απόψεις του και ο ενδιαφερόμενος, αυτοπροσώπως.

6. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης δύναται, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και εφ' όσον ο υπό απέλαση εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, να διαταχθεί η κράτησή του μέχρις ότου καταστεί δυνατή η ακομάχρυσή του από το ελληνικό έδαφος.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνων που διατάσσονται με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 28

Απαγορεύσεις απελάσεων

Απαγορεύεται η απέλαση, εφ' όσον ο αλλοδαπός:

1. Είναι ανήλικος και η γονική του οικογένεια διαμένει στην Ελλάδα.
2. Είναι μητέρα ημεδαπού ανήλικου με τον οποίο συγκατατεί και διατρέφει ή γονέας ημεδαπού ανήλικου, ο οποίος έχει τη γονική μέριμνα.
3. Έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του και δεν συντρέχει λόγος που να αφορά την εθνική ασφάλεια της χώρας.

Άρθρο 29

Δαπάνες απελάσης

1. Η δαπάνη απελάσης καλύπτεται εξ ιδίων χρημάτων του απελευθωμένου, εφ' όσον διαθέτει το απαιτούμενο ποσό, άλλως βαρύνει τα Δημόσια εξ' ολοκλήρου ή κατά το μέρος που ελλείπει.
2. Σε περίπτωση που η είσοδος ή η παραμονή του αλλοδαπού έχει επιτραπεί κατόπιν εγγυήσεως τρίτου προσώπου, τα έξοδα απελάσης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης διατροφής, βαρύνουν εις ολόκληρον τόσο τον απελευθωμένο, όσο και τον εγγυητή.
3. Εργοδότης, ο οποίος απασχολεί αλλοδαπό χωρίς άδεια εργασίας, βαρύνεται με τα έξοδα της απελάσεώς του.
4. Οι ανωτέρω δαπάνες καταβάλλονται αμέσως ή εισπράττονται ως δημόσια έσοδα, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εισπραξη δημοσίων εσόδων. Στην περίπτωση αυτήν οι δαπάνες επιστρέφονται στον προϋπολογισμό του φορέα από τον οποίο καταβλήθηκαν. Τίτλο για την εισπραξη αποτελεί η δήλωση εγγύτητος ή η πράξη βεβαίωσης της παράβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 30

Υποχρεώσεις παρεχόντων διαμονή

Οι διευθυντές ξενοδοχείων, παραθεριστικών κέντρων, κλινικών και θεραπευτηρίων, οι εκμισθωτές ακινήτων, καθώς και αυτοί που παρέχουν με οποιονδήποτε τρόπο διαμονή σε αλλοδαπό, υποχρεούνται να ενημερώσουν αμέσως την αρμόδια αστυνομική αρχή, τόσο για την άφιξη όσο και για την αναχώρησή του, υποβάλλοντας και σχετικό δελτίο, σύμφωνα με τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ο αλλοδαπός υποχρεούται να παρέχει στα ανωτέρω πρόσωπα κάθε πληροφορία απαραίτητη για τη συμπλήρωση του δελτίου άφιξης ή αναχώρησης.

Άρθρο 31

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων

1. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να:
 - α. Παραλαμβάνουν και φυλάσσουν τα διαβατήρια ή λοιπά αποδεικτικά

της ταυτότητας των κρατουμένων αλλοδαπών έγγραφα, τα οποία παραδίδουν σ' αυτούς κατά την απόλυσή τους.

β. Ειδοποιούν αμέσως, σε περίπτωση είσοδου αλλοδαπού που ατερείται ταξιδιωτικού εγγράφου, την αρμόδια αστυνομική αρχή και παρέχουν σ' αυτήν κάθε αναγκαία συνδρομή για τον εφοδιασμό του με σχετικό ταξιδιωτικό έγγραφο.

γ. Ειδοποιούν προ πέντε (5) τουλάχιστον ημερών την αρμόδια αστυνομική αρχή για επικείμενη απόλυση ή μεταγωγή από τις φυλακές αλλοδαπού κρατουμένου.

2. Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούνται να μη δέχονται για εξέταση αίτημα αλλοδαπού που βρίσκεται στη ελληνική έμφαση, αν δεν είναι κάτοχος άδειας παραμονής ή δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι παραμένει νόμιμα στην Ελλάδα.

Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται τα θεραπευτήρια και οι κλινικές, προκειμένου περί αλλοδαπών που εισάγονται έκτακτα για νοσηλεία.

Άρθρο 32

Υποχρεώσεις αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει εντός μηνός στην αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής του:

- α. Την αλλαγή κατοικίας του.
- β. Κάθε μεταβολή της αστικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή υπηκοότητας, τη σύναψη ή διάλυση γάμου ή τη γέννηση τέκνου.
- γ. Την αλλαγή του διαβατηρίου του και την απώλεια αυτού ή της άδειας παραμονής του.

2. Αλλοδαποί, κάτω του 18ου έτους της ηλικίας τους, δηλώνονται στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές καταγραφής αλλοδαπών από αυτόν που ασκεί τη γονική μέριμνα ή τον κηδεμόνα τους και σε περίπτωση ελλείψεως αυτών από εκείνον που τους παρέχει διαμονή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 33

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες οποιουδήποτε πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και γενικά οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου, που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα αλλοδαπούς, οι οποίοι σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας δεν έχουν δικαίωμα είσοδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους προωθούν στο εσωτερικό της χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά ή προώθησή τους ή εξασφαλίζουν σ' αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή εκατό (100.000) χιλιάδων έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών για κάθε μεταφερόμενο αλλοδαπό. Με τις ίδιες κινήσεις τιμωρούνται και οι συμμετέχοντες στις ανωτέρω αξιόπονη πράξεις. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο (2) ετών και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, αν η μεταφορά ενεργείται κατ' επάγγελμα ή με σκοπό το παράνομο κέρδος ή αν ο υπαίτιος είναι υπότροφος ή δημόσιος υπάλληλος ή ασκεί το επάγγελμα του τουριστικού ή ναυτιλιακού ή ταξιδιωτικού πράκτορα. Μεταφορικά μέσα, που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά προσώπων, κατόχων και δημεύονται με απόφαση του δικαστηρίου, εκτός εάν ο ιδιοκτήτης δεν ήταν αυτογράφος ή συμμετοχος των ανωτέρω πράξεων.

2. Τα ανωτέρω πρόσωπα, καθώς και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων, υποχρεούνται, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη, εις ολόκληρον, στα έξοδα συντήρησης και επανόδου των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις των εδαφίων β' και γ' του άρθρου 10 και της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του παρόντος. Την ίδια υποχρέωση έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναπατριεμένο αλλοδαπό, σε περίπτωση παραβίασης των όρων είσοδου ή παραμονής του στη χώρα.

3. Αυτοί που διευκολύνουν την είσοδο στο ελληνικό έδαφος αλλοδαπού, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο του άρθρου 4 του παρόντος, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

4. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες οποιουδήποτε πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και γενικά οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο, που να αποκλείει τη μεταφορά στο εξωτερικό προσώπων, που δεν είναι εφοδιασμένα με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή που δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η ανωτέρω αξιόπονη πράξη θεω-

ρείται τετελεσμένη, προκειμένου μιν για θαλάσσια και εναέρια μεταφορικά μέσα, εφ' όσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λάθρα βρίσκεται μέσα σ' αυτά κατά την έναρξη του προ του απόπλου ή της απογειώσεως ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα ή μετά την άπαρση του πλοίου ή την απογείωση του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφ' όσον το πρόσωπο που αναχωρεί λάθρα βρίσκεται μέσα σ' αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή πλήσιον των συνόρων. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.

5. Το πρόσωπο, το οποίο επιχειρεί, κατά τα ανωτέρω, να εξέλθει του ελληνικού εδάφους χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλονται οι ποινές του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αν το πρόσωπο που επιχειρεί να αναχωρήσει λάθρα καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει στρατολογικές ή πορολογικές ή συναλλαγματικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο.

6. Τα πρόσωπα του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται όπως, αμέσως με τον απόπλου του πλοίου ή την άφιξη του αεροπλάνου ή του άλλου μεταφορικού μέσου, παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των μεταφερόμενων από αυτά επιβατών εξωτερικού που προορίζονται για την Ελλάδα και αντίστροφα. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται ο τρόπος σύνταξης των κωτέρω δελτίων ή καταστάσεων, καθώς και τα στοιχεία που αναφέρονται αυτά.

7. Αυτός που απασχολεί αλλοδαπό, με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς άδεια εργασίας τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών.

Με ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή τιμωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος χωρίς άδεια εργασίας παρέχει εξαρτημένη εργασία ή ασκεί επάγγελμα ή οποιοδήποτε άλλο επιτηδευμα.

Όσοι εργοδότες που απασχολούν αλλοδαπούς χωρίς άδεια δύναται να βάλεται και δικητικό πρόστιμο, από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές. Τα αρμόδια όργανα επιβίωσης, υγείας, εισπραχίας και διαχείρισης αυτού, η αναπροσαρμογή του και κάθε γκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

Σε την επιβολή του προστίμου αυτού ο εργοδότης έχει δικαίωμα να προσεταχθεί στο εισηροδικείο του τόπου της εργασίας κατά της απόφασης. Το εισηροδικείο δικάζει με τη διαδικασία του άρθρου 663 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Σε περίπτωση καταδίκης του υπαιτιού, για παραβίαση των διατάξεων προηγούμενης παραγράφου, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, άνωτας και τις εν γένει περιστάσεις, να διατάξει το κλείσιμο του καταστήματος ή επιχείρησης για χρονικό διάστημα από ένα (1) μέχρι έξι (6) μήνες.

Αυτός που διευκολύνει την παράνομη παραμονή αλλοδαπού ή δυσχεραίνει τις εργασίες των αστυνομικών αρχών για τον εντοπισμό, σύλληψη και απέλαση του τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Αλλοδαπός, που παραμένει στο ελληνικό έδαφος για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της άδειας παραμονής ή του άρθρου 7 του παρόντος δικαιούμενου χρόνου επιτρεπόμενης διαμονής υποχρεούται κατά την αναχώρηση σε καταβολή τέλους διπλώσεως του χρόνου για τη χορήγηση άδειας παραμονής.

Ο χρόνος της παράνομης παραμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, επιβάλλεται πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές.

Όπως καταβολής και διαχείρισης του ανωτέρω τέλους ή προστίμου οι ανάγκες λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

Η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος νόμου και των προεδρικών διαταγμάτων και αποφάσεων, που εκδίδονται σε εκτέλεση αυτού, τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, εφ' όσον δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Τέλη και ένοσημα

Τέλος χαρτοσήμου επί των χορηγούμενων αδειών παραμονής και

εργασίας, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν προβλέπεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

α. Για τις άδειες βραχείας διάρκειας σε 5.000 δραχμές.

β. Για τις άδειες ετήσιας διάρκειας σε 10.000 δραχμές.

γ. Για τις άδειες διάρκειας 2 ετών και άνω σε 15.000 δραχμές.

Το τέλος χαρτοσήμου σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο του αντίστοιχου σε δραχμές ποσού, που καταβάλλεται από τους Έλληνες υπηκόους στη χώρα του αλλοδαπού.

Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του παρόντος, το τέλος χαρτοσήμου είναι ίσο με το καταβληθέν για την αρχική χορήγηση της προξενικής βεώρησης.

2. Στις ανωτέρω άδειες επικολλάται ένοσημο Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 38 του ν. 1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α').

3. Τα πρόστιμα, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 35

Ρύθμιση λεπτομερειών

Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εφ' όσον δεν προβλέπεται ρύθμιση κατ' άλλο τρόπο, ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού.

Άρθρο 36

Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται ο ν. 4310/1929 (ΦΕΚ 287 Α') «Περί εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι, αστυνομικού ελέγχου, διαβατηρίων, απελάσεων και εκτοπίσεων», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού. Η διάταξη του άρθρου 11 του από 8/12 Μαρτίου 1931 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 58 Α') διατηρείται σε ισχύ.

Μέχρι να εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι αντίστοιχες σχετικές διατάξεις που ρυθμίζουν τα συναφή θέματα, εφ' όσον δεν αντίκεινται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 37

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 1586/1986 (ΦΕΚ 37 Α') «Βαθμολογική διάρθρωση των θέσεων του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και των ο.τ.α. και άλλες διατάξεις», προστίθεται εδάφιο β', ως ακολούθως:

β. Ειδικά στα ασφαλιστικά ταμεία του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας (Τ.Α.Α.Χ., Τ.Α.Ο.Χ., Ε.Τ.Ε.Χ., Ε.Τ.Υ.Α.Π., Τ.Α.Υ.Α.Π., Κ.Υ.Υ.Α.Π.) μπορεί να τοποθετούνται ως προϊστάμενοι και ανώτεροι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας, οριζόμενοι με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.»

Άρθρο 38

1. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 του ν. 1797/1988 (ΦΕΚ 164 Α') «Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων», προστίθεται εδάφιο ζ', ως εξής:

ζ. Προμήθειες ή επισκευές που προορίζονται για τις ανάγκες της Ελληνικής Αστυνομίας και αφορούν οπλισμό, πυρομαχικά, ελικόπτερα, τεθωρακισμένα, επιβατικά και λοιπά οχήματα, δικακλα, εξοπλισμό Η/Υ, τηλεπικοινωνιακό υλικό, επιστημονικά και ιατρικά όργανα, εξοπλισμό εργαστηρίων υπηρεσιών εγκληματολογικών ερευνών, είδη ένδυσης, εξάρτησης και υπόδησης και κάθε είδους εξαρτήματα και ανταλλακτικά των παραπάνω, καθώς και τα εργαλεία συντήρησης, επισκευής και λειτουργίας τους.»

2. Οι προμήθειες των παραπάνω ειδών εξαρτώνται από την ένταξη τους στο ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών, καθώς και την τελική έγκριση που προβλέπεται από τα άρθρα 2 και 6 του ν. 1797/1988, αντίστοιχώς.

3. Η εκτέλεση των παραπάνω προμηθειών γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.) και οι προβλεπόμενες απ' αυτόν αρμοδιότητες ασκούνται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης.

4. Η ισχύς των παραπάνω διατάξεων αρχίζει την 1-1-1992.

Άρθρο 39

Οι διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166 Α') τίθενται σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 40

1. Η παράγραφος 11 του άρθρου 89 του από 9.12.1948/21.1.1949 βασιλικού διατάγματος «Περί Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Πυροσβεστικού Σώματος» (ΦΕΚ 21 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Μετά την κύρωση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των πινάκων επιτυχόντων, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, ανάλογα με τις παρουσιάζόμενες κάθε φορά ανάγκες, κατατάσσει με απόφασή του, ή οποία δημοσιεύεται περιληπτικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ονομαστικά τον απαιτούμενο για κατάταξη αριθμό υποψηφίων κατά τη σειρά επιτυχίας τους στον οικείο πίνακα. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται σταθμίζοντας εκ νέου τις υπάρχουσες ανάγκες και για άλλους λόγους, που αφορούν στο συμφέρον της υπηρεσίας να μην προβαίνει στην κατάταξη των επιτυχόντων ακόμη και αν έχει ολοκληρωθεί η προγενέστερη της κατατάξεως νόμιμη διαδικασία.» 2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται αναδρομικά από 1.1.1989.

Άρθρο 41

Διαγράμματα που συνοδεύουν αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή των νομαρχών ή των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων και δεν έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Γ46/15883/1988 (ΦΕΚ 142 Β') κοινής υπουργικής απόφασης, αποστέλλονται για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μαζί με τα κείμενα των πιο πάνω αποφάσεων και οι αποφάσεις αυτές έχουν αναδρομική ισχύ, που ανατρέχει στο χρόνο της δημοσίευσης το πρώτο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 42

Αναγνώριση Δήμου Παραποτάμου

1. Οι κοινότητες Δράμης και Παραποτάμου της Επαρχίας Θυάμδος του Νομού Θεσπρωτίας ενώνονται και αναγνωρίζονται ως δήμος με το όνομα «Δήμος Παραποτάμου» και έδρα το συνοικισμό «Παραπόταμος, ο» της συνενούμενης κοινότητας Παραποτάμου.

2. Οι εκλογές για την ανάδειξη των αρχών στα συνιστώμενο δήμο γίνονται σε δύο μήνες από την αναγνώρισή της. Η εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από τη διενέργεια των εκλογών και σε ημέρα που ορίζεται από το νομάρχη.

3. Στο Δήμο Παραποτάμου εντάσσεται το προσωπικό των συνενούμενων δύο κοινοτήτων, ως και το προσωπικό που προσλήφθηκε στο συσταθέντα με το π.δ. 66/1990, που ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Επικρατείας με την 1124/1991 απόφασή του.

4. Όλες οι εκτελεστές πράξεις των οργάνων του συσταθέντος με το π.δ. 66/1990 Δήμου, οι οποίες εκδόθηκαν μέχρι της κοινοποίησης της δικαστικής απόφασης θεωρούνται εκδεδειγμένες υπό νομίμου οργάνου.

Άρθρο 43

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει μετά έξι (6) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις, πλην των άρθρων 37, 39 και επόμενα, των οποίων η ισχύς αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΙΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΝΤ. ΣΑΜΑΡΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΙΩ. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΥΛΙΑΣ
ΑΡ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΝΙΚ. ΚΛΕΙΤΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΡ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Θ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Α. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ. 1976 (2)

Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φήμισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Συντάξεις Δημοσίου

Άρθρο 1

Δικαίωμα σύνταξης υπαλλήλων

1. Το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π. δ. 1041/1979 ΦΕΚ 292 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες έχουν προσληφθεί μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1982 και είναι χήρες με άγαμα παιδιά ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά ή άγαμες μητέρες με άγαμα παιδιά, ή έγγαμες, αρκεί 15ετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

2. Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

«Για τις γυναίκες στρατιωτικούς γενικά, οι οποίες έχουν καταταγεί μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1982 και είναι χήρες με άγαμα παιδιά ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά ή άγαμες μητέρες με άγαμα παιδιά ή έγγαμες, αρκεί 15ετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

3. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α') αντικαθίσταται, από τότε που ισχύει, από την ακόλουθη διάταξη, η οποία προστίθεται ως τρίτο εδάφιο στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων που έχει ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση για τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά, καθώς και για τους άνδρες υπαλλήλους, οι οποίοι έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά και είναι χήροι ή διαζευγμένοι, εφ' όσον, οι τελευταίοι, με δικαστική απόφαση έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανήλικων παιδιών, αρκεί εικοσαετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψής τους».

4. Μετά το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, όπως αυτό αναμορφώνεται με την παρ. 2 του παρόντος, προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση για τις γυναίκες στρατιωτικούς γενικά, οι οποίες έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά, καθώς και για τους άνδρες στρατιωτικούς, οι οποίοι έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά και είναι χήροι ή διαζευγμένοι, εφ' όσον, οι τελευταίοι, με δικαστική απόφαση έχουν την επιμέλεια των ανήλι-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

δες ή πρόσφυγες που κατοικούν σε κράτος μέλος της ΕΟΚ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 του Κανονισμού 1408.

2. Όπου η νομοθεσία, που ισχύει για παροχή ασφάλισης στους ναυτικούς, αναφέρεται ο όρος « Έλληνας υπήκοος», νοείται για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου και ο υπήκοος των Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και τα υπαγόμενα στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου πρόσωπα.

3. Όπου στη νομοθεσία, που ισχύει για παροχή ασφάλισης στους ναυτικούς, αναφέρεται όρος «ναυτικός», νοούνται για την εφαρμογή της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και οι υπήκοοι κράτους μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και οι απάτριδες και οι πρόσφυγες που κατοικούν σε κράτος μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και είναι επαγγελματίες ναυτικοί κατά τους νόμους του εν λόγω Κρατους

Άρθρο 3.

Μετατροπή των παροχών αναπηρίας σε παροχές γήρατος. Η σύνταξη ατυχηματος που χορηγείται από το ΝΑΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Κ.Ν. 792/1978 (Π.Δ. 913/1978 ΦΕΚ 220 Α), μετατρέπεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή αυτεπαγγέλτως από το ΝΑΤ σε σύνταξη γήρατος, εφόσον ο δικαιούχος συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση τέτοιας σύνταξης.

Απο αυτή τη μετατροπή δεν σημειώνεται καμία μείωση του ποσού της σύνταξης.

Άρθρο 4.

Η ισχύς του Π.Δ/τος αυτού αρχίζει αναδρομικά από της 1.1.1981.

Π.Δ. 525 της 31/31.12.83: Είσοδος και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα, σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπ αριθ. 64/221 της 25.2.1964, 73/148 της 21.5.1973, 75/34 της 17.12.1974 και 75/35 της 15.12.1974. (Α' 203).

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 2 του Ν. 945/79 (ΦΕΚ 170/79 τ.Α) «περί κυρώσεως της Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδος εις την Ευρωπαϊκήν Οικονομικήν Κοινότητα» του οποίου η ισχύς παρετάθη με το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 1338/83 (ΦΕΚ 34/83 τ.Α') «Εφαρμογή του ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ».

2. Το άρθρο 3 του Ν. 1104/80 «περί εκπροσωπήσεως της Ελλάδος στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες ιδρύσεως Διπλωματικών και Προξενικών Αρχών και ρυθμίσεως άλλων συναφών οργανωτικών θεμάτων» (ΦΕΚ 298/τ.Α «29.12.80), σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του Π.Δ. 574/1982 «Ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (ΦΕΚ 104 τεύχος Α') 30.8.1982 κ.λ.π. (γν.Σ.Τ.Ε.).

Άρθρο 1.

Σκοπος.

Το παρόν Προεδρικό Διάταγμα, εκδίδεται με σκοπό την προσαρμογή της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας σχετικά με την είσοδο και την διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα προς τις διατάξεις των Οδηγιών του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

α. Την υπ' αριθ. 64/221/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου

της 25.2.1964 «περι του συντονισμού των ειδικών μέτρων για τη διακίνηση και τη διανομή αλλοδαπών, τα οποία δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας» (ειδική εκδόση στην Ελληνική: τεύχος 05, τόμος 001, σελ. 16).

β. Την υπ' αριθ. 73/148/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 21.5.1973 «περι καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των Κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών» (ειδική εκδόση στην ελληνική: τεύχος 06, τόμος 001, σελ. 144)

γ. Την υπ' αριθ. 75/34/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 17.12.1974 «περι του δικαιώματος των υπηκόων ενός Κρατους μέλους να παραμένουν στην επικράτεια άλλου Κρατους μέλους μετά την άσκηση σ' αυτό μη μισθωτής δραστηριότητας» (ειδική εκδόση στην ελληνική: τεύχος 06, τόμος 001, σελ. 191).

δ. Την υπ' αριθ. 75/35/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 17-12-1974 «Περί επεκτάσεως της ισχύος της οδηγίας 64/221/ΕΟΚ περί του συντονισμού των ειδικών μέτρων για τη διακίνηση και τη διαμονή αλλοδαπών, τα οποία δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας, στους υπηκόους ενός κράτους μέλους, που ασκούν το δικαίωμα παραμονής στην επικράτεια άλλου Κρατους μέλους μετά την άσκηση σ' αυτό μη μισθωτής δραστηριότητας» (ειδική εκδόση στην ελληνική: τεύχος 06, τόμος 001, σελ. 195).

Άρθρο 2

Άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας - Δικαίωμα εγκαταστάσεως και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

Οι διατάξεις του παρόντος Π.Δ. εφαρμόζονται στους υπηκόους των Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα εγκατάστασης στην Ελλάδα για την άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας ή προσωρινής διαμονής για την ελεύθερη παροχή ή αποδοχή υπηρεσιών κατ' εφαρμογή των άρθρων 52 έως 58 και 59 έως 66 της Συνθήκης της 25-3-1957 περί ίδρυσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και του άρθρου 1 του Ν. 945/27.7.1979 περί της κυρώσεως της συνθήκης προσχώρησης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας, καθώς και της Συμφωνίας «περι προσχώρησης της Ελλάδος εις την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακος και Χάλυβος»

Άρθρο 3.

Διατυπώσεις εισόδου - εξόδου

1. Η είσοδος στην Ελλάδα των υπηκόων και των οικογενειών τους, που προσδιορίζονται στο άρθρο 2, επιτρέπεται με την απλήν επίδειξη ισχυόντος διαβατηρίου ή εθνικού δελτίου ταυτότητας. Θεώρηση εισόδου ή άλλη ισοδυναμη υποχρέωση δεν επιβάλλεται, εκτός αν πρόκειται για μέλη οικογένειας, τα οποία δεν έχουν την ιθαγένεια Κρατους μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στα πρόσωπα αυτά παρέχεται κάθε διευκόλυνση για τη λήψη των θεωρήσεων, που τυχόν απαιτούνται, οι οποίες χορηγούνται ατελώς.

2. Μέλη οικογένειας θεωρούνται ο/η σύζυγος, τα κάτω του 21ου έτους τέκνα τους και οι ανιόντες και κατιόντες συγγενείς τους, που συντηρούνται από τους συζύγους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας.

ν ειδικών
δραστηριοτήτων, τα
εξαιρέτως,
* (ειδική
σελ. 16).
μβουλίου
αμένων στην
Κρατών
αμετακίνητης
* (ειδική
01, σελ.

βουλίου
πληκτικών
Κρατεία
αυτομη
ν ελληνι-

βουλίου
της οδηγίας
ειδικών
των, τα
αξίως,
πληκτικ
αίωμα
έλου
της
001,

εγκα
τους
ιστη
στην
ας ή
απο-
ες 58
δρυ-
του
της
πληκ
ητα
αρι-
νό-

κο-
πι-
ου
ή
αν
την
η-
πλη
οι

α
ει
ς

3. Έννοείται η είσοδος στην Ελλάδα κάθε άλλου μέλους της οικογένειας αυτού που φθάνει ή της συζύγου του εφόσον συντηρείται από αυτούς ή ζούσε μαζί τους (υπό την αυτή στέγη) στη χώρα προέλευσης.

4. Η έξοδος από την Ελλάδα αυτών, που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους 1 και 3, επιτρέπεται με την απλή επίδειξη, εστω και αν έχει λήξει η ισχύς, εθνικού δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου

Άρθρο 4.

Το δικαίωμα διαμονής

Αυτοί που εγκαταστάθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 2, στην Ελλάδα δικαιούνται μόνιμης διαμονής. Το δικαίωμα αυτό κατέχουν και τα μέλη της οικογένειας τους, εστω και αν έχουν ιθαγένεια διαφορετική από εκείνη, που έχει ο υπήκοος, από τον οποίο εξαρτώνται.

Άρθρο 5.

Άδεια διαμονής.

1. Σε όσους δικαιούνται διαμονή χορηγείται έγγραφη άδεια διαμονής υπηκόου Κράτους μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 6 αυτού του άρθρου.

2. Η άδεια, που χορηγείται, είναι πενταετούς τουλάχιστον διάρκειας από την ημερομηνία έκδοσής της, ισχύει για ολόκληρη τη χώρα και ανανεώνεται αυτοματα.

3. Διακοπές της διαμονής, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους έξη συνεχείς μήνες, καθώς και απουσίες για την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων δεν επηρεάζουν την ισχύ της άδειας διαμονής.

4. Η άδεια διαμονής δεν ανακαλείται με μοναδικό λόγο, ότι ο δικαιούχος δεν ασκεί πλέον επαγγελματική δραστηριότητα λόγω προσωρινής ανικανότητας προς εργασία εξ αιτίας ασθένειας ή ατυχήματος.

5. Η απόφαση για τη χορήγηση ή όχι της πρώτης άδειας διαμονής πρέπει να λαμβάνεται το ταχύτερο δυνατό, πάντοτε όμως μέσα σε έξη μήνες από την αίτηση. Επιτρέπεται στον ενδιαφερόμενο να παραμείνει προσωρινα στην Ελλάδα, μέχρι να αποφασισθεί η χορήγηση ή μη της άδειας διαμονής.

6. Στα μέλη οικογένειας τα οποία δεν έχουν ιθαγένεια Κράτους μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, χορηγείται έγγραφη διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4310/1929 «περι εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι, αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων, απελασεων και εκτοπίσεων», το οποίο έχει την ίδια ισχύ με αυτό που χορηγείται στον υπήκοο από τον οποίο εξαρτώνται.

Άρθρο 6.

Διατυπώσεις χορήγησης άδειας διαμονής.

1. Η άδεια διαμονής χορηγείται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου η οποία υποβάλλεται μέσα σε ένα τρίμηνο από την είσοδο στην Ελλάδα.

2. Μόνα δικαιολογητικά για την αρχική χορήγηση της άδειας είναι:

α. Το έγγραφο με βάση το οποίο ο αιτών εισήλθε στην Ελλάδα.

β. Έγγραφο από τα οποία προκύπτει ότι ο αιτών ανήκει σε κάποια από τις κατηγορίες των άρθρων 2 και 3 παρ. 2 και 3.

γ. Κατά το πιστοποιητικό ότι ο αιτών δεν πάσχει από νόσο ή αναπηρία από αυτές που αναφέρονται στο

Παράρτημα του παρόντος Πραεδρικού Διαταγματος και το οποίο εκδίδεται από αρμοδία Υγειονομική Υπηρεσία.

Άρθρο 7.

Άδεια διαμονής αυτών που παρέχουν και αυτών που δέχονται υπηρεσίες.

1. Σε αυτούς, που παρέχουν και σε αυτούς, που δέχονται υπηρεσίες, χορηγείται άδεια διαμονής, η οποία έχει διάρκεια ίση με τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών.

2. Αν η διάρκεια της παροχής είναι ίση ή μικρότερη των τριών μηνών δεν χορηγείται άδεια διαμονής, αλλά αυτός που εφθάσε παραμένει στην Ελλάδα με την καλυψη του εγγραφου βάσει του οποίου εισήλθε. Ο ενδιαφερόμενος πρέπει εντός 8 ημερών από την αειξή του να ηλώσει την παρουσία του στην αρμοδία υπηρεσία αλλοδαπών η εαν δεν υπάρχει τέτοια, στην οικεία Αστυνομική Αρχή του τοπου διαμονής του.

Άρθρο 8.

Τέλη εγγράφων διαμονής.

Τα έγγραφα διαμονής, που χορηγούνται στους υπηκόους Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις, εκδίδονται και ανανεώνονται με την καταβολή ποσού ίσου με τα τέλη έκδοσης δελτίου ταυτότητας ημεδαπου. Το ίδιο ισχύει και γκα τα αναγκαία έγγραφα ή πιστοποιητικά, για την έκδοση ή ανανέωση των εγγράφων διαμονής.

Άρθρο 9.

Δικαιούχοι διαμονής από άλλους λόγους.

1. Δικαιούνται μόνιμη διαμονή αυτοί που άσκησαν στην Ελλάδα μη μισθωτή δραστηριότητα υπηκόοι Κράτους μέλους της ΕΟΚ, οι οποίοι:

α. Την στιγμή κατά την οποία παύουν την άσκηση της δραστηριότητας τους έχουν συμπληρώσει την προβλεπομένη από την Ελληνική νομοθεσία ηλικία συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, παρέμειναν συνεχώς στην Ελλάδα πλέον των τριών ετών και άσκησαν την δραστηριότητα τους τους τελευταίους 12 μήνες τουλάχιστον. Εάν, σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία του οικείου ασφαλιστικού φορεα, δεν αναγνωρίζεται δικαίωμα συνταξιοδότησης σε ορισμένες κατηγορίες μη μισθωτών ως οριο ηλικίας θεωρείται το 65ο ετος.

β. Διαμενοντας συνεχώς στην Ελλάδα για διάστημα πέρα των δύο ετών, παύουν να ασκουν την δραστηριότητα τους λόγω μόνιμης ανικανότητας προς εργασία. Εάν η ανικανότητα αυτή προήλθε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο, που παρέχουν δικαίωμα σύνταξης η οποία καταβάλλεται ολικά ή μερικά από τον οικείο ασφαλιστικό φορεα της Ελλάδας, δεν απαιτείται καμία προϋπόθεση χρόνου παραμονής.

γ. Μετά από τριετή συνεχή δραστηριότητα και παραμονή στην Ελλάδα, ασκούν ήδη τη δραστηριότητα τους στο εδαφος άλλου Κράτους μέλους, διατηρούν όμως το δικαίωμα παραμονής τους στην Ελλάδα όπου επιστρέφουν καθημερινά ή τουλάχιστον μια φορά την εβδομαδα. Οι περιοδοι δραστηριότητας, που πραγματοποιήθηκαν με αυτό τον τροπο, στο εδαφος του άλλου Κράτους μέλους υπολογίζονται, για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων των προηγούμενων εδαφίων, ότι έλαβαν χώρα στην Ελλάδα.

2. Οι σχετικές με την δραστηριότητα και παραμονή

προυποθέσεις της παραγράφου 1 εδαφια α και β δεν απαιτούνται εάν ο/η σύζυγος αυτού-ης που ασκεί τη δραστηριότητα είναι Έλληνας -ίδα ή απώλεσε την Ελληνική ιθαγένεια λόγω γάμου με αυτόν -η.

3. Δικαίωμα μόνιμης διαμονής αναγνωρίζεται και στα μέλη της οικογένειας του ασκούντος μη μισθωτή δραστηριότητα υπηκόου Κράτους μέλους της ΕΟΚ που απέκτησε σύμφωνα με το παρόν άρθρο το δικαίωμα αυτό, εφ' όσον αυτά κατοικούν μαζί του στην Ελλάδα. Ως μέλη οικογένειας θεωρούνται αυτά που αναγράφονται στο άρθρο 3 παρ. 2. Το ανωτέρω δικαίωμα τους αναγνωρίζεται και μετά τον θάνατο του ενδιαφερομένου. 4. Εάν, αυτός που ασκεί τη μη μισθωτή δραστηριότητα

4. Εάν αυτός που ασκεί τη μη μισθωτή δραστηριότητα αποβιώσει πριν να αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, τα μέλη της οικογένειας του δικαιούνται μόνιμης διαμονής εφ' όσον:

α. Αυτός που αποβίωσε είχε παραμείνει συνεχώς στην Ελλάδα για δύο τουλάχιστον έτη μέχρι την ημέρα του θανάτου του ή

β. Ο θάνατος του οφείλετο σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο ή

γ. Ο σύζυγος που ζει είναι Έλληνας υπηκόος ή έχει απώλεσει την Ελληνική υπηκοότητα λόγω του γάμου του με τον αποβιώσαντα.

5. α. Η συνεχής παραμονή, που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 4, πιστοποιείται με κάθε μόνιμο αποδεικτικό μέσο σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

β. Η απουσία λόγω εκπληρώσεως των στρατιωτικών υποχρεώσεων, καθώς και πρόσκαιροι απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους τρεις μήνες ετησίως, δεν επηρεάζουν την συνεχή διαμονή.

γ. Οι ακούσιες περιόδους διακοπής της δραστηριότητας και η παύση αυτής λόγω ασθένειας ή ατυχήματος υπολογίζονται ως περιόδους δραστηριότητας.

6. Για την άσκηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής παρέχεται στον δικαιούχο προθεσμία δύο ετών από την κτήση του και δεν απαιτείται καμία ιδιαίτερη διατύπωση.

Στο διάστημα της διετίας ο δικαιούχος μπορεί να εγκαταλείπει το Ελληνικό έδαφος χωρίς να θίγεται το δικαίωμα του.

7. Στους δικαιούχους σύμφωνα με το παρόν άρθρο μόνιμης διαμονής χορηγείται, μετά από αίτηση τους, έγγραφο διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 έως 3 και 6 του άρθρου 8 αυτού του διατάγματος.

Άρθρο 10. Περιορισμοί.

1. Για τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 παρ. 2 και 9 παρ. 1, 3 και 4 δεν εμποδίζεται η δυνατότητα εφαρμογής διατάξεων, που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς, εφ' όσον δικαιολογούνται από λόγους Δημοσίας Ταξείας, Δημοσίας Ασφαλείας και Δημοσίας Υγείας, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στα άρθρα 11, 12 και 13.

2. Δεν μπορεί να γίνει επικλήση των λόγων της προηγούμενης παραγράφου για εξυπηρέτηση οικονομικών σκοπών.

Άρθρο 11

Προυποθέσεις εφαρμογής περιορισμών, που επιβάλλονται από λόγους Δημοσίας Ταξείας και Ασφαλείας.

1. Τα μέτρα που λαμβάνονται για λόγους δημοσίας ταξείας ή δημοσίας ασφαλείας, πρέπει να βασίζονται

αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του ατόμου στο οποίο αναφέρονται.

2. Προηγούμενη ποινική καταδίκη δεν συνιστά από μόνη της λόγο λήψης τετοιών μέτρων.

3. Η λήξη ισχύος της ταυτότητας ή του διαβατηρίου, που χρησιμοποίησε ο ενδιαφερομένος για να εισέλθει στην Ελλάδα και να λάβει άδεια διαμονής δεν μπορεί να δικαιολογήσει απομακρυνση από τη χώρα.

4. Ο αρμόδιος Ελληνικός Αρχές μπορούν, εφ' όσον θεωρηθεί απαραίτητο, να ζητήσουν από το Κράτος καταγωγής αυτού που κάνει αίτηση για άδεια διαμονής και από τα άλλα Κράτη μέλη, πληροφορίες για το ποινικό του μητρώο.

Η ενημέρωση παντός αυτή δεν μπορεί να λάβει συστηματικό χαρακτήρα.

Όταν γίνονται παρομοίαι αιτήσεις από άλλα Κράτη μέλη, η απάντηση των Ελληνικών Αρχών πρέπει να δίνεται εντός δύο μηνών.

5. Η απόφαση για την μη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής, καθώς και η απόφαση για την απομακρυνση από τη χώρα, κοινοποιείται στον ενδιαφερομένο. Στην κοινοποίηση αναφέρεται η προθεσμία που δίνεται για την εγκατάλειψη της χώρας. Εκτός από περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 ημερών στην περίπτωση που δεν έχει χορηγηθεί ακόμα άδεια διαμονής, και ενός μήνα σε κάθε άλλη περίπτωση.

6. Ο ενδιαφερομένος μπορεί να ασκήσει κατά οποιασδήποτε απόφασης, που απαγορεύει την είσοδο ή αρνείται την εκδόση ή ανανέωση άδειας διαμονής ή διατάσσει την απομακρυνση από την Ελλάδα, τα ενδίκως μέσα που δικαιούνται να ασκούν οι Έλληνες υπηκόοι κατά των σχετικών πράξεων της Διοίκησης.

7. Εάν δεν χωρεί προσφυγή σε δικαστήριο ή χωρεί προσφυγή μόνο κατά της νομιμότητας της απόφασης ή εάν η προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, η απόφαση για την μη ανανέωση της άδειας διαμονής ή απομακρυνσης από τη Χώρα του κατόχου άδειας διαμονής, εκδίδεται κατά περίπτωση - εκτός επείγουσων περιπτώσεων - μετά από γνώμη επιτροπής που αποτελείται:

α. Από το νομικό σύμβουλο του Υπουργείου Δημοσίας Ταξείας, που αναπληρώνεται από τον παρεδρό Διοικήσεως που υπηρετεί στη Νομική Διεύθυνση του Υπουργείου Δημοσίας Ταξείας

β. Ένα ανώτερου διπλωματικού υπαλλήλου της Διεύθυνσης Υποθέσεων των Ε.Κ. του Υπουργείου Εξωτερικών και

γ. Του Αρχηγού της Υπηρεσίας Εθνικής Ασφαλείας.

Τα μέλη αυτής της Επιτροπής ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από τους οικείους Υπουργούς.

Ο ενδιαφερομένος μπορεί να εμφανισθεί ή να αντιπροσωπευθεί ενώπιον της Επιτροπής και να αναπτύξει τους λόγους που συνήγορουν υπέρ της ανανέωσης της άδειας διαμονής ή της μη απομακρυνσης του από τη Χώρα.

Το πρακτικό της συνεδρίασης, που περιέχει και τις αποψεις του ενδιαφερομένου, διαβιβάζεται μαζί με τη γνώμη της επιτροπής στον Υπουργό Δημοσίας Ταξείας, που αποφασίζει.

8. Η απόφαση, για τη μη χορήγηση της πρώτης άδειας διαμονής ή για την απομακρυνση από την Ελλάδα πριν από την εκδόση της άδειας, διαβιβάζεται, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται εντός οκτώ ημερών από την κοινοποίησή του, στην σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο επιτροπή Ενω-

α του ατόμου

• συνιστά απο

διαβατηρίου,
α να εισέλθει
δεν μπορεί να

ιν, εφ' όσον
το Κράτος
για διαμονής
για το ποινικό

ει να λαβει

αλλα Κρατη
ζει να δίνε-

πνευση της
την απομα-
ενδιαφερο-
θεσμία που
ε απο περι-
ε αυτή δεν
στην περι-
διαμονής,

τα οποιασ-
δο ή αρνει-
ζμονής ή
τα ενδίκα
ε υπηκοαί

ο ή χωρει
αφασής ή
λεσμα, η
αμονής ή
ας διαμο-
εργουσών
της που

ου Δημο-
δρο Διοι-
νση του

ης Διευ-
ξωτερι-

άλειας,
με τους
ους.

να αντι-
πιτυξει
της της
απο τη

και τις
ί με τη
Γαξής.

ιδείας
α πριν
ε απο
εντός
/ συμ-
Ενω-

πών της επιτροπής μπορεί να παραστεί και υπερασπίσει
εαυτον αυτοπροσώπως ο ενδιαφερόμενος εκτός εάν
λογοί εθνικής ασφαλείας δεν το επιτρέπουν. Η Επι-
τροπή συνεδριάζει, όπως ορίζεται στην προηγούμενη
παραγραφο, και διαβιβάζει το πρακτικό μαζί με τη γνώμη
της στον Υπουργό Δημοσίας Τάξης για επανεξέταση.

Άρθρο 12.

Προϋποθέσεις εφαρμογής περιορισμών που επιβαλ-
λονται από λόγους Δημόσιας Υγείας.

1. Οι μονες ασθένειες ή αναπηρίες, που μπορούν να
δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου στη χώρα ή εκδόση
αδειας διαμονής είναι εκείνες που αναφέρονται στο
παράρτημα του παρόντος Προεδρικού Διαταγματος.

2. Ασθένειες ή αναπηρίες, που παρουσιάσθηκαν
μετα την εκδόση της πρώτης αδειας διαμονής δεν
δικαιολογούν άρνηση ανανέωσης της αδειας ή απομα-
κρυνση από τη χώρα.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 8 του προ-
ηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται στην προκειμένη
περιπτωση αναλόγως.

4. Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του
παρόντος το παράρτημα της Οδηγίας 64/221/ΕΟΚ του
οποίου το κείμενο έχει ως ακολούθως:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. Αρθνευεις που δύνανται να θέσουν σε κίνδυνο τη
δημοσία υγεία:

1. Ασθένειες που υπόκεινται σε καραντίνα και αναφε-
ρονται στον Διεθνή Υγειονομικό Κανονισμό αριθ. 2 της
25ης Μαρτίου 1951 της Παγκοσμίας Οργανώσεως
Υγείας.

2. Φυματίωση του αναπνευστικού, ενεργή ή μη εξελι-
κτική τάση.

3. Συφιλία.

4. Άλλες μεταδοτικές λοιμώδεις ή παρασιτικές
ασθένειες, εφόσον αποτελούν στη χώρα υποδοχής
αντικείμενο προστατευτικών διατάξεων έναντι των
ημεδαπών.

B. Ασθένειες και αναπηρίες που δύνανται να θέσουν
εις κίνδυνο την δημόσια τάξη ή την δημόσια ασφάλεια:

1. Τοξικομανία.

2. Βαρειές ψυχοπνευματικές διαταραχές εκδηλές
καταστάσεις ψυχώσεως με υπερκινητικότητα, παραλη-
ρημα, παραισθησεις ή σύγχυση.

Άρθρο 13

Γνωστοποίηση λόγων δυσμενους απόφασης

Ο ενδιαφερομενος πρέπει να λαμβανει γνώση των
λόγων Δημοσίας Τάξης, Δημοσίας Ασφάλειας και Δημό-
σιας Υγείας, στους οποίους στηρίζεται η εκδοθείσα
κατ' αυτού απόφαση, εκτός εάν λόγοι Εθνικής Ασφα-
λείας του Κράτους δεν το επιτρέπουν.

Άρθρο 14

Διατάξεις που καταργούνται

Οι διατάξεις των άρθρων 3, 4, 6, 7, 13, 14 και 17 του
N. 4310/1929, στο μετρο που περιλαμβάνουν ρυθμίσεις
αντίθετες προς τις διατάξεις αυτού του Διατάγματος,
δεν ισχύουν για τα πρόσωπα που αναφέρονται στο
άρθρο 2, άρθρο 3 παρ. 2 και άρθρο 9 παρ. 1, 3 και 4.

Άρθρο 15

Εναρξη ισχύος

Η ισχύς αυτού του Διατάγματος αρχίζει από την 1η
Ιανουαρίου 1981.

Π.Δ. 526 της 31/31.12.83. Σχετικά με χυμούς φρού-
των και μερικά παρεμφερή προϊόντα σε συμ-
μόρφωση προς τις Οδηγίες 75/726/ΕΟΚ και 79/
168/ΕΟΚ και 81/487/ΕΟΚ.- (Α 203)

Έχοντας υποψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 4 παρ. 1 του Ν.
1338/83 «περί εφαρμογής του Κοινοτικού δικαίου»
(ΦΕΚ 34/τ.Α/17/3 σ.3)

2. Τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 945/79 «περί
κυρώσεως της Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδος
εις την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και την Ευρω-
παϊκήν Κοινότητα Ατομικής Έργειας ως και της συμ-
φωνίας περί προσχώρησης της Ελλάδος εις τον
Ευρωπαϊκήν Κοινότητα Ανθρακος και Χάλυβος»

3. Το άρθρο 3 του Ν. 1104/80 «περί εκπροσωπήσεως
της Ελλάδος στις Ευρωπαϊκές Κοινοτητες, ίδρυσεως
διπλωματικών και Προξενικών Αρχών και ρυθμίσεως
άλλων συναφών οργανωτικών θεμάτων». (ΦΕΚ 298/
τ.Α /29.12.80) σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του
άρθρου 3 του Π.Δ. 574/1982 «Ανακατανομή των ενομο-
διαστητων των Υπουργείων» (ΦΕΚ 104/τ.Α /30.8.82).

4. Το άρθρο 12 παρ. 1 και 8 του Ν.Δ. 3999/1959 «περί
ελεγχου του εξαγωγικού εμποριου και άλλων τινων δια-
ταξεων» (ΦΕΚ 230/τ.Α/29.10.59) κ.λ.π. (γν. Σ.Τ.Ε.)
Αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του Διατάγματος αυτού είναι η προσαρμογή
της ελληνικής νομοθεσίας, που αφορά τους χυμούς
φρούτων και μερικά παρεμφερή προϊόντα, προς την
Οδηγία 75/726/ΕΟΚ ειδ. εκδόση 03/014 σελ. 116,
όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 79/168/ΕΟΚ ειδ.
εκδόση 03/024 σελ. 54 και την Οδηγία 81/487/ΕΟΚ
Ε.Ε. 189/43/41.7.81.

Άρθρο 2

Έννοιες - Ορισμοί

Στο Διάταγμα αυτό με τους όρους: φρούτο, πολτός
(πουρές) φρούτου, συμπυκνωμένος πολτός (πουρές)
φρούτου, ζάχαρα, χυμός φρούτου, συμπυκνωμενος
χυμος φρούτου, νεκταρ φρούτου και αφυδατωμενος
χυμός φρούτου νοούνται:

1. Φρούτο:

Φρούτα, νωπά, ή διατηρημενα με ψυξη υγιές, χωρίς
αλλοιωσεις, με όλα τα συστατικά τα απαραίτητα για την
παρασκευη χυμών η νεκταρ φρούτων και το οποίο έχει
αποκτησει τον κατάλληλο βαθμό ωριμότητας.

Η τομάτα δεν θεωρείται φρούτο.

2. Πολτός (πουρές) φρούτου:

Προϊόν που μπορεί αλλα δεν έχει ζυμωθεί, που λαμ-
βανεται με κοσκίνισμα του βρωσιμου μερους ολοκλη-
ρων ή αποφλοιωμένων φρούτων, χωρίς απομακρυνση
χυμού.

3. Πολτός (πουρές) φρούτου συμπυκνωμενος:

Προϊόν που λαμβανεται απο τον πολτο (πουρε) φρου-
του με απομακρυνση με φυσικο τροπο, καθορισμένου
μέρους απο το νερο που περιεχει.

4. Ζάχαρα:

α. Για την παρασκευη χυμών φρούτων:

- ζάχαρη ημίλευκη

- ζάχαρη (λευκη ζάχαρη)

- ζάχαρη υπερλευκη

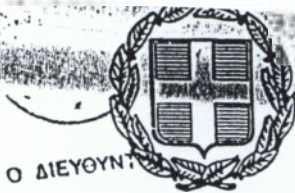
- δεξτροζη ενυδρη

- δεξτροζη άνυδρη

- αφυδατωμένο σιρόπι γλυκόζης

-φρουκτοζη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 240

28 Νοεμβρίου 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

- 356. Εποπτεία Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ)..... 1
- 357. Αναγνώριση ονομασιών προέλευσης οίνων «ΠΑΡΟΣ»..... 2
- 358. Προϋποθέσεις και διαδικασία, για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν είναι υπήκοοι των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης..... 3
- 359. Χορήγηση της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρόνιας Διάρκειας σε αλλοδαπούς»..... 4
- 360. Διατήρηση της Εποπτείας Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων..... 5
- 361. Τροποποίηση του Π. Δ/τος 266/97 περί ευεργετικού υπολογισμού ημερών εργασίας ή συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης κρατούμενων..... 6
- 362. Διατήρηση εποπτείας Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτίας..... 7

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 356 (1)

Εποπτεία Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1388/83 (ΦΕΚ 113/τ.Α/238-83), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 39 του Ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50/Α) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 2527/97 (ΦΕΚ 206/τ.Α/8.10.97).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107/τ.Α/30.5.97) «Διοίκηση, Οργάνωση, στελεχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

3. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ 137/Α) που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (ΦΕΚ 154/Α) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38/Α).

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του ΕΚΔΔ.

5. Την αριθ. 547/1997 γνωμοδότηση του Σ.τ.Ε., με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποφασίζουμε:

Άρθρο Μόνο

Η εποπτεία του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) ως βασικού εκπαιδευτικού φορέα εφαρμογής της εκάστοτε Εκπαιδευτικής Πολιτικής, καθώς και των Περιφερειακών του Ινστιτούτων, διατηρείται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος την αναθέτουμε στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 357 (2)

Αναγνώριση ονομασιών προέλευσης οίνων «ΠΑΡΟΣ».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Των άρθρων 4 και 5 παρ. 2, 8 και 9 του Ν. Δ' 243/1969 «περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελοργικής παραγωγής» (Α' 194), όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 3 και 4 του Ν. 427/1976 «περί αντικαταστάσεως, συμπληρώσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων του Ν.Δ.

43/1969 «περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελοοικονομίας» (Α 230), αντίστοιχα.

β) Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα» (Α 137) που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1987 «για τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» (Α 154) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2469/1997 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α 38).

2. Την 358731/14.10.1996 απόφαση του ρυθυπουργού και του Υπουργού Γεωργίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Γεωργίας Δημήτριο Απτηλή και Βασίλειο Γερανιδη» (Β 939).

3. Την 49/1997 εισήγηση της Κεντρικής Επιτροπής Προστασίας Οινοπαραγωγής (ΚΕΠΟ).

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Την 527/1997 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υφυπουργού Γεωργίας, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

1. Αναγνωρίζονται και δικαιούνται της ονομασίας προέλευσης απλή «ΠΑΡΟΣ» οι ερυθροί ξηροί και οι λευκοί ξηροί οίνοι που πληρούν τις διατάξεις του παρόντος.

2. Οι ερυθροί ξηροί οίνοι ονομασίας προέλευσης απλή «ΠΑΡΟΣ» πρέπει να παράγονται από σύνομιξη σταφυλιών των ποικιλιών Μανδηλαριά και Μονεμβασιά, σε αλογία ένα προς δύο κατά βάρος, αμπελώνων της νήσου άρου.

3. Οι λευκοί ξηροί οίνοι ονομασίας προέλευσης απλή «ΠΑΡΟΣ» πρέπει να παράγονται από σταφύλια της ποικιλίας Μονεμβασιά αμπελώνων της νήσου Πάρου.

4. Από τη δημοσίευση του παρόντος διατάγματος καθιερύεται το Π.Δ. 403/1981 «περί αναγνωρίσεως προέλευσεως οίνων Πάρου» (Α 111).

Στον Υφυπουργό Γεωργίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΔΗΜ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 358 (3)

που καθορίζει τις προϋποθέσεις και διαδικασία, για τη νόμιμη παραγωγή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν είναι υπήκοοι των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137).

2. Τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν. 134/1996 «Μέτρα πολιτικής για την απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και άλλες απόψεις» καθώς και τον Ν. 1975/91 (Α' 184).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α' 154) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α' 38).

4. Το γεγονός ότι από το Διάταγμα αυτό προκαλείται δαπάνη ύψους 500.000.000 δρχ. περίπου για καθένα από τα επόμενα πέντε (5) τουλάχιστον οικ. έτη σε βάρος του προϋπολογισμού του Ο.Α.Ε.Δ. και των ΚΑΕ 0531, 1261, 1264, 9749, 0211, 0289, 0521Α, 0522 και θα καλυφθεί από τα ίδια έσοδα του Ο.Α.Ε.Δ.

5. Την από 13.3.97 γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.) μετά από εισήγηση της ειδικής επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 2434/96.

6. Την αριθμ. 510/1997 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Αμυνας, Εξωτερικών, Γεωργίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Εμπορικής Ναυτιλίας και Δημόσιας Τάξης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η καταγραφή των αλλοδαπών που διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα και είτε απασχολούνται είτε αναζητούν απασχόληση, καθώς και η έναρξη της διαδικασίας που θα οδηγήσει στην νομιμοποίησή τους, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος εφαρμόζονται σε κάθε αλλοδαπό, ο οποίος, χωρίς να πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις εισόδου παραμονής και απασχόλησης στη χώρα, βρίσκεται στην Ελληνική επικράτεια κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του παρόντος, εργαζόμενος ή με την επιθυμία να εργαστεί στην Ελλάδα σε οποιονδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή αυτοαπασχολούμενος ή με την επιθυμία να αυτοαπασχοληθεί. Οι λοιποί αλλοδαποί εξακολουθούν να υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 1975/1991.

3. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν εφαρμόζονται στους υπηκόους των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους υπηκόους των Κρατών Μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που δεν ανήκουν στην Ε.Ε. ούτε στα μέλη της οικογένειάς τους.

4. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στους αλλοδαπούς ναυτικούς που απασχολούνται επί πλοίων υπό Ελληνική σημαία.

Άρθρο 2

Μέθοδος και μέσα καταγραφής των αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα

1. Ο αλλοδαπός της παρ. 2 του άρθρου 1 του παρόντος Π.Δ. υποχρεούται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) μηνών που αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1998, να εμφανισθεί στο πλησιέστερο γραφείο απασχόλησης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) του τόπου διαμονής του και να αιτήθει την προσωρινή νομιμοποίησή της παραμονής και εργασία του στη χώρα μας σύμφωνα με το παρόν διατάγμα και τη χορήγηση Κάρτας Προσωρινής Άδειας παραμονής σύμφωνα με το Διάταγμα της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 2434/1996. Η παραπάνω προθεσμία μπορεί να παραταθεί, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για δύο (2) ακόμη μήνες.

2. Μαζί με την υποβολή της αίτησης οφείλει ο αλλοδαπός να προσκομίσει:

α) Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 που θα περιέχει τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητάς του, τη διεύθυνση κατοικίας του, το επάγγελμά του, τις γραμματικές του γνώσεις, τον τομέα, την εξειδίκευση και την προηγούμενη απασχόλησή του, την χρονική διάρκεια παραμονής του στη χώρα μας, την ηλικία και την οικογενειακή του κατάσταση, την εθνικότητα, τη χώρα προέλευσής του, καθώς επίσης να προσκομίσει τέσσερις φωτογραφίες και να υπογράψει την αίτηση. Εφόσον ο αλλοδαπός ετεροαπασχολείται οφείλει να δηλώσει τα στοιχεία του εργοδότη και το είδος της εργασιακής του σχέσης.

β) Διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή δελτίο ταυτότητας του αλλοδαπού ή βεβαίωση της οικείας διοικητικής αρχής της χώρας προέλευσής του με φωτογραφία, ότι υπέβαλε αίτηση έκδοσης διαβατηρίου ή, εν ελλείψει αυτών, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αλλοδαπού με φωτογραφία, θεωρημένο από την οικεία Ελληνική Προξενική Αρχή. Η Ειδική Επιτροπή του αρ. 5 του υπ' αρ. 359/97 Π.Δ. επιλαμβάνεται για τις περιπτώσεις αλλοδαπών, οι οποίοι λόγω των συνθηκών υπό τις οποίες εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν αποδεικτικά της ταυτότητας τους στοιχεία.

γ) Βιβλιάριο ασφάλισης του αλλοδαπού σε δημόσιο ασφαλιστικό φορέα η αποδεικτικό υποβολής αίτησης για την χορήγηση Βιβλιαρίου ασφάλισης, εφόσον υπάρχουν.

δ) Αντίγραφο ιδιωτικού συμφωνητικού εργασίας, εφόσον υπάρχει.

ε) Πιστοποιητικό Υγείας ημεδαπού Κρατικού Νοσοκομείου, ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από μολυσματική νόσο, που αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

στ) Πιστοποιητικό παινικού μητρώου τύπου Α το οποίο εκδίδεται από το κατά την κείμενη νομοθεσία αρμόδιο για την τήρηση παινικού μητρώου αλλοδαπών Τμήμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και χορηγείται μέσω των κατά τόπους Εισαγγελιών της ημεδαπής και Πιστοποιητικό του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης περί μη εγγραφής στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών του άρθρου 11 του Ν. 1975/1991.

ζ) Εγγραφο ή λοιπά στοιχεία με τα οποία να αποδεικνύεται ο χρόνος παραμονής του αλλοδαπού στη χώρα μας, εφόσον υπάρχουν.

η) Τα υπό στοιχεία β, γ, δ, ε και στ, δικαιολογητικά μπορεί να υποβάλει και αργότερα και πάντως εντός της ως άνω προθεσμίας των πέντε μηνών.

3. Στον αλλοδαπό, ο οποίος υποβάλλει την κατά την παρ. 1 δήλωση-αίτηση χορηγείται από τις υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ. έγγραφο πιστοποίησης της κατάθεσης αυτής, η οποία καλείται Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής Αλλοδαπού, και επέχει θέση και προσωρινής άδειας εργασίας. Το εν λόγω έγγραφο υποχρεούται ο αλλοδαπός να φέρει συνεχώς μαζί του.

Στον αλλοδαπό που δεν υπέβαλε μαζί με την ανωτέρω αίτηση-δήλωση ή δεν προσκόμισε εντός της προθεσμίας των πέντε μηνών τα ως άνω οριζόμενα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία, δεν είναι δυνατόν να χορηγηθεί «Κάρτα Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας». Σύζυγος και ανήλικα τέκνα του κατόχου της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής δεν δύνανται να απελαθούν κατά τη διάρκεια της ισχύος της. Δεν χορηγείται Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής αλλοδαπού σε ό-

σους έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα στην Ελλάδα για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, εξαιρουμένων όσων καταδικάστηκαν για παράνομη είσοδο και εργασία σε ελληνικό έδαφος προ της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος διατάγματος ή σε όσους αναφέρονται στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών του άρθρου 11 Ν. 1975/1991.

4. Η χρονική διάρκεια ισχύος της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, ανεξαρτήτως του χρόνου χορήγησης αυτής, θα λήγει την 31 Δεκεμβρίου 1998.

5. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται για λόγους εθνικής ασφάλειας και δημόσιας υγείας να επιβάλλει σε συγκεκριμένο αλλοδαπό και κάτοχο της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής περιορισμούς, αναφερόμενους στην εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σ' ορισμένους τόπους, άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή υποχρέωση εμφανίσεώς του στις αστυνομικές αρχές.

6. Ο Διοικητής του Ο.Α.Ε.Δ με απόφασή του καθορίζει το περιεχόμενο και τον τύπο της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

7. Ο αλλοδαπός που μέσα στην προθεσμία της παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν προσήλθε ή δεν προσκόμισε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στις αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ., προκειμένου να καταγραφεί και να εφοδιαστεί με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, απελαύνεται από τη χώρα, υποκείμενος προς τούτο και στην καταβολή της σχετικής δαπάνης, εφαρμοζόμενων αναλόγως των άρθρων 27-29 του Ν. 1975/1991.

Άρθρο 3

Υποχρεώσεις εργοδοτών

1. Εργοδότης, ο οποίος απασχολεί αλλοδαπό κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος ή θα απασχολήσει αλλοδαπό εντός της πεντάμηνης προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος με οποιάνδήποτε σχέση εργασίας και χωρίς να έχουν τηρηθεί οι διατάξεις του Ν. 1975/1991, οφείλει εντός δεκαπενθήμερου από την έναρξη της απασχόλησης και πάντως εντός της ανω προθεσμίας των πέντε μηνών να δηλώσει την απασχόληση αυτή και τα στοιχεία ταυτότητας του αλλοδαπού στην αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ.

Η δήλωση του αλλοδαπού της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος δεν αναπληρώνει την υποχρέωση του εργοδότη να δηλώσει, κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, τους απασχολούμενους σ' αυτόν αλλοδαπούς.

Ομοίως, η δήλωση του εργοδότη δεν αναπληρώνει την υποχρέωση του αλλοδαπού της παρ. 1 του άρθρου 2, ούτε μπορεί αφεαυτής να ροηγηθεί στη χορήγηση της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής.

2. Ο εργοδότης που παρέλειψε να δηλώσει τα στοιχεία ταυτότητας του αλλοδαπού που απασχολεί κατά την προηγούμενη παράγραφο έχει εναντίον αυτού και των ασφαλιστικών ταμείων όλες τις εργασιακές και κοινωνικοασφαλιστικές υποχρεώσεις, ως εάν η εργασία προερχόταν με βάση νόμιμη σύμβαση εργασίας.

3. Οι αξιώσεις που γεννήθηκαν υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων σε βάρος του εργοδότη παραγραφονται για το προηγούμενο της ημέρας της δήλωσης διάσθημα.

Αλλοδαποί για τους οποίους δεν καταβλήθηκαν εισφορές ή δεν έχουν περιληφθεί σε καταλογιστικές πράξεις εξαιρούνται από την ασφάλιση των οικείων ασφαλιστικών

φορέων για το προηγούμενο της ημέρας της δήλωσης του εργοδότη διάστημα. Αντίθετα, ο εργοδότης δεν απαλλάσσεται έναντι του αλλοδαπού των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την εργατική νομοθεσία.

4. Ειδικώς για την απασχόληση αλλοδαπών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, κατ' εφαρμογή των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων, για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως υποδομής και των προβλεπόμενων από το άρθρο 12 του Π.Δ. 378/87, απαιτείται η έγκριση της κατά τόπο αρμόδιας προϊστάμενης στρατιωτικής αρχής.

Άρθρο 4

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός που εφοδιάζεται με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής απολαμβάνει τα ίδια εργασιακά δικαιώματα και έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Έλληνα εργαζόμενο από πλευράς αμοιβής, όρων και συνθηκών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών του δικαιωμάτων και των λοιπών οικονομικών υποχρεώσεων και εισφορών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δημόσιας Τάξης, δύναται να μη χορηγηθεί ή να ανασταλεί ή να ανακληθεί η ισχύς της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος σε αλλοδαπό εργαζόμενο, εφόσον συντρέχουν λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Αν πρόκειται για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας και δημόσιας υγείας αρκεί η απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

3. Οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, υποχρεούνται να δέχονται για εξέταση αίτημα αλλοδαπού που βρίσκεται σε Ελληνικό έδαφος και έχει εφοδιαστεί με ημεδαπή προσωρινή Άδεια Παραμονής της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 5

Κυρώσεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι πέρας των προθεσμιών για την υποβολή των δηλώσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 και παρ. 1 του άρθρου 3, αλλοδαποί και εργοδότες που υπόκεινται στο παρόν διάταγμα δεν μπορεί να διωχθούν ούτε να επιβληθούν σ' αυτούς οι προβλεπόμενες από το άρθρο 33 του Ν. 1975/91 ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων ή παραβάσεις ποινικών διατάξεων ή εκκρεμείς ποινικές δίκες που άρχισαν με βάση τις ανωτέρω διατάξεις πριν την ισχύ του παρόντος αναστέλλονται μέχρι πέρας των εν λόγω προθεσμιών. Τα αυτά ισχύουν και κατά το χρόνο ισχύος της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 6

Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν αποκλείουν την ισχύ των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 που κυρώθηκε με τον Ν.Δ. 3989/1959 για την προστασία των προσφύγων καθότι μέρος αυτές διασφαλίζουν αυξημένη προστασία της κατηγορίας αυτής των αλλοδαπών.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, εκτός αν άλλως ρητώς αναφέρεται στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα.

Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΑΠΟΣΤ.-ΑΘΑΝ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΣΕΩΝ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 359 (4)
Χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137).

2. Τις διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 16 του Ν. 2434/1996 «Μέτρα πολιτικής για την απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και άλλες διατάξεις» (Α' 188), καθώς και τον Ν. 1975/91 (Α' 184).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α' 154) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α' 38).

4. Το γεγονός ότι από το διάταγμα αυτό προκαλείται δαπάνη ύψους 630.000.000δρ. περίπου για κάθε να από το επόμενο πέντε (5) έτη σε βάρος του προϋπολογισμού του Ο.Α.Ε.Δ. και των ΚΑΕ 0531, 1261, 1264, 0887, 0213, 0287, 0521Α, 0522, 0264 και θα καλυφθεί από τα ίδια έσοδα του Ο.Α.Ε.Δ.

5. Την από 28.05.1997 γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.) μετά από εισήγηση της Ειδικής Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 2434/1996.

6. Την αριθμ. 511/1997 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Γεωργίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Εμπορικής Ναυτίας και Δημόσιας Τάξης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος Διατάγματος είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της παράνομης οικονομικής μετα-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 240

28 Νοεμβρίου 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

356. Εποπτεία Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ)..... 1
357. Αναγνώριση ονομασιών προέλευσης οίνων «ΠΑΡΟΣ»..... 2
358. Προϋποθέσεις και διαδικασία, για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν είναι υπήκοοι των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης..... 3
359. Χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς..... 4
360. Διατήρηση της Εποπτείας Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων..... 5
361. Τροποποίηση του Π. Δ/τος 266/97 περί ευεργετικού υπολογισμού ημερών εργασίας ή συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης κρατούμενων..... 6
362. Διατήρηση εποπτείας Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτίας..... 7

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 356 (1)

Επόπτεία Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1388/83 (ΦΕΚ 113/τ.Α'/238-83), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 39 του Ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50/Α') και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν. 2527/97 (ΦΕΚ 206/τ.Α'/8.10.97).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107/τ.Α'/30.5.97) «Διοίκηση, Οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

3. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ 137/Α') που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (ΦΕΚ 154/Α') και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38/Α').

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του ΕΚΔΔ.

5. Την αριθ. 547/1997 γνωμοδότηση του Σ.τ.Ε., με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποφασίζουμε:

Άρθρο Μόνο

Η εποπτεία του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) ως βασικού εκπαιδευτικού φορέα εφαρμογής της εκάστοτε Εκπαιδευτικής Πολιτικής, καθώς και των Περιφερειακών του Ινστιτούτων, διατηρείται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος την αναθέτουμε στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 357 (2)

Αναγνώριση ονομασιών προέλευσης οίνων «ΠΑΡΟΣ»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- a) Των άρθρων 4 και 5 παρ. 2, 8 και 9 του Ν. Δ. 243/1969 «περί βελτιώσεως και προστασίας της αμπελουργικής παραγωγής» (Α 194), όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 3 και 4 του Ν. 427/1976 «περί αντικατάστασης, συμπληρώσεως και καταργήσεως ενίων διατάξεων του Ν.Δ.

φορέων για το προηγούμενο της ημέρας της δήλωσης του εργοδότη διάστημα. Αντίθετα, ο εργοδότης δεν απλλάσσεται έναντι του αλλοδαπού των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την εργατική νομοθεσία.

4. Ειδικώς για την απασχόληση αλλοδαπών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, κατ' εφαρμογή των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων, για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως υποδομής και των προβλεπόμενων από το άρθρο 12 του Π.Δ. 378/87, απαιτείται η έγκριση της κατά τόπο αρμόδιας προϊστάμενης στρατιωτικής αρχής.

Άρθρο 4

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός που εφοδιάζεται με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής απολαμβάνει τα ίδια εργασιακά δικαιώματα και έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Έλληνα εργαζόμενο από πλευράς αμοιβής, όρων και συνθηκών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών του δικαιωμάτων και των λοιπών οικονομικών υποχρεώσεων και εισφορών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δημόσιας Τάξης, δύναται να μη χορηγηθεί ή να ανασταλεί ή να αναικληθεί η ισχύς της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος σε αλλοδαπό εργαζόμενο, εφόσον συντρέχουν λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Αν πρόκειται για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας και δημόσιας υγείας αρκεί η απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

3. Οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, υποχρεούνται να δέχονται για εξέταση αίτημα αλλοδαπού που βρίσκεται σε Ελληνικό έδαφος και έχει εφοδιαστεί με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 5

Κυρώσεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι πέρας των προθεσμιών για την υποβολή των δηλώσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 και παρ. 1 του άρθρου 3, αλλοδαποί και εργοδότες που υπόκεινται στο παρόν διάταγμα δεν μπορεί να διωχθούν ούτε να επιβληθούν σ' αυτούς οι προβλεπόμενες από το άρθρο 33 του Ν. 1975/91 ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων ή παραβάσεις ποινικών διατάξεων ή εκκρεμείς ποινικές δίκες που άρχισαν με βάση τις ανωτέρω διατάξεις πριν την ισχύ του παρόντος αναστέλλονται μέχρι πέρας των εν λόγω προθεσμιών. Τα αυτά ισχύουν και κατά το χρόνο ισχύος της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παρ. 3 του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 6

Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν αποκλείουν την ισχύ των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 που κυρώθηκε με τον Ν.Δ. 3989/1959 για την προστασία των προσφύγων καθό μέρος αυτές διασφαλίζουν αυξημένη προστασία της κατηγορίας αυτής των αλλοδαπών.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, εκτός αν άλλως ρητώς αναφέρεται στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα.

Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΑΠΟΣΤ.-ΑΘΑΝ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΣΕΩΝ ΜΙΑΤΙΔΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΟΥΜΑΚΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 359 (4)

Χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137).

2. Τις διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 16 του Ν. 2434/1996 «Μέτρα πολιτικής για την απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και άλλες διατάξεις» (Α' 188), καθώς και τον Ν. 1975/91 (Α' 184).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α' 154) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α' 38).

4. Το γεγονός ότι από το διάταγμα αυτό προκαλείται δαπάνη ύψους 630.000.000δρχ. περίπου για καθένα από τα επόμενα πέντε (5) έτη σε βάρος του προϋπολογισμού του Ο.Α.Ε.Δ. και των ΚΑΕ 0531, 1261, 1264, 0887, 0211-0287, 0521Α, 0522, 0264 και θα καλυφθεί από τα ίδια έσοδα του Ο.Α.Ε.Δ.

5. Την από 28.05.1997 γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.) μετά από εισήγηση της Ειδικής Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 2434/1996.

6. Την αριθμ. 511/1997 γνώμοδοτηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από προταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Γεωργίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Εμπορικής Ναυτιλίας και Δημόσιας Τάξης, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός - Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος Διατάγματος είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της παράνομης οικονομικής μετα-

ιάστευσης, με την πρόβλεψη της διαδικασίας, των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος εφαρμόζονται σε κάθε αλλοδαπό, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση-δήλωση και τα έγγραφα του άρθρου 2 του αριθμ. 358/1997 Π.Δ. ή σε κάθε, αλλοδαπό στον οποίο έχει ήδη χορηγηθεί η Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής.

3. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν εφαρμόζονται στους υπηκόους των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε στους υπηκόους των Κρατών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε στους υπηκόους των Κρατών - Μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που δεν ανήκουν στην Ε.Ε., ούτε στα μέλη της οικογένειάς τους.

4. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν εφαρμόζονται στους αλλοδαπούς ναυτικούς που απασχολούνται επί πλοίων υπό Ελληνική σημαία.

Άρθρο 2

Προϋποθέσεις χορήγησης της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας»

1. Προϋποθέσεις χορήγησης της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» είναι:

α) Η υποβολή από τον αλλοδαπό της αίτησης-δήλωσης και των εγγράφων του άρθρου 2 του 358/1997 Π.Δ. ή της προσωρινής Άδειας Παραμονής.

β) Η μέχρι την 30η Ιουλίου προσκόμιση δικαιολογητικών με τα οποία θα αποδεικνύεται ότι ο αλλοδαπός εξασφαλίζει τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- Ο αλλοδαπός, που παρέχει ανεξάρτητες υπηρεσίες ή έχει συνάψει σύμβαση έργου, οφείλει να προσκομίσει δελτίο παροχής υπηρεσιών, θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ και από το οποίο να προκύπτει ότι έχει πραγματοποιήσει εισόδημα ανειδίκευτου εργάτη, που αντιστοιχεί σε σαράντα (40) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών.

- Ο απασχολούμενος σε έναν ή σε περισσότερους εργοδότες αλλοδαπός οφείλει να έχει έσοδη εργασίας, από τα οποία να προκύπτει ότι έχει πραγματοποιήσει εισόδημα ανειδίκευτου εργάτη, που αντιστοιχεί σε σαράντα (40) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών.

- Ο απασχολούμενος στην αγροτική οικονομία αλλοδαπός εφόσον δεν εμπίπτει ασφαλίστικα στην προηγούμενη περίπτωση οφείλει να προσκομίσει αποδείξεις πληρωμής στο ταμείο ασφάλισης αγροτών, που να αντιστοιχούν στο κατώτερο ασφάλιστρο και το οποίο καλύπτει σαράντα (40) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών. Στις περιπτώσεις που ο αλλοδαπός κατά τον κρίσιμο χρόνο απασχολήθηκε διαδοχικά υπό διάφορα εργασιακά ή κοινωνικοασφαλιστικά καθεστώτα, οφείλει να υποβάλει τα σχετικά ως άνω αναφερόμενα έγγραφα, από τα οποία να προκύπτει ότι συνολικώς κάλυψε απασχολούμενος σαράντα (40) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών.

2. Τα ανωτέρω δικαιολογητικά ο αλλοδαπός ή από κοινού ο αλλοδαπός και ο ενδιαφερόμενος εργοδότης, τα υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ., η οποία

και προβαίνει μετά ταύτα στην έκδοση της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» μετά σύμφωνη γνώμη Επιτροπής, συγκροτούμενης από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποτελούμενης από έναν Πρωτοδικη, του Πρωτοδικείου της πρωτεύουσας του Νομού οριζόμενα κάθε φορά από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών ως πρόεδρο και από έναν εκπρόσωπο της Επιθεώρησης Εργασίας του Νομού, της Αστυνομικής Διεύθυνσης του Νομού, του πλέον αντιπροσωπευτικού Εργατικού Κέντρου του Νομού ή αγροτικής οργάνωσης του Νομού, κατά περίπτωση, και μίας από τις πλέον αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές οργανώσεις του Νομού ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους μετά από εισήγηση του Διευθυντή του τοπικού γραφείου του Ο.Α.Ε.Δ. ή του αναπληρωτή του. Χρήη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του τοπικού γραφείου του Ο.Α.Ε.Δ. Ο εκπρόσωπος της οικείας αγροτικής οργάνωσης θα ορίζεται από τις αγροτικές ή συνεταιριστικές οργανώσεις του νομού. Ειδικότερα στους Νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης, και Πειραιά, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δύναται να συγκροτεί περισσότερες από μία επιτροπές της προηγούμενης παραγράφου.

3. Ο αλλοδαπός, που είναι κάτοχος της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας», δικαιούται να εξέλθει προσωρινά από το Ελληνικό έδαφος και να επιστρέψει, εφόσον από την εξοδό του δεν έχει παρέλθει συνολικά χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών, εξαιρουμένων των σεβάρων περιπτώσεων υγείας και εφόσον εξακολουθεί να ισχύει η κάρτα του. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και τα μέλη της οικογένειάς τους. Αν δεν τηρηθούν τα παραπάνω η Κάρτα Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ανακαλείται.

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις της χρονικής κλιμάκωσης της ισχύος της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Διάρκειας»

1. Η χρονική ισχύς της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» κυμαίνεται από ένα (1) έτος έως τρία (3) έτη.

2. Στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τη χρονική κλιμάκωση της αρχικής ισχύος της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» είναι τα εξής:

α) Το είδος της εκτελούμενης εργασίας ή απασχόλησης του αλλοδαπού, καθώς και η διάρκεια παραμονής και εργασίας του στην Ελλάδα.

β) Η κατάσταση της αγοράς εργασίας.

γ) Το γενικότερο συμφέρον της εθνικής οικονομίας.

3. Ο αρχικός χρόνος ισχύος της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» δύναται να ανανεώνεται μία ή περισσότερες φορές για δύο ακόμη (2) έτη κάθε φορά, κατ'επίκληση της συνδρομής των προϋποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου και εφόσον ο αλλοδαπός έχει πραγματοποιήσει εισόδημα ανειδίκευτου εργάτη που να αντιστοιχεί στο ήμισυ τουλάχιστον των εργασιών ημερών για το χρονικό διάστημα από την χορήγηση της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» έως την υποβολή της αίτησης για την ανανέωσή της.

4. Η χρονική κλιμάκωση της αρχικής ισχύος της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας, καθώς και η παράτασή της, καθορίζονται μετά σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.

5. Αλλοδαπός, ο οποίος, κατά το χρόνο υποβολής της

αρχικής αίτησης, πέραν των προϋποθέσεων του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος, διαμένει αποδεδειγμένα στην Ελλάδα τουλάχιστον για πέντε χρόνια και διαθέτει τους αναγκαίους πόρους προς κάλυψη των αναγκών στέγασης και συντήρησης του, μπορεί να λάβει κάρτα παραμονής μίας πενταετίας έπειτα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 2 του άρθρου 2.

6. Ο αλλοδαπός της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να ζητήσει, χάριν της ενότητας της οικογένειας του την μη απέλαση ή την έλευση και εγκατάσταση πλησίον του των μελών της οικογένειάς του, σύμφωνα με τους όρους των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 14 του Ν. 1975/91 αλλόγως αυτών εφαρμοζόμενων.

Άρθρο 4

Ειδικές Διατάξεις

1. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται για λόγους εθνικής ασφαλείας να επιβάλει σε συγκεκριμένο αλλοδατό και κάτοχο της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας περιορισμούς, αναφερόμενους στην εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σε ορισμένους τόπους, στην άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή στην υπορέωση εμφανίσεώς του στις αστυνομικές αρχές.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δημόσιας Τάξης, δύναται να χορηγηθεί ή να ανασταλεί ή να ανακληθεί η ισχύς της κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας με Αλλοδαπούς αλλοδαπού εργαζόμενου, εφόσον συτρέχουν λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Αν πρόκειται για λόγους δημόσιας τάξης και ασφαλείας ή δημόσιας υγείας, αρκεί η απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

3. Ειδικώς για την απασχόληση αλλοδαπών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, κατ' εφαρμογή των εκάστοτε τχουσών διατάξεων, για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως υποδομής και των προβλεπόμενων από το άρθρο 2 του Π.Δ. 378/87, απαιτείται η έγκριση της κατά τόπο υφιστάμενης στρατιωτικής αρχής.

Άρθρο 5

Ειδική Επιτροπή

1. Ο Υπουργός Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων συγκροτεί επιτροπή η οποία απαρτίζεται από:

α. Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως Πρόεδρο.

β. Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

γ. Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εξωτερικών.

δ. Εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας.

ε. Εκπρόσωπο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

στ. Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

ζ. Εκπρόσωπο της Γ. Σ. Ε. Ε.

η. Εκπρόσωπο της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

θ. Εκπρόσωπο των εργοδοτών. (Σ.Ε.Β. ή Γ.Ε.Σ.Ε.Β.Ε. ή Σ.Ε.Ε.)

ι. Εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας Προσφύγων.

ια. Εκπρόσωπο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους.

Στις συνεδριάσεις μετέχει και ένας νομικός επιστήμονας χωρίς δικαίωμα ψήφου. Χρέη εισηγητή εκτελεί υπάλληλος του Ο.Α.Ε.Δ. ενώ χρέη γραμματέα υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η θητεία των μελών είναι δύο ετών.

16. Οι ανωτέρω εκπρόσωποι των Υπουργείων και των φορέων που μετέχουν στην Ειδική Επιτροπή θα ορίζονται με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

2. Η επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου έχει αρμοδιότητα :

- Να αποφασίζει τη χορήγηση της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» κατ' εξαίρεση και μόνο για σοβαρούς ανθρωπιστικούς λόγους ακόμα και αν δεν συντρέχουν όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις χορήγησής της.

- Να αποφαινεται τελεσίδικα επί προσφυγών των ενδιαφερομένων μερών κατά των αναφερομένων στο παρόν διάταγμα αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. Επί αρνητικής σύμφωνης γνώμης της επιτροπής της παρ.2 του άρθρου 2 του παρόντος, η προσφυγή στην Ειδική Επιτροπή ασκείται κατά της αρνητικής αυτής γνώμης.

Οι προσφυγές ασκούνται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 15 ημερών από την κοινοποίηση στους ενδιαφερόμενους των αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. Στην περίπτωση αποδοχής της προσφυγής του αλλοδαπού την Κάρτα χορηγεί ο Ο.Α.Ε.Δ. για τον οποίο η απόφαση της Ειδικής Επιτροπής είναι δεσμευτική. Κατά το χρόνο που θα μεσολαβεί από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 2 του παρόντος, μέχρι την ημερομηνία χορήγησης της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ή μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης απόρριψης του σχετικού αιτήματος, καθώς και κατά την διάρκεια της ισχύος της δεκαπενθήμερης αποκλειστικής προθεσμίας άσκησης της προσφυγής του προηγούμενου εδαφίου, προσωρινό τίτλο παραμονής του αλλοδαπού θα αποτελεί σχετική πιστοποίηση της κατάθεσης της αίτησης εκ μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας του Ο.Α.Ε.Δ.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται επίσης ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια προς εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος.

4. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η αμοιβή των μελών της επιτροπής και του συμμετέχοντος ειδικού νομικού πιστήμονα και η οποία βαρύνει το λογαριασμό εξόδων διοίκησης του κλάδου ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ.

Άρθρο 6

Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις Εργοδοτών

και Δικαιώματα Αλλοδαπών

Οι κάτοχοι της «Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας» απολαμβάνουν τα ίδια εργασιακά δικαιώματα και έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Έλληνα εργαζόμενο από πλευράς αμοιβής, όρων και συνθηκών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων και των λοιπών οικονομικών υποχρεώσεων και εισφορών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Οι κάτοχοι της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας τελούν υπό την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων που προβλέπονται σε διακρατικές κοινωνικοασφαλιστικές συμβάσεις που έχει υπογράψει και κληρώσει η Ελλάδα.

Ασφαλιστικές εισφορές που τυχόν καταβλήθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος αναγνωρίζονται από τους οικείους ασφαλι-

ους οργανισμούς και προσμετρώνται στη θεμελίωση αντιστοιχών ασφαλιστικών δικαιωμάτων.

2. Οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης, καθώς και τα μικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, του ευρύρου δημοσίου τομέα υποχρεούνται να δέχονται για εταση αίτημα αλλοδαπού που βρίσκεται στο ελληνικό έπος και είναι κάτοχος της «Κάρτας Παραμονής εριορισμένης Χρονικής Διάρκειας».

Άρθρο 7

Κυρώσεις

Αλλοδαποί που έχουν εφοδιαστεί και είναι κάτοχοι της άρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής άρκειας» καθώς και εργοδότες που απασχολούν αλλοιπούς κατόχους της εν λόγω κάρτας, δεν διώκονται οεπιβάλλονται σ' αυτούς οι προβλεπόμενες από το άρο 33 του Ν.1975/1991 ποινικές και διοικητικές κυρώις. Διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων ή παράβασης κινικών διώξεων ή εκκρεμείς ποινικές δίκες που άρχισαν :βάση τις ανωτέρω διατάξεις πριν από την ισχύ του παίντος καταργούνται.

Άρθρο 8

Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν αποκλείν την ισχύ των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης ο 1951 που κυρώθηκε με τον Ν.Δ. 3989/1959 για την οστασία των προσφύγων καθό μέρος αυτές διασφαλίν αυξημένη προστασία της κατηγορίας αυτής των αδαπών.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος αρχίζει ο την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της βερνήσεως.

Στο Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος ατάγματος.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΙΟΥΣΤ. ΑΘΑΝ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ
ΑΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 360 (5)

πλήρη της Εποπτείας Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

. Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2503/97 οίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθ-

μιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (Α 107).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 (Α 137), που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α 154) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (Α 38).

3. Την αριθ. ΔΙΔΚ/Φ. 1/20199/5.9.97 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (Β 801), όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ. 1/23470/20.10.97 όμοια (Β. 924).

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Την ανάγκη άσκησης ενιαίας κοινωνικής πολιτικής και ομοιόμορφης αντιμετώπισης των θεμάτων των οργανισμών: 1) Ο.Α.Ε.Δ. (απασχόληση - κατάρτιση), 2) ΟΕΚ (στεγαστική συνδρομή) και 3) Ο.Ε.Ε. (μετεργασιακή μέριμνα), σε όλη την Επικράτεια και όχι κατά Περιφέρεια.

6. Την αριθμ. 525/97 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

Διατηρείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η εποπτεία των κατωτέρω Ν.Π.Δ.Δ.

1. Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) (Ν.Δ. 212/69 άρθρ. 1 (Α. 112)).
2. Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ) (Ν.Δ. 2963/54 άρθρ. 1 (Α. 195)).
3. Οργανισμός Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) (Ν. 3467/55 άρθρ. 1 (Α 350)).

Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΩΝ
ΜΙΛΤ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 361 (6)

Τροποποίηση του Π. Δ/τος 256/97 περί ευεργετικού υπολογισμού ημερών εργασίας ή συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης κρατούμενων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του Ν. 2058/52, όπως αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του Ν. 2207/1994 (ΦΕΚ 65Α) και στη συνέ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΞΕΝΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

1. Ποια κατάσταση σας ανάγκασε να μεταναστεύσετε στην Ελλάδα;

- α) Άσχημη οικονομική κατάσταση
- β) Πολιτικές διώξεις
- γ) Δύσκολες κοινωνικές συνθήκες
- δ) Πόλεμος

2. Η αρχική σας εγκατάσταση ήταν εύκολη;

ΝΑΙ _____ ΟΧΙ _____

3. Έχετε δημιουργήσει σχέσεις με τον ντόπιο πληθυσμό;

ΝΑΙ _____ ΟΧΙ _____

4. Αν ΝΑΙ πως θα χαρακτηρίζατε τις σχέσεις αυτές;

- α) Στενές
- β) Φιλικές
- γ) Τυπικές
- δ) Περιοδικές – εφήμερες

5. Στην περιοχή που είστε εγκαταστημένοι βρίσκετε εύκολα εργασία;

ΝΑΙ _____ ΟΧΙ _____

6. Είστε ενημερωμένοι για τα προγράμματα πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας – Πρόνοιας;

ΝΑΙ _____ ΟΧΙ _____

7. Έχετε εύκολη πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας (νοσοκομεία, Κ.Υ. κ.λ.π.);

ΝΑΙ _____ ΟΧΙ _____

8. Αν ΟΧΙ ποια νομίζετε ότι είναι τα σημαντικότερα εμπόδια πρόσβασης;

- α) Γλώσσα – επικοινωνία
- β) Ρατσιστική αντιμετώπιση
- γ) Έλλειψη προσωπικού
- δ) Ελλιπής ιατρική φροντίδα
- ε) Όλα τα παραπάνω

9. Ποια προβλήματα αντιμετωπίζετε σήμερα;

- α) Ανεργία
- β) Οικονομικές δυσκολίες
- γ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας
- δ) Ρατσισμός
- ε) Άλλο